

ΑΔΑΕ

ΑΡΧΗ ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΤΟΥ ΑΠΟΡΡΗΤΟΥ ΤΩΝ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ

ΕΚΘΕΣΗ ΠΕΠΡΑΓΜΕΝΩΝ

2023

Πρόλογος*

Το 2023 πέρασε για την ΑΔΑΕ, όπως και το 2022, στον αστερισμό των υποκλοπών και δεν ήταν μια χρονιά που άφησε θετικό αποτύπωμα στον τομέα αυτό. Οι υποκλοπές, μάλιστα, σε αντίθεση από ό,τι συνέβη το 2022, δεν κυριάρχησαν στην επικαιρότητα μόνο κατά το δεύτερο μισό του έτους, αλλά στο σύνολο της χρονιάς. Η ΑΔΑΕ συνέχισε τις έρευνές της είτε αυτεπάγγελα, είτε κατόπιν αιτήσεων-καταγγελιών πολιτών (κυρίως πολιτικών προσώπων και δημοσιογράφων).

Κατά τις αρχές του έτους, που αφορά η παρούσα Έκθεση, έλαβε χώρα μια παρέμβαση της ηγεσίας της Δικαιοσύνης στις αρμοδιότητες της ΑΔΑΕ, με την έκδοση της υπ' αριθμ. 1/2023 γνωμοδότησης του πρώην Εισαγγελέα του Αρείου Πάγου κ. Ι. Ντογιάκου. Με όλο τον δέοντα και ειλικρινή σεβασμό στον θεσμό του Εισαγγελέα του Αρείου Πάγου, οφείλω να σημειώσω τα ακόλουθα.

Η γνωμοδότηση αυτή κάτω από τις συνθήκες που εκδόθηκε και κυρίως, με τον τρόπο που διατυπώθηκε, δημιούργησε την εντύπωση ότι επιχειρείται να προκληθούν εμπόδια στην ΑΔΑΕ στο να διεξαγάγει ελέγχους στις εγκαταστάσεις των παρόχων τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών, προκειμένου να διερευνήσει – είτε κατόπιν καταγγελιών είτε και αυτεπαγγέλτως – στο πλαίσιο της υπόθεσης των υποκλοπών, αλλά και γενικότερα, τις ενδεχόμενες παραβιάσεις της νομοθεσίας για την άρση του απορρήτου των επικοινωνιών.

Συγκεκριμένα, διατύπωσε, μεταξύ άλλων, ο προαναφερθείς Εισαγγελεύς την άποψη ότι, σε περίπτωση «καταγγελίας» από θιγόμενο ιδιώτη για άρση του απορρήτου των επικοινωνιών του από την ΕΥΠ ή την ΔΑΕΕΒ για λόγους εθνικής ασφάλειας, με ταυτόχρονη υποβολή αιτήματός του να ενημερωθεί σχετικά, αποκλειστικά αρμόδιο να επιληφθεί του όλου θέματος είναι το Τριμελές Όργανο του άρθρου 4 § 7 του Ν. 5002/2022, και το κυριότερο ότι η ΑΔΑΕ δεν έχει πλέον αρμοδιότητα να διενεργεί ελέγχους στους παρόχους στις περιπτώσεις αυτές αλλά οφείλει απλώς να διαβιβάζει το αίτημα του πολίτη στο πιο πάνω όργανο (ενότητα Ζ της γνωμοδότησης).

Όμως, αποφαινόμενος με τον τρόπο αυτό ο προαναφερθείς Εισαγγελέας παρείδε, κατά τη γνώμη μου, χωρίς κάποια πειστική αιτιολογία, τα εξής αναμφισβήτητα νομικά δεδομένα: α) ότι το άρθρο 6 § 1 περ. α, ε και στ του Ν. 3115/2003¹, το οποίο ούτε καταργήθηκε, ούτε τροποποιήθηκε κατ' ελάχιστον από το άρθρο 50 του Ν. 5002/2022 (ή από κάποιο άλλο άρθρο αυτού) παρέχει στην ΑΔΑΕ την αρμοδιότητα να διενεργεί ελέγχους είτε κατόπιν καταγγελίας, είτε αυτεπάγγελτα στις εγκαταστάσεις των τηλεπικοινωνιακών παρόχων και στις δημόσιες υπηρεσίες σε κάθε περίπτωση, για να διαπιστώσει αν παραβιάστηκε η εν γένει νομιμότητα στον τομέα της προστασίας του απορρήτου των επικοινωνιών και β) ότι το άρθρο 4 § 7 του Ν. 5002/2022 δεν αφορά τους ελέγχους τους οποίους έχει, κατά τα ανωτέρω, την αρμοδιότητα να διενεργεί η ΑΔΑΕ, αλλά ένα τελείως διαφορετικό ζήτημα και συγκεκριμένα τις προϋποθέσεις ενημέρωσης του τυχόν θιγέντος από τη λήψη του μέτρου άρσης του απορρήτου των επικοινωνιών του, όταν υποβάλλει σχετικό ερώτημα.

Περαιτέρω, κατά τη γνώμη του υπογράφοντος, η γνωμοδότηση αυτή θέτει ένα σοβαρό θεσμικό θέμα. Συγκεκριμένα το θέμα κατά πόσον μπορεί ο Εισαγγελέας του Αρείου Πάγου, επικαλούμενος τη διάταξη του άρθρου 29 § 2 του Ν. 4938/2022 (που του δίδει την αρμοδιότητα να γνωμοδοτεί - και φυσικά όχι να δικαιοδοτεί - επί θεμάτων γενικότερου ενδιαφέροντος), να απευθύνει εκ των προτέρων δεσμευτικές συστάσεις και υποδείξεις σε μια ανεξάρτητη αρχή - και μάλιστα συνταγματικά κατοχυρωμένη όπως η ΑΔΑΕ με ειδική συνταγματική αποστολή - για το πώς θα ερμηνεύσει τους νόμους που την διέπουν και πως οφείλει να ασκεί εφεξής τις επιμέρους αρμοδιότητές της. Εντύπωση προκάλεσε επίσης το γεγονός ότι η επίμαχη γνωμοδότηση κατέληξε με τη διατύπωση εμμέσως, πλην σαφώς, προειδοποιήσεων για τους υπευθύνους της ΑΔΑΕ, ότι σε περίπτωση που θα ενεργούσαν διαφορετικά από τα από αυτόν κριθέντα, σε μια τέτοια περίπτωση θα ετίθετο θέμα κινήσεως ποινικών διώξεων εναντίον τους για βαρύτητα ποινικά αδικήματα (όπως τα κακουργήματα της κατασκοπείας, της

¹ Νόμου εκτελεστικού του άρθρου 19 § 2 του Συντάγματος.

παραβίασης των απορρήτων της πολιτείας κ.ά.). Εξ όσων δύναμαι να γνωρίζω, δεν έχει υπάρξει παρόμοιο προηγούμενο κατά την περίοδο της Γ' Ελληνικής Δημοκρατίας.

Ακολούθησε, περί τα τέλη Ιανουαρίου 2023, η ενημέρωση από τον Πρόεδρο της Αρχής και υπογράφοντα, του τότε Προέδρου της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης, σύμφωνα με το άρθρο 8 § 6 του προσφάτως ψηφισθέντος νόμου 5002/22 και κατόπιν σχετικού εγγράφου ερωτήματός του τελευταίου ερειδόμενου στην πιο πάνω διάταξη, επί θεμάτων σχετιζομένων με άρσεις απορρήτου προσώπων κατεχόντων κορυφαίες θεσμικές θέσεις. Κάτι που ίσως δεν έχει γίνει ευρύτερα σαφές, είναι ότι η ενημέρωση αυτή δεν ήταν μια προνομιακή ενημέρωση του Αρχηγού της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης ούτε περιορίστηκε σε αυτόν. Ο υπογράφων ενημέρωσε την ίδια ημέρα, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην προαναφερθείσα διάταξη και όλους τους αρχηγούς των κομμάτων που εκπροσωπούνταν στην Βουλή, καθώς και τον Πρόεδρο της Βουλής και τον Υπουργό Δικαιοσύνης. Παρά τις αδικαιολόγητες και σε κάποιες περιπτώσεις ακραίες αντιδράσεις που ξεσήκωσε, η ακολουθηθείσα ως άνω διαδικασία υπήρξε καθ' όλα θεσμική και σύμφωνη με το νόμο.

Δε μπορεί δε, να μην επισημανθεί ως άλλο ένα δείγμα του τρόπου αντιμετώπισης των ανεξαρτήτων αρχών, η πρόσφατη χωρίς την συμπλήρωση της απαιτούμενης συνταγματικής πλειοψηφίας των τριών πέμπτων κατ' ελάχιστον (άρθρο 101^Α) αντικατάσταση από τη Διάσκεψη των Προέδρων της Βουλής, κατά την συνεδρίασή της -της 28^{ης}.9.2023- τριών μελών της ΑΔΑΕ. Η νομιμότητα της διαδικασίας αυτής θα κριθεί βεβαίως από το Συμβούλιο της Επικρατείας, ενώπιον του οποίου έχει ασκηθεί αίτηση ακυρώσεως. Ωστόσο, ανεξάρτητα από την νομική άποψη που μπορεί να υιοθετήσει κανείς επί του σχετικού θέματος, η μη αυστηρή τήρηση συνταγματικά τασσομένων πλειοψηφιών είναι, σε κάθε περίπτωση, ένα θέμα άξιο παρατηρήσεως, που προκαλεί ερωτήματα.

Ένα εξόχως ανησυχητικό γεγονός συνιστά η επίσης πρόσφατη (εντός του 2023) κλήση ως υπόπτων για τέλεση ποινικών αδικημάτων, σχετιζόμενων με την άσκηση των καθηκόντων τους, δύο μελών της Αρχής από την Ελληνική Ποινική Δικαιοσύνη.

Ευτυχώς, κατά τον μήνα Φεβρουάριο 2024, η υπόθεση αυτή αρχειοθετήθηκε και δεν ασκήθηκε τελικά ποινική δίωξη.

Δεν θέλω να επεκταθώ στα θέματα αυτά, αλλά είναι σαφές ότι τα ανωτέρω καταδεικνύουν τη δυσχέρεια που έχουν διάφορα ελληνικά πολιτειακά όργανα να σεβαστούν τη λειτουργική ανεξαρτησία των ανεξαρτήτων αρχών και μάλιστα και αυτών που είναι συνταγματικά κατοχυρωμένες (για να μην αναφερθούμε καν στις υπόλοιπες). Θα πρέπει να γίνει αντιληπτό σε όλα τα όργανα της ελληνικής Πολιτείας, μετά την πάροδο 50 ετών από την Μεταπολίτευση και 40 ετών από την είσοδο της χώρας στην Ενωμένη Ευρώπη, ότι πρέπει να γίνονται σεβαστές οι ανεξάρτητες αρχές, και τούτο, όχι μόνο όταν δεν ασκούν κριτική στις επιλογές τους και δεν διαφωνούν μαζί τους, αλλά και στις περιπτώσεις που κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων τους οι αρχές αυτές καθίστανται δυσάρεστες. Αυτό ακριβώς σημαίνει ανεξάρτητες αρχές. Ειδικότερα, δε, θα πρέπει να καταστεί συνείδηση σε όλους ότι η ΑΔΑΕ έχει, κατ' επιταγή του Συντάγματος, σημαντική εγγυητική και διασφαλιστική για το απολύτως απαραβίαστο δικαίωμα στο απόρρητο των επικοινωνιών.

Θα κλείσω το προλογικό αυτό σημείωμα, χωρίς ιδιαίτερη αισιοδοξία, όπως έκλεισα το αντίστοιχο προλογικό σημείωμα της Έκθεσης Πεπραγμένων της Αρχής για το έτος 2022.

Σε μια επιστημονική μελέτη, που είχε δημοσιεύσει το 1995 στο Νομικό Βήμα² ο καθηγητής της Νομικής στο Πανεπιστήμιο Αθηνών Σταύρος Τσακυράκης, ο τίτλος της οποίας ήταν ένα προκλητικό και ανησυχητικό ερώτημα «Το απόρρητο της επικοινωνίας- απόλυτα απαραβίαστο ή ευχή της έννομης τάξης» είχε, μεταξύ άλλων, παρατηρήσει με μεγάλη οξυδέρκεια και τα ακόλουθα: «Το τρομερό που συμβαίνει στη χώρα μας είναι η ελαφρότητα με την οποία αντιμετωπίζεται μια σοβαρή απειλή για τα δικαιώματα του ατόμου και ο εθισμός της κοινής γνώμης στην πρακτική της υποκλοπής ιδιωτικών συνομιλιών».

² Νομικό Βήμα, Τόμος 41, σελ. 995 έως 1008.

Δεν είναι καθόλου εύκολη η απάντηση στο αμείλικτο αυτό ερώτημα του τίτλου της μελέτης ούτε σήμερα, 29 χρόνια αργότερα. Την απάντηση αυτή δεν θα δώσω τώρα εγώ. Θα την αφήσω στους αναγνώστες του παρόντος και στους πολίτες αυτής της χώρας. Ένα μόνο μπορώ να επαναλάβω και να διαβεβαιώσω. Και αυτό είναι ότι θα καταβληθεί κάθε προσπάθεια η ΑΔΑΕ να εκπληρώσει το συνταγματικό της καθήκον.

Χρήστος Ράμμος
Πρόεδρος της ΑΔΑΕ

*το κείμενο αυτό εκφράζει τις προσωπικές απόψεις του υπογράφοντος και Προέδρου της Αρχής και δεσμεύει μόνο αυτόν.

Σύνθεση της ΑΔΑΕ

Πρόεδρος

Χρήστος Ράμμος

Αντιπρόεδρος

Μιχαήλ Σακκάς (έως 27.09.2023)

Γεώργιος Μπακάλης (από 28.09.2023)

Αναπληρωτής Αντιπρόεδρος

Κωνσταντίνος Μουστάκας (έως 27.09.2023)

Αθανάσιος Παλιάτσος (από 28.09.2023)

Τακτικά μέλη

Αικατερίνα Παπανικολάου (έως 27.09.2023)

Δημοσθένης Ασημακόπουλος (από 28.09.2023)

Γεώργιος Μπακάλης (έως 27.09.2023)

Κωνσταντίνος Οικονόμου (από 28.09.2023)

Νικόλαος Παπαδάκης

Δημήτρης Βέργαδος

Στέφανος Γκρίτζαλης

Αναπληρωτές τακτικών μελών (κατ' αντιστοιχία)

Γεώργιος Μισαηλίδης (έως 27.09.2023)

Νικόλαος Μυριδάκης (από 28.09.2023)

Σπυρίδων Σκουλαρικής (έως 27.09.2023)

Σταύρος Κωτσόπουλος (από 28.09.2023)

Χαράλαμπος Τσιλιώτης (από 28.09.2023)

Δαμιανός Χατζηαντωνίου

Βασιλική Διαμαντοπούλου

Πίνακας περιεχομένων

Πρόλογος*	2
Σύνθεση της ΑΔΑΕ	7
Εισαγωγή	14
Διάρθρωση της Έκθεσης Πεπραγμένων της ΑΔΑΕ	14
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1	15
Θεσμικό πλαίσιο και λειτουργία της ΑΔΑΕ	15
1. Σύσταση της ΑΔΑΕ	15
2. Σύνθεση Ολομέλειας και στελέχωση της ΑΔΑΕ	15
2.1 Ολομέλεια της ΑΔΑΕ	15
2.2 Προσωπικό της ΑΔΑΕ	19
3. Υποχρεώσεις των μελών της ΑΔΑΕ	23
3.1 Καθήκοντα των μελών	23
3.2 Κωλύματα και ασυμβίβαστο των μελών	23
3.3 Άλλες ρυθμίσεις για τα μέλη των συνταγματικά κατοχυρωμένων ανεξάρτητων αρχών	25
3.4 Πειθαρχική διαδικασία για τα μέλη της ΑΔΑΕ	27
4. Αρμοδιότητες της ΑΔΑΕ	27
4.1 Γενικά	27
4.2 Αναλυτική παρουσίαση των αρμοδιοτήτων της Αρχής	28
4.3 Διενέργεια ελέγχων και επιβολή κυρώσεων	34
4.4 Άλλες αρμοδιότητες	35
5. Λειτουργία της ΑΔΑΕ	36
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2	39
Δραστηριότητες της ΑΔΑΕ κατά το 2023	39
1. Έλεγχοι σε εγκαταστάσεις παρόχων υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών και ταχυδρομικών υπηρεσιών	39
1.1 Τακτικοί έλεγχοι σε παρόχους υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών	39
1.2 Τακτικοί έλεγχοι σε παρόχους ταχυδρομικών υπηρεσιών	40
1.3 Έκτακτοι έλεγχοι σε παρόχους υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών και άλλους φορείς	41
1.4 Έκτακτοι έλεγχοι σε παρόχους υπηρεσιών ταχυμεταφορών	43
2. Εξέταση καταγγελιών - ερωτημάτων	44
2.1 Καταγγελίες και ερωτήματα που αφορούν τις ηλεκτρονικές επικοινωνίες	45
2.2 Καταγγελίες και ερωτήματα που αφορούν τις ταχυδρομικές υπηρεσίες	46
2.3 Καταγγελίες και αιτήματα ενημέρωσης σχετικά με την προστασία των δικαιωμάτων των αιτούντων, όταν θίγονται από τον τρόπο και τη διαδικασία άρσης του απορρήτου	46
3. Πολιτικές ασφάλειας παρόχων υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών και ταχυδρομικών υπηρεσιών για τη διασφάλιση του απορρήτου των επικοινωνιών	47
3.1 Πολιτικές ασφάλειας για τη διασφάλιση του απορρήτου των επικοινωνιών παρόχων ηλεκτρονικών επικοινωνιών	48
3.2 Κατάσταση παρόχων σχετικά με την υποχρέωση υποβολής πολιτικής ασφάλειας για τη διασφάλιση του απορρήτου των ηλεκτρονικών επικοινωνιών	50

3.3 Πολιτικές διασφάλισης απορρήτου επικοινωνιών για ταχυδρομικές υπηρεσίες...	52
4. Περιστατικά ασφάλειας που αφορούν υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών	54
5. Άρση του απορρήτου των επικοινωνιών	56
5.1. Εφαρμογή του νέου νομοθετικού πλαισίου για την άρση του απορρήτου των επικοινωνιών.....	57
i. Η υποχρέωση τήρησης «συστήματος βάσης δεδομένων».....	57
ii. Το δικαίωμα ενημέρωσης σχετικά με πιθανή παρακολούθηση από τις αρχές.....	59
5.2 Η άρση του απορρήτου των επικοινωνιών σε αριθμούς.....	62
i. Ως προς την άρση απορρήτου για λόγους εθνικής ασφάλειας	62
ii. Ως προς την άρση απορρήτου για λόγους διακρίβωσης εγκλημάτων.....	62
5.3 Λοιποί έλεγχοι και παρεμβάσεις.....	63
6. Παρεμβάσεις και πράξεις νομοθετικού περιεχομένου.....	63
6.1 Εισήγηση της προβλεπόμενης στο άρθρο 216 του Ν. 4727/2020 κοινής υπουργικής απόφασης.....	63
6.2 Συμμετοχή σε δημόσιες διαβουλεύσεις	65
6.2.1 Συμμετοχή της ΑΔΑΕ στη δημόσια διαβούλευση σχετικά με το Σχέδιο του Προγράμματος εργασίας για το έτος 2024 (F2024) του Σώματος Ευρωπαϊκών Ρυθμιστικών Αρχών για τις Ταχυδρομικές Υπηρεσίες (ERGP).....	65
6.2.2 Συμμετοχή στη δημόσια διαβούλευση της ΕΕΤΤ για το σχέδιο του Κανονισμού Γενικών και Ειδικών Αδειών για τις ταχυδρομικές επιχειρήσεις	65
6.2.3 Συμμετοχή σε διαβούλευση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τον ταχυδρομικό τομέα.....	65
6.3 Κανονιστικές πράξεις της ΑΔΑΕ	66
6.3.1 Σχέδιο Πράξης με θέμα «Κοινοποίηση συμβάντων ασφάλειας με σημαντικό αντίκτυπο στη λειτουργία των δικτύων και υπηρεσιών από τους παρόχους δημοσίων δικτύων ηλεκτρονικών επικοινωνιών ή διαθέσιμων στο κοινό υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών»	66
6.3.2 Τροποποίηση των Αποφάσεων 165/2011 και 205/2013.....	67
6.4 Παρεμβάσεις κανονιστικού περιεχομένου σε ευρωπαϊκό επίπεδο	68
6.4.1 Συμμετοχή στην Ομάδα Εργασίας ECASEC	68
6.4.2 Συμμετοχή στην Ομάδα Εργασίας WS2 του NIS Cooperation Group.....	70
6.4.3 Πρόταση Κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη θέσπιση κανόνων με σκοπό την καταπολέμηση της σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών {COM (2022) 209 final}	70
7. Νομοθετικές εξελίξεις.....	72
8. Ακροάσεις και κυρωτική αρμοδιότητα της ΑΔΑΕ.....	74
8.1 Στοιχεία από ακρόαση εταιρειών.....	77
9. Ετήσιες εκθέσεις για τις κακόβουλες ή ενοχλητικές κλήσεις και επεξεργασία κλήσεων εκτάκτου ανάγκης.....	79
10. Αποφάσεις της ΑΔΑΕ και συνεδριάσεις της Ολομέλειας.....	81
11. Ακροάσεις του Προέδρου της ΑΔΑΕ για το ζήτημα των παρακολουθήσεων	82
11.1 Ακρόαση της Επιτροπής PEGA του Ευρωκοινοβουλίου	82
11.2 Ακρόαση της Επιτροπής LIBE του Ευρωκοινοβουλίου.....	82
12. Συνάντηση με τον Επίτροπο Δικαιοσύνης της ΕΕ στην ΑΔΑΕ	83

13. Ομιλία του Προέδρου στο 5ο Φόρουμ για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα	83
14. Κοινό Συνέδριο των συνταγματικά κατοχυρωμένων Ανεξάρτητων Αρχών	83
15. Εκπαιδεύσεις της ΑΔΑΕ σε παρόχους ταχυδρομικών επικοινωνιών.....	86
16. Συμμετοχή της ΑΔΑΕ σε ευρωπαϊκές ομάδες εργασίας, συνέδρια και fora.....	86
16.1 Συμμετοχή της ΑΔΑΕ στο European Conference of Intelligence Oversight Bodies	87
16.2. Συμμετοχή της ΑΔΑΕ στο Telecom & Digital Infrastructure Security Forum ..	87
16.3. Συμμετοχή της ΑΔΑΕ στην Ομάδα Εργασίας ECASEC του ENISA	87
16.4. Ανταπόκριση σε ερωτηματολόγια Ευρωπαϊκών και Διεθνών Οργανισμών	88
16.5 Συμμετοχή σε εργαστήριο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τον ταχυδρομικό τομέα.....	88
16.6. Ανταπόκριση σε αίτημα του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης	88
16.7 Συμμετοχή σε Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα Καινοτομίας DigiGreenPost	88
16.8 Συμμετοχή στελεχών της ΑΔΑΕ σε αποστολές εκπαίδευσης στην Γαλλία και τη Γερμανία	89
16.9 Συμμετοχή στελεχών στο ευρωπαϊκό έργο New Post	90
16.10 Συμμετοχή της ΑΔΑΕ στη διαδικτυακή συνάντηση αξιολόγησης από ομοτίμους για την μερική επικαιροποίηση της Εκθέσεως του Οργανισμού Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (FRA) σχετικά με την παρακολούθηση από τις Εθνικές Υπηρεσίες Πληροφοριών	90
17. Ενημερωτικές δράσεις της ΑΔΑΕ προς τους πολίτες.....	91
18. Έκδοση Συστάσεων και Οδηγιών.....	92
19. Ομάδες Εργασίας	92
19.1 Ομάδα εργασίας για την τροποποίηση του Κανονισμού για τη Διασφάλιση του Απορρήτου των Ταχυδρομικών Υπηρεσιών της ΑΔΑΕ.....	92
20. Συμμετοχή της ΑΔΑΕ σε συνέδρια	93
20.1 Συμμετοχή της ΑΔΑΕ στο συνέδριο The future of e-commerce & digital marketing	93
20.2 Συμμετοχή της ΑΔΑΕ στο συνέδριο 3rd Drones Pro Conference	93
20.3 Συμμετοχή της ΑΔΑΕ στο Multiplier Event, ΕΛΤΑ.....	93
20.4 Συμμετοχή της ΑΔΑΕ στο Workshop της UPU για την Κανονιστική Μεταρρύθμιση του Ταχυδρομικού Τομέα.....	94
20.5 Συμμετοχή της ΑΔΑΕ στο 13ο InfoCom Security 2023: The Power of AI in Cyber Security	94
20.6 Συμμετοχή της ΑΔΑΕ στο Cybersecurity Certification Conference.....	94
20.7 Συμμετοχή της ΑΔΑΕ στο 25ο Συνέδριο InfoCom World.....	95
20.8 Συμμετοχή της ΑΔΑΕ στο 3ο Ετήσιο Συνέδριο Digital Transformation 2023...	95
20.9 Συμμετοχή της ΑΔΑΕ στο 13ο Mobile Connected World	95
20.10 Διεθνές Συνέδριο για το Δίκαιο Τεχνολογίας & Επικοινωνίας	95
20.11 Οικονομικό Φόρουμ των Δελφών	96
21. Συμμετοχή του προσωπικού της ΑΔΑΕ σε προγράμματα επιμόρφωσης.....	96
22. Η διαδικτυακή πύλη της ΑΔΑΕ.....	98
23. Προϋπολογισμός της ΑΔΑΕ.....	99
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3	102

1. Νομοθετικές προτάσεις της ΑΔΑΕ.....	102
2. Ανάλυση των νομοθετικών προτάσεων της ΑΔΑΕ.....	102
2.1. Άσκηση ελέγχου από το προσωπικό της ΑΔΑΕ και διεύρυνση του ελέγχου και στα στοιχεία επικοινωνίας. β. Έλεγχος καταγγελιών για παραβίαση του απορρήτου των επικοινωνιών. γ. Δυνατότητα κατάσχεσης των μέσων παραβίασης του απορρήτου των επικοινωνιών. δ. Πολιτική λειτουργίας και ασφάλειας δικτύου της ΑΔΑΕ.....	102
2.2. Διατύπωση γνώμης της ΑΔΑΕ για την έκδοση του κανονισμού γενικών αδειών	103
2.3. Ανάθεση αρμοδιοτήτων στον Αντιπρόεδρο της ΑΔΑΕ	104
2.4. Οικονομική ευελιξία – Πόροι της ΑΔΑΕ	104
3. Άλλες προτάσεις της ΑΔΑΕ	106
3.1. Αρμοδιότητα επί εσωτερικών δικτύων σε οργανισμούς, υπηρεσίες και επιχειρήσεις, οι οποίες διαθέτουν δίκτυα επικοινωνιών	107
4. Εξασφάλιση των αναγκαίων μέσων για την υλοποίηση του θεσμικού ρόλου της ΑΔΑΕ.....	108
i. Προϋπολογισμός	108
ii. Τεχνολογικός εξοπλισμός	109
iii. Υποδομές	109
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4	110
Προγραμματισμός δράσης για το 2024	110
Παραρτήματα.....	115
Παράρτημα 1.....	115
Απόφαση υπ’ αριθμ. 1560/12.04.2023 του Υπουργείου Οικονομικών και της ΑΔΑΕ	115
Θέμα: Τροποποίηση της υπ’ αρ. 1553/09.06.2022 κοινής απόφασης του Αναπληρωτή Υπουργού Οικονομικών και της ολομέλειας της Αρχής Διασφάλισης του Απορρήτου των Επικοινωνιών «Έγκριση Οργανισμού της Αρχής Διασφάλισης του Απορρήτου των Επικοινωνιών (Α.Δ.Α.Ε.)» (Β’ 3030). (ΦΕΚ 2577Β’/20.04.2023).....	115
Παράρτημα 2.....	126
Απόφαση Υπουργείου Δικαιοσύνης (Αριθμ. 48024οίκ./28.09.2023)	126
Θέμα: «Διορισμός Αντιπροέδρου και Αναπληρωτή Αντιπροέδρου της Αρχής Διασφάλισης του Απορρήτου των Επικοινωνιών (Α.Δ.Α.Ε.)»	126
Παράρτημα 3.....	128
Απόφαση Υπουργείου Δικαιοσύνης (Αριθμ. 48025οίκ./28.09.2023)	128
Θέμα: «Διορισμός μελών της Αρχής Διασφάλισης του Απορρήτου των Επικοινωνιών»	128
Παράρτημα 4.....	130
Απόφαση Υπουργείου Κλιματικής Κρίσης και πολιτικής Προστασίας, Αριθμ. Πρωτ. ΥΠ 1440/29.12.2023.....	130
Παράρτημα 5.....	141
Οδηγίες για τα βασικά μέτρα ασφάλειας, δημιουργίας κωδικών πρόσβασης.....	141
Παράρτημα 6.....	143

Ενημερωτικό ηλεκτρονικό υλικό που απευθύνεται στους πολίτες και περιέχει πληροφορίες αναφορικά με τους κινδύνους που απειλούν την ασφάλεια των ηλεκτρονικών επικοινωνιών και τα μέτρα αυτοπροστασίας για την προστασία του απορρήτου στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες.	143
Παράρτημα 7.....	164
Γνωμοδότηση του Εισαγγελέα του Αρείου Πάγου Ισίδωρου Ε. Ντογιάκου, με αρ. πρωτ. 10879/22 - 10/01/2023, αρ. Γνωμοδότησης 1, με θέμα: Ερμηνεία του Ν. 5002/2022 «Διαδικασία άρσης απορρήτου επικοινωνιών, κυβερνοασφάλεια, προστασία προσωπικών δεδομένων πολιτών»	164

Πίνακας Διαγραμμάτων και Πινάκων

Διάγραμμα 1 Επίπεδο σπουδών του προσωπικού της ΑΔΑΕ	22
Διάγραμμα 2 Επίπεδο σπουδών του επιστημονικού προσωπικού και των δικηγόρων της ΑΔΑΕ	23
Διάγραμμα 3 Τακτικοί έλεγχοι υπό επεξεργασία και επισκέψεις στις εγκαταστάσεις παρόχων ταχυδρομικών υπηρεσιών, 2021-2023	41
Διάγραμμα 4 Καταγγελίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών και ταχυδρομικών υπηρεσιών που υποβλήθηκαν στην ΑΔΑΕ, 2014-2023	45
Διάγραμμα 5 Κατηγοριοποίηση καταγγελιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών, 2023	46
Διάγραμμα 6 Πολιτικές ασφάλειας (συμπεριλαμβάνονται οι αναθεωρημένες πολιτικές ασφάλειας) για τη διασφάλιση του απορρήτου των ηλεκτρονικών επικοινωνιών που κατατέθηκαν στην ΑΔΑΕ, 2014-2023	49
Διάγραμμα 7 Κατηγοριοποίηση των πολιτικών ασφάλειας για τη διασφάλιση του απορρήτου των ηλεκτρονικών επικοινωνιών, 2023	49
Διάγραμμα 8 Επισκόπηση των παρόχων υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών σχετικά με την υποβολή Πολιτικής Ασφάλειας, 2023	51
Διάγραμμα 9 Σύνολο εγκεκριμένων από την ΑΔΑΕ πολιτικών ασφάλειας ηλεκτρονικών επικοινωνιών για τη διασφάλιση του απορρήτου των επικοινωνιών, 2016-2023	52
Διάγραμμα 10 Πολιτικές διασφάλισης του απορρήτου ταχυδρομικών επιχειρήσεων που εξετάστηκαν από την ΑΔΑΕ, 2023	53
Διάγραμμα 11 Αυξομειώσεις του αριθμού των ταχυδρομικών επιχειρήσεων και Πολιτικών Διασφάλισης του Απορρήτου (ΠΔΑΤΥ) στο τέλος κάθε έτους, 2021-2023	54
Διάγραμμα 12 Περιστατικά ασφάλειας που αφορούν υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών, 2021-2023	56
Διάγραμμα 13 Κατηγοριοποίηση των ακροάσεων παρόχων που πραγματοποιήθηκαν στην ΑΔΑΕ, 2023	74
Διάγραμμα 14 Διοικητικές κυρώσεις, 2020-2023	77
Διάγραμμα 15 Προϋπολογισμός της ΑΔΑΕ	100
Διάγραμμα 16 Δαπάνες της ΑΔΑΕ	100
Πίνακας 1 Οργανόγραμμα ΑΔΑΕ 2023	38
Πίνακας 2 Σημεία Ελέγχου	42
Πίνακας 3 Ενδεικτικός πίνακας για DSLAMs και Σ/Β που τέθηκαν εκτός λειτουργίας και τους συνδρομητές που επηρεάστηκαν	78
Πίνακας 4 Ενδεικτική εγκατάσταση φορητών και εφεδρικών γεννητριών και Σ/Β με τροφοδοσία από Η/Ζ , σε έναν πάροχο	79
Πίνακας 5 Εγκεκριμένοι προϋπολογισμοί της ΑΔΑΕ (2005-2023)	108
Πίνακες Συντομογραφιών	112

Εισαγωγή

Διάρθρωση της Έκθεσης Πεπραγμένων της ΑΔΑΕ

Η παρούσα Έκθεση παρουσιάζει τις δράσεις, το έργο και τις πρωτοβουλίες της Αρχής Διασφάλισης Απορρήτου των Επικοινωνιών κατά τη χρονική περίοδο από την 1^η.1.2023 έως 31.12.2023. Η Έκθεση Πεπραγμένων της Αρχής, όπως ορίζεται στο άρθρο 1 § 2 του Ν. 3115/2003 (ΦΕΚ Α' 47/27-2-2003), υποβάλλεται κάθε χρόνο στον Πρόεδρο της Βουλής, στον Υπουργό Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, στους αρχηγούς των κομμάτων που εκπροσωπούνται στη Βουλή και στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Η παρούσα Έκθεση Πεπραγμένων είναι συμβατή με το πρότυπο των προηγούμενων ετών, ώστε να διευκολύνεται ο αναγνώστης και να μπορεί να παρακολουθήσει την πορεία του έργου της Αρχής.

Στο πρώτο κεφάλαιο της Έκθεσης Πεπραγμένων της Αρχής περιγράφονται οι αρμοδιότητες της ΑΔΑΕ και το νομικό πλαίσιο που διέπει τη λειτουργία της. Στο δεύτερο κεφάλαιο παρουσιάζονται οι δραστηριότητες της Αρχής κατά το 2023. Στην ενότητα αυτή περιέχονται στοιχεία σχετικά με τις ελεγκτικές και κανονιστικές αρμοδιότητες της ΑΔΑΕ, όπως η διενέργεια ελέγχων, ο έλεγχος των πολιτικών ασφάλειας των παρόχων υπηρεσιών ηλεκτρονικών και ταχυδρομικών επικοινωνιών, οι ακροάσεις και οι διοικητικές κυρώσεις, τα περιστατικά ασφάλειας καθώς και ο έλεγχος της τήρησης των όρων και της διαδικασίας άρσης του απορρήτου των επικοινωνιών, όπως ορίζει η κείμενη νομοθεσία. Επίσης, αναφέρονται μεταξύ άλλων δραστηριότητες της ΑΔΑΕ όπως η συμμετοχή της σε ευρωπαϊκά και διεθνή συνέδρια και ομάδες εργασίας, για τη μελέτη θεμάτων ειδικού ενδιαφέροντος που σχετίζονται με τις αρμοδιότητές της.

Στο τρίτο κεφάλαιο παρουσιάζονται οι νομοθετικές προτάσεις της ΑΔΑΕ για την ενίσχυση του θεσμικού πλαισίου προστασίας του απορρήτου των επικοινωνιών.

Τέλος, στο τέταρτο κεφάλαιο αναφέρεται ο προγραμματισμός δράσης της Αρχής για το έτος 2024.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

Θεσμικό πλαίσιο και λειτουργία της ΑΔΑΕ

1. Σύσταση της ΑΔΑΕ

Η Αρχή Διασφάλισης του Απορρήτου των Επικοινωνιών (ΑΔΑΕ) συστάθηκε με τον Ν. 3115/2003 (ΦΕΚ 47/Α'/27.2.2003), κατ' επιταγήν του άρθρου 19 § 2 του Συντάγματος, όπως αναθεωρήθηκε με απόφαση της Ζ' Αναθεωρητικής Βουλής (Μάρτιος 2001).

Σύμφωνα με το άρθρο 1 του ιδρυτικού της νόμου, σκοπός της Αρχής είναι η προστασία του απορρήτου των επιστολών και της ελεύθερης ανταπόκρισης ή επικοινωνίας με οποιονδήποτε άλλο τρόπο. Στην έννοια της προστασίας του απορρήτου των επικοινωνιών περιλαμβάνεται και ο έλεγχος της τήρησης των όρων και της διαδικασίας άρσης του απορρήτου.

Η ΑΔΑΕ είναι ανεξάρτητη αρχή και έχει διοικητική αυτοτέλεια, αλλά υπόκειται σε κοινοβουλευτικό έλεγχο με τον τρόπο και τη διαδικασία που ορίζονται από τον Κανονισμό της Βουλής. Έδρα της είναι το Μαρούσι, μπορεί όμως με απόφασή της να εγκαθιστά και να θέτει σε λειτουργία γραφεία και σε άλλες πόλεις της Ελλάδας. Οι αποφάσεις της Αρχής κοινοποιούνται με μέριμνά της στον Υπουργό Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και, στο τέλος κάθε έτους, υποβάλλεται η έκθεση των πεπραγμένων της στον Πρόεδρο της Βουλής, στον Υπουργό Δικαιοσύνης, στους αρχηγούς των κομμάτων που εκπροσωπούνται στη Βουλή, καθώς και στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.

2. Σύσταση Ολομέλειας και στελέχωση της ΑΔΑΕ

2.1 Ολομέλεια της ΑΔΑΕ

Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 2 του Ν. 3115/2003, η Ολομέλεια της ΑΔΑΕ συγκροτείται από τον Πρόεδρο, τον Αντιπρόεδρο, τον αναπληρωτή Αντιπρόεδρο, πέντε μέλη και τους αναπληρωτές τους. Η Ολομέλεια της Αρχής επιλέγεται από τη Βουλή, σύμφωνα με το άρθρο 101Α, § 2 του Συντάγματος και τη διαδικασία που προβλέπεται από τον Κανονισμό της Βουλής, και διορίζεται με απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης, μέσα σε 15 ημέρες από την κοινοποίηση σε αυτόν της απόφασης της διάσκεψης των Προέδρων της Βουλής.

Με την υπ' αριθμ. 16887/17.3.2016 απόφαση του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (ΦΕΚ 151/ΥΟΔΔ /21.3.2016) ορίστηκαν τα μέλη της ΑΔΑΕ, ενώ με τις αποφάσεις 4934/09.02.2018 (ΦΕΚ 84/ΥΟΔΔ/16.02.2018) και 73166 οικ./05.10.2018 (ΦΕΚ 583 ΥΟΔΔ /11.10.2018) έγιναν δεκτές οι παραιτήσεις δύο εκ των μελών. Με την υπ' αριθμ. 34051/29.05.2019 απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (ΦΕΚ 326/ΥΟΔΔ/5.6.2019) όπως διορθώθηκε στο ορθό με το ΦΕΚ 396/ΥΟΔΔ/20.06.2019 ορίστηκε νέος Πρόεδρος της ΑΔΑΕ με θητεία έξι ετών. Με την υπ' αριθμ. 58347/21.12.2020 απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης (ΦΕΚ 1066/ ΥΟΔΔ /24.12.2020) ορίστηκαν νέα μέλη της ΑΔΑΕ, τρία τακτικά και τρία αναπληρωματικά, στη θέση των παραιτηθέντων και εκείνων των οποίων η θητεία έληξε.

Με την υπ' αριθμ. 48024οικ./28.09.2023 απόφαση του Υπουργείου Δικαιοσύνης (ΦΕΚ 1039/ΥΟΔΔ/28.09.2023) ορίστηκε ο νέος αντιπρόεδρος και ο νέος αναπληρωτής αντιπρόεδρος της ΑΔΑΕ, με θητεία έξι ετών. Με την υπ' αριθμ. 48025οικ./28.09.2023 απόφαση του Υπουργείου Δικαιοσύνης (ΦΕΚ 1039/ΥΟΔΔ/28.09.2023) ορίστηκαν δύο τακτικά και δύο αναπληρωματικά μέλη, στη θέση εκείνων που η θητεία είχε λήξει, για θητεία έξι ετών και ένα αναπληρωματικό μέλος, έως τις 24.12.2026.

Η σύνθεση της ΑΔΑΕ είναι η ακόλουθη:

(ΦΕΚ 1039/ΥΟΔΔ/28.09.2023)

Πρόεδρος

Χρήστος Ράμμος, *Επίτιμος Αντιπρόεδρος του Συμβουλίου της Επικρατείας*

Αντιπρόεδρος

Γεώργιος Μπακάλης, *Ηλεκτρολόγος Μηχανικός, τέως Διευθυντής Τηλεπικοινωνιών της ΑΔΑΕ*

Αναπληρωτής Αντιπρόεδρος

Αθανάσιος Παλιάτσος, *Προϊστάμενος Διεύθυνσης, Γενική Γραμματεία Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης*

Τακτικά μέλη

Δημοσθένης Ασημακόπουλος, *Καθηγητής Φυσικής του Τμήματος Φυσικής και πρώην Πρόεδρος του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών*

Δημήτριος Βέργαδος, *Καθηγητής στο Τμήμα Πληροφορικής του Πανεπιστημίου Πειραιώς*

Στέφανος Γκρίτζαλης, *Καθηγητής στο Τμήμα Ψηφιακών Συστημάτων του Πανεπιστημίου Πειραιώς, πρώην Πρόεδρος Πανεπιστημίου Αιγαίου, πρώην Ειδικός Γραμματέας Υπουργείου Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης*

Κωνσταντίνος Οικονόμου, *Καθηγητής Τμήματος Πληροφορικής της Σχολής Επιστήμης της Πληροφορίας και Πληροφορικής του Ιονίου Πανεπιστημίου*

Νικόλαος Παπαδάκης, *Τηλεπικοινωνιακός Μηχανικός με θητεία στη Διοίκηση ΔΕΚΟ Μεταφορών & Επικοινωνιών*

Αναπληρωτές τακτικών μελών (κατ' αντιστοιχία)

Νικόλαος Μυριδάκης, *Επίκουρος Καθηγητής του Τμήματος Μηχανικών Πληροφορικής και Υπολογιστών του Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής*

Δαμιανός Χατζηαντωνίου, *Αναπληρωτής Καθηγητής του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών*

Βασιλική Διαμαντοπούλου, *Επίκουρη Καθηγήτρια του Πανεπιστημίου Αιγαίου*

Σταύρος Κωτσόπουλος, *Ομότιμος Καθηγητής του Τμήματος Ηλεκτρολόγων Μηχανικών και Τεχνολογίας Υπολογιστών του Πανεπιστημίου Πατρών*

Χαράλαμπος Τσιλιώτης, *Αναπληρωτής Καθηγητής Συνταγματικού και Ευρωπαϊκού Συνταγματικού Δικαίου του Τμήματος Πολιτικής Επιστήμης και Διεθνών Σχέσεων του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου*

Το 2023 έληξαν οι ακόλουθες θητείες του Αντιπροέδρου, του Αναπληρωτή Αντιπροέδρου, των τακτικών μελών και των αναπληρωτών τακτικών μελών:

Μιχαήλ Σακκάς, τέως Αντιπρόεδρος

Κωνσταντίνος Μουστάκας, τέως Αναπληρωτής Αντιπρόεδρος

Αικατερίνα Παπανικολάου, τέως Τακτικό Μέλος

Γεώργιος Μπακάλης, τέως Τακτικό Μέλος

Γεώργιος Μισαηλίδης, τέως Αναπληρωτής Τακτικού Μέλους

Σπυρίδων Σκουλαρικής, τέως Αναπληρωτής Τακτικού Μέλους

2.2 Προσωπικό της ΑΔΑΕ

Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 8 του Ν. 3115/2003 «Αρχή Διασφάλισης του Απορρήτου των Επικοινωνιών» για τη στελέχωση της ΑΔΑΕ είχαν αρχικά συσταθεί 40 θέσεις προσωπικού. Με νεότερες ρυθμίσεις του Ν. 4024/2011 «Συνταξιοδοτικές ρυθμίσεις, ενιαίο μισθολόγιο – βαθμολόγιο, εργασιακή εφεδρεία και άλλες διατάξεις εφαρμογής του μεσοπρόθεσμου πλαισίου δημοσιονομικής στρατηγικής 2012–2015», καταργήθηκαν δύο θέσεις. Οι διατάξεις του άρθρου 8, των περ. α' και β' της § 5 όπως είχαν αντικατασταθεί με την § 2 άρθρ. 19 του Ν.3472/2006, (ΦΕΚ Α 135), αντικαταστάθηκαν και συμπληρώθηκαν με το άρθρο 37 § 3 του Ν.4509/2017 (ΦΕΚ Α 201) σύμφωνα με το οποίο, για τη στελέχωση της ΑΔΑΕ συστάθηκαν πενήντα (50) θέσεις προσωπικού. Μέσω της ολοκλήρωσης της διαδικασίας μετάταξης υπαλλήλων από άλλους φορείς του Δημοσίου η οποία είχε προκηρυχθεί με την υπ' αριθ. πρωτ.: 1556/11-7-2016, (ΑΔΑ: ΩΗ3ΡΙΔ1-3ΚΥ) Ανακοίνωση – Πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος για μετατάξεις Διοικητικού Προσωπικού στην ΑΔΑΕ (με αριθ. πρωτ.: 1556/11-7-2016, ΑΔΑ: ΩΗ3ΡΙΔ1-3ΚΥ) αυξήθηκαν κατά τέσσερις (4) οι οργανικές θέσεις της Αρχής, λόγω μεταφοράς οργανικής θέσης από τον φορέα προέλευσης των υπαλλήλων. Τέλος, συνεπεία της έκδοσης της υπ' αριθμ. 1553/09.06.2022 κοινής απόφασης του Αναπληρωτή Υπουργού Οικονομικών και του Προέδρου της ΑΔΑΕ (3030 Β') «Έγκριση Οργανισμού της Αρχής Διασφάλισης του Απορρήτου των Επικοινωνιών (Α.Δ.Α.Ε.)» και ιδίως του άρθρου 11 αυτού, οι οργανικές θέσεις του προσωπικού της Αρχής ανέρχονται πλέον στις 54.

Από τις 54 οργανικές θέσεις της ΑΔΑΕ, μέχρι την 31^η Δεκεμβρίου 2023, είχαν καλυφθεί 48, οι οποίες κατανέμονται ως εξής: 25 θέσεις τακτικού προσωπικού, 20 θέσεις Ειδικού Επιστημονικού Προσωπικού, δύο θέσεις δικηγόρων παρ' Αρείω Πάγω με έμμισθη εντολή και μία θέση νομικού συμβούλου.

Για την κάλυψη των οργανικών θέσεων της Αρχής που παρέμεναν κενές, μετά την τροποποίηση του Ν.4509/2017 (ΦΕΚ Α 201), εκδόθηκε η υπ' αριθμ. ΔΠΑΑΔ/Φ.ΕΓΚΡ./111/39100/13.05.2019 απόφαση της Επιτροπής της Πράξης Υπουργικού Συμβουλίου 33/2016 (άρθρο 2, §1), με την οποία χορηγήθηκε έγκριση για την

κίνηση των διαδικασιών πλήρωσης 14 θέσεων μόνιμων υπαλλήλων και υπαλλήλων με σχέση εργασίας ιδιωτικού αορίστου χρόνου (ΙΔΑΧ) στην ΑΔΑΕ. Η ανωτέρω διαδικασία, ολοκληρώθηκε, με ευθύνη του ΑΣΕΠ μέσω της 1Ε/2020 (ΦΕΚ 14/ τ. ΑΣΕΠ/12.05.2020) προκήρυξης για 10 θέσεις υπαλλήλων με σχέση εργασίας ιδιωτικού αορίστου χρόνου (ΙΔΑΧ) από τις οποίες καλύφθηκαν οι επτά, ενώ εντός του 2024 αναμένεται και η ολοκλήρωση της διαδικασίας πλήρωσης θέσεων με ευθύνη του ΑΣΕΠ μέσω της 5Κ/2020 (ΦΕΚ 29/τ. ΑΣΕΠ/06.08.2020) προκήρυξης για τέσσερις θέσεις μόνιμων υπαλλήλων, με την κάλυψη της τελευταίας εκ των τεσσάρων θέσεων.

Σήμερα, οι 54 οργανικές θέσεις του προσωπικού της ΑΔΑΕ κατανέμονται κατά εργασιακή σχέση, κατηγορία/εκπαιδευτική βαθμίδα, κλάδο και ειδικότητα, ως εξής:

1. Οι οργανικές θέσεις του μόνιμου προσωπικού (προσωπικού με σχέση δημοσίου δικαίου) ανέρχονται σε 23 και κατανέμονται κατά κατηγορία και κλάδο, ως εξής:

α) Κατηγορία Πανεπιστημιακής Εκπαίδευσης (ΠΕ):

- Κλάδος ΠΕ Διοικητικού - Οικονομικού, θέσεις τέσσερις. Περιέχει μία θέση προσωπικού με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου που δεσμεύει οργανική θέση μόνιμου προσωπικού του παρόντος κλάδου μετά από μετάταξη στην Αρχή.
- Κλάδος ΠΕ Πληροφορικής, θέση μία.

β) Κατηγορία Τεχνολογικής Εκπαίδευσης (ΤΕ):

- Κλάδος ΤΕ Διοικητικού - Λογιστικού, θέσεις δύο,
- Κλάδος ΤΕ Λογιστικού, θέσεις δύο,
- Κλάδος ΤΕ Μηχανικών, θέσεις πέντε,
- Κλάδος ΤΕ Πληροφορικής, θέση μία.

γ) Κατηγορία Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης (ΔΕ):

- Κλάδος ΔΕ Διοικητικού - Λογιστικού, θέσεις έξι,
- Κλάδος ΔΕ Οδηγών, θέση μία.

δ) Κατηγορία Υποχρεωτικής Εκπαίδευσης (ΥΕ):

- Κλάδος ΥΕ Επιμελητών - Κλητήρων, θέση μία.

2. Οι οργανικές θέσεις του προσωπικού με σχέση εργασίας Ιδιωτικού Δικαίου ανέρχονται σε 24 και κατανέμονται κατά εκπαιδευτική βαθμίδα, κλάδο και ειδικότητα, ως εξής:

Βαθμίδα Πανεπιστημιακής Εκπαίδευσης (ΠΕ): Κλάδος Ειδικό Επιστημονικό Προσωπικό: θέσεις 24:

- Ειδικότητα: Ασφάλεια Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών: θέσεις δεκαέξι,
- Ειδικότητα: Ασφάλεια Ταχυδρομικών Επικοινωνιών: θέσεις δύο,
- Ειδικότητα: Νομική: θέσεις τέσσερις,
- Ειδικότητα: Διεθνείς Συνεργασίες και Δημόσιες Σχέσεις: θέσεις δύο.

3. Οι λοιπές οργανικές θέσεις του προσωπικού με σχέση εργασίας Ιδιωτικού Δικαίου Αορίστου Χρόνου κατά εκπαιδευτική βαθμίδα και κλάδο είναι τέσσερις και έχουν ως ακολούθως:

α) Βαθμίδα Πανεπιστημιακής Εκπαίδευσης (ΠΕ):

- Κλάδος ΠΕ Διοικητικού – Οικονομικού, θέση μία,
- Κλάδος ΠΕ Πληροφορικής Software - Hardware, θέση μία.

β) Βαθμίδα Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης (ΔΕ):

- Κλάδος ΔΕ Διοικητικού- Λογιστικού, θέσεις δύο.

4. Το προσωπικό με σχέση έμμισθης εντολής της Αρχής κατανέμεται ως εξής:

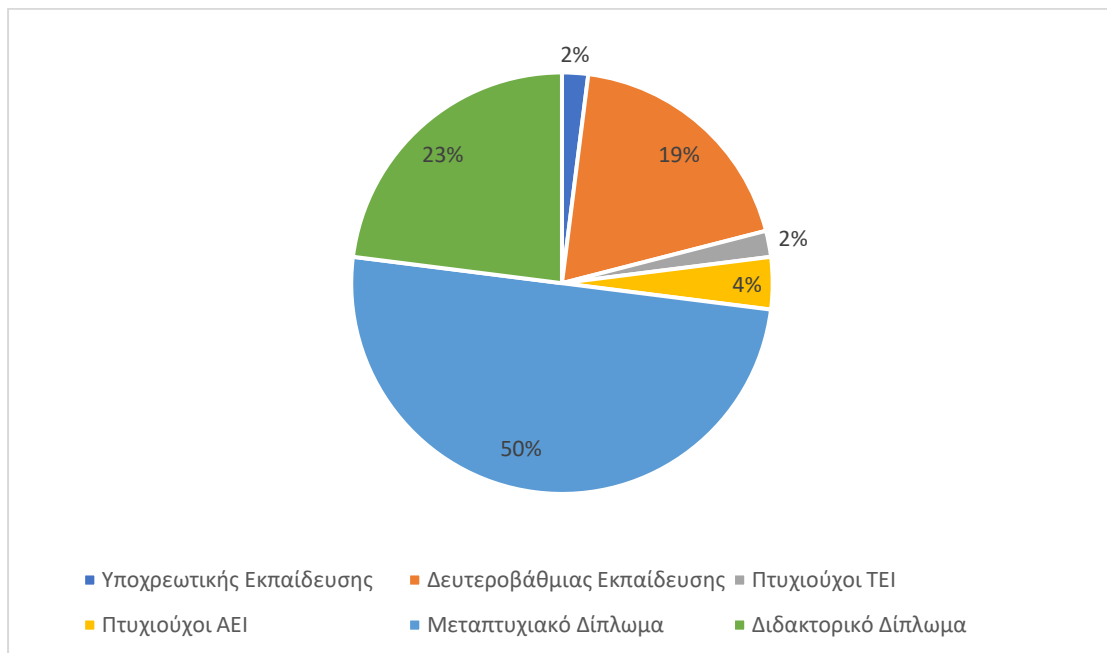
- Νομικός Σύμβουλος: θέση μία,
- Δικηγόροι παρ' Εφέταις ή παρ' Αρείω Πάγω: θέσεις δύο.

Ως προς την κατανομή του προσωπικού της Αρχής, στο τέλος του 2023, το ανθρώπινο δυναμικό που υπηρετούσε στην ΑΔΑΕ αριθμούσε 48 άτομα, τα οποία κατανέμονται σε: 21 θέσεις προσωπικού με σχέση εργασίας Δημοσίου Δικαίου και 24 θέσεις προσωπικού με σχέση εργασίας Ιδιωτικού Δικαίου (εκ των οποίων τέσσερις θέσεις προσωπικού με σχέση εργασίας Ιδιωτικού Δικαίου Αορίστου Χρόνου και 20 θέσεις Ειδικού Επιστημονικού Προσωπικού), δύο θέσεις δικηγόρων με έμμισθη εντολή και μία θέση νομικού συμβούλου. Κατά το έτος 2023 ένας υπάλληλος της Αρχής ήταν αποσπασμένος σε άλλο φορέα, ενώ τρεις υπάλληλοι τελούσαν σε άδεια άνευ αποδοχών για την απασχόλησή τους σε ευρωπαϊκό οργανισμό. Στο πλαίσιο του Β' Κύκλου Κινητικότητας του ΕΣΚ 2023 (Ν. 4440/2016, Α'224) μετατάχθηκε στην ΑΔΑΕ ένας υπάλληλος με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου, Ειδικό Επιστημονικό Προσωπικό, καθώς και μία υπάλληλος με σχέση εργασίας Ιδιωτικού Δικαίου Αορίστου Χρόνου, τακτικό προσωπικό,

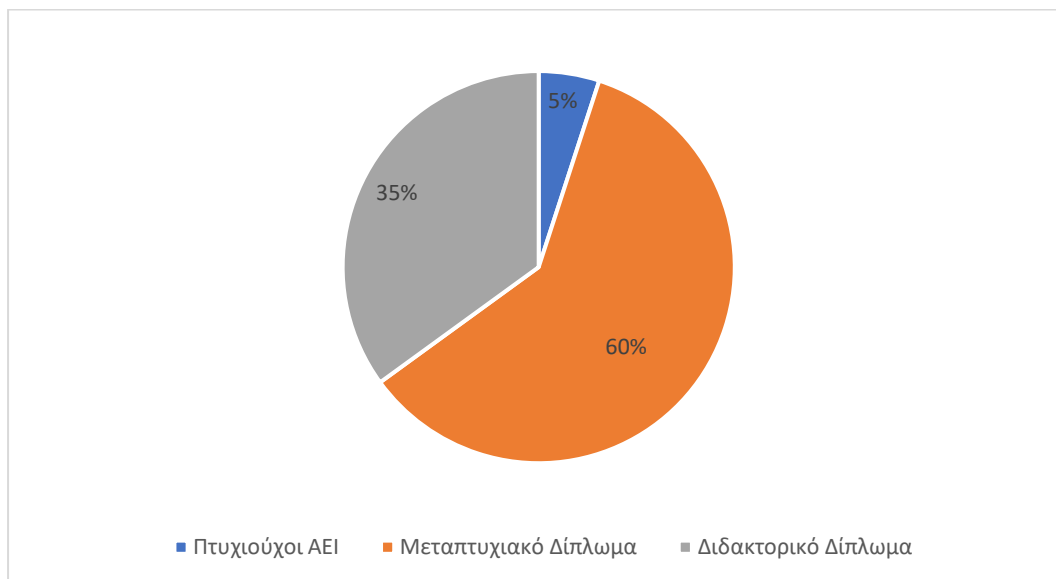
ενώ διακόπηκε η απόσπαση υπαλλήλου με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου, Ειδικό Επιστημονικό Προσωπικό, που είχε αποσπαστεί στην ΑΔΑΕ στο πλαίσιο του Α΄ Κύκλου Κινητικότητας του ΕΣΚ 2022 (Ν. 4440/2016, Α΄224).

Η κατανομή προσωπικού που υπηρετούσε στην ΑΔΑΕ στις 31 Δεκεμβρίου 2023 με βάση το επίπεδο σπουδών του, απεικονίζεται στα διαγράμματα 1 και 2.

Διάγραμμα 1 Επίπεδο σπουδών του προσωπικού της ΑΔΑΕ

Διάγραμμα 2 Επίπεδο σπουδών του επιστημονικού προσωπικού και των δικηγόρων της ΑΔΑΕ

3. Υποχρεώσεις των μελών της ΑΔΑΕ

3.1 Καθήκοντα των μελών

Τα μέλη της ΑΔΑΕ, κατά την άσκηση των καθηκόντων τους, δεσμεύονται από τον νόμο και υπόκεινται στο καθήκον της εχεμύθειας, το οποίο υφίσταται και μετά την, με οποιονδήποτε τρόπο, αποχώρησή τους. Επίσης, υποβάλλουν κάθε χρόνο στην Εισαγγελία του Αρείου Πάγου την προβλεπόμενη από τον Ν. 2429/1996 (ΦΕΚ 155/Α'/10.7.1996), όπως ισχύει κάθε φορά, δήλωση της περιουσιακής τους κατάστασης.

3.2 Κωλύματα και ασυμβίβαστο των μελών

Σύμφωνα με το άρθρο 4 του Ν. 3115/2003, τα μέλη της ΑΔΑΕ υπόκεινται στους ακόλουθους περιορισμούς:

- i. Ως μέλος της Αρχής δεν μπορεί να διοριστεί όποιος:
 - α) Έχει καταδικαστεί με τελεσίδικη δικαστική απόφαση για αδίκημα που συνεπάγεται κώλυμα διορισμού ή έκπτωση δημοσίου υπαλλήλου, σύμφωνα με τις διατάξεις του Δημοσιοϋπαλληλικού Κώδικα.

β) Είναι εταίρος, μέτοχος, μέλος διοικητικού συμβουλίου, διαχειριστής, υπάλληλος, σύμβουλος, μελετητής ατομικής ή άλλης επιχείρησης, η οποία δραστηριοποιείται στους τομείς των ταχυδρομικών υπηρεσιών, των τηλεπικοινωνιών, της πληροφορικής ή της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

ii. Εκπίπτει από την ιδιότητα του μέλους της Αρχής όποιος, μετά τον διορισμό του:

α) Καταδικαστεί με τελεσίδικη δικαστική απόφαση για αδίκημα που συνεπάγεται κώλυμα διορισμού ή έκπτωση δημοσίου υπαλλήλου, σύμφωνα με τις διατάξεις του Δημοσιοϋπαλληλικού Κώδικα.

β) Καταστεί εταίρος, μέτοχος, μέλος διοικητικού συμβουλίου, διαχειριστής, υπάλληλος, σύμβουλος, μελετητής ατομικής ή άλλης επιχείρησης, η οποία δραστηριοποιείται στους τομείς των ταχυδρομικών υπηρεσιών, των τηλεπικοινωνιών, της πληροφορικής ή της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Σε περίπτωση που μέλος κατέχει εταιρικά μερίδια ή μετοχές των παραπάνω επιχειρήσεων, τις οποίες απέκτησε κατά τη διάρκεια της θητείας του από κληρονομική διαδοχή, υποχρεούται να απέχει από την ενάσκηση των δικαιωμάτων συμμετοχής και ψήφου στα όργανα της διοίκησης, της διαχείρισης και του ελέγχου των εν λόγω επιχειρήσεων, μέχρι τον χρόνο λήξης της θητείας του.

γ) Προβαίνει σε πράξεις, αναλαμβάνει εργασία ή έργο ή αποκτά άλλη ιδιότητα που, κατά την κρίση της ΑΔΑΕ, δεν συμβιβάζεται με τα καθήκοντά του ως μέλος της Αρχής.

Επίσης, η έκπτωση από το καθεστώς μέλους της ΑΔΑΕ λόγω τελεσίδικης καταδικαστικής απόφασης, σύμφωνα με το εδάφιο α' της § 2 του άρθρου 4 του Ν. 3115/2003, γίνεται με απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης, μέσα σε 15 ημέρες από την κοινοποίηση σε αυτόν της απόφασης της Διάσκεψης των Προέδρων της Βουλής. Η ΑΔΑΕ προβαίνει στη διαπίστωση των υπόλοιπων κωλυμάτων και ασυμβιβάστων, όπως ορίζονται με το παρόν άρθρο, χωρίς συμμετοχή του μέλους της για το οποίο ενδέχεται να συντρέχει το ασυμβίβαστο. Η τελική απόφαση λαμβάνεται ύστερα από ακρόαση του εν λόγω μέλους. Τη σχετική διαδικασία κινεί ο Πρόεδρος της ΑΔΑΕ ή ο Υπουργός Δικαιοσύνης.

3.3 Άλλες ρυθμίσεις για τα μέλη των συνταγματικά κατοχυρωμένων ανεξάρτητων αρχών

Με το άρθρο 3 § 2 του Ν. 3051/2002, όπως τροποποιήθηκε με τον Ν. 4055/2012, και μεταγενέστερα με τον Ν. 4325/2015 και όπως εκ νέου τροποποιήθηκε με τους Ν. 4779/2021, 4786/2021 και 4795/2021, το νομικό καθεστώς των μελών των ανεξαρτήτων αρχών ορίζεται ως ακολούθως:

ι. Τα μέλη της Αρχής και οι αναπληρωτές τους, όπου προβλέπονται από τις κείμενες διατάξεις, επιλέγονται με απόφαση της Διάσκεψης των Προέδρων της Βουλής των Ελλήνων, σύμφωνα με το άρθρο 101Α του Συντάγματος, μετά από προηγούμενη εισήγηση της Επιτροπής Θεσμών και Διαφάνειας κατά τα οριζόμενα στον Κανονισμό της Βουλής. Η απόφαση της Διάσκεψης των Προέδρων της Βουλής κοινοποιείται αμελλητί στον αρμόδιο κατά περίπτωση Υπουργό, ο οποίος οφείλει να εκδώσει την πράξη διορισμού εντός προθεσμίας 15 ημερών από την κοινοποίηση. Η θητεία των μελών, περιλαμβανομένων των Προέδρων, του Συνηγόρου του Πολίτη, των Αντιπροέδρων και Αναπληρωτή Προέδρου, είναι εξαετής χωρίς δυνατότητα ανανέωσης, με την επιφύλαξη της § 2 του άρθρου 44 του Ν. 4765/2021 περί δυνατότητας παράτασης της θητείας των μελών του ΑΣΕΠ. Διανυθείσα ή διανυόμενη θητεία σε θέση Αντιπροέδρου ή Αναπληρωτή Προέδρου ή απλού μέλους δεν κωλύει τον διορισμό του για πλήρη θητεία σε θέση υψηλότερης βαθμίδας της ίδιας Αρχής. Σε μια τέτοια περίπτωση, δεν επιτρέπονται περισσότερες από δύο θητείες συνολικά και το συνολικό χρονικό διάστημα των διανυόμενων θητειών δεν επιτρέπεται να υπερβαίνει τα δώδεκα έτη. Ο Πρόεδρος της ανεξάρτητης αρχής ενημερώνει εγγράφως τον Πρόεδρο της Βουλής για τη λήξη της θητείας των μελών τρεις μήνες πριν από την ημερομηνία λήξης της θητείας τους. Σε περίπτωση θανάτου, παραίτησης ή έκπτωσης μέλους ανεξάρτητης αρχής διορίζεται νέο μέλος για εξαετή θητεία. Σύμφωνα εξάλλου με τη διάταξη του άρθρου 25 του Ν. 4800/2021 η εν λόγω πρόβλεψη του διορισμού μέλους για πλήρη θητεία σε περίπτωση θανάτου, παραίτησης ή έκπτωσης κάποιου μέλους, ισχύει και για τα ήδη υπηρετούντα μέλη των Ανεξαρτήτων Αρχών. Η παραίτηση θεωρείται ότι έγινε αποδεκτή μετά την πάροδο τριών μηνών από την

υποβολή της, εφόσον μέχρι την ημερομηνία αυτή δεν έχει εκδοθεί και κοινοποιηθεί η πράξη αποδοχής της παραίτησης. Η θητεία των μελών της Αρχής παρατείνεται αυτοδίκαια μέχρι τον διορισμό νέων. Σε περίπτωση που ο Πρόεδρος, ο Αντιπρόεδρος και τα μέλη, καθώς και τα αντίστοιχα αναπληρωματικά μέλη Ανεξάρτητης Αρχής εκλείψουν ή αποχωρήσουν για οποιονδήποτε λόγο ή παραιτηθούν ή απωλέσουν την ιδιότητα, βάσει της οποίας ορίστηκαν, η Αρχή συνεχίζει να έχει νόμιμη συγκρότηση μέχρι το διορισμό νέων, εφόσον τα λοιπά μέλη επαρκούν για τον σχηματισμό απαρτίας. Στην περίπτωση αυτή τα καθήκοντα του Προέδρου ασκούνται από τον Αντιπρόεδρο της Αρχής ή σε περίπτωση ελλείψεώς τους από τον αναπληρωτή τους ή από μέλος που ορίζεται από την Ολομέλεια της Αρχής.

ii. Ο Πρόεδρος, ο Αναπληρωτής Πρόεδρος ή ο Αντιπρόεδρος κάθε ανεξάρτητης αρχής υπηρετούν με καθεστώς πλήρους και αποκλειστικής απασχόλησης. Με την ειδική νομοθεσία που διέπει τη λειτουργία της οικείας αρχής μπορεί να προβλέπεται πλήρης και αποκλειστική απασχόληση και για άλλα μέλη της αρχής. Κατά τη διάρκεια της θητείας των μελών των ανεξαρτήτων αρχών αναστέλλεται η άσκηση καθηκόντων σε οποιαδήποτε θέση του Δημοσίου, σε ΝΠΔΔ και νομικά πρόσωπα του ευρύτερου δημόσιου τομέα. Η κατά τα ως άνω αναστολή άσκησης καθηκόντων δεν ισχύει για τα αναπληρωματικά μέλη των Ανεξαρτήτων Αρχών, εφόσον δεν είναι πλήρους και αποκλειστικής απασχόλησης στην Αρχή, τα καθήκοντα αυτά αφορούν σε τομείς μη συναφείς προς το αντικείμενο και τις αρμοδιότητες της Αρχής από την οποία προέρχεται το μέλος και η Αρχή χορηγεί σχετική άδεια. Κατ' εξαίρεση επιτρέπεται ο διορισμός στις ανεξάρτητες αρχές μελών του διδακτικού προσωπικού πανεπιστημιακού και τεχνολογικού τομέα της ανώτατης εκπαίδευσης, σύμφωνα με το άρθρο 23 § 2στ του Ν. 4009/2011 (Α'195), καθώς και, αντιστοίχως, του ερευνητικού προσωπικού των ερευνητικών και τεχνολογικών φορέων του άρθρου 13 του Ν. 4310/2014 (Α'258), χωρίς να αναστέλλεται η άσκηση των διδακτικών και ερευνητικών τους καθηκόντων. Επίσης, επιτρέπεται στα μέλη των ανεξάρτητων αρχών η άμισθη άσκηση καθηκόντων σε ΝΠΔΔ και νομικά πρόσωπα του ευρύτερου δημόσιου τομέα,

σε τομείς μη συναφείς προς το αντικείμενο και τις αρμοδιότητες της αρχής από την οποία προέρχεται το μέλος και μετά από άδειά της.

3.4 Πειθαρχική διαδικασία για τα μέλη της ΑΔΑΕ

Στο άρθρο 5 του Ν. 3115/2003, προβλέπεται η πειθαρχική διαδικασία για τα μέλη της ΑΔΑΕ.

4. Αρμοδιότητες της ΑΔΑΕ

4.1 Γενικά

Οι κύριες αρμοδιότητες της ΑΔΑΕ σύμφωνα με τον ιδρυτικό της νόμο 3115/2003 είναι:

- α) Η διενέργεια τακτικών και έκτακτων ελέγχων σε εγκαταστάσεις δημόσιων υπηρεσιών ή και ιδιωτικών επιχειρήσεων που ασχολούνται με ταχυδρομικές, τηλεπικοινωνιακές ή άλλες υπηρεσίες.
- β) Ο έλεγχος από πλευράς νομιμότητας σε ό,τι αφορά τους όρους και τις διαδικασίες που ακολουθούνται κατά την εφαρμογή των διατάξεων για άρση του απορρήτου, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην κείμενη νομοθεσία.
- γ) Η διενέργεια ακροάσεων παρόχων υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών και ταχυδρομικών υπηρεσιών για πιθανές παραβάσεις της κείμενης νομοθεσίας για τη διασφάλιση του απορρήτου των επικοινωνιών.
- δ) Η επιβολή των προβλεπόμενων διοικητικών κυρώσεων, σε περίπτωση που διαπιστώνεται παραβίαση της κείμενης νομοθεσίας περί απορρήτου των επικοινωνιών.
- ε) Η έκδοση κανονιστικών και άλλων αναγκαίων πράξεων αναφορικά με τα εφαρμοστέα μέτρα για τη διασφάλιση του απορρήτου των επικοινωνιών.
- στ) Η έκδοση γνωμοδοτήσεων, συστάσεων και υποδείξεων επί θεμάτων της αρμοδιότητας της Αρχής.
- ζ) Η εξέταση καταγγελιών για παραβίαση του απορρήτου τηλεφωνικών και διαδικτυακών επικοινωνιών ή επικοινωνιών μέσω ταχυδρομικών υπηρεσιών.

4.2 Αναλυτική παρουσίαση των αρμοδιοτήτων της Αρχής

Η ΑΔΑΕ, σύμφωνα με τον ιδρυτικό της νόμο 3115/2003, έχει μεταξύ άλλων, τις εξής αρμοδιότητες:

α) Διενεργεί, αυτεπαγγέλτως ή ύστερα από καταγγελία, τακτικούς και έκτακτους ελέγχους, σε εγκαταστάσεις, τεχνικό εξοπλισμό, αρχεία, τράπεζες δεδομένων και έγγραφα της Εθνικής Υπηρεσίας Πληροφοριών (ΕΥΠ), άλλων δημόσιων υπηρεσιών, οργανισμών, επιχειρήσεων του ευρύτερου δημόσιου τομέα, καθώς και ιδιωτικών επιχειρήσεων που ασχολούνται με ταχυδρομικές, τηλεπικοινωνιακές ή άλλες υπηρεσίες σχετικές με την ανταπόκριση και την επικοινωνία. Τον έλεγχο διενεργεί μέλος (ή μέλη) της ΑΔΑΕ. Για τη γραμματειακή υποστήριξη της διαδικασίας ελέγχου συμμετέχει και υπάλληλος της Αρχής, εντεταλμένος προς τούτο από τον Πρόεδρό της. Κατά τον έλεγχο αρχείων που τηρούνται για λόγους εθνικής ασφάλειας, παρίσταται αυτοπροσώπως ο Πρόεδρος της ΑΔΑΕ.

β) Λαμβάνει πληροφορίες σχετικές με την αποστολή της από τις υπηρεσίες που προαναφέρθηκαν, τους οργανισμούς και τις επιχειρήσεις, καθώς και από τους εποπτεύοντες υπουργούς.

γ) Καλεί σε ακρόαση τις διοικήσεις των εν λόγω υπηρεσιών, οργανισμών, νομικών προσώπων και επιχειρήσεων, τους νόμιμους εκπροσώπους τους, υπαλλήλους και κάθε άλλο πρόσωπο το οποίο κρίνει ότι μπορεί να συμβάλει στην εκπλήρωση της αποστολής της.

δ) Προχωρεί σε κατάσχεση των μέσων παραβίασης του απορρήτου που υποπίπτουν στην αντίληψή της κατά την άσκηση του έργου της και ορίζεται μεσεγγυούχος τους μέχρι να αποφανθούν τα αρμόδια δικαστήρια. Προβαίνει στην καταστροφή πληροφοριών, στοιχείων ή δεδομένων τα οποία αποκτήθηκαν με παραβίαση του απορρήτου των επικοινωνιών.

ε) Εξετάζει καταγγελίες σχετικά με την προστασία των δικαιωμάτων τα οποία θίγονται από τη διαδικασία άρσης του απορρήτου.

στ) Στις περιπτώσεις των άρθρων 3, 4 και 5 του Ν. 2225/1994³, η ΑΔΑΕ υπεισέρχεται μόνο στον έλεγχο της τήρησης των όρων και της διαδικασίας άρσης του απορρήτου, χωρίς να εξετάζει την κρίση των αρμόδιων δικαστικών αρχών.

ζ) Τηρεί αρχείο απόρρητης αλληλογραφίας, σύμφωνα με το στοιχείο β' της § 2 του άρθρου 12 του Ν. 3115/2003⁴.

η) Συνεργάζεται, για θέματα της αρμοδιότητάς της, με άλλες αρχές της χώρας, με αντίστοιχες αρχές άλλων κρατών, με ευρωπαϊκούς και διεθνείς οργανισμούς.

θ) Συντάσσει κάθε χρόνο την προβλεπόμενη στην παράγραφο 2 του άρθρου 1 του ιδρυτικού της νόμου Έκθεση πεπραγμένων, στην οποία περιγράφει το έργο της, διατυπώνει παρατηρήσεις, επισημαίνει παραλείψεις και προτείνει τις ενδεικνυόμενες νομοθετικές μεταβολές στον τομέα της διασφάλισης του απορρήτου των επικοινωνιών.

ι) Γνωμοδοτεί και απευθύνει συστάσεις και υποδείξεις για τη λήψη μέτρων διασφάλισης του απορρήτου των επικοινωνιών, καθώς και για τη διαδικασία άρσης του.

ια) Εκδίδει τον Κανονισμό Εσωτερικής Λειτουργίας της, ο οποίος πρέπει να είναι σύμφωνος με τις διατάξεις του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

ιβ) Καταρτίζει τον Κανονισμό Οικονομικής Διαχείρισης, ο οποίος υποβάλλεται αρμοδίως και εγκρίνεται από τον Υπουργό Οικονομικών.

ιγ) Εκδίδει κανονιστικές πράξεις που δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, με τις οποίες ρυθμίζεται κάθε διαδικασία και λεπτομέρεια σε σχέση με τις παραπάνω αρμοδιότητές της και την εν γένει διασφάλιση του απορρήτου των επικοινωνιών.

Επίσης η ΑΔΑΕ έχει και τις παρακάτω αρμοδιότητες:

³ Ήδη άρ. 4, 6 και 8 του Ν. 5002/2022, όπως ορίζεται στο άρ. 48 § 2 του ίδιου νόμου.

⁴ Πρβλ. το άρ. 8 § 2 του Ν. 5002/2022 που όμως όπως θα καταφανεί κατωτέρω δεν έχει εισέτι τεθεί σε εφαρμογή αφού εκκρεμεί η έναρξη λειτουργίας των ηλεκτρονικών εφαρμογών που προβλέπονται στα άρ. 47 § 1-3 του Ν. 5002/2022.

- i. Εκδίδει πράξη με την οποία καθορίζονται οι διαδικασίες, ο τρόπος και κάθε άλλη τεχνική λεπτομέρεια για την εφαρμογή της διάταξης του άρθρου 6, § 4 του Ν. 3471/2006 για την επεξεργασία των δεδομένων θέσης χρήστη ή συνδρομητή από τους φορείς παροχής δημοσίου δικτύου ή διαθέσιμης στο κοινό υπηρεσίας ηλεκτρονικών επικοινωνιών, ώστε σε περίπτωση κλήσεων άμεσης επέμβασης, να παρέχουν στις αρμόδιες για την αντιμετώπιση καταστάσεων έκτακτης ανάγκης αρχές τις απαραίτητες πληροφορίες για τον εντοπισμό του καλούντος. Η επεξεργασία των δεδομένων θέσης στην περίπτωση αυτή γίνεται, κατ' εξαίρεση, χωρίς προηγούμενη συγκατάθεση του συνδρομητή ή του χρήστη.
- ii. Εκδίδει πράξη με την οποία καθορίζονται οι ειδικότερες διαδικασίες, ο τρόπος και η διάρκεια εξουδετέρωσης της δυνατότητας μη αναγραφής της καλούσας γραμμής και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια, ώστε να διασφαλίζεται η διαφάνεια της διαδικασίας για την εφαρμογή της διάταξης του άρθρου 8, § 7 του Ν. 3471/2006 για τον εντοπισμό κακόβουλων ή ενοχλητικών κλήσεων για περιορισμένο χρονικό διάστημα, μετά από αίτηση του συνδρομητή.
- iii. Εκδίδει κανονισμούς για τη ρύθμιση θεμάτων συμβατότητας της διαδικασίας κρυπτογράφησης φωνητικών μηνυμάτων μεταξύ των παρόχων σύμφωνα με το άρθρο 2 του Ν. 3674/2008. Οι μέθοδοι κρυπτογράφησης γνωστοποιούνται από τον πάροχο στην ΑΔΑΕ. Ο πάροχος συμμορφώνεται προς τις οδηγίες της Αρχής, καθόσον αφορά ιδίως την καταλληλότητα, την αποτελεσματικότητα ή την αντικατάσταση των μεθόδων κρυπτογράφησης που χρησιμοποιεί.
- iv. Εκδίδει κανονισμό για τη ρύθμιση θεμάτων τήρησης αρχείων καταγραφής διαχειριστικών λειτουργιών από τους παρόχους οι οποίοι, σύμφωνα με το άρθρο 5 του Ν. 3674/2008, υποχρεούνται να καταγράφουν τις διαχειριστικές λειτουργίες που επιχειρούνται στο λογισμικό κάθε ψηφιακού κέντρου μεταγωγής.
- v. Προβαίνει σε τακτικούς και έκτακτους ελέγχους της υποδομής, των συστημάτων υλικού και λογισμικού και γενικώς των μέσων που τελούν υπό την εποπτεία του παρόχου, προκειμένου να διαπιστωθεί η τήρηση των διατάξεων του Ν. 3674/2008 και της κείμενης νομοθεσίας για την προστασία του απορρήτου της επικοινωνίας. Ο

έλεγχος της ΑΔΑΕ δύναται να περιλαμβάνει και τεχνικές δοκιμές με χρήση της υποδομής του παρόχου ή της υποδομής των συστημάτων υλικού και λογισμικού που διαθέτει η ΑΔΑΕ ή άλλη δημόσια αρχή.

- vi. Εκδίδει κανονισμό για την επεξεργασία και τη διαβίβαση των διατηρούμενων δεδομένων από τους παρόχους, με τον οποίο καθορίζεται κάθε θέμα σχετικό με τις ειδικότερες αρχές ασφάλειας, τη διαδικασία και τον τρόπο εφαρμογής των διατάξεων του άρθρου 8 του Ν. 3917/2011 σχετικά με τις υποχρεώσεις των παρόχων.
- vii. Εκδίδει κοινή πράξη με την Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα (ΑΠΔΠΧ) με την οποία καθορίζεται κάθε θέμα σχετικό με τη διαδικασία και τον τρόπο εφαρμογής των διατάξεων του άρθρου 7 του Ν. 3917/2011 σχετικά με τις υποχρεώσεις των παρόχων υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών διαθέσιμων στο κοινό ή δημόσιου δικτύου επικοινωνιών ως προς την προστασία και την ασφάλεια των διατηρούμενων δεδομένων, όπως ορίζονται στον ίδιο νόμο.
- viii. Σύμφωνα με τον Νόμο 4727/2020 (ΦΕΚ 184/Α'/23.9.2020) «Ψηφιακή Διακυβέρνηση (Ενσωμάτωση στην Ελληνική Νομοθεσία της Οδηγίας (ΕΕ) 2016/2102 και της Οδηγίας (ΕΕ) 2019/1024 - Ηλεκτρονικές Επικοινωνίες (Ενσωμάτωση στο Ελληνικό Δίκαιο της Οδηγίας (ΕΕ) 2018/1972) και άλλες διατάξεις», ο οποίος ενσωματώνει στην Ελληνική έννομη τάξη τον Ευρωπαϊκό Κώδικα Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών, η ΑΔΑΕ ορίζεται ως συναρμόδια με την ΕΕΤΤ και την Εθνική Αρχή Κυβερνοασφάλειας φορέας για την ασφάλεια δικτύων και υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών και για τη διαθεσιμότητα των υπηρεσιών.

Στο άρθρο 148 του εν λόγω νόμου με τίτλο «Ασφάλεια δικτύων και υπηρεσιών» προβλέπεται ότι οι πάροχοι δημοσίων δικτύων ηλεκτρονικών επικοινωνιών ή διαθέσιμων στο κοινό υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών κοινοποιούν στην ΑΔΑΕ αμελλητί κάθε συμβάν ασφάλειας που έχει σημαντικό αντίκτυπο στη λειτουργία των δικτύων και υπηρεσιών. Η ΑΔΑΕ με τη σειρά της κοινοποιεί τα σχετικά συμβάντα στην Εθνική Αρχή Κυβερνοασφάλειας και στην ΕΕΤΤ, ενημερώνει τις αρμόδιες αρχές στα άλλα κράτη μέλη, καθώς και τον Οργανισμό της ΕΕ για την Ασφάλεια Δικτύων και Πληροφοριών (ENISA).

Σύμφωνα, εξάλλου, με τη διάταξη του άρθρου 149 του Ν. 4727/2020, η ΑΔΑΕ εκδίδει κανονιστικές πράξεις, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που αφορούν τα μέτρα που απαιτούνται για την αντιμετώπιση συμβάντων ασφάλειας ή για την αποτροπή τους, όταν εντοπιστεί σημαντική απειλή, καθώς και τις προθεσμίες εφαρμογής τους, προς τους παρόχους δημοσίων δικτύων ηλεκτρονικών επικοινωνιών ή διαθέσιμων στο κοινό υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών. Περαιτέρω, με τη διάταξη της § 4 του εν λόγω άρθρου προβλέπεται η αρμοδιότητα της ΑΔΑΕ για την επιβολή διοικητικών κυρώσεων από σύσταση, έως και χρηματικό πρόστιμο ύψους μέχρι 1.500.000 ευρώ για παραβάσεις του κανονιστικού πλαισίου ως προς την ασφάλεια των δικτύων και υπηρεσιών.

Επίσης, στο άρθρο 216 του παραπάνω νόμου με τον τίτλο «Διαθεσιμότητα των υπηρεσιών», ορίζονται τα ακόλουθα: «Προκειμένου να εξασφαλίζεται η μέγιστη δυνατή διαθεσιμότητα υπηρεσιών φωνητικών επικοινωνιών και υπηρεσιών πρόσβασης στο διαδίκτυο που παρέχονται μέσω των δημόσιων δικτύων ηλεκτρονικών επικοινωνιών, σε περίπτωση καταστροφικής βλάβης του δικτύου ή σε περιπτώσεις ανωτέρας βίας, οι πάροχοι υποχρεούνται να λαμβάνουν όλα τα απαιτούμενα μέτρα. Οι πάροχοι υπηρεσιών φωνητικών επικοινωνιών υποχρεούνται να λαμβάνουν όλα τα αναγκαία μέτρα ατελώς ώστε να εξασφαλίζουν αδιάλειπτη πρόσβαση σε υπηρεσίες έκτακτης ανάγκης και αδιάλειπτη διαβίβαση προειδοποιήσεων του κοινού. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Προστασίας του Πολίτη, Δικαιοσύνης και Ψηφιακής Διακυβέρνησης, κατόπιν εισήγησης της Αρχής Διασφάλισης του Απορρήτου των Επικοινωνιών (Α.Δ.Α.Ε.) και γνώμης της Ε.Ε.Τ.Τ. καθορίζονται οι ελάχιστες υποχρεώσεις προς τις οποίες οφείλουν να συμμορφώνονται οι επιχειρήσεις. Αρμόδιος φορέας για τον έλεγχο των επιχειρήσεων σχετικά με την τήρηση των ανωτέρω ελάχιστων υποχρεώσεων είναι η Α.Δ.Α.Ε., η οποία δύναται για τον σκοπό αυτόν να ζητά από τις επιχειρήσεις την παροχή σχετικών πληροφοριών».

ix. Εκδίδει κοινή πράξη με την Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα (ΑΠΔΠΧ) με την οποία δίνονται οδηγίες στους παρόχους σχετικά με τις περιστάσεις κατά τις οποίες απαιτείται από τον φορέα η γνωστοποίηση των παραβιάσεων

δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, το μορφότυπο της εν λόγω γνωστοποίησης, καθώς και τον τρόπο με τον οποίο πρέπει να γίνεται η γνωστοποίηση αυτή, σε εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 12 § 8 του Ν. 3471/2006.

Έτι περαιτέρω, από τον Ν. 5002/2022 προβλέπονται οι εξής αρμοδιότητες της ΑΔΑΕ:

χ. Σύμφωνα με την § 7 του άρ. 4 του Ν. 5002/2022 η ΑΔΑΕ είναι αρμόδια, σε περίπτωση υποβολής αιτήματος, μετά την πάροδο τριών (3) ετών από την παύση της ισχύος της διάταξης άρσης του απορρήτου για λόγους εθνικής ασφάλειας, να γνωστοποιήσει την επιβολή του περιοριστικού μέτρου στον θιγόμενο, υπό την προϋπόθεση ότι δεν διακυβεύεται ο σκοπός για τον οποίο αυτό διατάχθηκε, μετά από απόφαση τριμελούς οργάνου, το οποίο αποφασίζει εντός προθεσμίας εξήντα (60) ημερών. Στην περίπτωση διενέργειας της άρσης από την Ε.Υ.Π., το όργανο αποτελείται από τον εισαγγελικό λειτουργό της § 3 του άρθρου 5 του Ν. 3649/2008, τον δεύτερο εισαγγελικό λειτουργό της § 2 του άρθρου 4 του Ν. 5002/2022 και τον Πρόεδρο της Α.Δ.Α.Ε.. Στην περίπτωση διενέργειας της άρσης από τη Δ.Α.Ε.Ε.Β., το όργανο αποτελείται από τον εισαγγελικό λειτουργό της § 3 του άρθρου 4 του Ν. 2265/1994, τον δεύτερο εισαγγελικό λειτουργό της § 2 του άρθρου 4 του Ν. 5002/2022 και τον Πρόεδρο της Α.Δ.Α.Ε.. Το όργανο προεδρεύει ο ανώτερος ιεραρχικά ή, επί ομοιοβάθμων, ο αρχαιότερος εισαγγελικός λειτουργός. Το όργανο αποφασίζει κατά πλειοψηφία, με τήρηση απόρρητων συνοπτικών πρακτικών και καταγραφή της γνώμης της μειοψηφίας, εφόσον υφίσταται. Αν αποφασισθεί η ενημέρωση, ο θιγόμενος ενημερώνεται για την επιβολή του περιοριστικού μέτρου και για τη διάρκειά του. Δεν επιτρέπεται η υποβολή νέου αιτήματος πριν την πάροδο ενός (1) έτους από την υποβολή του προηγούμενου.

χι. Σύμφωνα με την § 8 του άρ. 6 του Ν. 5002/2022 η Α.Δ.Α.Ε., μετά τη λήξη ισχύος του μέτρου της άρσης του απορρήτου των επικοινωνιών για τη διακρίβωση εγκλημάτων και κατόπιν υποβολής σχετικού αιτήματος από τον θιγόμενο, τού γνωστοποιεί την επιβολή του μέτρου αυτού εντός προθεσμίας εξήντα (60) ημερών, με τη σύμφωνη γνώμη του Εισαγγελέα του Αρείου Πάγου και υπό την προϋπόθεση ότι δεν διακυβεύεται ο σκοπός για τον οποίο διατάχθηκε.

xii. Σύμφωνα με την § 6 του άρ. 8 του Ν. 5002/2022 ο Πρόεδρος της Α.Δ.Α.Ε. ενημερώνει για θέματα άρσεων απορρήτου επικοινωνιών τον Πρόεδρο της Βουλής, τους αρχηγούς των κομμάτων που εκπροσωπούνται στη Βουλή και τον Υπουργό Δικαιοσύνης.

xiii. Σύμφωνα με τα εδ. β' και γ' της § 2 του άρ. 8 του Ν. 5002/2022 οι διατάξεις και τα βουλεύματα που αποστέλλονται σε μη επεξεργάσιμη μορφή, με ηλεκτρονικό κρυπτογραφημένο μήνυμα το οποίο καλύπτει τις προϋποθέσεις ασφάλειας του απορρήτου του περιεχομένου, στην Α.Δ.Α.Ε. αποθηκεύονται και τηρούνται σε ειδικά ηλεκτρονικά αρχεία, που βρίσκονται σε σύστημα βάσης δεδομένων. Την αποθήκευση διενεργεί προσωπικό της Α.Δ.Α.Ε. ειδικά εξουσιοδοτημένο προς τούτο από την Ολομέλεια αυτής. Πρόσβαση στο εν λόγω ειδικό αρχείο, καθώς και αναζήτηση στοιχείων πραγματοποιούνται μόνο από τον Πρόεδρο της Α.Δ.Α.Ε. και δύο (2) ακόμη μέλη της Ολομέλειας που ορίζονται από αυτήν. Τα αποτελέσματα της αναζήτησης παρουσιάζονται σε επόμενη συνεδρίαση της Ολομέλειας.

4.3 Διενέργεια ελέγχων και επιβολή κυρώσεων

Τα μέλη και το προσωπικό της ΑΔΑΕ, πλην του βοηθητικού προσωπικού, κατά τη διενέργεια των ελέγχων που πραγματοποιούν, διαθέτουν τις εξουσίες και τα δικαιώματα που προβλέπονται στον Ν. 703/1977, ο οποίος αντικαταστάθηκε με τον Ν. 3959/2011, όπως ισχύει. Επίσης, έχουν δικαίωμα να ελέγχουν τα προβλεπόμενα από το Π.Δ. 186/1992 (Κώδικας Βιβλίων και Στοιχείων) βιβλία και στοιχεία επιχειρήσεων και οργανισμών, αποκλειόμενης της κατάσχεσης ή της παραλαβής τους, καθώς και πάσης φύσεως αρχεία, βιβλία, στοιχεία και άλλα έγγραφα των υπό έλεγχο προσώπων, να διενεργούν έρευνα σε γραφεία και άλλες εγκαταστάσεις τους και, τέλος, να λαμβάνουν ένορκες και ανωμοτί, κατά την κρίση τους, καταθέσεις, με την επιφύλαξη του άρθρου 212 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας. Οι σχετικές διατάξεις, απαγορεύσεις, ποινές και κυρώσεις του Ν. 703/1977, ο οποίος αντικαταστάθηκε με τον Ν. 3959/2011, όπως ισχύει, εφαρμόζονται αναλόγως σε περίπτωση άρνησης παροχής στοιχείων, παρεμπόδισης ή προβολής δυσχερειών του έργου της ΑΔΑΕ, με την επιφύλαξη των προβλεπόμενων από τον Ν. 3115/2003 κυρώσεων.

Κατά των εκτελεστών αποφάσεων της ΑΔΑΕ μπορεί να ασκηθεί αίτηση ακύρωσης ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας, καθώς και οι προβλεπόμενες από το Σύνταγμα και τη νομοθεσία διοικητικές προσφυγές, σύμφωνα με το άρθρο 6, § 4 του Ν. 3115/2003. Ένδικα βοηθήματα κατά των αποφάσεων της ΑΔΑΕ μπορεί να ασκεί και ο Υπουργός Δικαιοσύνης. Η ΑΔΑΕ παρίσταται αυτοτελώς σε κάθε είδους δίκες που έχουν ως αντικείμενο πράξεις ή παραλείψεις της. Εκπροσωπείται δικαστικώς από μέλη του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους ή από μέλη της νομικής της υπηρεσίας. Κατά των αποφάσεων της ΑΔΑΕ, που εκδίδονται κατ' εφαρμογήν των διατάξεων του άρθρου 11 του Ν. 3674/2008 για τα ζητήματα παραβίασης του απορρήτου που αφορούν την τηλεφωνία, καθώς επίσης και κατά των αποφάσεων επιβολής διοικητικών κυρώσεων με βάση τη διάταξη του άρθρου 149 § 4 του Ν. 4727/2020 σχετικά με την ασφάλεια των δικτύων και υπηρεσιών, μπορεί να ασκηθεί προσφυγή ενώπιον του Διοικητικού Εφετείου Αθηνών⁵. Για την άσκηση και την εκδίκαση της προσφυγής εφαρμόζονται οι διατάξεις του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας. Κατά των αποφάσεων του Διοικητικού Εφετείου επιτρέπεται αίτηση αναίρεσης ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις.

4.4 Άλλες αρμοδιότητες

Η ΑΔΑΕ μπορεί με απόφασή της να συγκροτεί μόνιμες και έκτακτες επιτροπές και ομάδες εργασίας για την εξέταση και την έρευνα ζητημάτων ειδικού ενδιαφέροντος τα οποία σχετίζονται με θέματα των αρμοδιοτήτων της. Σε αυτές μπορούν να συμμετέχουν και πρόσωπα που δεν αποτελούν μέλη ή προσωπικό της ΑΔΑΕ. Το έργο των επιτροπών ή των ομάδων εργασίας διευθύνεται από μέλη της Αρχής. Οι εισηγήσεις και οι γνωμοδοτήσεις των επιτροπών και των ομάδων εργασίας υποβάλλονται στα αρμόδια όργανα της ΑΔΑΕ, που αποφασίζουν για ενδεχόμενη δημοσιοποίηση των πορισμάτων. Η Αρχή μπορεί, επίσης, να συνάπτει συμβάσεις παροχής υπηρεσιών, μελετών και προμηθειών για θέματα που άπτονται των σκοπών και της λειτουργίας της. Η σύναψη

⁵ Πρβλ. κατωτέρω υπό 6. Πρόταση της ΑΔΑΕ για τροποποίηση του καθεστώτος των ενδίκων βοηθημάτων.

και η υλοποίηση αυτών των συμβάσεων διέπονται από τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις του δικαίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τις διατάξεις περί προμηθειών του Ελληνικού Δημοσίου.

5. Λειτουργία της ΑΔΑΕ

Η ΑΔΑΕ συνέρχεται στην έδρα της ή και εκτός αυτής, αν αυτό έχει οριστεί προηγουμένως, τακτικά (τουλάχιστον μία φορά τον μήνα) και εκτάκτως, με αίτημα του Προέδρου ή δύο μελών της. Θεωρείται ότι υπάρχει απαρτία των συνεδριάσεων, εφόσον μετέχουν τουλάχιστον τρία μέλη της Αρχής. Οι αποφάσεις λαμβάνονται με απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων μελών. Σε περίπτωση ισοψηφίας υπερισχύει η ψήφος του Προέδρου ή, σε περίπτωση απουσίας του, του Αντιπροέδρου. Η αδικαιολόγητη απουσία μέλους από τρεις διαδοχικές συνεδριάσεις της ΑΔΑΕ συνεπάγεται την έκπτωσή του, σύμφωνα με την § 4 του άρθρου 4 του ιδρυτικού της νόμου.

Τα θέματα της ημερήσιας διάταξης καθορίζονται από τον Πρόεδρο, ο οποίος και τα εισηγείται. Μπορεί να τα εισηγηθεί όμως και άλλο μέλος το οποίο έχει ορίσει ο Πρόεδρος. Οι αποφάσεις της ΑΔΑΕ αιτιολογούνται, καταχωρίζονται σε ειδικό βιβλίο και είναι δυνατόν να ανακοινώνονται δημοσίως, εκτός και αν αφορούν την εθνική άμυνα ή τη δημόσια ασφάλεια. Επίσης, τα τηρούμενα πρακτικά των συνεδριάσεων, καθώς και οι φάκελοι των υποθέσεων που διεκπεραιώθηκαν από την ΑΔΑΕ, είναι προσιτά στους άμεσα ενδιαφερομένους, εκτός και αν αφορούν την εθνική άμυνα ή τη δημόσια ασφάλεια. Σε κάθε περίπτωση, η ΑΔΑΕ οφείλει να μην αποκαλύπτει πληροφορίες και δεδομένα για φυσικά ή νομικά πρόσωπα, τα οποία προσβάλλουν ενδεχομένως την προσωπικότητά τους ή επηρεάζουν δυσμενώς την επαγγελματική ή την κοινωνική τους θέση, εκτός αν υποχρεώνεται για αυτό από τον νόμο.

Τα μέλη της ΑΔΑΕ, κατά την άσκηση των καθηκόντων τους, ενεργούν συλλογικά. Στον Πρόεδρο ανατίθενται καθήκοντα συντονισμού και διοίκησης των υπηρεσιών της, καθώς και παρακολούθησης της εκτέλεσης των αποφάσεων, των πορισμάτων και οποιωνδήποτε άλλων πράξεών της. Με απόφαση του Προέδρου και σύμφωνη γνώμη της ΑΔΑΕ μπορούν να ανατίθενται στα μέλη ή το προσωπικό της συγκεκριμένες

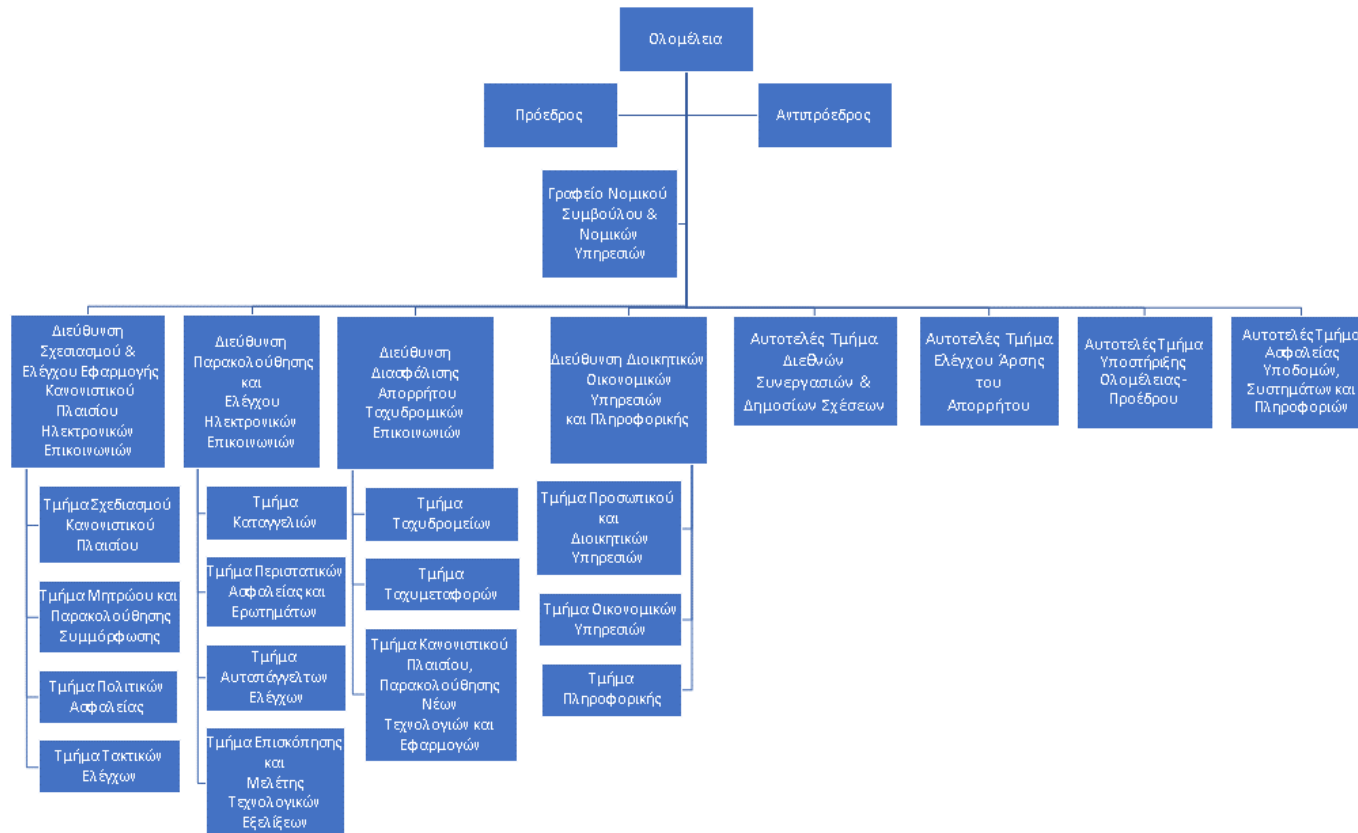
αρμοδιότητες, μεταξύ των οποίων καθήκοντα διοίκησης ή διαχείρισης. Με απόφαση του Προέδρου, επίσης, είναι δυνατόν να εξουσιοδοτούνται μέλη ή άλλα όργανα της ΑΔΑΕ να υπογράφουν «με εντολή Προέδρου» έγγραφα ή άλλες πράξεις της. Έναντι τρίτων η Αρχή εκπροσωπείται δικαστικώς και εξωδίκως από τον Πρόεδρό της και, όταν αυτός κωλύεται, από τον Αντιπρόεδρο. Σε περίπτωση κωλύματος και του Αντιπροέδρου, η ΑΔΑΕ μπορεί να αναθέτει σε άλλο μέλος της την εκπροσώπησή της για συγκεκριμένη πράξη ή ενέργεια ή κατηγορία πράξεων ή ενεργειών.

Οι αναγκαίες για τη λειτουργία της ΑΔΑΕ πιστώσεις εγγράφονται στον προϋπολογισμό του Υπουργείου Δικαιοσύνης. Τον προϋπολογισμό της Αρχής εισηγείται στον Υπουργό Οικονομικών ο Πρόεδρος της ΑΔΑΕ, ο οποίος είναι και διατάκτης των δαπανών της. Οι σχετικές δαπάνες εκκαθαρίζονται από την αρμόδια Οικονομική Υπηρεσία του φορέα και υπόκεινται σε δειγματοληπτικό κατασταλακτικό έλεγχο του Ελεγκτικού Συνεδρίου, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις.

Με την υπ' αριθμ. 1553/2022 (ΦΕΚ Β'3030/2022) απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Οικονομικών και της Ολομέλειας της Αρχής Διασφάλισης του Απορρήτου των Επικοινωνιών, εγκρίθηκε ο νέος Οργανισμός της ΑΔΑΕ.

Με την υπ' αριθμ. 1560/12.04.2023 (ΦΕΚ Β'2577/2023) κοινή απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Οικονομικών και του Προέδρου της Α.Δ.Α.Ε. έγινε τροποποίηση της υπ' αριθμ. 1553/09.06.2022 κοινής απόφασης του Αναπληρωτή Υπουργού Οικονομικών και της Ολομέλειας της Αρχής Διασφάλισης του Απορρήτου των Επικοινωνιών (βλ. Παράρτημα 1).

Πίνακας 1 Οργανόγραμμα ΑΔΑΕ 2023

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

Δραστηριότητες της ΑΔΑΕ κατά το 2023

Στο κεφάλαιο αυτό παρουσιάζονται συνολικά οι δραστηριότητες της ΑΔΑΕ για το έτος 2023, με βάση τις αρμοδιότητές της, όπως αυτές προβλέπονται στην κείμενη νομοθεσία και περιγράφονται στο προηγούμενο κεφάλαιο της παρούσας Έκθεσης.

1. Έλεγχοι σε εγκαταστάσεις παρόχων υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών και ταχυδρομικών υπηρεσιών

Η ΑΔΑΕ, μέσω των ελέγχων που διενεργεί στους παρόχους υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών και ταχυδρομικών υπηρεσιών, αποσκοπεί στον εντοπισμό τυχόν προβλημάτων, αναφορικά με τη διασφάλιση του απορρήτου των επικοινωνιών και τον έλεγχο της τήρησης των όρων και της διαδικασίας άρσης του απορρήτου που προβλέπονται στη νομοθεσία. Οι έλεγχοι διακρίνονται σε τακτικούς και έκτακτους και αφορούν κυρίως: την εφαρμογή της νομοθεσίας, των κανονισμών και των εγκεκριμένων πολιτικών ασφάλειας για τη διασφάλιση του απορρήτου των παρεχομένων υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών και ταχυδρομικών υπηρεσιών, καθώς και των διαδικασιών που απορρέουν από αυτές, την εξέταση καταγγελιών, την εξέταση των περιστατικών ασφάλειας που παρουσιάζονται, την εξέταση τεχνικών προβλημάτων, τα οποία κοινοποιήθηκαν στην ΑΔΑΕ από τους παρόχους υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών και ταχυδρομικών υπηρεσιών.

1.1 Τακτικοί έλεγχοι σε παρόχους υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών

Η ΑΔΑΕ διενεργεί τακτικούς ελέγχους στους παρόχους υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών, με σκοπό να εξεταστεί η εφαρμογή της εγκεκριμένης από την Αρχή Πολιτικής Ασφάλειας για τη διασφάλιση του απορρήτου των επικοινωνιών, καθώς και των σχετικών διαδικασιών, όπως προβλέπεται στον εγκεκριμένο από την Αρχή «Κανονισμό για τη Διασφάλιση του Απορρήτου των Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών» (απόφαση 165/2011, ΦΕΚ 2715/Β'/17.11.2011), καθώς και στις διατάξεις του Ν. 3115/2003 «Αρχή Διασφάλισης του Απορρήτου των Επικοινωνιών», ΦΕΚ 47 Α').

Το έτος 2023, η ΑΔΑΕ προγραμματίσει να διενεργήσει τακτικούς ελέγχους σε τρεις παρόχους υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών, καθώς και να ολοκληρώσει δύο ελέγχους που είχαν προγραμματιστεί για το έτος 2022, αλλά λόγω αυξημένου φόρτου εργασίας και κατόπιν απόφασης του Προέδρου της Αρχής μεταφέρθηκαν στο 2023.

Έλεγχοι το 2023 πραγματοποιήθηκαν στους παρόχους Arifon ΑΕ, ΕΔΚ ΜΕΠΕ (μεταφέρθηκαν από τον προγραμματισμό του 2022), Ινφομπελ, Omninet και Microbase. Οι έλεγχοι βρίσκονται στο στάδιο της συγγραφής των εκθέσεων ελέγχου και της έγκρισής τους από την Ολομέλεια της ΑΔΑΕ, τα οποία αναμένεται να ολοκληρωθούν εντός του πρώτου εξαμήνου του έτους 2024.

1.2 Τακτικοί έλεγχοι σε παρόχους ταχυδρομικών υπηρεσιών

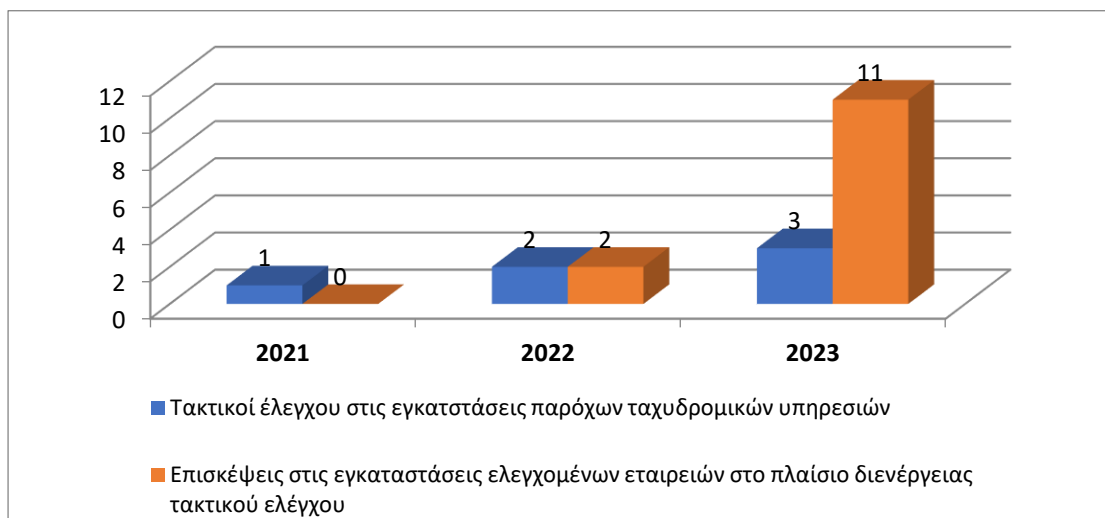
Η ΑΔΑΕ διενεργεί τακτικούς ελέγχους στους παρόχους ταχυδρομικών υπηρεσιών με σκοπό να διερευνηθεί η εφαρμογή της εγκεκριμένης από την Αρχή πολιτικής για τη διασφάλιση του απορρήτου των ταχυδρομικών υπηρεσιών, καθώς και των σχετικών διαδικασιών, όπως προβλέπεται από τον Κανονισμό που έχει εκδώσει η Αρχή για τη διασφάλιση του απορρήτου των ταχυδρομικών υπηρεσιών (ΦΕΚ 384/Β'/24.3.2005).

Εντός του έτους 2023 η ΑΔΑΕ συνέχισε τον τακτικό έλεγχο με σκοπό την εφαρμογή της εγκεκριμένης Πολιτικής Διασφάλισης του Απορρήτου των Ταχυδρομικών Υπηρεσιών στις εγκαταστάσεις της εταιρείας Easy Mail ΑΕ, έλεγχος που είχε ξεκινήσει από το 2022. Μέχρι το τέλος του έτους 2023, είχαν πραγματοποιηθεί επιπλέον δύο επισκέψεις σε εγκαταστάσεις της εταιρείας στους νομούς Θεσσαλονίκης και Αχαΐας. Ο έλεγχος αναμένεται να ολοκληρωθεί εντός του 2024, με επισκέψεις στις εγκαταστάσεις της εταιρείας στην επαρχία.

Επιπλέον, εντός του έτους 2023 η ΑΔΑΕ ξεκίνησε τακτικούς ελέγχους με σκοπό την εφαρμογή των εγκεκριμένων Πολιτικών Διασφάλισης του Απορρήτου των Ταχυδρομικών Υπηρεσιών στις εγκαταστάσεις των εταιρειών Courier Center και Skrutz Last Mile. Πιο συγκεκριμένα, αναφορικά με τον έλεγχο στις εγκαταστάσεις της εταιρείας Courier Center εντός του 2023 πραγματοποιήθηκαν επισκέψεις σε επτά θέσεις (κέντρο διαλογής, καταστήματα και σημεία εξυπηρέτησης Clever Points) στο νομό Αττικής. Ο έλεγχος στις εγκαταστάσεις της συγκεκριμένης εταιρείας αναμένεται να ολοκληρωθεί εντός του 2024 με επισκέψεις στην επαρχία. Αναφορικά με τον έλεγχο στις εγκαταστάσεις της εταιρείας Skrutz Last Mile, εντός του 2023 πραγματοποιήθηκαν επισκέψεις σε δύο θέσεις (κέντρα διαλογής και καταστήματα) στους νομούς Αττικής και Θεσσαλονίκης. Ομοίως, ο έλεγχος στις εγκαταστάσεις της συγκεκριμένης εταιρείας αναμένεται να ολοκληρωθεί εντός του 2024.

Στο ακόλουθο διάγραμμα παρουσιάζονται οι τακτικοί έλεγχοι των παρόχων ταχυδρομικών υπηρεσιών για το διάστημα (2021-2023).

Διάγραμμα 3 Τακτικοί έλεγχοι υπό επεξεργασία και επισκέψεις στις εγκαταστάσεις παρόχων ταχυδρομικών υπηρεσιών, 2021-2023

1.3 Έκτακτοι έλεγχοι σε παρόχους υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών και άλλους φορείς

Η ΑΔΑΕ διενεργεί εκτάκτους ελέγχους με σκοπό τη διερεύνηση καταγγελιών⁶, τη διερεύνηση περιστατικών ασφάλειας που αφορούν το απόρρητο των υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών⁷, τη διερεύνηση περιστατικών ασφάλειας που αφορούν την ασφάλεια και την ακεραιότητα δικτύων και υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών, και σχετίζονται με πιθανή παραβίαση του απορρήτου των επικοινωνιών και γενικότερα προβλημάτων που άπτονται της διασφάλισης του απορρήτου των επικοινωνιών και της ασφάλειας και ακεραιότητας δικτύων και υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών.

Εντός του 2023, η ΑΔΑΕ ολοκλήρωσε πέντε υποθέσεις εκτάκτων ελέγχων εγκρίνοντας τις σχετικές Εκθέσεις Ελέγχου, πλέον της διερεύνησης των καταγγελιών, περιστατικών ασφάλειας ή άλλων γεγονότων. Ειδικότερα:

- Έλεγχος στις εταιρείες Nova M.A.E. και Vodafone A.E. με σκοπό τον έλεγχο του συστήματος σηματοδοσίας SS7.

⁶ Οι έλεγχοι που πραγματοποιήθηκαν μετά από καταγγελία παρουσιάζονται παρακάτω σε ξεχωριστή ενότητα (βλ. ενότητα 2.1 Καταγγελίες και ερωτήματα που αφορούν τις ηλεκτρονικές επικοινωνίες)

⁷ Οι έλεγχοι που πραγματοποιήθηκαν μετά από διερεύνηση περιστατικών ασφάλειας που αφορούν στο απόρρητο των υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών παρουσιάζονται παρακάτω σε ξεχωριστή ενότητα (βλ. ενότητα 4 Περιστατικά ασφάλειας που αφορούν υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών)

- Έλεγχος στις Αρχές: ΕΥΠ, ΔΑΕΕΒ και ΔΙΔΑΠ.

Επιπλέον, η Ολομέλεια της Αρχής αποφάσισε τη διενέργεια εκτάκτων ελέγχων στις εταιρείες Vodafone, Cosmote και Nona με σκοπό τον έλεγχο του πλάνου επιχειρησιακής συνέχειας από καταστροφές (Disaster Recovery Plan).

Ειδικότερα ελέγχθηκαν τα άρθρα 4, 6, 7, 10 και 14 της Απόφασης 205/2013 τα οποία αφορούν επιμέρους στοιχεία, σχετικά με την εφαρμογή του πλάνου επιχειρησιακής συνέχειας από καταστροφές.

Πίνακας 2 Σημεία Ελέγχου

Σημείο Ελέγχου	Πεδίο της Αποφ. 205
Ανάλυση Επιχειρησιακών Επιπτώσεων - Κατηγοριοποίηση λειτουργιών - υπηρεσιών - ΣΔΥ με σκοπό την προτεραιοποίηση αποκατάστασης.	Άρθρο 4, παρ. 3
Μέτρα με στόχο τη διατήρηση της διαθεσιμότητας του δικτύου και των υπηρεσιών που παρέχονται στο κοινό και τη διατήρηση του υψηλότερου δυνατού επιπέδου υπηρεσιών, για την ανταπόκριση στις απαιτήσεις των δημοσίων αρχών σε περίπτωση καταστρεπτικής βλάβης ή ανωτέρας βίας - Σχέδιο (σχέδια) ανάκαμψης από καταστροφή.	Άρθρο 6, παρ. 2
Το σχέδιο ανάκαμψης από καταστροφή (ως κείμενο) είναι το ίδιο για όλα τα ΣΔΥ ή για κάθε ΣΔΥ είναι διαφορετικό;	
Συγκεντρωτικός πίνακας με όλα τα ΣΔΥ στον οποίο να αποτυπώνεται η λύση της εφεδρείας (π.χ αυτόματη ή όχι) καθώς και ο εκτιμώμενος χρόνος αποκατάστασης (RTO).	
<u>Περιλαμβάνει το σχέδιο:</u>	
α) τις συνθήκες υπό τις οποίες ενεργοποιείται, καθώς και το εξουσιοδοτημένο για την ενεργοποίησή του προσωπικό;	
β) τους ρόλους και τις αρμοδιότητες του προσωπικού που εμπλέκεται στην εκτέλεσή του;	
γ) τους τρόπους και τα στοιχεία επικοινωνίας του εμπλεκόμενου προσωπικού και εκτός ωρών εργασίας, καθώς και με τεχνικούς, προμηθευτές, εργολάβους, με άλλους παρόχους, με τις αρμόδιες Αρχές και τις διαδικασίες συνεργασίας μεταξύ τους;	
δ) την ενημέρωση των συνεργατών σχετικά με την υποχρέωσή τους να ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις που ενδέχεται να προκύψουν για αυτούς σε περίπτωση καταστροφικής βλάβης του δικτύου ή ανωτέρας βίας; Απαιτείται η αποδοχή της σχετικής υποχρέωσης μέσω σχετικού όρου στη μεταξύ σας σύμβαση;	

ε) τις λύσεις εφεδρείας σε εξοπλισμό με δυνατότητα ευέλικτης χρήσης του σε οποιοδήποτε γεωγραφικό σημείο παρίστανται ανάγκη για τη λειτουργία των συστημάτων, των δικτύων ή των υπηρεσιών;	
στ) τις λύσεις εναλλακτικής λειτουργίας συστημάτων και υπηρεσιών (failover sites);	
ζ) τις συνθήκες δημιουργίας και αποθήκευσης των εφεδρικών αντιγράφων ασφαλείας (backups) κρίσιμων συστημάτων σε τοποθεσίες φυσικά διαχωρισμένες και απομακρυσμένες;	
Υλοποιούνται λύσεις αυτόματης εφεδρείας για όλα τα κρίσιμα ΣΔΥ;	Άρθρο 10, παρ. 2
Μέτρα και ενέργειες για την ταχεία αποκατάσταση των λειτουργιών τους και την ελαχιστοποίηση των επιπτώσεων ενδεχόμενης βλάβης αυτών σε περιπτώσεις που για κρίσιμα ΣΔΥ δεν είναι δυνατή η ύπαρξη μηχανισμού αυτόματης εφεδρείας.	Άρθρο 10, παρ. 3
Υλοποίηση τεχνικών διαχείρισης κίνησης για την παρακολούθηση και τον έλεγχο της κίνησης στο δίκτυο του, με σκοπό τον έγκαιρο εντοπισμό της αύξησης της κίνησης.	Άρθρο 14, παρ. 2
Υλοποίηση προβλέψεων αναφορικά με περιοδικά ή μη γεγονότα, τα οποία ενδέχεται να προκαλέσουν σημαντική αύξηση της κίνησης στο δίκτυο.	Άρθρο 14, παρ. 3
Καταγράφονται οι τεχνικές διαχείρισης κίνησης και οι συνθήκες υπό τις οποίες εφαρμόζονται;	Άρθρο 14, παρ. 4
Καταγράφονται τα μέτρα τα οποία χρησιμοποιούνται προκειμένου να εξασφαλιστεί η προτεραιότητα της κίνησης προς τις υπηρεσίες έκτακτης ανάγκης, ιδιαίτερα σε καταστάσεις εκτάκτων συνθηκών;	Άρθρο 14, παρ. 4
Έχετε προβεί σε προγραμματισμένες ασκήσεις δοκιμών των σχεδίων ανάκαμψης από καταστροφή;	Άρθρο 7, παρ. 1

Από τους δειγματοληπτικούς ελέγχους που πραγματοποιήθηκαν σχετικά με τη διατήρηση της διαθεσιμότητας του δικτύου και των υπηρεσιών της Cosmote σε περίπτωση καταστρεπτικής βλάβης ή ανωτέρας βίας, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην Απόφαση 205/2013, διαπιστώθηκε ότι οι εταιρείες έχουν σχεδιάσει και υλοποιήσει μέτρα και λύσεις σύμφωνα με τα σημεία του σχετικού ερωτηματολογίου που εξετάστηκαν.

Οι εν λόγω έλεγχοι βρίσκονται σε διαδικασία έγκρισης της σχετικής Έκθεσης και αναμένεται να ολοκληρωθούν εντός του έτους 2024.

1.4 Έκτακτοι έλεγχοι σε παρόχους υπηρεσιών ταχυμεταφορών

Μέσα στο 2023, η ΑΔΑΕ ξεκίνησε έκτακτο έλεγχο ειδικού σκοπού στις εγκαταστάσεις της εταιρείας ΕΛΤΑ ΑΕ με αντικείμενο την εισαγωγή νέων τεχνολογιών κατά τη

διαδικασία της διαλογής ταχυδρομικών αντικείμενων. Η ΑΔΑΕ πραγματοποίησε μία επίσκεψη στο κέντρο διαλογής της εταιρείας στο Νομό Αττικής, ενώ επίκειται και άλλη επίσκεψη σε κέντρο διαλογής στο Νομό Θεσσαλονίκης εντός του 2024, οπότε και αναμένεται να ολοκληρωθεί ο έλεγχος.

2. Εξέταση καταγγελιών - ερωτημάτων

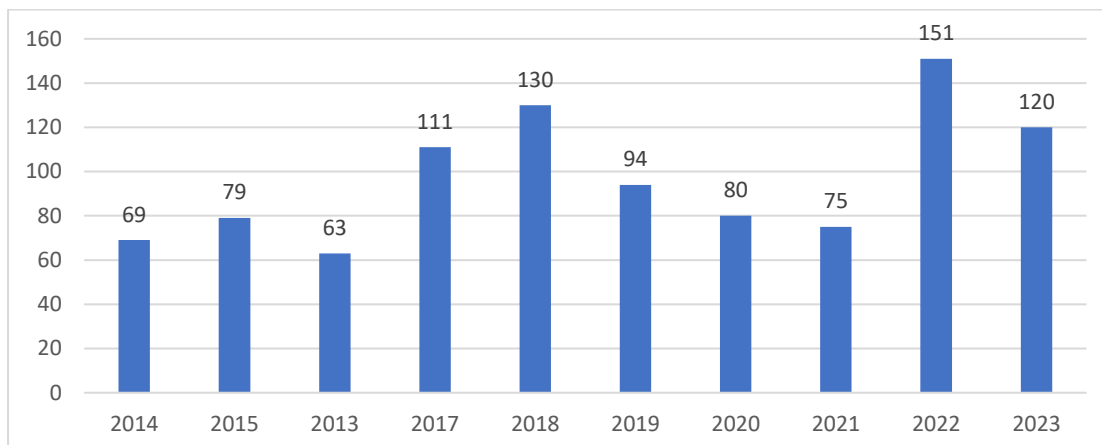
Με βάση το υφιστάμενο θεσμικό πλαίσιο, οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να υποβάλλουν στην ΑΔΑΕ καταγγελίες ή ερωτήματα σχετικά με το απόρρητο των ηλεκτρονικών επικοινωνιών και των ταχυδρομικών υπηρεσιών. Η υποβολή καταγγελιών ή ερωτημάτων γίνεται ταχυδρομικώς ή αυτοπροσώπως, στη διεύθυνση Ιερού Λόχου 3, Μαρούσι 151 24, καθώς και ηλεκτρονικά μέσω της διαδικτυακής πύλης της Αρχής www.adae.gov.gr και τέλος μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου στη διεύθυνση info@adae.gr.

Η Αρχή, μέσω της εξέτασης των καταγγελιών, έχει σκοπό τη διερεύνηση πιθανής παράβασης της κείμενης νομοθεσίας και στη διαπίστωση τυχόν κενών ασφάλειας στους παρόχους υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών και ταχυδρομικών υπηρεσιών, προκειμένου να προτείνει λύσεις ή να επιβάλει κυρώσεις. Παράλληλα, απαντώνται τα ερωτήματα φορέων και πολιτών/χρηστών αναφορικά με τη διασφάλιση του απορρήτου των επικοινωνιών τους.

Συνολικά, το 2023 υποβλήθηκαν στην ΑΔΑΕ 120 καταγγελίες, εκ των οποίων οι 107 αφορούσαν υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών και οι 13 αφορούσαν ταχυδρομικές υπηρεσίες

Επίσης, υποβλήθηκαν στην Αρχή 27 ερωτήματα πολιτών και τέσσερα ερωτήματα φορέων, τα οποία αφορούσαν υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών και δύο ερωτήματα πολιτών που αφορούσαν ταχυδρομικές υπηρεσίες τα οποία απαντήθηκαν. Από το σύνολο των ερωτημάτων των πολιτών που αφορούσαν υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών και εξετάστηκαν εντός του έτους, τα 26 απαντήθηκαν, ενώ ένα τελεί υπό επεξεργασία. Επίσης, απαντήθηκε το σύνολο των ερωτημάτων φορέων. Στο διάγραμμα 4 απεικονίζεται η διαχρονική εξέλιξη των καταγγελιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών και ταχυδρομικών υπηρεσιών που υποβλήθηκαν στην ΑΔΑΕ κατά την περίοδο 2014–2023.

Διάγραμμα 4 Καταγγελίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών και ταχυδρομικών υπηρεσιών που υποβλήθηκαν στην ΑΔΑΕ, 2014–2023

2.1 Καταγγελίες και ερωτήματα που αφορούν τις ηλεκτρονικές επικοινωνίες

Το 2023 υποβλήθηκαν 107 καταγγελίες που αφορούσαν τις υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών, ενώ από τα προηγούμενα έτη βρίσκονταν σε επεξεργασία άλλες 40 καταγγελίες (συνολικά 147 καταγγελίες προς επεξεργασία).

Στο τέλος του έτους, είχε ολοκληρωθεί η επεξεργασία των 88 από τις παραπάνω καταγγελίες, ενώ για τις υπόλοιπες 59, η επεξεργασία αναμένεται να ολοκληρωθεί μέσα στο έτος 2024.

Οι 88 καταγγελίες, οι οποίες ολοκληρώθηκαν μέσα στο έτος, κατανέμονται από πλευράς περιεχομένου ως εξής:

- 57 καταγγελίες αφορούσαν περιπτώσεις πιθανής παραβίασης του απορρήτου υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών. Ειδικότερα, στις καταγγελίες αυτές γινόταν αναφορά σε:
 - 51 περιπτώσεις για συνδέσεις σταθερής ή κινητής τηλεφωνίας,
 - 2 περιπτώσεις για υπηρεσίες ηλεκτρονικού ταχυδρομείου,
 - 2 περιπτώσεις κακόβουλων - ενοχλητικών κλήσεων,
 - 2 περιπτώσεις άλλων θεμάτων αρμοδιότητας της ΑΔΑΕ.
- 31 καταγγελίες αφορούσαν ζητήματα που δεν εμπίπτουν στις αρμοδιότητες της ΑΔΑΕ, όπως, ενδεικτικά, ανεπιθύμητη ηλεκτρονική επικοινωνία, μη ζητηθείσα επικοινωνία, μέσα κοινωνικής δικτύωσης και πρόσβαση στο διαδίκτυο ή σε λογαριασμούς ηλεκτρονικού ταχυδρομείου παρόχων εξωτερικού.

Διάγραμμα 5 Κατηγοριοποίηση καταγγελιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών, 2023

2.2 Καταγγελίες και ερωτήματα που αφορούν τις ταχυδρομικές υπηρεσίες

Το 2023 η Αρχή επεξεργάστηκε 18 καταγγελίες, εκ των οποίων για τις οκτώ ολοκληρώθηκε η επεξεργασία εντός του έτους, και οι υπόλοιπες δέκα βρίσκονται σε στάδιο διερεύνησης. Από τις παραπάνω 18 καταγγελίες οι πέντε εκκρεμούσαν από το έτος 2022.

Επίσης, το 2023 η Αρχή επεξεργάστηκε δύο ερωτήματα πολιτών.

2.3 Καταγγελίες και αιτήματα ενημέρωσης σχετικά με την προστασία των δικαιωμάτων των αιτούντων, όταν θίγονται από τον τρόπο και τη διαδικασία άρσης του απορρήτου

Το 2023 η Αρχή επεξεργάστηκε 55 καταγγελίες που αφορούσαν υπόνοιες σχετικά με την παραβίαση της νομοθεσίας του απορρήτου των επικοινωνιών σε σχέση με πιθανή άρση απορρήτου, οι οποίες συνοδευόντουσαν κατά κανόνα από αίτημα του θιγόμενου για ενημέρωση⁸. Από τις ως άνω 55 καταγγελίες, οι 27 αφορούσαν πιθανή

⁸ Βλ. αναλυτικά κατωτέρω σχετικά με το δικαίωμα ενημέρωσης σχετικά με πιθανή παρακολούθηση από τις αρχές υπό 5.1. ii.

παρακολούθηση για λόγους εθνικής ασφάλειας, ενώ οι υπόλοιπες 28 έκαναν λόγο γενικά για παράνομη παρακολούθηση χωρίς να προσδιορίζεται κάποια συγκεκριμένη κρατική υπηρεσία. Επίσης, από τις 55 ως άνω καταγγελίες, οι 25 βρίσκονται ακόμη υπό επεξεργασία, μαζί με άλλες 14 που εκκρεμούν προς επεξεργασία από το προηγούμενο έτος.

3. Πολιτικές ασφάλειας παρόχων υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών και ταχυδρομικών υπηρεσιών για τη διασφάλιση του απορρήτου των επικοινωνιών

Σύμφωνα με τις διατάξεις του Κανονισμού για τη Διασφάλιση του Απορρήτου των Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών, που έχει εκδώσει η ΑΔΑΕ (απόφαση 165/2011 της ΑΔΑΕ, ΦΕΚ 2715/Β'/17.11.2011 και τροποποίηση: ΦΕΚ Β' 939/02.03.2022) και ειδικότερα βάσει του άρθρου 1 αυτού, οι πάροχοι υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών έχουν την υποχρέωση να υποβάλλουν προς έγκριση στην ΑΔΑΕ πολιτική ασφάλειας για τη διασφάλιση του απορρήτου των επικοινωνιών που πρόκειται να εφαρμόσουν. Οι πολιτικές ασφάλειας, που υποβάλλονται στην ΑΔΑΕ, εξετάζονται ως προς τη συμβατότητά τους με τον παραπάνω Κανονισμό για τη διασφάλιση του απορρήτου των ηλεκτρονικών επικοινωνιών. Αν η πολιτική που υποβλήθηκε πληροί τις απαιτήσεις του Κανονισμού, εγκρίνεται από την ΑΔΑΕ και η έγκριση γνωστοποιείται στον πάροχο υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών. Στην περίπτωση που η πολιτική ασφάλειας δε συμμορφώνεται πλήρως με τον Κανονισμό, δεν εγκρίνεται από την ΑΔΑΕ και ο πάροχος καλείται να την αναθεωρήσει εντός συγκεκριμένου χρονικού διαστήματος, σύμφωνα με τις παρατηρήσεις της Αρχής. Η αναθεωρημένη πολιτική που υποβάλλει ο πάροχος, εξετάζεται εκ νέου από την Αρχή και σε περίπτωση μη έγκρισής της, ο πάροχος καλείται σε ακρόαση, προκειμένου να αιτιολογήσει τη μη συμμόρφωσή του στις απαιτήσεις του Κανονισμού. Στην περίπτωση μη κατάθεσης αναθεωρημένης πολιτικής στο ορισμένο χρονικό διάστημα, ο πάροχος καλείται σε ακρόαση.

Οι πάροχοι ταχυδρομικών υπηρεσιών υποχρεούνται να καταθέσουν στην ΑΔΑΕ Πολιτική Διασφάλισης του Απορρήτου των Ταχυδρομικών Υπηρεσιών (ΠΔΑΤΥ), σύμφωνα με τον Κανονισμό που έχει εκδώσει η Αρχή για τη διασφάλιση του απορρήτου των ταχυδρομικών υπηρεσιών (απόφαση 1001/2005 της ΑΔΑΕ, ΦΕΚ 384/Β'/24.3.2005). Η ΑΔΑΕ ελέγχει τις πολιτικές για τη διασφάλιση του απορρήτου των ταχυδρομικών υπηρεσιών που καταθέτουν στην Αρχή οι ταχυδρομικές

επιχειρήσεις (ΤΕ). Επίσης, εντοπίζει τις νέες ΤΕ, καθώς και εκείνες που έχουν κάνει παύση εργασιών, και εισηγείται την κλήση σε ακρόαση των εταιρειών που δεν έχουν υποβάλει ΠΔΑΤΥ. Η διαδικασία που ακολουθείται είναι, σε γενικές γραμμές, παρόμοια με την παραπάνω περιγραφόμενη για τις υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών.

3.1 Πολιτικές ασφάλειας για τη διασφάλιση του απορρήτου των επικοινωνιών παρόχων ηλεκτρονικών επικοινωνιών

Το έτος 2023 κατατέθηκαν στην Αρχή συνολικά 11 πολιτικές ασφάλειας (βλ. διάγραμμα 6), στις οποίες συμπεριλαμβάνονται και οι αναθεωρημένες πολιτικές ασφάλειας, σύμφωνα με τον Κανονισμό για τη διασφάλιση του απορρήτου των ηλεκτρονικών επικοινωνιών, εκ των οποίων:

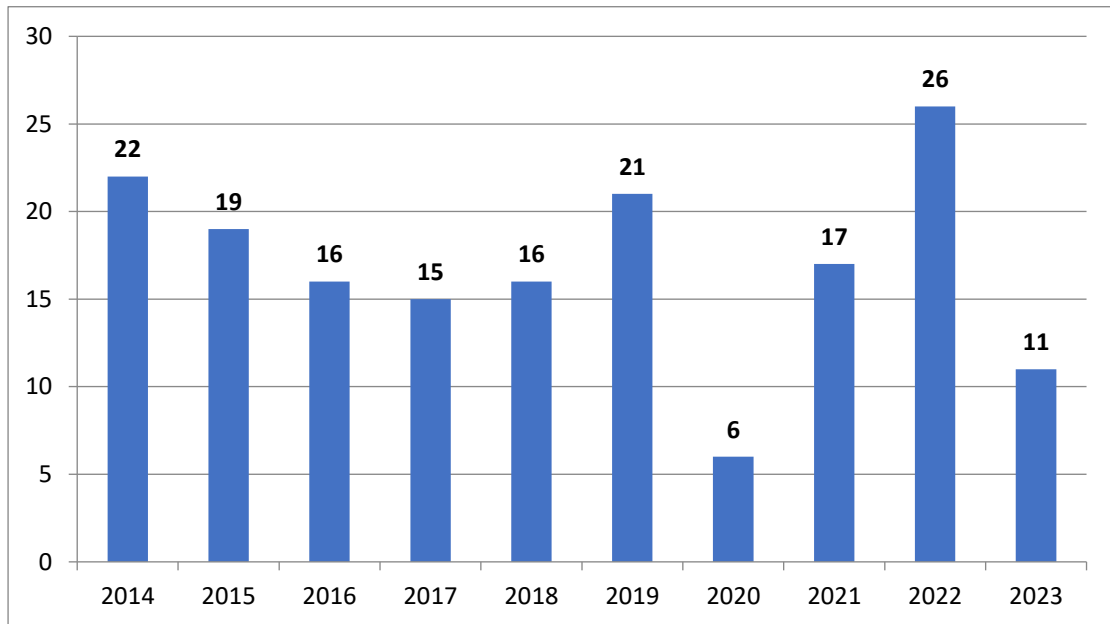
- Οκτώ εγκρίθηκαν,
- Δύο δεν εγκρίθηκαν και ζητήθηκε από τους παρόχους να υποβάλλουν αναθεωρημένη πολιτική ασφάλειας και
- Μία τελεί υπό επεξεργασία.

Επιπλέον, μέσα στο 2023, ολοκληρώθηκε η επεξεργασία τεσσάρων πολιτικών ασφάλειας που είχαν κατατεθεί στην Αρχή κατά το προηγούμενο έτος (μία εγκρίθηκε, δύο δεν εγκρίθηκαν και ζητήθηκε από τους παρόχους να υποβάλλουν αναθεωρημένη πολιτική ασφάλειας και μία ανακλήθηκε, διότι είχε προγραμματιστεί διενέργεια τακτικού ελέγχου στον εν λόγω πάροχο).

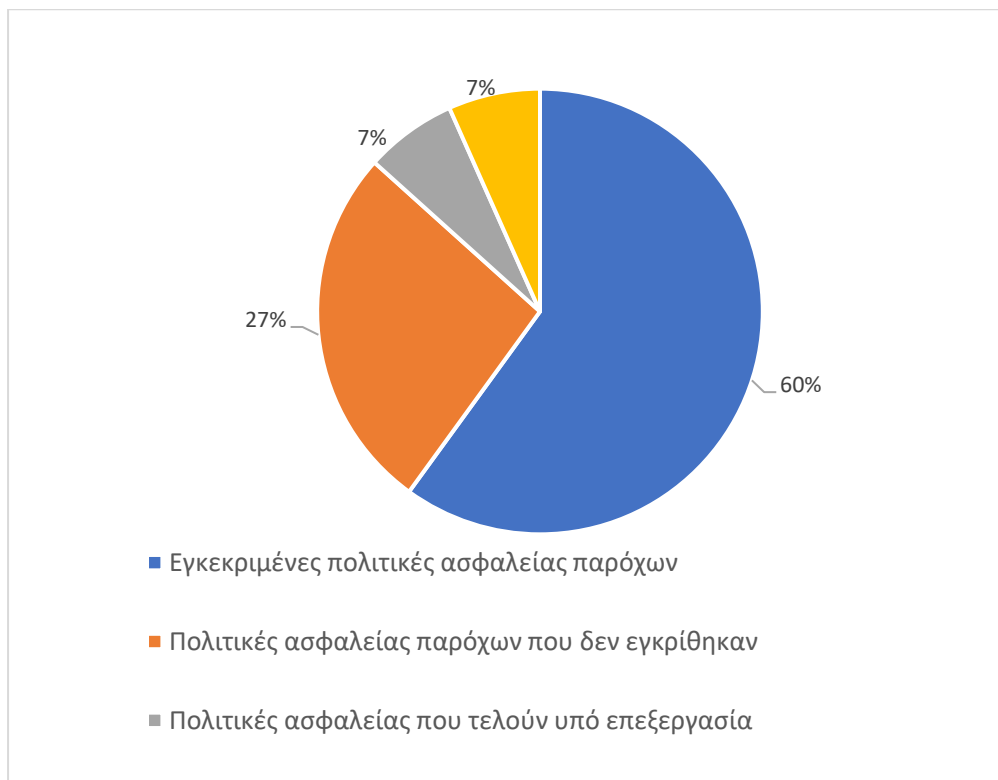
Συνοψίζοντας, εντός του 2023 κατατέθηκαν και εξετάστηκαν συνολικά δεκαπέντε πολιτικές ασφάλειας (βλ. διάγραμμα 7), εκ των οποίων:

- Εννέα εγκρίθηκαν,
- Τέσσερις δεν εγκρίθηκαν και ζητήθηκε από τους παρόχους να υποβάλλουν αναθεωρημένη πολιτική ασφάλειας,
- Μία τελεί υπό επεξεργασία και αναμένεται να ολοκληρωθεί εντός του 2024 και
- Μία πολιτική ανακλήθηκε λόγω προγραμματισμένου τακτικού ελέγχου.

Διάγραμμα 6 Πολιτικές ασφάλειας (συμπεριλαμβάνονται οι αναθεωρημένες πολιτικές ασφάλειας) για τη διασφάλιση του απορρήτου των ηλεκτρονικών επικοινωνιών που κατατέθηκαν στην ΑΔΑΕ, 2014-2023

Διάγραμμα 7 Κατηγοριοποίηση των πολιτικών ασφάλειας για τη διασφάλιση του απορρήτου των ηλεκτρονικών επικοινωνιών, 2023

3.2 Κατάσταση παρόχων σχετικά με την υποχρέωση υποβολής πολιτικής ασφάλειας για τη διασφάλιση του απορρήτου των ηλεκτρονικών επικοινωνιών

Κατά το έτος 2023 προβλέφθηκε η διενέργεια ελέγχων μητρώου, σε οκτώ εταιρείες (έξι εντός του νομού Αττικής και δύο στην υπόλοιπη Ελλάδα) από τις 178 που είχαν εξαιρεθεί από την υποχρέωση υποβολής Πολιτικής Ασφάλειας για τη Διασφάλιση του Απορρήτου των Επικοινωνιών. Οι ως άνω έλεγχοι υπαγωγής στο ισχύον κανονιστικό πλαίσιο της ΑΔΑΕ, βρίσκονται σε εξέλιξη και αναμένεται να ολοκληρωθούν εντός του πρώτου εξαμήνου του έτους 2024.

Επιπρόσθετα, συνεχίστηκε η εξέταση του Μητρώου Παρόχων Δικτύων και Υπηρεσιών Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών της Εθνικής Επιτροπής Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων (ΕΕΤΤ), με σκοπό την ανανέωση του καταλόγου των παρόχων που έχουν υποχρέωση υποβολής πολιτικής ασφάλειας στην Αρχή. Κατόπιν εξαίρεσης των παρόχων που δεν ασκούν εν τοις πράγμασι δραστηριότητες για τις οποίες έχουν αδειοδοτηθεί ή που έχουν κάνει παύση των δραστηριοτήτων τους, προέκυψαν οι πάροχοι που έχουν, στο τέλος του 2023, υποχρέωση υποβολής πολιτικής ασφάλειας. Ο συνολικός αριθμός των παρόχων αυτών είναι 177, εκ των οποίων 141 έχουν υποβάλει, ως όφειλαν, προς έγκριση στην Αρχή πολιτική ασφάλειας, ενώ 36 πάροχοι δεν έχουν υποβάλει πολιτική ασφάλειας.

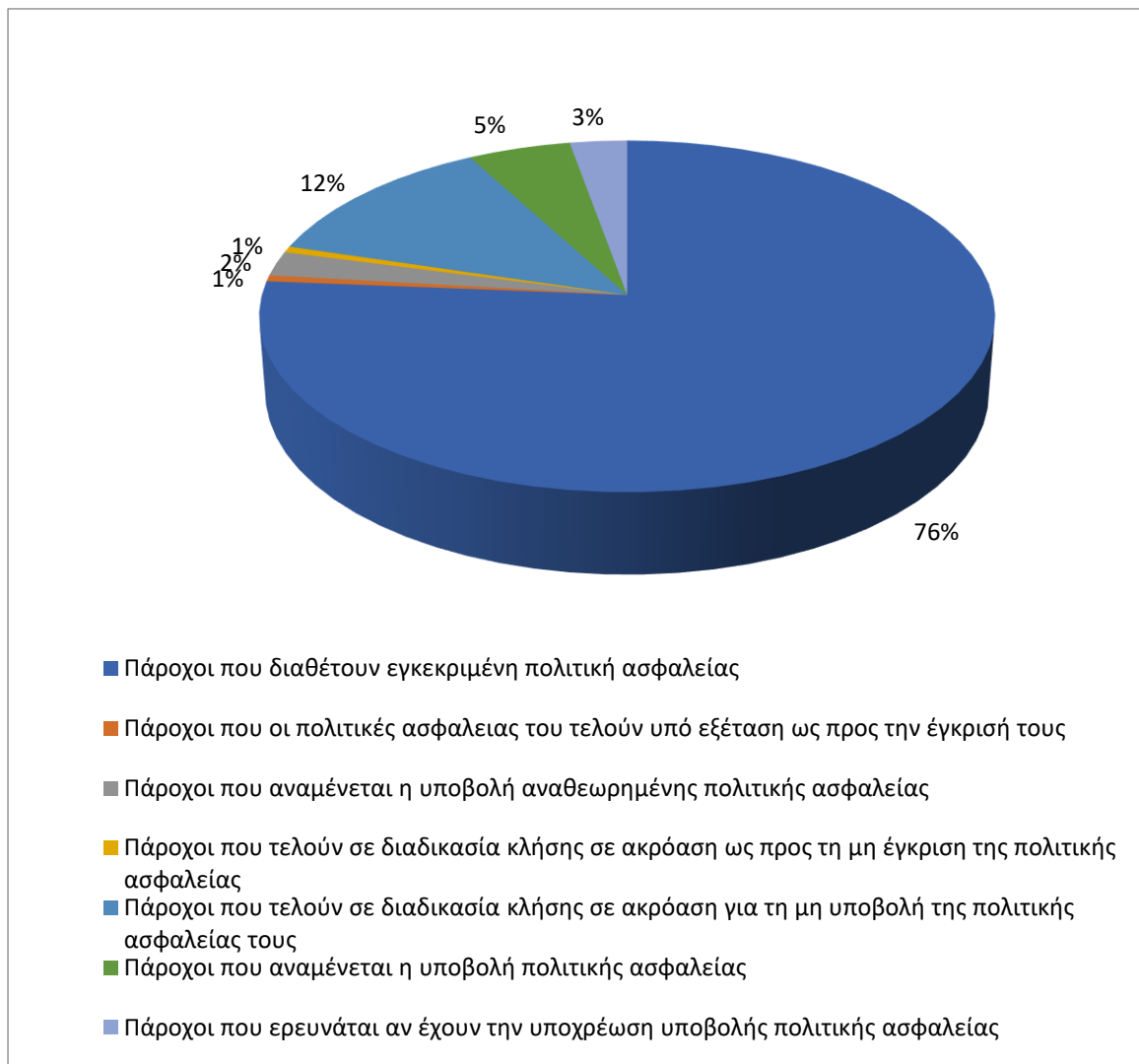
Αναλυτικότερα, ως προς τους 141 παρόχους που έχουν υποβάλει πολιτική ασφάλειας ισχύουν τα εξής (βλ. διάγραμμα 8):

- για 135 παρόχους έχει εγκριθεί η πολιτική ασφάλειας,
- για έναν πάροχο η πολιτική ασφάλειας τελεί υπό επεξεργασία,
- για τέσσερις παρόχους αναμένεται η υποβολή αναθεωρημένης πολιτικής ασφάλειας,
- για έναν πάροχο εκκρεμεί η κλήση σε ακρόαση, λόγω του ότι δεν εγκρίθηκε η πολιτική ασφάλειας που υπέβαλε.

Αναλυτικότερα, ως προς τους 36 παρόχους που δεν έχουν υποβάλει πολιτική ασφάλειας:

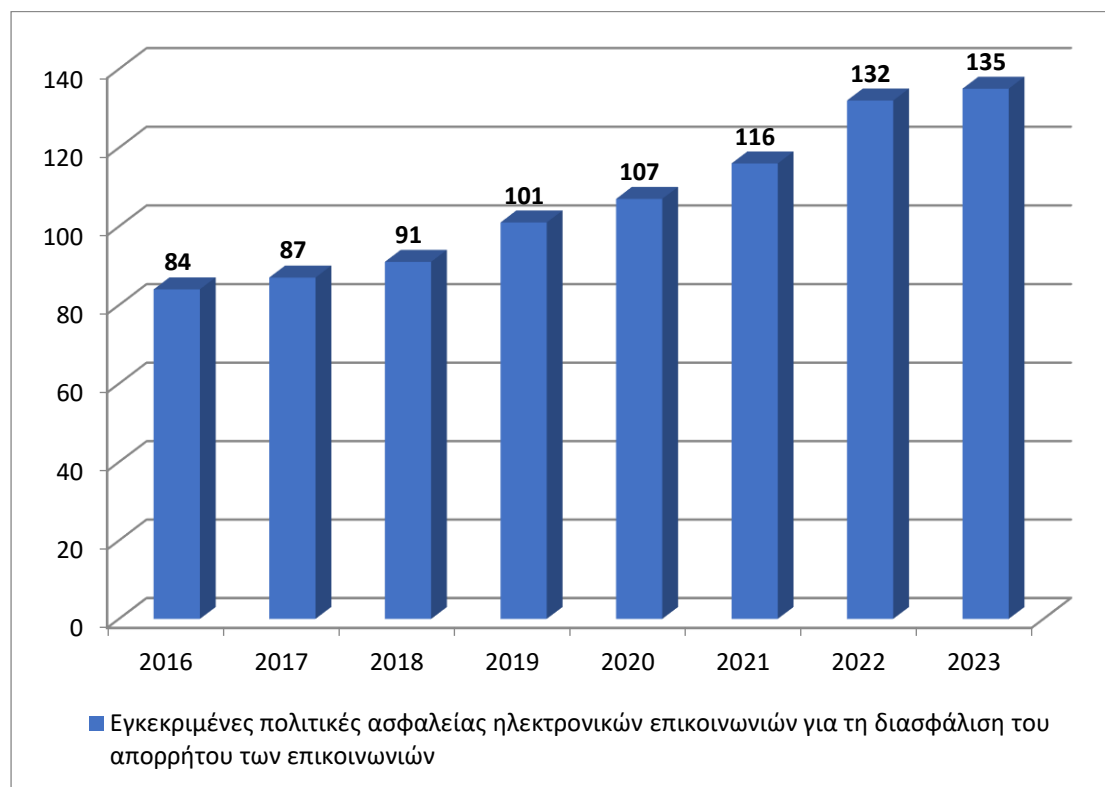
- 22 πάροχοι τελούν σε διαδικασία κλήσης σε ακρόαση για τη μη υποβολή της πολιτικής ασφάλειάς τους,
- για εννέα παρόχους αναμένεται η υποβολή πολιτικής ασφάλειας,
- για πέντε παρόχους ερευνάται εάν έχουν την υποχρέωση υποβολής πολιτικής ασφάλειας.

Διάγραμμα 8 Επισκόπηση των παρόχων υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών σχετικά με την υποβολή Πολιτικής Ασφαλείας, 2023

Πρέπει να σημειωθεί ότι οι μεγαλύτερες εταιρείες που παρέχουν υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών έχουν καταθέσει πολιτικές ασφαλείας με βάση τον Κανονισμό για τη διασφάλιση του απορρήτου των επικοινωνιών (απόφαση υπ' αριθμ. 165/2011 της ΑΔΑΕ), οι οποίες έχουν εγκριθεί από την Ολομέλεια της ΑΔΑΕ. Στο διάγραμμα 9 παρουσιάζεται η εξέλιξη, ανά έτος, των εγκεκριμένων πολιτικών ασφαλείας από το 2016 έως και σήμερα.

Διάγραμμα 9 Σύνολο εγκεκριμένων από την ΑΔΑΕ πολιτικών ασφάλειας ηλεκτρονικών επικοινωνιών για τη διασφάλιση του απορρήτου των επικοινωνιών, 2016-2023

3.3 Πολιτικές διασφάλισης απορρήτου επικοινωνιών για ταχυδρομικές υπηρεσίες

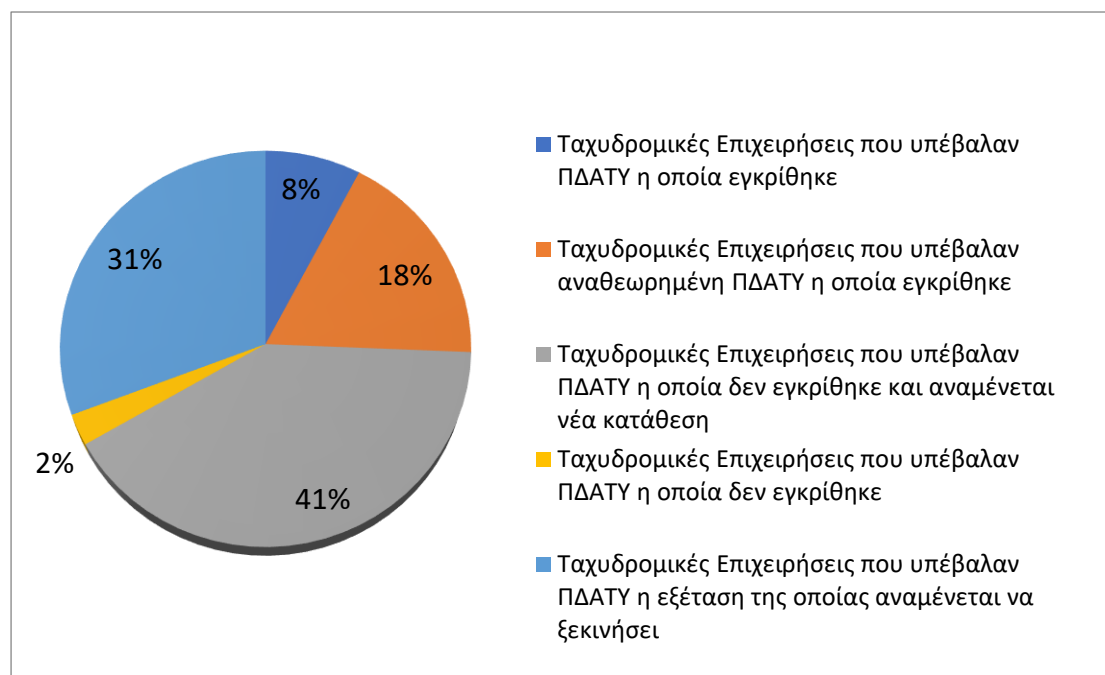
Η ΑΔΑΕ μέσα στο 2023 και σε συνεργασία με την ΕΕΤΤ, η οποία διατηρεί το μητρώο που περιλαμβάνει τις εταιρείες που παρέχουν ταχυδρομικές υπηρεσίες, ενημέρωσε τις παλαιότερες και νεοσυσταθείσες εγγεγραμμένες εταιρείες για την υποχρέωση υποβολής Πολιτικής Διασφάλισης Απορρήτου Ταχυδρομικών Υπηρεσιών (στο εξής ΠΔΑΤΥ).

Κατά τη διάρκεια του 2023, η ΑΔΑΕ διαχειρίστηκε και επεξεργάστηκε 39 υποθέσεις που αφορούσαν Πολιτικές Διασφάλισης του Απορρήτου των Ταχυδρομικών Υπηρεσιών, σύμφωνα με τον Κανονισμό για τη Διασφάλιση του Απορρήτου των Ταχυδρομικών Υπηρεσιών.

Πιο συγκεκριμένα, από τις 39 ΠΔΑΤΥ τις οποίες επεξεργάστηκε η Αρχή εντός του 2023, σε τρεις περιπτώσεις παρόχων εγκρίθηκαν οι ΠΔΑΤΥ τους, χωρίς καμία παρατήρηση, σε επτά περιπτώσεις παρόχων εγκρίθηκαν οι αναθεωρημένες ΠΔΑΤΥ που ζητήθηκαν από την Αρχή λόγω ελλείψεων στις αρχικές Πολιτικές τους, σε 16 περιπτώσεις παρόχων η ΠΔΑΤΥ δεν εγκρίθηκε και αναμένεται η κατάθεση και η

εξέταση αναθεωρημένων ΠΔΑΤΥ εντός του 2024, ενώ σε μία περίπτωση παρόχου η αρχική ΠΔΑΤΥ, που κατατέθηκε, δεν εγκρίθηκε και δεν απεστάλη αναθεωρημένη, αν και ζητήθηκε από την Αρχή, αφού ο πάροχος διέκοψε την παροχή ταχυδρομικών υπηρεσιών εντός του 2023 οπότε και διεγράφη. Επιπλέον, για 12 περιπτώσεις εταιρειών η εξέταση της ΠΔΑΤΥ αναμένεται να ξεκινήσει και να ολοκληρωθεί εντός του 2024 (βλ. διάγραμμα 10).

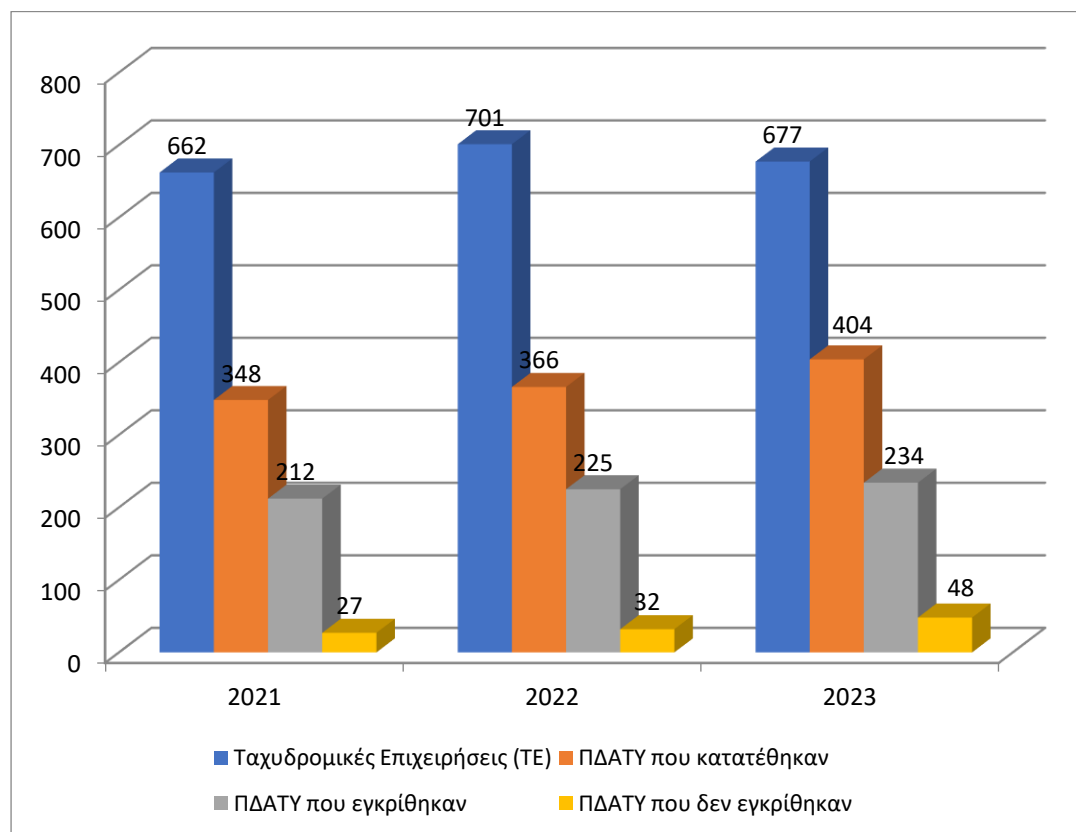
Διάγραμμα 10 Πολιτικές διασφάλισης του απορρήτου ταχυδρομικών επιχειρήσεων που εξετάστηκαν από την ΑΔΑΕ, 2023

Σημειώνεται ότι οι εγκεκριμένες Πολιτικές Διασφάλισης του Απορρήτου των Ταχυδρομικών Υπηρεσιών (ΠΔΑΤΥ) αφορούν τις επιχειρήσεις οι οποίες διακινούν μέσω των δικτύων τους πάνω από το 95% των ταχυδρομικών αντικειμένων.

Επισημαίνεται ακόμη ότι η αγορά των ταχυδρομικών υπηρεσιών παρουσιάζει συνεχείς μεταβολές (βλ. Διάγραμμα 11: Αυξομειώσεις του αριθμού των ταχυδρομικών επιχειρήσεων και Πολιτικών Διασφάλισης του Απορρήτου (ΠΔΑΤΥ) στο τέλος κάθε έτους, 2021-2023). Μέχρι το τέλος του 2023, ο συνολικός αριθμός ταχυδρομικών επιχειρήσεων ήταν 677. Ο συνολικός αριθμός ΠΔΑΤΥ που έχουν υποβληθεί στην Αρχή είναι 404. Από αυτές έχουν εγκριθεί 234 Πολιτικές και δεν έχουν εγκριθεί 48.

Διάγραμμα 11 Αυξομειώσεις του αριθμού των ταχυδρομικών επιχειρήσεων και Πολιτικών Διασφάλισης του Απορρήτου (ΠΔΑΤΥ) στο τέλος κάθε έτους, 2021-2023

4. Περιστατικά ασφάλειας που αφορούν υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών

Σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 3115/2003 («Αρχή Διασφάλισης του Απορρήτου των Επικοινωνιών», ΦΕΚ 47 Α'), του Ν. 3674/2008 («Ενίσχυση του θεσμικού πλαισίου διασφάλισης του απορρήτου της τηλεφωνικής επικοινωνίας και άλλες διατάξεις», ΦΕΚ 136 Α'), καθώς και με βάση τον Κανονισμό για τη διασφάλιση του απορρήτου των ηλεκτρονικών επικοινωνιών (απόφαση υπ' αριθμ. 165/2011 της ΑΔΑΕ), ο πάροχος οφείλει να καταρτίζει και να εφαρμόζει «Διαδικασία Διαχείρισης Περιστατικών Ασφάλειας», η οποία θα ενεργοποιείται αμελλητί σε κάθε περίπτωση εμφάνισης περιστατικού ασφάλειας. Στη διαδικασία αυτή προβλέπεται η καταγραφή όλων των στοιχείων που αφορούν το εκάστοτε περιστατικό και αναφέρονται λεπτομερώς στον παραπάνω Κανονισμό, καθώς και η σύνταξη και διατήρηση σε αρχείο όλων των εγγράφων που σχετίζονται με τα περιστατικά ασφάλειας.

Σε περίπτωση εμφάνισης περιστατικού ασφάλειας, οι πάροχοι υποχρεούνται να ενημερώνουν αμελλητί την ΑΔΑΕ, υποβάλλοντας αρχικά για κάθε περιστατικό το

έγγραφο «Έκθεση Άμεσης Αναφοράς Περιστατικού Ασφάλειας» και, μετά τη διερεύνησή του, το έγγραφο «Τελική Έκθεση Αναφοράς Περιστατικού Ασφάλειας». Σημειώνεται ότι, για τους σκοπούς του Κανονισμού, ως περιστατικό ασφάλειας που αφορά την ασφάλεια δικτύων και υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών, νοείται κάθε συμβάν που δύναται να σχετίζεται με τη διασφάλιση του απορρήτου των επικοινωνιών ή κάθε ιδιαίτερος κίνδυνος παραβίασης του απορρήτου των επικοινωνιών, καθώς και κάθε περίπτωση μη εφαρμογής ή ιδιαίτερου κινδύνου μη εφαρμογής της πολιτικής ασφάλειας για τη διασφάλιση του απορρήτου των επικοινωνιών.

Το 2023 υποβλήθηκαν στην ΑΔΑΕ συνολικά 36 αναφορές περιστατικών ασφάλειας που αφορούσαν το απόρρητο των ηλεκτρονικών επικοινωνιών, ενώ από το προηγούμενο έτος βρίσκονταν υπό επεξεργασία άλλες 34 αναφορές. Από το σύνολο των 70 αυτών περιστατικών ασφάλειας που εξετάστηκαν εντός του έτους, για τα 39 ολοκληρώθηκε ο έλεγχος, ενώ για τα υπόλοιπα 31, οι σχετικές υποθέσεις τελούν υπό επεξεργασία.

Επίσης, με βάση τις διατάξεις των άρθρων 148 και 149 του Ν. 4727/2020 (ΦΕΚ Α'184/23.09.2020) με τον οποίο ενσωματώθηκε η Οδηγία 2018/1972 (European Electronic Communications Code), καθώς και με βάση τον Κανονισμό για την Ασφάλεια και την Ακεραιότητα Δικτύων και Υπηρεσιών Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών» (Απόφαση υπ' αριθμ. 205/2013 της ΑΔΑΕ), η ΑΔΑΕ εξετάζει περιστατικά ασφάλειας που αφορούν την ακεραιότητα Δικτύων και Υπηρεσιών Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών.

Σημειώνεται ότι, για τους σκοπούς του Κανονισμού, ως περιστατικό ασφάλειας νοείται κάθε γεγονός το οποίο επηρεάζει την ακεραιότητα του δημοσίου δικτύου ηλεκτρονικών επικοινωνιών ή τη συνέχεια παροχής υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών που διατίθενται στο κοινό. Στο πλαίσιο του Κανονισμού δεν εμπίπτουν γεγονότα που επηρεάζουν το απόρρητο των επικοινωνιών, καθώς και προγραμματισμένες εργασίες συντήρησης ή αναβάθμισης συστημάτων, οι οποίες επηρεάζουν τη συνέχεια παροχής υπηρεσιών, στο βαθμό που αυτές υλοποιούνται σύμφωνα με το προγραμματισμένο για τον πάροχο χρονοδιάγραμμα.

Το 2023 υποβλήθηκαν στην ΑΔΑΕ τρεις αναφορές περιστατικών ασφάλειας που αφορούσαν την ασφάλεια και την ακεραιότητα δικτύων και υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών, ενώ από το προηγούμενο έτος βρίσκονταν υπό επεξεργασία άλλες τέσσερις αναφορές. Από το σύνολο των επτά αυτών περιστατικών ασφάλειας που εξετάστηκαν εντός του έτους, σε 2 περιπτώσεις ολοκληρώθηκε ο έλεγχος, ενώ για τις

υπόλοιπες πέντε περιπτώσεις οι σχετικές υποθέσεις τελούν υπό επεξεργασία (βλ. διάγραμμα 12).

Διάγραμμα 12 Περιστατικά ασφάλειας που αφορούν υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών, 2021-2023

Αναφορικά με τα περιστατικά που ελήφθησαν εντός του 2023, αυτά αφορούσαν:

1. Διακοπή σταθερών τηλεφωνικών συνδέσεων στο χωριό Δίλοφο Ναρθακίου Λάρισας του Δήμου Φαρσάλων.
2. Διαταραχή (καθυστέρηση) της υπηρεσίας ηλεκτρονικού ταχυδρομείου Gmail
3. Διακοπή λειτουργίας σε δικτυακό κόμβο (Network Element) παρόχου. Το περιστατικό αφορούσε πρόβλημα το οποίο επηρέασε τις υπηρεσίες κινητής τηλεφωνίας.

5. Άρση του απορρήτου των επικοινωνιών

Με το άρθρο 50 § 1 του Ν. 5002/2022 «Διαδικασία άρσης του απορρήτου των επικοινωνιών, κυβερνοασφάλεια και προστασία προσωπικών δεδομένων πολιτών» καταργήθηκαν τα άρθρα 3, 4, 5 και 7 του Ν. 2225/1994 (Α' 121) και ρυθμίστηκε εκ νέου η διαδικασία άρσης του απορρήτου των επικοινωνιών.

Οι όροι, η διαδικασία και οι αρμόδιες αρχές για την άρση του επικοινωνιακού απορρήτου για λόγους εθνικής ασφάλειας ρυθμίζονται στο άρθρο 4 του ως άνω νόμου. Στο άρθρο 6 προβλέπονται οι όροι, η διαδικασία και οι αρμόδιες δικαστικές αρχές για την άρση του απορρήτου των επικοινωνιών για τη διακρίβωση εγκλημάτων. Στις § 1 και 2 του άρθρου 8 περιλαμβάνονται διατάξεις που διέπουν τα κοινά στάδια της διαδικασίας και στις δύο ως άνω περιπτώσεις άρσεων, ήτοι την αμελλητί παράδοση της διάταξης ή του βουλεύματος στους παρόχους και στην ΑΔΑΕ και τον τρόπο συντέλεσης αυτής. Επισημαίνεται, επίσης, ότι ο νέος νόμος εισήγαγε με την § 3 του άρθρου 4 ειδική διαδικασία για τις περιπτώσεις που η άρση του επικοινωνιακού απορρήτου για λόγους εθνικής ασφάλειας επιβάλλεται εις βάρος πολιτικών προσώπων. Από την εφαρμογή των διατάξεων του νέου νόμου ανέκυψαν ερμηνευτικές αλλά και πρακτικές δυσχέρειες τις οποίες η Αρχή κλήθηκε να επιλύσει και να αντιμετωπίσει.

5.1. Εφαρμογή του νέου νομοθετικού πλαισίου για την άρση του απορρήτου των επικοινωνιών

ι. Η υποχρέωση τήρησης «συστήματος βάσης δεδομένων»

Με το άρθρο 8 § 2 εδ. α- δ' του Ν. 5002/2022 προβλέφθηκε η διαδικασία ηλεκτρονικής διαβίβασης και παράδοσης του κειμένου των διατάξεων και των βουλευμάτων στην ΑΔΑΕ, η οποία, όπως αναφέρθηκε ανωτέρω είναι και η αρμόδια αρχή για τον έλεγχο της τήρησης των όρων και της διαδικασίας άρσης του απορρήτου. Σύμφωνα με την ως άνω διάταξη: «Ολόκληρο το κείμενο των διατάξεων και των βουλευμάτων που επιβάλλουν άρση του απορρήτου ή απορρίπτουν σχετικό αίτημα παραδίδεται αμελλητί σε μη επεξεργάσιμη μορφή, με ηλεκτρονικό κρυπτογραφημένο μήνυμα το οποίο καλύπτει τις προϋποθέσεις ασφάλειας του απορρήτου του περιεχομένου, στην Α.Δ.Α.Ε.. Οι διατάξεις και τα βουλεύματα που αποστέλλονται κατά τον ως άνω τρόπο στην Α.Δ.Α.Ε. αποθηκεύονται και τηρούνται σε ειδικά ηλεκτρονικά αρχεία, που βρίσκονται σε σύστημα βάσης δεδομένων. Την αποθήκευση διενεργεί προσωπικό της Α.Δ.Α.Ε. ειδικά εξουσιοδοτημένο προς τούτο από την Ολομέλεια αυτής. Πρόσβαση στο εν λόγω ειδικό αρχείο, καθώς και αναζήτηση στοιχείων πραγματοποιούνται μόνο από τον Πρόεδρο της Α.Δ.Α.Ε. και δύο (2) ακόμη μέλη της Ολομέλειας που ορίζονται από αυτήν».

Η λειτουργία του συστήματος βάσης δεδομένων του άρ. 8 § 2 του Ν. 5002/2022 και η εν γένει τήρηση της διαδικασίας για την παράδοση των διατάξεων κατά τις § 1 και 2 του ίδιου άρθρου προϋποθέτει την προηγούμενη ηλεκτρονική διαβίβαση των

εισαγγελικών διατάξεων και βουλευμάτων στην ΑΔΑΕ⁹, με κρυπτογραφημένο ηλεκτρονικό μήνυμα, η οποία δεν έχει εισέτι καταστεί εφικτή. Συγκεκριμένα, ακόμη βρίσκεται σε στάδιο υλοποίησης η λειτουργία των τριών διαφορετικών ηλεκτρονικών πλατφορμών, δηλαδή της πλατφόρμας για την παράδοση, με ηλεκτρονικό κρυπτογραφημένο μήνυμα, του αποσπάσματος ή ολόκληρης της διάταξης ή του βουλεύματος αντίστοιχα, που εκδίδονται για τη διακρίβωση των εγκλημάτων του άρθρου 6, της ηλεκτρονικής πλατφόρμας της ΕΥΠ, που προβλέπεται στην § 3 του άρθρου 8 καθώς και της ηλεκτρονικής πλατφόρμας της ΔΑΕΕΒ που προβλέπεται επίσης στην § 3 του άρθρου 8 σε σχέση με την παράδοση με ηλεκτρονικό κρυπτογραφημένο μήνυμα των εισαγγελικών διατάξεων άρσης απορρήτου για λόγους εθνικής ασφάλειας (σύμφωνα με τα οριζόμενα στις § 1, 2 και 3 του άρ. 47 του Ν. 5002/2022).

Για την επίλυση των ζητημάτων που δημιούργησε η ερμηνεία και η εφαρμογή στην πράξη της ανωτέρω διάταξης συστήθηκαν Ομάδες Εργασίας, με μέλη της Ολομέλειας και του προσωπικού της ΑΔΑΕ, με σκοπό την αναζήτηση τρόπων που θα επιτρέψουν τόσο την απαρέγκλιτη τήρηση των όρων που προβλέπονται στην διάταξη του εδ. β' § 2 του άρ. 8 του Ν. 5002/2022, όσο και την ταυτόχρονη επίτευξη της δημιουργίας ενός αποτελεσματικού συστήματος καταχώρισης, μετά από αυτόματη επεξεργασία στοιχείων, ούτως ώστε να είναι εφικτή η πρόσβαση και αναζήτηση στοιχείων από το σύστημα βάσης δεδομένων από τον Πρόεδρο και τα δύο μέλη της Ολομέλειας, όπως ορίζεται στο εδ. δ' της § 2 του ίδιου άρθρου.

Η αδυναμία λειτουργίας μέχρι στιγμής ενός αποτελεσματικού και εύχρηστου συστήματος βάσης δεδομένων έχει ως φυσικό επακόλουθο η ΑΔΑΕ, αφενός μεν να

⁹ Η ψηφιοποίηση του συστήματος υπηρεσιακής διακίνησης των διατάξεων περί άρσης του απορρήτου και η κρυπτογραφημένη ηλεκτρονική διαβίβασή του από τις επισπεύδουσες Αρχές προς την ΑΔΑΕ προβλέφθηκε το πρώτον με το άρθρο 37 § 2 του Ν. 4786/2021 (ΦΕΚ Α' 43/23.3.2021), με το οποίο αντικαταστάθηκε η § 4 του άρθρου 5 του Ν. 2225/1994, ενώ με το ίδιο ως άνω άρθρο του Ν. 4786/2021 προστέθηκε § 12 στο άρθρο 5 του Ν. 2225/1994, προβλέποντας την έκδοση σχετικής ΚΥΑ των Υπουργών Δικαιοσύνης και Ψηφιακής Διακυβέρνησης για τον καθορισμό των τεχνικών και διαδικαστικών λεπτομερειών. Αντιστοίχως, ψηφιοποίηση του συστήματος υπηρεσιακής διακίνησης μέσω κρυπτογραφημένων μηνυμάτων προβλέφθηκε και για τις εισαγγελικές διατάξεις που αφορούν την άρση του απορρήτου για λόγους εθνικής ασφάλειας, αφού με τη διάταξη του άρθρου 66 § 1 του Ν. 4871/2021 προστέθηκε § 13 στο άρθρο 5 του Ν. 2225/1994.

δυσχεραίνεται να παρέχει τα στατιστικά στοιχεία σε σχέση με την άρση απορρήτου των επικοινωνιών, και αφετέρου να υποχρεούται να μεταβαίνει στα αρχεία των παρόχων ηλεκτρονικών επικοινωνιών, προκειμένου να είναι σε θέση να διεκπεραιώσει τυχόν αιτήματα πολιτών για ενημέρωση σχετικά με πιθανή παρακολούθηση από τις αρχές ή καταγγελίες σε σχέση με τη διαδικασία άρσης απορρήτου.

ii. Το δικαίωμα ενημέρωσης σχετικά με πιθανή παρακολούθηση από τις αρχές

Με τις διατάξεις του Ν. 5002/2022 εισήχθησαν νέες ρυθμίσεις σχετικά με το δικαίωμα των πολιτών να ενημερώνονται για τη λήψη εις βάρος τους του μέτρου της άρσης του απορρήτου των επικοινωνιών.

Συγκεκριμένα, σύμφωνα με τη διάταξη της § 7 του άρθρου 4 του Ν. 5002/2022 στις περιπτώσεις που η άρση του απορρήτου των επικοινωνιών επιβάλλεται για λόγους εθνικής ασφάλειας, αρμόδιο όργανο για την γνωστοποίηση του μέτρου είναι τριμελές όργανο αποτελούμενο: α) από τον εισαγγελικό λειτουργό που έχει αποσπαστεί στην ΕΥΠ¹⁰ (στην περίπτωση που η διάταξη έχει εκδοθεί από την ΕΥΠ) ή από τον εισαγγελικό λειτουργό που έχει οριστεί σύμφωνα με το άρθρο 4 § 3 του Ν. 2265/1994 (Α'209) (στην περίπτωση που η ευαγγελική διάταξη έχει εκδοθεί από την ΔΑΕΕΒ), β) από τον Εισαγγελέα της § 2 του άρθρου 4 του ως άνω νόμου (Αντιεισαγγελέας του Αρείου Πάγου ή Εισαγγελέας Εφετών που έχει τοποθετηθεί με απόφαση του Εισαγγελέα του Αρείου Πάγου), και ο οποίος έχει εγκρίνει σε δεύτερο στάδιο την εισαγγελική διάταξη άρσης του απορρήτου και, γ) από τον Πρόεδρο της ΑΔΑΕ.

Το αίτημα ενημέρωσης υποβάλλεται στην ΑΔΑΕ και διαβιβάζεται στο αρμόδιο τριμελές όργανο. Ο θιγόμενος ενημερώνεται για την επιβολή του μέτρου της άρσης του απορρήτου των επικοινωνιών του, εφόσον έχει παρέλθει διάστημα τριών ετών από την παύση της ισχύος της διάταξης άρσης του απορρήτου για λόγους εθνικής ασφάλειας και υπό την προϋπόθεση ότι δε διακυβεύεται ο σκοπός για τον οποίο αυτό διατάχθηκε. Στις περιπτώσεις που η άρση του απορρήτου των επικοινωνιών έχει επιβληθεί για διακρίβωση εγκλημάτων αρμόδιο όργανο για την ενημέρωση του θιγόμενου παραμένει σύμφωνα με την § 8 του άρθρου 6 Ν.5002/22 η ΑΔΑΕ. Το αίτημα υποβάλλεται από τον θιγόμενο στην ΑΔΑΕ, η οποία γνωστοποιεί την επιβολή του μέτρου στον αιτούντα εντός προθεσμίας εξήντα ημερών, μετά σύμφωνη γνώμη του Εισαγγελέα του Αρείου

¹⁰ Βλ. άρθρο 5 § 3 Ν. 3649/2008 (Α'39).

Πάγου και υπό την προϋπόθεση ότι δε διακυβεύεται ο σκοπός για τον οποίο διατάχθηκε.

Εντός του 2023 υποβλήθηκαν στην ΑΔΑΕ 55 (έναντι 48 το έτος 2022) αιτήματα πολιτών για γνωστοποίηση/ενημέρωση σχετικά με ενδεχόμενη επιβολή εις βάρος τους του μέτρου της άρσης του απορρήτου. Ορισμένα εξ αυτών αναφέρουν την ύπαρξη υπονοιών ή/και ενδείξεων για παράνομες τηλεφωνικές παρακολουθήσεις.

Η ΑΔΑΕ προχώρησε στην επεξεργασία των εν λόγω καταγγελιών, αλλά οι έρευνές της καθυστέρησαν σε αρκετές περιπτώσεις όχι μόνον λόγω της υποστελέχωσής της, αλλά και λόγω των ερμηνευτικών δυσχερειών που προκάλεσε η γραμματική διατύπωση της διάταξης της § 2 του άρθρου 8 του Ν. 5002/2022.

Στο σημείο αυτό θα πρέπει να επισημανθεί ότι στην υπ' αρ. 1/2023 Γνωμοδότηση του Εισαγγελέως του Αρείου Πάγου, η οποία εξεδόθη μετά από ερώτημα ελεγχόμενου παρόχου σχετικά με τη νομιμότητα της διεξαγωγής ελέγχου σε αρχεία, τράπεζες δεδομένων, έγγραφα, βιβλία και στοιχεία του από την Αρχή Διασφάλισης του Απορρήτου των Επικοινωνιών (Α.Δ.Α.Ε.), στο πλαίσιο διερεύνησης καταγγελίας – αιτήματος ελέγχου ιδιώτη, γίνεται δεκτό ότι:

«[...] όταν υποβάλλεται καταγγελία από θιγόμενο ιδιώτη για «παρακολούθησή του» από την Εθνική Υπηρεσία Πληροφοριών (Ε.Υ.Π.) ή τη Διεύθυνση Αντιμετώπισης Ειδικών Εγκλημάτων Βίας της Ελληνικής Αστυνομίας (Δ.Α.Ε.Ε.Β.), με ταυτόχρονη αναφορά ότι σε βάρος του έχει επιβληθεί η άρση του απορρήτου των τηλεφωνικών του επικοινωνιών είτε μέσω της σύνδεσης κινητής τηλεφωνίας είτε μέσω της σύνδεσης σταθερής τηλεφωνίας και παράλληλα υποβάλλει και σχετικό αίτημα να ενημερωθεί ο ίδιος για την επιβολή του περιοριστικού μέτρου και για τη διάρκειά του, η ως άνω Ανεξάρτητη Αρχή (Α.Δ.Α.Ε.), στο πλαίσιο της εφαρμογής της διατάξεως του άρθρου 4 § 7 του Ν. 5002/9-12-2022, διαβιβάζει αμέσως το σχετικό αίτημα στην Ε.Υ.Π. και στη Δ.Α.Ε.Ε.Β. Εφόσον οι εν λόγω Υπηρεσίες έχουν εκδώσει ανάλογη Διάταξη άρσης του απορρήτου των επικοινωνιών για λόγους εθνικής ασφάλειας σε βάρος του αιτούντα - θιγόμενου το Τριμελές Όργανο που προβλέπει η εν λόγω Διάταξη, στο οποίο παρέχονται αυξημένα εχέγγυα ανεξαρτησίας, αφού ελέγξει αν συντρέχουν και οι λοιπές προϋποθέσεις τις οποίες θέτει η εν λόγω διάταξη (δηλ. πάροδος τριών ετών από τη λήξη της ισχύος της Διατάξεως, διακύβευση του σκοπού του μέτρου), αποφασίζει τη γνωστοποίηση του μέτρου της άρσης του απορρήτου για λόγους εθνικής ασφάλειας στο θιγόμενο. Από τη γραμματική διατύπωση του Ν. 5002/2022 αλλά και από το όλο πνεύμα των σχετικών διατάξεων προκύπτει με απόλυτη σαφήνεια ότι μόνο ο

«θιγόμενος» ιδιώτης δικαιούται να υποβάλει σχετική καταγγελία ζητώντας πληροφορίες και στοιχεία και όχι οποιοσδήποτε άλλος για λογαριασμό του, έστω και κατ' εξουσιοδότησή του» [...] «ii. Όταν υποβάλλεται σχετικό αίτημα-καταγγελία από «θιγόμενο» ιδιώτη στην Αρχή Διασφάλισης του Απορρήτου των Επικοινωνιών (Α.Δ.Α.Ε.), προκειμένου να διαπιστωθεί αν επιβλήθηκε σε βάρος του το περιοριστικό μέτρο της άρσης του απορρήτου των τηλεφωνικών του συνδιαλέξεων, κινητής ή σταθερής τηλεφωνίας καθώς και για τη διάρκειά του, με Βούλευμα του αρμόδιου Δικαστικού Συμβουλίου ή σε εξαιρετικά επείγουσες περιστάσεις με Διάταξη του αρμόδιου Εισαγγελέα ή του Ανακριτή, (άρθρο 6 § 3 και 4 Ν. 5002/9-12-2022) για τη διακρίβωση σοβαρών εγκλημάτων, κακουργημάτων ή πλημμελημάτων, που περιλαμβάνονται στην περιοριστική απαρίθμηση του άρθρου 6 § 1 και 2 του Ν. 5002/9-12-2022, τότε υποχρεωτικά εφαρμόζεται η διαδικασία του άρθρου 6 § 8 του Ν. 5002/9-12-2022, και όχι αυτή του άρθρου 4 § 7 αυτού. Ειδικότερα, η Α.Δ.Α.Ε., μετά τη λήξη ισχύος του μέτρου της άρσης του απορρήτου, γνωστοποιεί στον καθ' ου η άρση την επιβολή του μέτρου αυτού εντός προθεσμίας εξήντα (60) ημερών, με τη σύμφωνη γνώμη του Εισαγγελέα του Αρείου Πάγου και υπό την προϋπόθεση ότι δεν διακυβεύεται ο σκοπός για τον οποίο διατάχθηκε».

Επισημαίνεται, ότι τον Σεπτέμβριο του 2023 μετά την επιλογή των νέων μελών της Ολομέλειας της ΑΔΑΕ από τη Διάσκεψη των Προέδρων της Βουλής χρειάστηκε να τροποποιηθούν αρκετές αποφάσεις με τις οποίες είχαν συσταθεί ομάδες ελέγχου των αιτημάτων και αναφορών των πολιτών, στις οποίες μετείχαν τα αντικατασταθέντα μέλη της ΑΔΑΕ, με αποτέλεσμα περαιτέρω καθυστερήσεις.

Αναφορικά με τις καταγγελίες που υποβλήθηκαν στην ΑΔΑΕ και αφορούν παραβιάσεις του απορρήτου των επικοινωνιών μέσω παγίδευσης κινητών τηλεφώνων με παράνομα λογισμικά τύπου Predator θα πρέπει να σημειωθεί ότι οι αρμοδιότητες της ΑΔΑΕ ήταν περιορισμένες, αφού τα επίμαχα κατασκοπευτικά λογισμικά διακινούνται μέσω δικτύων παρόχων εγκατεστημένων στο εξωτερικό, ενώ η ΑΔΑΕ διενεργεί έλεγχο των δικτύων των παρόχων που δραστηριοποιούνται εντός της χώρας. Παρόλα αυτά, η ΑΔΑΕ, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της, κατέβαλε κάθε δυνατή προσπάθεια και κατά το έτος 2023, για την ιχνηλάτιση του επίμαχου «ύποπτου» sms μηνύματος με το οποίο συνήθως γινόταν προσπάθεια μόλυνσης του κινητού τηλεφώνου, προκειμένου να μη χαθούν πολύτιμα στοιχεία που θα μπορούσαν να είναι χρήσιμα στην Ποινική Δικαιοσύνη.

Κατ' αποτέλεσμα, τα συμπεράσματα των διεξαχθέντων ελέγχων και ερευνών παραδόθηκαν αρμοδίως στην Ποινική Δικαιοσύνη η οποία διερευνά την ποινική διάσταση των καταγγελιών.

5.2 Η άρση του απορρήτου των επικοινωνιών σε αριθμούς

Ακολούθως, θα παρατεθούν, τα αριθμητικά δεδομένα που αφορούν την άρση του απορρήτου των επικοινωνιών, για τη χρονική περίοδο από 01.01.2023 έως και 31.12.2023, με βάση τα στοιχεία που έχουν προκύψει από την πρωτοκόλληση των εισερχομένων, σε έγχαρτη μορφή, στην ΑΔΑΕ εισαγγελικών διατάξεων και βουλευμάτων και αποθηκευμένων σε φυσικό αρχείο. Τα αριθμητικά δεδομένα παρουσιάζονται χωρίς ποιοτική επεξεργασία, δεδομένου ότι, δεν κατέστη εφικτή η ηλεκτρονική διαβίβαση των εν λόγω εγγράφων στην ΑΔΑΕ, αλλά μόνο η στοιχειώδης πρωτοκόλληση των εισερχομένων στην ΑΔΑΕ σε κλειστό φάκελο και έγχαρτη μορφή εισαγγελικών διατάξεων και βουλευμάτων όπως αναλύθηκε ανωτέρω υπό 5.1.

i. Ως προς την άρση απορρήτου για λόγους εθνικής ασφάλειας

Η Εθνική Υπηρεσία Πληροφοριών (ΕΥΠ) εξέδωσε και απέστειλε στην ΑΔΑΕ κατά το έτος 2023 -και στις αρχές του έτους 2024- συνολικά 2.931 εισαγγελικές διατάξεις που αφορούσαν το έτος 2023, από τις οποίες δεν κατέστη εφικτό να καταγραφεί πόσες ήσαν άρσεις, πόσες παρατάσεις, πόσες παύσεις ή απορρίψεις της αιτήσεως για την άρση απορρήτου των επικοινωνιών.

Η Εθνική Υπηρεσία Πληροφοριών (ΕΥΠ) απέστειλε στην ΑΔΑΕ κατά το έτος 2023 322 εισαγγελικές διατάξεις που αφορούσαν το έτος 2022 (και δεν είχαν παραδοθεί νωρίτερα).

Η Διεύθυνση Αντιμετώπισης Ειδικών Εγκλημάτων Βίας (ΔΑΕΕΒ) εξέδωσε και απέστειλε στην ΑΔΑΕ κατά το έτος 2023 -και στις αρχές του έτους 2024- συνολικά 3.796 εισαγγελικές διατάξεις που αφορούσαν το έτος 2023.

Η Διεύθυνση Αντιμετώπισης Ειδικών Εγκλημάτων Βίας (ΔΑΕΕΒ) απέστειλε στην ΑΔΑΕ κατά το έτος 2023 και 98 εισαγγελικές διατάξεις που αφορούσαν το έτος 2022 (και δεν είχαν παραδοθεί νωρίτερα).

ii. Ως προς την άρση απορρήτου για λόγους διακρίβωσης εγκλημάτων

Στη διάρκεια του 2023 η ΑΔΑΕ παρέλαβε ως προς την άρση απορρήτου για λόγους διακρίβωσης εγκλημάτων:

- 3.307 βουλεύματα δικαστικών συμβουλίων που αφορούσαν το έτος 2023.
- 442 βουλεύματα δικαστικών συμβουλίων που αφορούσαν το έτος 2022.
- 66 βουλεύματα δικαστικών συμβουλίων που αφορούσαν το έτος 2021.
- 4 βουλεύματα δικαστικών συμβουλίων που αφορούσαν το έτος 2020.
- 1 βούλευμα δικαστικού συμβουλίου που αφορούσε το έτος 2018.
- 1 βούλευμα δικαστικού συμβουλίου που αφορούσε το έτος 2017.

Κατά δε τη διάρκεια του έτους 2024, η Αρχή εξακολουθεί να λαμβάνει βουλεύματα που αφορούν άρσεις απορρήτου των επικοινωνιών προηγούμενων ετών. Ως εκ τούτου, θα πρέπει να διευκρινιστεί ότι ο ως άνω αριθμός βουλευμάτων αφορά τα βουλεύματα που εκδόθηκαν και παραδόθηκαν στην ΑΔΑΕ εντός του 2023 και δεν αποτελεί τον συνολικό αριθμό βουλευμάτων που εκδόθηκαν εντός του έτους αυτού.

Τέλος, ιδιαίτερης προσοχής χρήζει η επισήμανση ότι οι αριθμοί που αναφέρονται αφορούν το πλήθος των εισαγγελικών διατάξεων ή βουλευμάτων που εκδίδονται από τις αρμόδιες δικαστικές αρχές και κοινοποιούνται στην ΑΔΑΕ και όχι τον αριθμό των ατόμων (στόχων) για τα οποία διατάσσεται η άρση του απορρήτου.

5.3 Λοιποί έλεγχοι και παρεμβάσεις

Το έτος 2023 ολοκληρώθηκαν οι έλεγχοι της Αρχής στην Εθνική Υπηρεσία Πληροφοριών αναφορικά με άρσεις απορρήτου των επικοινωνιών για λόγους εθνικής ασφάλειας. Τη διενέργεια των ελέγχων αυτών είχε αποφασίσει η Ολομέλεια της ΑΔΑΕ ήδη από το προηγούμενο έτος. Πραγματοποιήθηκαν συνολικά πέντε επιτόπιοι έλεγχοι στην ΕΥΠ ενώ η Αρχή προχώρησε και σε έλεγχο στη Διεύθυνση Αντιμετώπισης Ειδικών Εγκλημάτων Βίας (ΔΑΕΕΒ). Οι σχετικές εκθέσεις ελέγχων υποβλήθηκαν και εγκρίθηκαν από την Ολομέλεια της Αρχής.

6. Παρεμβάσεις και πράξεις νομοθετικού περιεχομένου

6.1 Εισήγηση της προβλεπόμενης στο άρθρο 216 του Ν. 4727/2020 κοινής υπουργικής απόφασης

Στο άρθρο 216 του Ν. 4727/2020, με το οποίο μεταφέρθηκε στην εθνική έννομη τάξη το άρθρο 108 της Οδηγίας (ΕΕ) 2018/1972, ορίζονται τα ακόλουθα:

«Προκειμένου να εξασφαλίζεται η μέγιστη δυνατή διαθεσιμότητα υπηρεσιών φωνητικών επικοινωνιών και υπηρεσιών πρόσβασης στο διαδίκτυο που παρέχονται μέσω των δημόσιων δικτύων ηλεκτρονικών επικοινωνιών, σε περίπτωση καταστροφικής βλάβης του δικτύου ή σε περιπτώσεις ανωτέρας βίας, οι πάροχοι

υποχρεούνται να λαμβάνουν όλα τα απαιτούμενα μέτρα. Οι πάροχοι υπηρεσιών φωνητικών επικοινωνιών υποχρεούνται να λαμβάνουν όλα τα αναγκαία μέτρα ατελώς ώστε να εξασφαλίζουν αδιάλειπτη πρόσβαση σε υπηρεσίες έκτακτης ανάγκης και αδιάλειπτη διαβίβαση προειδοποιήσεων του κοινού. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Προστασίας του Πολίτη, Δικαιοσύνης και Ψηφιακής Διακυβέρνησης, κατόπιν εισήγησης της Αρχής Διασφάλισης του Απορρήτου των Επικοινωνιών (Α.Δ.Α.Ε.) και γνώμης της Ε.Ε.Τ.Τ. καθορίζονται οι ελάχιστες υποχρεώσεις προς τις οποίες οφείλουν να συμμορφώνονται οι επιχειρήσεις. Αρμόδιος φορέας για τον έλεγχο των επιχειρήσεων σχετικά με την τήρηση των ανωτέρω ελάχιστων υποχρεώσεων είναι η Α.Δ.Α.Ε., η οποία δύναται για τον σκοπό αυτόν να ζητά από τις επιχειρήσεις την παροχή σχετικών πληροφοριών».

Με το υπ' αριθμ. πρωτ. ΑΔΑΕ ΕΜΠ: 182/27.7.2021 έγγραφο της Αρχής διαβιβάστηκε στις υπηρεσίες των Υπουργείων Προστασίας του Πολίτη, Δικαιοσύνης και Ψηφιακής Διακυβέρνησης έγγραφο της Αρχής μας με θέμα «Ελάχιστες υποχρεώσεις στις οποίες οφείλουν να συμμορφώνονται οι επιχειρήσεις για: α) την εξασφάλιση της μέγιστης δυνατής διαθεσιμότητας υπηρεσιών φωνητικών επικοινωνιών και υπηρεσιών πρόσβασης στο διαδίκτυο που παρέχονται μέσω των δημόσιων δικτύων ηλεκτρονικών επικοινωνιών, σε περίπτωση καταστροφικής βλάβης του δικτύου ή σε περιπτώσεις ανωτέρας βίας και β) την αδιάλειπτη πρόσβαση σε υπηρεσίες έκτακτης ανάγκης και αδιάλειπτη διαβίβαση προειδοποιήσεων του κοινού» που αποτελεί την εισήγηση της ΑΔΑΕ προς τον σκοπό της έκδοσης της προβλεπόμενης στο άρθρο 216 του Ν. 4727/2020, όπως ισχύει, κοινής απόφασης των εν λόγω Υπουργείων.

Ακολούθησε η από 13.5.2022 με αριθμ. πρωτ. ΑΔΑΕ 1302 επιστολή του Προέδρου της ΑΔΑΕ προς τους συναρμόδιους Υπουργούς Προστασίας του Πολίτη, Δικαιοσύνης και Ψηφιακής Διακυβέρνησης, ως υπομνηστικό έγγραφο για το επίμαχο θέμα, καθώς και τρεις ακόμη υπομνηστικές επιστολές εντός του 2023.

Τελικώς, εκδόθηκε η υπ' αριθμ. ΥΠ 1440/29.12.2023 κοινή απόφαση των Υπουργών Δικαιοσύνης, Ψηφιακής Διακυβέρνησης και Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας (ΑΔΑ: Ψ72Γ46ΝΠΠΘ-ΣΕΝ) με θέμα «Ελάχιστες υποχρεώσεις προς τις οποίες οφείλουν να συμμορφώνονται οι επιχειρήσεις για α) την εξασφάλιση της μέγιστης δυνατής διαθεσιμότητας υπηρεσιών φωνητικών επικοινωνιών και υπηρεσιών πρόσβασης στο διαδίκτυο που παρέχονται μέσω των δημόσιων δικτύων ηλεκτρονικών επικοινωνιών, σε περίπτωση καταστροφικής βλάβης του δικτύου ή σε περιπτώσεις ανωτέρας βίας και β) την εξασφάλιση ατελώς της αδιάλειπτης πρόσβασης σε υπηρεσίες

έκτακτης ανάγκης και αδιάλειπτης διαβίβασης προειδοποιήσεων του κοινού», η οποία παρατίθεται στο Παράρτημα 4 της παρούσας Έκθεσης.

6.2 Συμμετοχή σε δημόσιες διαβουλεύσεις

6.2.1 Συμμετοχή της ΑΔΑΕ στη δημόσια διαβούλευση σχετικά με το Σχέδιο του Προγράμματος εργασίας για το έτος 2024 (F2024) του Σώματος Ευρωπαϊκών Ρυθμιστικών Αρχών για τις Ταχυδρομικές Υπηρεσίες (ERGP)

Η ΑΔΑΕ συμμετείχε στη δημόσια διαβούλευση που πραγματοποίησε το Σώμα Ευρωπαϊκών Ρυθμιστικών Αρχών για τις Ταχυδρομικές Υπηρεσίες (ERGP), όπου και κατέθεσε τις προτάσεις της σχετικά με το Σχέδιο Προγράμματος Εργασίας για το έτος 2024 (WP 2024), το οποίο παρουσιάστηκε στο φόρουμ των ενδιαφερομένων μερών και αποτέλεσε αντικείμενο συζήτησης κατά τη διάρκεια της 25^{ης} Ολομέλειας της ERGP, που πραγματοποιήθηκε στη Ρουμανία 19-21 Ιουνίου 2023.

6.2.2 Συμμετοχή στη δημόσια διαβούλευση της ΕΕΤΤ για το σχέδιο του

Κανονισμού Γενικών και Ειδικών Αδειών για τις ταχυδρομικές επιχειρήσεις

Η ΑΔΑΕ συμμετείχε στη δημόσια διαβούλευση της ΕΕΤΤ για το «Σχέδιο Κανονισμού Γενικών και Ειδικών Αδειών για τις ταχυδρομικές επιχειρήσεις» και την «Τροποποίηση των Αποφάσεων της ΕΕΤΤ, ΑΠ 684/064, Κανονισμός Γενικών Αδειών Παροχής Ταχυδρομικών Υπηρεσιών» (ΦΕΚ 1700/Β/10.07.2013) και ΑΠ 686/065 «Κανονισμός Ειδικών Αδειών Παροχής Ταχυδρομικών Υπηρεσιών» (ΦΕΚ 1876/Β/31.07.2013, που έλαβε χώρα από 24 Ιουλίου έως 30 Οκτωβρίου 2023, αποστέλλοντας τα σχόλιά της αναφορικά με το προτεινόμενο σχέδιο.

6.2.3 Συμμετοχή σε διαβούλευση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τον ταχυδρομικό τομέα

Η ΑΔΑΕ συμμετείχε στη διαβούλευση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με το μέλλον του ταχυδρομικού κλάδου, μέσω της συμμετοχής της στην έρευνα «Survey on the Megatrends affecting postal services» η οποία διήρκησε από τις 24 Ιουλίου έως 22 Σεπτεμβρίου 2023.

6.3 Κανονιστικές πράξεις της ΑΔΑΕ

Η ΑΔΑΕ, κατά το έτος 2023, απασχολήθηκε με τις παρακάτω κανονιστικές δράσεις στο πεδίο των ηλεκτρονικών επικοινωνιών:

6.3.1 Σχέδιο Πράξης με θέμα «Κοινοποίηση συμβάντων ασφάλειας με σημαντικό αντίκτυπο στη λειτουργία των δικτύων και υπηρεσιών από τους παρόχους δημοσίων δικτύων ηλεκτρονικών επικοινωνιών ή διαθέσιμων στο κοινό υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών»

Σύμφωνα με το άρθρο 148 § 2 του Ν. 4727/2020, όπως ισχύει, οι πάροχοι δημόσιων δικτύων ηλεκτρονικών επικοινωνιών ή διαθέσιμων στο κοινό υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών κοινοποιούν αμελλητί στην ΑΔΑΕ, κάθε συμβάν ασφάλειας που είχε σημαντικό αντίκτυπο στη λειτουργία των δικτύων και υπηρεσιών. Με την υπ' αριθμ. 98/2022 Απόφαση της ΑΔΑΕ, συστάθηκε Ομάδα Εργασίας με σκοπό τη μελέτη και την υποβολή εισηγήσεως για τον ορισμό των ορίων (κατωφλίων) που απαιτούνται για την κοινοποίηση των περιστατικών ασφάλειας από τις εταιρείες δυνάμει της ως άνω πρόβλεψης του Ν. 4727/2020.

Η Ομάδα Εργασίας ολοκλήρωσε το έργο της, εισηγήθηκε σχετικά στην Ολομέλεια της Αρχής και, κατόπιν τούτου, με την Απόφαση 507/2022, αποφασίστηκε να τεθεί σε δημόσια διαβούλευση το Σχέδιο Πράξης της ΑΔΑΕ για την κοινοποίηση συμβάντων ασφάλειας με σημαντικό αντίκτυπο στη λειτουργία των δικτύων και υπηρεσιών από τους παρόχους δημοσίων δικτύων ηλεκτρονικών επικοινωνιών ή διαθέσιμων στο κοινό υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών.

Η ΑΔΑΕ προσκάλεσε¹¹ όλους τους ενδιαφερομένους να καταθέσουν γραπτώς τις θέσεις και τις απόψεις τους στο πλαίσιο δημόσιας διαβούλευσης μέχρι την Τετάρτη 15 Φεβρουαρίου 2023, στην ηλεκτρονική διεύθυνση: kanonismos_thresholds@adae.gr. Μετά το πέρας της διαβούλευσης, οι σχετικές παρατηρήσεις τέθηκαν σε επεξεργασία από τις Τεχνικές Διευθύνσεις και τη Νομική Υπηρεσία της Αρχής, οι οποίες συνέταξαν εισήγηση προς την Ολομέλεια της Αρχής για τη λήψη απόφασης αναφορικά με το περιεχόμενο και την έκδοση της Πράξης. Τελικώς, με την Απόφαση 259/2023 εγκρίθηκε το κείμενο της Πράξης και αποφασίστηκε το περιεχόμενό της να

¹¹ <http://www.adae.gr/nomothetiko-plaisio/leptomereies/article/bdimosia-diabouleysi-schedio-praxis-tis-adae-giatin-k/>

ενσωματωθεί στον νέο Κανονισμό της Αρχής για την ασφάλεια δικτύων και υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών της Αρχής.

6.3.2 Τροποποίηση των Αποφάσεων 165/2011 και 205/2013

Η Ολομέλεια της ΑΔΑΕ, με την Απόφαση 251/2022, αποφάσισε τη σύσταση Ομάδας Εργασίας με αντικείμενο τη μελέτη και ακολούθως την υποβολή εισηγήσεως προς την Ολομέλεια της Αρχής με σκοπό την τροποποίηση των ισχυόντων δύο κανονιστικών πλαισίων της Αρχής (Κανονισμός για τη Διασφάλιση του Απορρήτου των Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών – Απόφαση 165/2011 και Κανονισμός για την Ασφάλεια και Ακεραιότητα Δικτύων και Υπηρεσιών Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών – Απόφαση 205/2013), ενόψει των νέων δεδομένων που έχουν διαμορφωθεί στο πεδίο της παροχής δικτύων και υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών, λόγω της προόδου της τεχνολογίας και της αναμόρφωσης του σχετικού ευρωπαϊκού και εθνικού νομοθετικού πλαισίου.

Ειδικότερα, μετά και την ενσωμάτωση της Οδηγίας 2018/1972 (Ευρωπαϊκός Κώδικας Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών) με τον Ν. 4727/2020, αλλά και σε συνέχεια των συμπερασμάτων από τους συνεχείς ελέγχους που έχει διενεργήσει η Αρχή στους υπόχρεους φορείς την τελευταία δεκαετία, κρίθηκε σκόπιμη η ανάγκη να αναθεωρηθούν τα εν λόγω κανονιστικά πλαίσια, προκρίθηκε δε η επιλογή της ενοποίησής τους, προκειμένου να υφίσταται ένα ενιαίο κανονιστικό πλαίσιο ως προς την ασφάλεια των δικτύων και υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών, που συμπεριλαμβάνει τη διασφάλιση του απορρήτου των επικοινωνιών και την ακεραιότητα των δικτύων και τη διαθεσιμότητα των υπηρεσιών.

Η Ομάδα Εργασίας ολοκλήρωσε το έργο της, εισηγήθηκε σχετικώς στην Ολομέλεια της Αρχής και, κατόπιν τούτου, με την Απόφαση 261/2023, αποφασίστηκε να τεθεί σε δημόσια διαβούλευση, από τις 19 Ιουνίου 2023 έως και τις 29 Σεπτεμβρίου 2023, το Σχέδιο Κανονισμού για την Ασφάλεια Δικτύων και Υπηρεσιών Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών, το οποίο θα ενσωματώνει και το περιεχόμενο της Πράξης για την κοινοποίηση συμβάντων ασφάλειας με σημαντικό αντίκτυπο στη λειτουργία των δικτύων και υπηρεσιών από τους παρόχους δημοσίων δικτύων ηλεκτρονικών επικοινωνιών ή διαθέσιμων στο κοινό υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών. Η

ΑΔΑΕ προσκάλεσε¹² όλους τους ενδιαφερόμενους να καταθέσουν γραπτώς τις θέσεις και τις απόψεις τους στο πλαίσιο δημόσιας διαβούλευσης, μέχρι την Παρασκευή 29 Σεπτεμβρίου 2023, στην ηλεκτρονική διεύθυνση: neos_kanonismos@adae.gr. Τις απαντήσεις των συμμετεχόντων στη διαβούλευση επεξεργάστηκαν οι Τεχνικές Διευθύνσεις και η Νομική Υπηρεσία της Αρχής, οι οποίες στη συνέχεια συνέταξαν εισήγηση προς την Ολομέλεια της ΑΔΑΕ για τη λήψη απόφασης αναφορικά με το περιεχόμενο και την έκδοση του νέου Κανονισμού.

Ολοκληρώθηκε η διαδικασία ενοποίησης των Αποφάσεων της ΑΔΑΕ 165/2011 (Κανονισμός για τη Διασφάλιση του Απορρήτου των Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών) και 205/2013 (Κανονισμός για την Ασφάλεια και την Ακεραιότητα Δικτύων και Υπηρεσιών Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών) με την έκδοση ενιαίου κανονιστικού πλαισίου. Το τελικό κείμενο του ενιαίου Κανονισμού για την Ασφάλεια Δικτύων και Υπηρεσιών Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών, όπως διαμορφώθηκε μετά τη διενέργεια και δημόσιας διαβούλευσης, προωθήθηκε προς έγκριση από την Ολομέλεια της Αρχής στις αρχές του έτους 2024.

6.4 Παρεμβάσεις κανονιστικού περιεχομένου σε ευρωπαϊκό επίπεδο

6.4.1 Συμμετοχή στην Ομάδα Εργασίας ECASEC

Η ΑΔΑΕ συμμετέχει ως μέλος στην Ομάδα Εργασίας (ΟΕ) με διακριτικό τίτλο ECASEC (πρώην Ομάδα του Άρθρου 13α) για την εφαρμογή των Άρθρων 40 και 41 του Κανονισμού EEC Code (DIRECTIVE (EU) 2018/1972) αναφορικά με την ασφάλεια και την ακεραιότητα δικτύων και υπηρεσιών, που αντικατέστησε και διεύρυνε το Άρθρο 13α της Οδηγίας 2009/140/EK στο σύνολο της ασφάλειας (απόρρητο ή εμπιστευτικότητα, ακεραιότητα, διαθεσιμότητα). Να σημειωθεί ότι η παραπάνω Οδηγία της Ευρωπαϊκής Ένωσης έχει ενσωματωθεί στο Εθνικό δίκαιο με τον νόμο υπ' αριθμ. 4727/2020 με τίτλο «Ψηφιακή Διακυβέρνηση (Ενσωμάτωση στην Ελληνική Νομοθεσία της Οδηγίας (ΕΕ) 2016/2102 και της Οδηγίας (ΕΕ) 2019/1024) – Ηλεκτρονικές Επικοινωνίες (Ενσωμάτωση στο Ελληνικό Δίκαιο της Οδηγίας (ΕΕ) 2018/1972) και άλλες διατάξεις». Την Ομάδα, στην οποία εκπροσωπούνται τα κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης μέσω αντιπροσώπων, συντονίζει ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός για την Ασφάλεια Δικτύων και Πληροφοριών (ENISA).

¹² <http://www.adae.gr/enimerosi/leptomereies/article/b-dimosia-diabouleysi-anaforika-me-to-schedio-kanonism/>

Στο πλαίσιο αυτό, η Αρχή συμμετείχε στις τρεις συναντήσεις που πραγματοποιήθηκαν μέσα στο έτος. Αναλυτικότερα:

Η ΑΔΑΕ συμμετείχε στην 39^η συνάντηση της Ομάδας Εργασίας του ECASEC που συνδιοργάνωσε ο ENISA μαζί με τους εκπροσώπους των Κρατών-Μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, για την εφαρμογή των Άρθρων 40 και 41 του Κώδικα Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών (EECC) και η οποία έλαβε χώρα στις 8 και 9 Μαρτίου 2023 στο Δουβλίνο της Ιρλανδίας. Κύρια ζητήματα ασφάλειας και κυβερνοασφάλειας που συζητήθηκαν αφορούσαν αρχικά τον νέο Κανονισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τις κρίσιμες υποδομές (NIS2) αλλά και τις πρωτοβουλίες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής αναφορικά με ζητήματα cyber security και εφαρμογής του NIS2. Να σημειωθεί ότι η υπεύθυνη Ομάδα για την υλοποίηση του κανονισμού NIS2 είναι η NIS2 Cooperation Group. Επίσης συζητήθηκαν θέματα όπως οι επιθέσεις τύπου CLI Spoofing and Smishing και τα προτεινόμενα μέτρα ασφάλειας, οι δορυφορικές επικοινωνίες και σχετικά ζητήματα ασφάλειας, η συνεργασία και ενημέρωση της Ομάδας του ECASEC για τις εργασίες της Ομάδας του Φορέα Ευρωπαϊκών Ρυθμιστικών Αρχών για τις Ηλεκτρονικές Επικοινωνίες - Body of European Regulators for Electronic Communications (BEREC). Στη συνάντηση της Ομάδας Εργασίας του ECASEC προτάθηκαν οι νέες υποψηφιότητες για τις θέσεις του Προέδρου και των δύο Αντιπροέδρων (Chair και vice-Chairs) δεδομένου ότι η θητεία των προηγούμενων μελών ολοκληρώθηκε. Στη θέση του Αντιπροέδρου επιλέχθηκε ο εκπρόσωπος της ΑΔΑΕ ειδικός σε ζητήματα ασφάλειας ηλεκτρονικών επικοινωνιών, με διάρκεια θητείας τα 2 έτη.

Η ΑΔΑΕ συμμετείχε στην 40^η συνάντηση της Ομάδας Εργασίας του ECASEC, η οποία έλαβε χώρα στις 23 Μαΐου 2023 στη Λισαβόνα Πορτογαλίας. Κύρια ζητήματα που συζητήθηκαν ήταν η πρόοδος εφαρμογής του νέου Κανονισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τις κρίσιμες υποδομές (NIS2). Άλλα ζητήματα που απασχόλησαν την Ομάδα ήταν ο εντοπισμός κανόνων για τη δημιουργία λίστας με περιεχόμενο τους παρόχους NI-ICS (Number Independent- Interpersonal Communication Services) Providers σε κάθε Κράτος-Μέλος καθώς και ζητήματα απειλών και ρίσκου ασφάλειας για τα διάφορα τμήματα των σταθερών δικτύων (Access, Core, Transmission).

Τέλος, η ΑΔΑΕ συμμετείχε στην 41^η συνάντηση της Ομάδας Εργασίας του ECASEC η οποία έλαβε χώρα στις 25 και 26 Οκτωβρίου 2023, στην Αθήνα. Κύρια ζητήματα που συζητήθηκαν ήταν ζητήματα ασφάλειας που αφορούν τον νέο Κανονισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τις κρίσιμες υποδομές (NIS2) και πώς επηρεάζει την Ομάδα

Εργασίας του ECASEC, καθώς και την πρόοδο εφαρμογής του κανονισμού NIS2. Άλλα ζητήματα που συζητήθηκαν ήταν ενημέρωση για την ασφάλεια στις δορυφορικές επικοινωνίες, των υποθαλάσσιων δικτύων επικοινωνιών, καθώς και η συνεργασία και η ενημέρωση αναφορικά με τις εργασίες της Ομάδας του Φορέα Ευρωπαϊκών Ρυθμιστικών Αρχών για τις Ηλεκτρονικές Επικοινωνίες - Body of European Regulators for Electronic Communications (BEREC).

6.4.2 Συμμετοχή στην Ομάδα Εργασίας WS2 του NIS Cooperation Group

Η ΑΔΑΕ μέσω του εκπροσώπου της, Vice-Chair της Ομάδας Εργασίας του ECASEC, συμμετείχε στην προγραμματισμένη συνάντηση της Ομάδας Εργασίας WS2 του NIS Cooperation Group για την εφαρμογή του Άρθρου 21 της Οδηγίας NIS-2, 2555/2022, του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και Συμβουλίου με τη συμμετοχή εκπροσώπων των Κράτων-Μελών, αναφορικά με την Ασφάλεια Δικτύων και Συστημάτων Πληροφοριών, η οποία έλαβε χώρα στις 14 και 15 Σεπτεμβρίου 2023 στο Παρίσι της Γαλλίας. Να σημειωθεί ότι η ομάδα εργασίας WS2 του NIS2, στην οποία συμμετέχουν εκπρόσωποι από τις Αρμόδιες Αρχές των Κρατών Μελών, την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και τον ENISA, δημιουργήθηκε για την παρακολούθηση της εναρμονισμένης εφαρμογής των απαιτήσεων Άρθρου 21 της Οδηγίας NIS-2 2555/2022 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και Συμβουλίου, που αφορούν στην υλοποίηση απαιτήσεων ασφάλειας από τις οντότητες (entities) στις οποίες εφαρμόζεται ο κανονισμός αυτός.

6.4.3 Πρόταση Κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη θέσπιση κανόνων με σκοπό την καταπολέμηση της σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών {COM (2022) 209 final}

Η ΑΔΑΕ παρακολουθεί τις εξελίξεις σχετικά με την «Πρόταση Κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη θέσπιση κανόνων με σκοπό την πρόληψη και την καταπολέμηση της σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών «COM (2022) 209 final»¹³, που κατατέθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή στις 11 Μαΐου 2022 και

¹³ Στον ακόλουθο σύνδεσμο η Πρόταση Κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη θέσπιση κανόνων με σκοπό την καταπολέμηση της σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών {COM (2022) 209 final}: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=COM%3A2022%3A209%3AFIN&qid=1652451192472>

αφορά στην προσπάθεια να αντιμετωπιστεί η κατάχρηση υπηρεσιών της κοινωνίας της πληροφορίας για σκοπούς διαδικτυακής σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών.

Με βάση την πρόταση της Επιτροπής οι υπηρεσίες διαπροσωπικών επικοινωνιών, όπως οι υπηρεσίες ανταλλαγής μηνυμάτων μέσω διαδικτύου και η τηλεφωνία μέσω διαδικτύου, καθώς και άλλες, προβλέπεται να εντοπίζουν προορατικά υλικό και δραστηριότητες επιγραμμικής CSAM που περιλαμβάνουν την προσέγγιση παιδιών με βλάβεις σεξουαλικής κακοποίησης. Ωστόσο, αυτό εγείρει πολλές ανησυχίες σχετικά με την προστασία της ιδιωτικής ζωής, την ασφάλεια και τις έρευνες επιβολής του νόμου. Η ΑΔΑΕ έχει επισημάνει τα σημεία εκείνα της Πρότασης που ενδεχομένως θέτουν ζητήματα ως προς την τήρηση της αρχής της αναλογικότητας, κυρίως υπό το πρίσμα των χρησιμοποιούμενων τεχνολογιών και την έκταση της παρέμβασής τους στην ιδιωτικότητα σε συνάρτηση με τον επιδιωκόμενο σκοπό (υπ' αριθμ. πρωτ. ΑΔΑΕ 2616/26.9.2022).

Στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, ο φάκελος ανατέθηκε στην Επιτροπή Πολιτικών Ελευθεριών, Δικαιοσύνης και Εσωτερικών Υποθέσεων (LIBE). Με το σχέδιο Έκθεσης¹⁴ η Επιτροπή LIBE εκφράζει την υποστήριξη της στους κύριους στόχους της πρότασης, αλλά εισάγει επίσης πολυάριθμες τροπολογίες (πάνω από 1.900). Για παράδειγμα, ενσωματώνει μηχανές αναζήτησης και άλλα συστήματα τεχνητής νοημοσύνης στο πεδίο εφαρμογής της πρότασης και περιορίζει τη σάρωση CSA στην κρυπτογράφηση End to End στην ανάλυση μεταδεδομένων, που γίνεται για τους σκοπούς της ανίχνευσης ύποπτων μοτίβων συμπεριφοράς, χωρίς πρόσβαση στο περιεχόμενο των κρυπτογραφημένων μηνυμάτων επικοινωνίας.

Τον Νοέμβριο του 2023¹⁵, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ενέκρινε τη θέση του σχετικά με έναν νέο μόνιμο νόμο για την καταπολέμηση και την πρόληψη της σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών στο διαδίκτυο. Ωστόσο, το Συμβούλιο δεν έχει υιοθετήσει τη θέση του και, επομένως, ο προτεινόμενος Κανονισμός δεν θα έχει προλάβει να τεθεί σε ισχύ πριν από τη λήξη της ισχύος των προσωρινών κανόνων παρέκκλισης¹⁶.

¹⁴ https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/LIBE-PR-746811_EN.pdf

¹⁵ <https://www.europarl.europa.eu/news/en/press-room/20231110IPR10118/child-sexual-abuse-online-effective-measures-no-mass-surveillance>

[2022/0155\(COD\) - 16/11/2023 - Combating child sexual abuse online \(europa.eu\)](#)

¹⁶ Regulation (EU) 2021/1232 of the European Parliament and of the Council of 14 July 2021 on a temporary derogation from certain provisions of Directive 2002/58/EC as regards the use of technologies by providers of

7. Νομοθετικές εξελίξεις

1. Μετά από διατύπωση γνώμης της Α.Δ.Α.Ε. δημοσιεύτηκε η υπ' αριθμ. 1440/29-12-2023 (ΦΕΚ Β' 7575/31-12-2023) Απόφαση των Υπουργών Δικαιοσύνης, Ψηφιακής Διακυβέρνησης και Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας με τίτλο «Ελάχιστες υποχρεώσεις προς τις οποίες οφείλουν να συμμορφώνονται οι επιχειρήσεις για α) την εξασφάλιση της μέγιστης δυνατής διαθεσιμότητας υπηρεσιών φωνητικών επικοινωνιών και υπηρεσιών πρόσβασης στο διαδίκτυο που παρέχονται μέσω των δημοσίων δικτύων ηλεκτρονικών επικοινωνιών σε περίπτωση καταστροφικής βλάβης του δικτύου ή σε περιπτώσεις ανωτέρας βίας και β) την εξασφάλιση ατελώς της αδιάλειπτης πρόσβασης σε υπηρεσίες έκτακτης ανάγκης και αδιάλειπτης διαβίβασης προειδοποιήσεων του κοινού.». Η εν λόγω πράξη εξεδόθη κατ' εξουσιοδότηση της διάταξης του άρθρου 216 του Ν. 4727/2020.

2. Με το Άρθρο 26 Ν. 5067/2023, ΦΕΚ Α 189/20.11.2023, με τίτλο Ορισμός αναπληρωτή του δεύτερου εισαγγελικού λειτουργού - Τροποποίηση § 2 άρθρου 4 Ν. 5002/2022 στην § 2 του άρθρου 4 του Ν. 5002/2022 (Α' 228) προστίθεται νέο, έκτο εδάφιο και η § 2 διαμορφώνεται ως εξής:

«2. Το αίτημα για άρση του απορρήτου των επικοινωνιών για λόγους εθνικής ασφάλειας υποβάλλεται, κατά περίπτωση, για μεν την Ε.Υ.Π. στον εισαγγελικό λειτουργό της § 3 του άρθρου 5 του Ν. 3649/2008 (Α' 39), για δε τη Δ.Α.Ε.Ε.Β. στον εισαγγελικό λειτουργό της § 3 του άρθρου 4 του Ν. 2265/1994 (Α' 209). Το αίτημα περιλαμβάνει (α) τους λόγους που στοιχειοθετούν κίνδυνο για την εθνική ασφάλεια, (β) την αναγκαιότητα της άρσης του απορρήτου για την αντιμετώπιση του κινδύνου, (γ) τα μέσα ανταπόκρισης ή επικοινωνίας για τα οποία ζητείται η άρση, (δ) το αντικείμενο της άρσης, δηλαδή τα εξωτερικά στοιχεία της επικοινωνίας ή και το περιεχόμενο αυτής, και (ε) την εδαφική έκταση εφαρμογής και την απολύτως αναγκαία χρονική διάρκεια της άρσης. Ο εισαγγελικός λειτουργός κρίνει μέσα σε είκοσι τέσσερις (24) ώρες για την άρση ή όχι του απορρήτου με διάταξή του, στην οποία περιέχονται τα στοιχεία που αναφέρονται στις § 4 και 5 του παρόντος. Αν, κατά την κρίση του, μετά από εισήγηση της αιτούσας αρχής, ειδικές περιστάσεις εθνικής ασφάλειας επιβάλλουν την παράλειψη ή τη συνοπτική παράθεση ορισμένων από τα στοιχεία αυτά,

number-independent interpersonal communications services for the processing of personal and other data for the purpose of combating online child sexual abuse, OJ L 274, 30.7.2021, p. 41–51

γίνεται ειδική μνεία στη διάταξη. Η εγκριτική διάταξη υποβάλλεται αμελλητί, μαζί με το αίτημα και τα συνοδευόντα αυτό στοιχεία που ετέθησαν υπόψη του εισαγγελικού λειτουργού, για έγκριση σε δεύτερο εισαγγελικό λειτουργό, ο οποίος είναι αντεισαγγελέας του Αρείου Πάγου ή εισαγγελέας Εφετών και ορίζεται με απόφαση του Εισαγγελέα του Αρείου Πάγου για θητεία ενός (1) έτους, με δυνατότητα ανανέωσης για ένα (1) έτος. Με όμοια απόφαση ορίζεται και ο νόμιμος αναπληρωτής του δεύτερου εισαγγελικού λειτουργού του πέμπτου εδαφίου. Ο δεύτερος εισαγγελικός λειτουργός εγκρίνει ή απορρίπτει το αίτημα εντός είκοσι τεσσάρων (24) ωρών και επιστρέφει αμελλητί το σύνολο των ανωτέρω εγγράφων στον αποστείλанта αυτά, χωρίς τη δυνατότητα τήρησης αρχείου. Η ισχύς της εισαγγελικής διάταξης αρχίζει από την έγκριση του δεύτερου εισαγγελικού λειτουργού.»

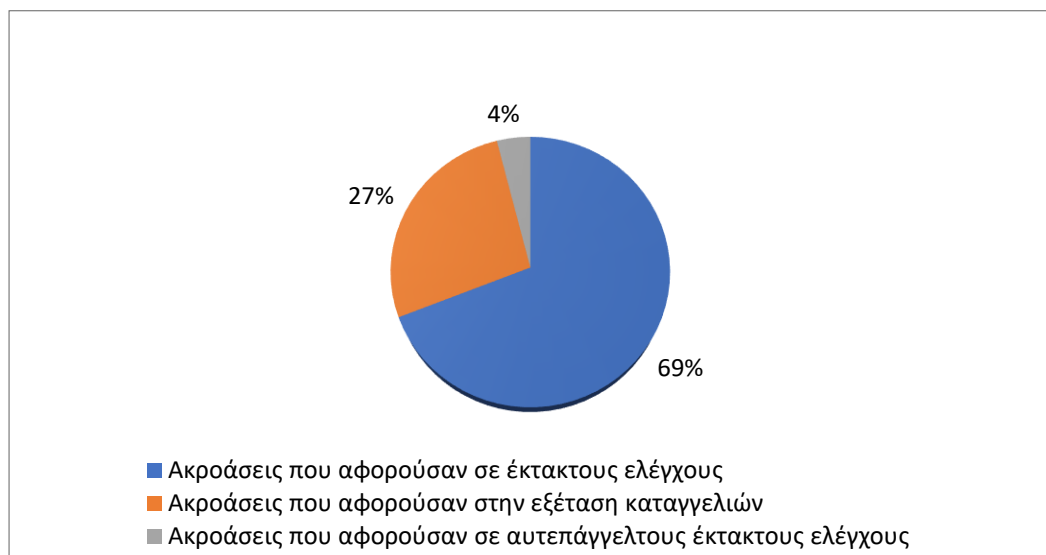
3. Με το αρ. 44 του Ν. 5046/2023, ΦΕΚ Α 137/29.07.2023 στην περ. α' της § 1 του άρθρου 6 του Ν. 5002/2022 (Α' 228) μετά από τις λέξεις «εμπρηστικών υλών» προστίθενται οι λέξεις «290 περί επικίνδυνων παρεμβάσεων στην οδική συγκοινωνία, 291 περί επικίνδυνων παρεμβάσεων στη συγκοινωνία μέσω σταθερής τροχιάς, πλοίων και αεροσκαφών,» και η περ. α' διαμορφώνεται ως εξής:

«α) των Κεφαλαίων Πρώτου, περί προσβολών του δημοκρατικού πολιτεύματος, Δεύτερου, περί προσβολών της διεθνούς υπόστασης της χώρας, Τέταρτου, περί εγκλημάτων κατά των πολιτειακών και πολιτικών οργάνων, Έκτου, περί εγκλημάτων κατά της δημόσιας τάξης, Ένατου, περί εγκλημάτων σχετικά με το νόμισμα, άλλα μέσα πληρωμής και ένσημα, Δέκατου Έκτου, περί εγκλημάτων κατά της σωματικής ακεραιότητας, Δέκατου Όγδοου, περί εγκλημάτων κατά της προσωπικής ελευθερίας, Δέκατου Ένατου, περί εγκλημάτων κατά της γενετήσιας ελευθερίας και εγκλημάτων οικονομικής εκμετάλλευσης της γενετήσιας ζωής, Εικοστού Δεύτερου, περί προσβολών ατομικού απορρήτου και επικοινωνίας, καθώς και των άρθρων 235, περί δωροληψίας υπαλλήλου, 236, περί δωροδοκίας υπαλλήλου, 237, περί δωροληψίας και δωροδοκίας δικαστικού λειτουργού, 264 περί εμπρησμού, 265 περί εμπρησμού σε δάση, 270 περί έκρηξης, 272 περί κατασκευής και κατοχής εκρηκτικών και εμπρηστικών υλών, 290 περί επικίνδυνων παρεμβάσεων στην οδική συγκοινωνία, 291 περί επικίνδυνων παρεμβάσεων στη συγκοινωνία μέσω σταθερής τροχιάς, πλοίων και αεροσκαφών, 299 περί ανθρωποκτονίας με δόλο, 374 περί διακεκριμένης κλοπής, 380 περί ληστείας, 385 περί εκβίασης, 386 περί απάτης και 386Α περί απάτης με υπολογιστή του Ειδικού Μέρους του Ποινικού Κώδικα (Ν. 4619/2019, Α' 95)».

8. Ακροάσεις και κυρωτική αρμοδιότητα της ΑΔΑΕ

Μέσα στο 2023 πραγματοποιήθηκαν συνολικά 26 ακροάσεις, στις οποίες παρέστησαν οι ελεγχόμενες εταιρείες, είτε αυτοπροσώπως, είτε διά της υποβολής εγγράφου υπομνήματος και ανέπτυξαν τις απόψεις τους. Σε 18 περιπτώσεις, η ακρόαση αφορούσε σε αποτελέσματα εκτάκτων ελέγχων σε συνέχεια περιστατικών ασφαλείας, για τα οποία οι ίδιοι οι πάροχοι ενημέρωσαν την Αρχή, σε 7 περιπτώσεις, η ακρόαση αφορούσε σε αποτελέσματα εκτάκτων ελέγχων κατόπιν καταγγελιών πολιτών, και σε μία περίπτωση η ακρόαση αφορούσε σε αποτελέσματα τακτικού ελέγχου εφαρμογής της Πολιτικής Ασφάλειας εκ μέρους του παρόχου (βλ. διάγραμμα 13).

Διάγραμμα 13 Κατηγοριοποίηση των ακροάσεων παρόχων που πραγματοποιήθηκαν στην ΑΔΑΕ, 2023

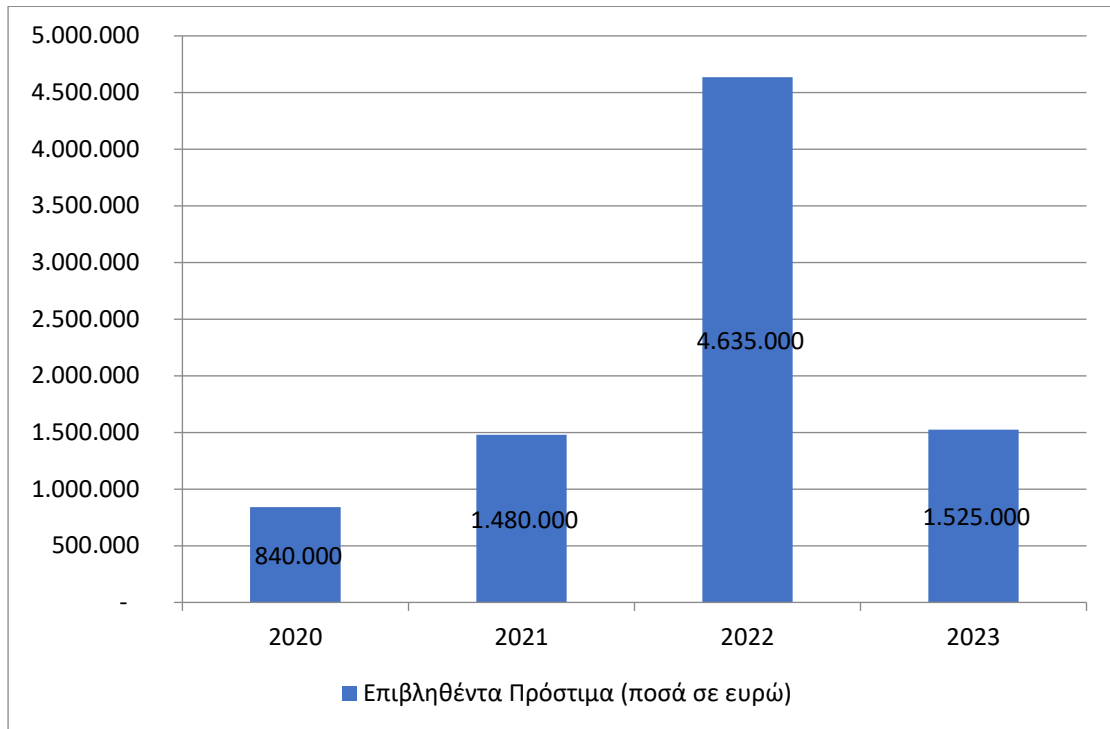
Μέσα στο 2023 εκδόθηκαν 24 αποφάσεις της Ολομέλειας της ΑΔΑΕ κατά τη διαδικασία διοικητικών κυρώσεων. Συγκεκριμένα:

- Με την υπ' αριθμ. 6/2023 απόφαση επιβλήθηκε σε εταιρεία παροχής ηλεκτρονικών επικοινωνιών η διοικητική κύρωση του χρηματικού προστίμου ύψους 160.000 ευρώ, για παράβαση της κείμενης νομοθεσίας σε σχέση με το απόρρητο.
- Με την υπ' αριθμ. 7/2023 απόφαση επιβλήθηκε σε εταιρεία παροχής ηλεκτρονικών επικοινωνιών η διοικητική κύρωση του χρηματικού προστίμου ύψους 60.000 ευρώ, για παράβαση της κείμενης νομοθεσίας σε σχέση με το απόρρητο.
- Με την υπ' αριθμ. 8/2023 απόφαση επιβλήθηκε σε εταιρεία παροχής ηλεκτρονικών επικοινωνιών η διοικητική κύρωση του χρηματικού προστίμου ύψους 60.000 ευρώ, για παράβαση της κείμενης νομοθεσίας σε σχέση με το απόρρητο.

- Με την υπ' αριθμ. 16/2023 απόφαση επιβλήθηκε σε εταιρεία παροχής ηλεκτρονικών επικοινωνιών η διοικητική κύρωση του χρηματικού προστίμου ύψους 60.000 ευρώ, για παράβαση της κείμενης νομοθεσίας σε σχέση με το απόρρητο.
- Με την υπ' αριθμ. 62/2023 απόφαση επιβλήθηκε σε εταιρεία παροχής ηλεκτρονικών επικοινωνιών η διοικητική κύρωση του χρηματικού προστίμου ύψους 60.000 ευρώ, για παράβαση της κείμενης νομοθεσίας σε σχέση με το απόρρητο.
- Με την υπ' αριθμ. 130/2023 απόφαση επιβλήθηκε σε εταιρεία παροχής ηλεκτρονικών επικοινωνιών η διοικητική κύρωση του χρηματικού προστίμου ύψους 25.000 ευρώ, για παράβαση της κείμενης νομοθεσίας σε σχέση με το απόρρητο.
- Με την υπ' αριθμ. 135/2023 απόφαση επιβλήθηκε σε εταιρεία παροχής ηλεκτρονικών επικοινωνιών η διοικητική κύρωση της σύστασης, για παράβαση της κείμενης νομοθεσίας σε σχέση με το απόρρητο.
- Με την υπ' αριθμ. 131/2023 απόφαση επιβλήθηκε σε εταιρεία παροχής ηλεκτρονικών επικοινωνιών η διοικητική κύρωση του χρηματικού προστίμου ύψους 20.000 ευρώ, για παράβαση της κείμενης νομοθεσίας σε σχέση με το απόρρητο.
- Με την υπ' αριθμ. 123/2023 απόφαση επιβλήθηκε σε εταιρεία παροχής ηλεκτρονικών επικοινωνιών η διοικητική κύρωση του χρηματικού προστίμου ύψους 60.000 ευρώ, για παράβαση της κείμενης νομοθεσίας σε σχέση με το απόρρητο.
- Με την υπ' αριθμ. 124/2023 απόφαση επιβλήθηκε σε εταιρεία παροχής ηλεκτρονικών επικοινωνιών η διοικητική κύρωση του χρηματικού προστίμου ύψους 60.000 ευρώ, για παράβαση της κείμενης νομοθεσίας σε σχέση με το απόρρητο.
- Με την υπ' αριθμ. 150/2023 απόφαση επιβλήθηκε σε εταιρεία παροχής ηλεκτρονικών επικοινωνιών η διοικητική κύρωση του χρηματικού προστίμου ύψους 100.000 ευρώ, για παράβαση της κείμενης νομοθεσίας σε σχέση με το απόρρητο.
- Με την υπ' αριθμ. 156/2023 απόφαση επιβλήθηκε σε εταιρεία παροχής ηλεκτρονικών επικοινωνιών η διοικητική κύρωση της σύστασης, για παράβαση της κείμενης νομοθεσίας σε σχέση με το απόρρητο.
- Με την υπ' αριθμ. 157/2023 απόφαση επιβλήθηκε σε εταιρεία παροχής ηλεκτρονικών επικοινωνιών η διοικητική κύρωση του χρηματικού προστίμου ύψους 100.000 ευρώ, για παράβαση της κείμενης νομοθεσίας σε σχέση με το απόρρητο.
- Με την υπ' αριθμ. 247/2023 απόφαση επιβλήθηκε σε εταιρεία παροχής ηλεκτρονικών επικοινωνιών η διοικητική κύρωση του χρηματικού προστίμου ύψους 100.000 ευρώ, για παράβαση της κείμενης νομοθεσίας σε σχέση με το απόρρητο.

- Με την υπ' αριθμ. 295/2023 απόφαση επιβλήθηκε σε εταιρεία παροχής ηλεκτρονικών επικοινωνιών η διοικητική κύρωση του χρηματικού προστίμου ύψους 70.000 ευρώ, για παράβαση της κείμενης νομοθεσίας σε σχέση με το απόρρητο.
 - Με την υπ' αριθμ. 296/2023 απόφαση επιβλήθηκε σε εταιρεία παροχής ηλεκτρονικών επικοινωνιών η διοικητική κύρωση του χρηματικού προστίμου ύψους 80.000 ευρώ, για παράβαση της κείμενης νομοθεσίας σε σχέση με το απόρρητο.
 - Με την υπ' αριθμ. 297/2023 απόφαση επιβλήθηκε σε εταιρεία παροχής ηλεκτρονικών επικοινωνιών η διοικητική κύρωση της σύστασης, για παράβαση της κείμενης νομοθεσίας σε σχέση με το απόρρητο.
 - Με την υπ' αριθμ. 298/2023 απόφαση επιβλήθηκε σε εταιρεία παροχής ηλεκτρονικών επικοινωνιών η διοικητική κύρωση του χρηματικού προστίμου ύψους 130.000 ευρώ, για παράβαση της κείμενης νομοθεσίας σε σχέση με το απόρρητο.
 - Με την υπ' αριθμ. 351/2023 απόφαση επιβλήθηκε σε εταιρεία παροχής ηλεκτρονικών επικοινωνιών η διοικητική κύρωση του χρηματικού προστίμου ύψους 80.000 ευρώ, για παράβαση της κείμενης νομοθεσίας σε σχέση με το απόρρητο.
 - Με την υπ' αριθμ. 175/2023 απόφαση επιβλήθηκε σε εταιρεία παροχής ηλεκτρονικών επικοινωνιών η διοικητική κύρωση του χρηματικού προστίμου ύψους 40.000 ευρώ, για παράβαση της κείμενης νομοθεσίας σε σχέση με το απόρρητο.
 - Με την υπ' αριθμ. 294/2023 απόφαση επιβλήθηκε σε εταιρεία παροχής ηλεκτρονικών επικοινωνιών η διοικητική κύρωση του χρηματικού προστίμου ύψους 80.000 ευρώ, για παράβαση της κείμενης νομοθεσίας σε σχέση με το απόρρητο.
 - Με την υπ' αριθμ. 188/2022 απόφαση επιβλήθηκε σε εταιρεία παροχής ταχυδρομικών υπηρεσιών η διοικητική κύρωση του χρηματικού προστίμου ύψους 40.000 ευρώ, για παράβαση της κείμενης νομοθεσίας σε σχέση με το απόρρητο.
 - Με την υπ' αριθμ. 460/2023 απόφαση επιβλήθηκε σε εταιρεία παροχής ηλεκτρονικών επικοινωνιών η διοικητική κύρωση του χρηματικού προστίμου ύψους 80.000 ευρώ, για παράβαση της κείμενης νομοθεσίας σε σχέση με το απόρρητο.
 - Με την υπ' αριθμ. 477/2022 απόφαση επιβλήθηκε σε εταιρεία παροχής ταχυδρομικών υπηρεσιών η διοικητική κύρωση του χρηματικού προστίμου ύψους 60.000 ευρώ, για παράβαση της κείμενης νομοθεσίας σε σχέση με το απόρρητο.
- Συνολικά, σε τρεις περιπτώσεις επιβλήθηκε η διοικητική κύρωση της σύστασης και στις λοιπές 21 περιπτώσεις επιβλήθηκαν χρηματικά πρόστιμα συνολικού ύψους 1.525.000 ευρώ (βλ. διάγραμμα 14).

Διάγραμμα 14 Διοικητικές κυρώσεις, 2020-2023

8.1 Στοιχεία από ακρόαση εταιρειών

Πραγματοποιήθηκε ακρόαση στις τρεις μεγάλες εταιρείες παροχής κινητής και σταθερής τηλεφωνίας για την ενημέρωση της ΑΔΑΕ σχετικά με την αντιμετώπιση των σημαντικών γεγονότων της περιόδου Ιούνιος 2023 - Σεπτέμβριος 2023 (δασικές πυρκαγιές σε διάφορες περιοχές και πλημμύρες στη Θεσσαλία).

Από τα στοιχεία που παρέθεσαν εταιρείες:

1. Οι πυρκαγιές δεν προκάλεσαν εκτεταμένες διακοπές στις παρεχόμενες υπηρεσίες.
2. Οι πυρκαγιές και οι πλημμύρες έθεσαν εκτός λειτουργίας, κατά κύριο λόγο, εξοπλισμό πολυπλεξίας ψηφιακών συνδρομητικών γραμμών DSLAM (Digital Subscriber Line Access Multiplexer), σταθμούς βάσης (Σ/Β) κινητών τηλεπικοινωνιακών δικτύων και καλώδια οπτικών ινών (καταστροφή του δικτύου οπτικών ινών).
3. Ενδεικτικά, και αναλόγως την περιοχή και το χρονικό διάστημα, τέθηκαν εκτός λειτουργίας από 10 έως και 280 DSLAMs και από 5 Σ/Β έως και 80 Σ/Β, επηρεάζοντας αντίστοιχα από μερικές εκατοντάδες μέχρι και 50.000 συνδρομητές (ενδεικτικός πίνακας για έναν πάροχο).

Πίνακας 3 Ενδεικτικός πίνακας για DSLAMs και Σ/Β που τέθηκαν εκτός λειτουργίας και τους συνδρομητές που επηρεάστηκαν

	DSLAM	Σ/Β	Συνδρομητές που επηρεάστηκαν
Ρόδος	10	5	950
Έβρος	10	5	1100
Θεσσαλία	181/211/257	30/33/79	20000/30000/49000

4. Οι επιπτώσεις στις υπηρεσίες κινητής ήταν μικρότερες σε σχέση με τις υπηρεσίες του σταθερού δικτύου. Η εφαρμογή της ραδιοκάλυψης με Wide Area Coverage BTS (121km extended range cells) ενίσχυσε την διαθεσιμότητα του δικτύου 2G και έτσι την κάλυψη του κινητού δικτύου με υπηρεσίες φωνής.
5. Το πιο συχνό πρόβλημα σε τέτοιου είδους φαινόμενα, είναι η διακοπή ηλεκτροδότησης των τηλεπικοινωνιακών εγκαταστάσεων, σε συνδυασμό με την αδυναμία πρόσβασης σε αυτές, λόγω της απαγόρευσης στη διέλευση των συνεργείων αποκατάστασης των βλαβών από τις κατά τόπους Αστυνομικές Αρχές.
6. Οι εκπομπές μηνυμάτων Cell Broadcast από το 112 κατά τη διάρκεια της κακοκαιρίας Daniel καθώς και οι εκπομπές μηνυμάτων κατά την περίοδο των πυρκαγιών (συμπεριλαμβανομένων των πυρκαγιών σε Ρόδο-Έβρο) εξυπηρετήθηκαν κανονικά από τα δίκτυα κινητής τηλεφωνίας.

Επιπλέον, οι εταιρείες παρέθεσαν συνοπτικά τις προληπτικές ενέργειές τους, για τον περιορισμό των επιπτώσεων στη λειτουργία του δικτύου τους, σύμφωνα με τα σχετικά σχέδια που διαθέτουν:

1. Εγκατάσταση γεννητριών και μπαταριών σε τηλεπικοινωνιακές εγκαταστάσεις. Η διάρκεια ζωής των μπαταριών μπορεί να φτάσει τις 4 με 6 ώρες, ενώ σε ποσοστό μεγαλύτερο του 50% οι εγκαταστάσεις καλύπτονται από γεννήτριες (Ενδεικτική αριθμητική αναφορά για έναν πάροχο)

Πίνακας 4 Ενδεικτική εγκατάσταση φορητών και εφεδρικών γεννητριών και Σ/Β με τροφοδοσία από Η/Ζ, σε έναν πάροχο

	Φορητές Γεννήτριες	Εφεδρικές Γεννήτριες	Σ/Β με τροφοδοσία από Η/Ζ
Ρόδος	3	10	2
Έβρος	12	10	3
Θεσσαλία	17	46	12

2. Διάθεση και λειτουργία φορητού εξοπλισμού. Φορητά Η/Ζ για την τροφοδοσία ισχύος και αυτοκινούμενοι σταθμοί βάσης.
3. Συμφωνίες επιπέδου υπηρεσιών (SLAs) με άλλες εταιρείες – υπεργολάβους – για άμεση επέμβαση, επίλυση βλαβών και αποκατάσταση των περιστατικών του δικτύου.
4. Συμφωνίες αναδρομολόγησης της κίνησης με συμβαλλόμενη εταιρεία παροχής του ασύρματου δικτύου, στις περιπτώσεις συμβάντων που επηρεάζουν το δίκτυο μετάδοσης,

Από τα στοιχεία που παρέθεσαν οι εταιρείες, προκύπτει ότι τα μέτρα ασφάλειας των σχεδίων επιχειρησιακής συνέχειας (διαθεσιμότητα των δικτύων και υπηρεσιών) που είχαν εφαρμόσει σύμφωνα με τον κανονισμό 205/2013 - απόφαση της ΑΔΑΕ «Κανονισμός για την Ασφάλεια και την Ακεραιότητα Δικτύων και Υπηρεσιών Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών» (ΦΕΚ 1742/Β/15.07.2013) – λειτούργησαν ικανοποιητικά.

Η ΑΔΑΕ ενημερώθηκε πλήρως για τη λειτουργία των σχεδίων των εταιρειών στις συγκεκριμένες συνθήκες και μεριμνά και με αυτόν τον τρόπο, εκτός των εκτάκτων ελέγχων, για την ορθή άσκηση των αρμοδιοτήτων της, αποτέλεσμα της οποίας ήταν η έκδοση νέου κανονισμού: «Κανονισμός για την Ασφάλεια Δικτύων και Υπηρεσιών Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών (ΦΕΚ 551/Β/26.01.2024)».

9. Ετήσιες εκθέσεις για τις κακόβουλες ή ενοχλητικές κλήσεις και επεξεργασία κλήσεων εκτάκτου ανάγκης

Σε εκτέλεση διάταξης του Ν. 3471/2006, η Αρχή εξέδωσε την Πράξη 2322/2006 (ΦΕΚ 1853/Β΄/21.12.2006), με την οποία καθορίστηκαν οι διαδικασίες, ο τρόπος, η διάρκεια

και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εξουδετέρωση της δυνατότητας μη αναγραφής της καλούσας γραμμής, από τους φορείς παροχής δημοσίου δικτύου ή διαθέσιμης στο κοινό υπηρεσίας τηλεφωνίας για τον εντοπισμό κακόβουλων ή ενοχλητικών κλήσεων και τη διάθεση των δεδομένων που περιέχουν την αναγνώριση της ταυτότητας του καλούντος συνδρομητή ή χρήστη στον συνδρομητή ή χρήστη που ζητά τον εντοπισμό. Στις διατάξεις της Πράξης, υπάγονται όλοι οι φορείς παροχής δημοσίου δικτύου ή διαθέσιμης στο κοινό υπηρεσίας ηλεκτρονικών επικοινωνιών.

Σύμφωνα με την παραπάνω αναφερόμενη Πράξη της ΑΔΑΕ (άρθρο 6, §4), εντός του πρώτου τριμήνου εκάστου ημερολογιακού έτους, κάθε υπόχρεος πάροχος υποβάλλει στην ΑΔΑΕ Ετήσια Έκθεση για το προηγούμενο έτος, με στοιχεία που αφορούν στη διεκπεραίωση αιτήσεων για τον εντοπισμό κακόβουλων ή ενοχλητικών κλήσεων και τη διασφάλιση του απορρήτου της συγκεκριμένης διαδικασίας.

Για το χρονικό διάστημα από 1.1.2023 έως 31.12.2023, σύμφωνα με τις σχετικές εκθέσεις των παρόχων Cosmote ΑΕ, ΟΤΕ ΑΕ, Vodafone ΑΕΕΤ, και Nova Telecommunications & Media Μονοπρόσωπη ΑΕ, προκύπτει ότι ο αριθμός των αιτήσεων για τον εντοπισμό κακόβουλων ή ενοχλητικών κλήσεων ανήλθε σε 265 αιτήσεις, ενώ το έτος 2022 ο αριθμός των αιτήσεων ήταν 206. Ειδικότερα, στην εταιρεία ΟΤΕ ΑΕ υποβλήθηκαν 32 αιτήσεις για τον εντοπισμό κακόβουλων ή ενοχλητικών κλήσεων, ενώ η εταιρεία Cosmote διεκπεραίωσε 117 αιτήματα, εκ των οποίων τα 14 απορρίφθηκαν ως απαράδεκτα και 10 απορρίφθηκαν ως μη αιτιολογημένα. Επίσης, η εταιρεία Nova Telecommunications & Media Μονοπρόσωπη ΑΕ διεκπεραίωσε 42 αιτήσεις για τον εντοπισμό κακόβουλων ή ενοχλητικών κλήσεων, εκ των οποίων οι 8 απορρίφθηκαν ως απαράδεκτες. Τέλος, η εταιρεία Vodafone διεκπεραίωσε 74 αιτήσεις, εκ των οποίων οι 15 απορρίφθηκαν ως απαράδεκτες.

Ως προς την επεξεργασία κλήσεων εκτάκτου ανάγκης, με την Πράξη της ΑΔΑΕ με αριθμ. απόφ. 216/2008 (ΦΕΚ 1898/Β'/17.09.2008), ρυθμίζονται οι διαδικασίες, ο τρόπος και οι τεχνικές λεπτομέρειες για την επεξεργασία των δεδομένων θέσης και την εξουδετέρωση της δυνατότητας μη αναγραφής της καλούσας γραμμής από τους φορείς παροχής δημοσίου δικτύου ή διαθέσιμης στο κοινό υπηρεσίας ηλεκτρονικών επικοινωνιών, με σκοπό την παροχή πληροφοριών στους αρμόδιους φορείς για τον εντοπισμό της θέσης του καλούντος προς αριθμούς έκτακτης ανάγκης, συμπεριλαμβανομένου του ενιαίου ευρωπαϊκού αριθμού 112.

Σε εκτέλεση των υποχρεώσεων των παρόχων που απορρέουν από το άρθρο 6 της παραπάνω Πράξης της ΑΔΑΕ, η Αρχή παρέλαβε ετήσιες εκθέσεις από τους εξής

παρόχους: Cosmote - Κινητές Τηλεπικοινωνίες ΑΕ, Vodafone Παναφον ΑΕΕΤ και Nova Telecommunications & Media Μονοπρόσωπη ΑΕ. Από τις εκθέσεις αυτές προκύπτει ότι για το έτος 2023 και σύμφωνα με την αναφορά της εταιρείας Nova Telecommunications & Media Μονοπρόσωπη ΑΕ, πραγματοποιήθηκαν 975.938 επιτυχείς αναζητήσεις, μέσω της διασύνδεσης του συστήματος 112 Emergency Call Tracer της NOVA, ενώ η εταιρεία έλαβε και ανταποκρίθηκε σε τρία σχετικά γραπτά αιτήματα. Σχετικά με τις αιτήσεις για επεξεργασία δεδομένων θέσης των καλούντων στο 112, η εταιρεία Vodafone Παναφον ΑΕΕΤ αναφέρει ότι δεν παρέλαβε κανένα αίτημα εντοπισμού κλήσεων. Τέλος, σύμφωνα με τη σχετική έκθεση της Cosmote – Κινητές Τηλεπικοινωνίες ΑΕ, το κέντρο εξυπηρέτησης της Υπηρεσίας Έκτακτης Ανάγκης υπέβαλε στην εταιρεία τρία αιτήματα κλήσεων φωνής και κανένα αίτημα για την παροχή θέσης.

10. Αποφάσεις της ΑΔΑΕ και συνεδριάσεις της Ολομέλειας

Η ΑΔΑΕ συνέρχεται στην έδρα της και λαμβάνει αποφάσεις οι οποίες αφορούν κυρίως τη σύσταση ομάδων ελέγχων για τη διενέργεια τακτικών ή εκτάκτων ελέγχων, την επιβολή των προβλεπόμενων διοικητικών κυρώσεων, σε περίπτωση που διαπιστώνεται παραβίαση της κείμενης νομοθεσίας περί απορρήτου των επικοινωνιών, την έγκριση πολιτικών ασφάλειας των παρόχων υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών και ταχυδρομικών υπηρεσιών, την εξέταση καταγγελιών, την υποβολή προτάσεων επί θεμάτων διασφάλισης του απορρήτου των επικοινωνιών, τη συγκρότηση ομάδων εργασίας, τη συμμετοχή σε συνέδρια και διεθνείς συναντήσεις. Επίσης, ο Πρόεδρος ως διοικητικός προϊστάμενος της ΑΔΑΕ εκδίδει αποφάσεις για διοικητικά και οικονομικά θέματα. Μέσα στο 2023, η ΑΔΑΕ δημοσίευσε συνολικά 548 αποφάσεις, εκ των οποίων οι 175 αφορούσαν νομική υπηρεσία και οι 281 ήταν οικονομικού περιεχομένου. Οι αποφάσεις της ΑΔΑΕ αναρτώνται στο πρόγραμμα «Διαύγεια» και καταχωρούνται σε ειδικό βιβλίο.

Ακόμη, μέσα στο έτος πραγματοποιήθηκαν συνολικά 46 συνεδριάσεις της Ολομέλειας της ΑΔΑΕ, πέντε φορές για ακροάσεις και 41 φορές για λήψη απόφαση επί των αρμοδιοτήτων της. Στις προαναφερθείσες συνεδριάσεις, η ΑΔΑΕ αξιοποίησε σε 39 περιπτώσεις τα αναπληρωματικά της μέλη, τα οποία συμμετείχαν δια ψήφου, στη θέση απόντος τακτικού μέλους.

Συνολικά το 2023 στην ΑΔΑΕ εκδόθηκαν 548 διοικητικές αποφάσεις, εκ των οποίων οι 46 ήταν αποφάσεις έγκρισης ανάθεσης για την προμήθεια αγαθών και υπηρεσιών, οι 108 ήταν ατομικές διοικητικές πράξεις και οι 394 ήταν αποφάσεις από την Ολομέλεια. Από τις 394 αποφάσεις της ολομέλειας, οι 175 αφορούσαν σε κλήση σε ακρόαση ή απόφαση επί της κλήσης σε απόφαση και οι 219 προέκυψαν από τις 41 έκτακτες και τακτικές συνεδριάσεις.

11. Ακροάσεις του Προέδρου της ΑΔΑΕ για το ζήτημα των παρακολουθήσεων

11.1 Ακρόαση της Επιτροπής PEGA του Ευρωκοινοβουλίου

Ο Πρόεδρος της ΑΔΑΕ συμμετείχε στη δημόσια ακρόαση που πραγματοποίησε στις 28 Φεβρουαρίου 2023, η εξεταστική επιτροπή του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου που διερευνά το λογισμικό Pegasus και άλλα παρόμοια κατασκοπευτικά λογισμικά (Επιτροπή PEGA), κατά την οποία συζητήθηκαν οι εν εξελίξει έρευνες για τη χρήση κατασκοπικού λογισμικού στην Ελλάδα.

Η εν λόγω συζήτηση, στην οποία ο Πρόεδρος της Αρχής συμμετείχε μέσω τηλεδιάσκεψης, αποτελεί συνέχεια της προηγούμενης δημόσιας ακρόασης της ίδιας Επιτροπής σχετικά με τη χρήση λογισμικού κατασκοπείας στην Ελλάδα, αλλά και της επακόλουθης διερευνητικής επίσκεψης μελών της Επιτροπής PEGA στην Ελλάδα τον Νοέμβριο του 2022.

11.2 Ακρόαση της Επιτροπής LIBE του Ευρωκοινοβουλίου

Ο Πρόεδρος της Αρχής συμμετείχε στη δημόσια ακρόαση που πραγματοποίησε στις 26 Οκτωβρίου 2023 η Επιτροπή Πολιτικών Ελευθεριών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου (επιτροπή LIBE), η οποία συζήτησε με εμπειρογνώμονες τη χρήση λογισμικού κατασκοπείας στην ΕΕ και τις πρόσφατες αποκαλύψεις και έρευνες. Ο Πρόεδρος της ΑΔΑΕ ενημέρωσε τους ευρωβουλευτές για τις τελευταίες εξελίξεις σχετικά με το κατασκοπευτικό λογισμικό «Predator» στην Ελλάδα και αναφέρθηκε, μεταξύ άλλων, στη νέα νομοθεσία που ψηφίστηκε στα τέλη του 2022, η οποία περιορίζει το δικαίωμα της Αρχής να ενημερώνει πρόσωπα ότι παρακολουθούνται.

Οι ευρωβουλευτές της επιτροπής Πολιτικών Ελευθεριών προέτρεψαν την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να δράσουν κατάλληλα και υπογράμμισαν την ανάγκη εφαρμογής των συστάσεων της Επιτροπής PEGA.

12. Συνάντηση με τον Επίτροπο Δικαιοσύνης της ΕΕ στην ΑΔΑΕ

Ο Πρόεδρος της ΑΔΑΕ συναντήθηκε στις 16 Μαρτίου 2023 με τον Επίτροπο Δικαιοσύνης της ΕΕ Ντιντιέ Ρεντέρς, ο οποίος επισκέφθηκε την Αρχή για να ενημερωθεί σχετικά με το ζήτημα του κατασκοπευτικού λογισμικού Predator. Η εν λόγω συνάντηση πραγματοποιήθηκε στο πλαίσιο της επίσκεψης του Επιτρόπου στην Αθήνα για να συζητήσει τα πορίσματα της έκθεσης για το κράτος δικαίου το 2022 και άλλα θέματα που σχετίζονται με τη δικαιοσύνη.

13. Ομιλία του Προέδρου στο 5ο Φόρουμ για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα

Ο Πρόεδρος της ΑΔΑΕ Χρήστος Ράμμος μίλησε με θέμα «Η ΑΔΑΕ - Ένα θεσμικό αντίβαρο για την προστασία της πιο ευαίσθητης πτυχής του ιδιωτικού βίου», στο πλαίσιο του 5ου Φόρουμ Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, με τίτλο «Η ιδιωτικότητα στην ψηφιακή εποχή» που διοργανώθηκε από το Κέντρο του ΑΠΘ για τον Ευρωπαϊκό Νομικό Πολιτισμό (ΚΕΝοΠ), στη Νομική Σχολή του ΑΠΘ, στις 7 και 8 Δεκεμβρίου 2023.

14. Κοινό Συνέδριο των συνταγματικά κατοχυρωμένων Ανεξάρτητων Αρχών

Για πρώτη φορά, οι πέντε συνταγματικά κατοχυρωμένες Ανεξάρτητες Αρχές¹⁷ διοργάνωσαν επιστημονικό συνέδριο με θέμα: «Συνταγματικά κατοχυρωμένες Ανεξάρτητες Αρχές: Η συμβολή τους σε ένα ευρωπαϊκό δημοκρατικό κράτος δικαίου». Το Συνέδριο πραγματοποιήθηκε στις 1 και 2 Νοεμβρίου 2023, στο Αμφιθέατρο Cotsen Hall της Αμερικανικής Σχολής Κλασικών Σπουδών και συγκέντρωσε μεγάλο ενδιαφέρον τόσο από τους συνέδρους, οι οποίοι παρακολούθησαν είτε δια ζώσης είτε εξ αποστάσεως τις εργασίες του, όσο και από τον Τύπο, καθώς έτυχε ευρείας δημοσιότητας.

Στόχος του Συνεδρίου ήταν η διερεύνηση της συμβολής των συνταγματικά κατοχυρωμένων Ανεξάρτητων Αρχών στην εμπέδωση της αρχής της νομιμότητας. Η πολυετής δράση των συνταγματικά κατοχυρωμένων Ανεξάρτητων Αρχών έχει αναδείξει σειρά ζητημάτων, που αφορούν στην ενίσχυση της ανεξαρτησίας και τη

¹⁷ Το Εθνικό Συμβούλιο Ραδιοτηλεόρασης, το Ανώτατο Συμβούλιο Επιλογής Προσωπικού, η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, ο Συνήγορος του Πολίτη και η Αρχή Διασφάλισης του Απορρήτου των Επικοινωνιών

δημοκρατική λογοδοσία τους, καθώς και τη βελτίωση του θεσμικού τους πλαισίου, ώστε να μπορούν να επιτελούν την υψηλή αποστολή τους. Ταυτόχρονα, οι τεχνολογικές εξελίξεις και η επιρροή που ασκούν στο αντικείμενο και τις αρμοδιότητες των ανεξάρτητων αρχών καθιστούν αναγκαία τη θεσμική και λειτουργική τους ενίσχυση.

Την έναρξη των εργασιών του Συνεδρίου κήρυξε η Πρόεδρος της Δημοκρατίας Κατερίνα Σακελλαροπούλου.

Χαιρετισμό στο Συνέδριο απηύθυνε εκ μέρους του Προέδρου της Βουλής των Ελλήνων κ. Κωνσταντίνου Τασούλα, ο Αντιπρόεδρος της Βουλής κ. Γεώργιος Γεωργαντάς, καθώς και η Αντιπρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τις Αξίες και τη Διαφάνεια κ. Νέβα Γιουρονά και ο Επίτροπος Δικαιοσύνης της Ευρωπαϊκής Ένωσης κ. Didier Reynders.

Το Συνέδριο ολοκληρώθηκε με το πάνελ των Προέδρων των Ανεξαρτήτων Αρχών κατά το οποίο ο Πρόεδρος της ΑΔΑΕ, κ. Χρήστος Ράμμος τόνισε ότι: «Η ανεξαρτησία των Αρχών πρέπει να κατοχυρώνεται όχι μόνο στο Σύνταγμα και τον Νόμο, αλλά και στην πράξη. Οφείλουν δε τα όργανα της Πολιτείας να αποδεικνύουν έμπρακτα τον σεβασμό τους στην προσωπική και λειτουργική ανεξαρτησία των μελών των Αρχών και να μην παρεμποδίζουν τις Αρχές στην επιτέλεση της συνταγματικής αποστολής τους».

Η Πρόεδρος του ΕΣΡ, κ. Ευτέρπη Κουτζαμάνη-Δρίλια, αναφέρθηκε στη διττή φύση του ΕΣΡ σε σχέση με τις άλλες συνταγματικά κατοχυρωμένες αρχές, δεδομένου ότι είναι η μόνη που συστάθηκε αφενός για να διασφαλίζει δικαιώματα αφετέρου για να ρυθμίζει την αγορά των Μέσων. Επεσήμανε ότι οι αρμοδιότητες του ΕΣΡ εξελίσσονται και αυξάνονται διαρκώς, συνδεδεμένες άμεσα με τις τεχνολογικές εξελίξεις και συγκεκριμένα με την ανάπτυξη των δικτύων, ενώ ο αριθμός των υπαλλήλων του βαίνει μειούμενος. Τέλος, η Πρόεδρος σημείωσε ότι η υποστελέχωση του ΕΣΡ υπονομεύει την αποτελεσματικότητά του και ευχήθηκε την άμεση ενίσχυση του στελεχιακού δυναμικού της Αρχής, ώστε να συνεχίσει το σημαντικό έργο που έχει ήδη επιτευχθεί από την προηγούμενη σύνθεση.

Ο Πρόεδρος του ΑΣΕΠ, κ. Αθανάσιος Παπαϊωάννου, αφού εξέφρασε προβληματισμό ως προς το παρόν σύστημα επιλογής ηγεσιών των ανεξάρτητων αρχών που στην πράξη ευνοεί «πάρε δώσε» μεταξύ των κομμάτων, υπογράμμισε ότι «η ανάθεση την τελευταία δεκαετία ολοένα και περισσότερων αρμοδιοτήτων με έμφαση στο πεδίο της επιλογής διευθυντικών στελεχών του Δημοσίου δοκιμάζει τις αντοχές της Ανεξάρτητης Αρχής και ενέχει τον κίνδυνο να αποδυναμωθεί η βασική αποστολή του, που είναι οι προσλήψεις. Ίσως είναι καιρός να συζητήσουμε τη δημιουργία ενός οργάνου που θα λειτουργεί μεν στο πλαίσιο του ΑΣΕΠ αλλά θα έχει εξειδίκευση –τόσο σε συμβούλους, όσο και σε εργαζομένους- στα θέματα της επιλογής διευθυντικών στελεχών. Όταν δε, θα εξασφαλισθεί η επάρκεια στελέχωσης και η κατάλληλη εξειδίκευση, θα είναι δυνατόν -και σκόπιμο- να ανατεθεί εξ ολοκλήρου στο ΑΣΕΠ η επιλογή των διευθυντικών στελεχών. Όλα αυτά, όμως, θέλουν χρόνο, διαβούλευση και συναίνεση, κάτι που το παρόν επίπεδο πολιτικού διαλόγου δεν ευνοεί».

Ο Πρόεδρος της Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, κ. Κωνσταντίνος Μενουδάκος, στην εισήγησή του τόνισε μεταξύ άλλων: «Για να διασφαλιστεί η διοικητική και οικονομική αυτοτέλεια των Ανεξάρτητων Αρχών δεν αρκεί η συνταγματική κατοχύρωση. Απαιτείται το κατάλληλο νομικό πλαίσιο και η χορήγηση των αναγκαίων μέσων. Ουσιαστικά, η αποτελεσματική λειτουργία μιας Αρχής συνδέεται με τα μέσα που διαθέτει και αυτό πρέπει να δούμε με σοβαρότητα. Όσον αφορά την ανεξαρτησία, αυτή δεν είναι ένα είδος προνομίου, αφορά την λειτουργία των Ανεξάρτητων Αρχών, την αποτελεσματικότητά τους και την αντικειμενικότητα στην άσκηση των αρμοδιοτήτων τους. Το κύρος των Ανεξάρτητων Αρχών πλήττεται σημαντικά και παράλληλα τίθενται υπό αμφισβήτηση οι όποιες αποφάσεις λαμβάνουν όταν δημιουργείται η εντύπωση ότι λειτουργούν υπό πίεση ή

υπό απειλή. Η εντύπωση απλώς φτάνει για να μην μπορούν να λειτουργήσουν αποτελεσματικά ή για να μην μπορούν να είναι πειστικές οι όποιες αποφάσεις τους».

Ο Συνήγορος του Πολίτη, κ. Ανδρέας Ποττάκης υπογράμμισε ότι: «Η ουσιαστική θωράκιση της ανεξαρτησίας των αρχών θα επιτευχθεί, όταν πάψει το στρεβλό σχήμα ο ελεγχόμενος να καθορίζει τη διοικητική και οικονομική επάρκεια του ελεγκτή του, και άρα και την ελεύθερη λειτουργία και αποτελεσματική άσκηση των αρμοδιοτήτων του. Σε κάθε δε απόπειρα παρέμβασης στο έργο της, η ανεξάρτητη αρχή έχει συνταγματικό χρέος να αντιτάσσει σθεναρή άρνηση να συμπράξει στον περιορισμό της ανεξαρτησίας της».

Οι ομιλίες του Συνεδρίου παραμένουν προσβάσιμες για παρακολούθηση στην ιστοσελίδα¹⁸ του.

15. Εκπαιδεύσεις της ΑΔΑΕ σε παρόχους ταχυδρομικών επικοινωνιών

Η ΑΔΑΕ έχει επισημάνει την αναγκαιότητα εκπαίδευσης των υπαλλήλων του ταχυδρομικού τομέα σε ζητήματα απορρήτου και ασφάλειας επικοινωνιών. Μέσα στο 2023, η Αρχή πραγματοποίησε εκπαιδεύσεις σε παρόχους ταχυδρομικών υπηρεσιών και ταχυμεταφορών, με βάση εξειδικευμένο εκπαιδευτικό υλικό, και ολοκλήρωσε ένα κύκλο εκπαίδευσης στους μεγαλύτερους παρόχους. Οι εκπαιδευτικές δράσεις θα συνεχιστούν και το 2024.

16. Συμμετοχή της ΑΔΑΕ σε ευρωπαϊκές ομάδες εργασίας, συνέδρια και fora

Η ΑΔΑΕ, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της, συνεργάζεται με άλλες αρχές της χώρας, με αντίστοιχες αρχές άλλων κρατών, καθώς και με ευρωπαϊκούς και διεθνείς οργανισμούς. Η Αρχή συνέχισε τη συστηματική επαφή και την ανταλλαγή απόψεων με ευρωπαϊκούς και άλλους φορείς, σε θέματα που αφορούν την ασφάλεια και το απόρρητο των ηλεκτρονικών επικοινωνιών, με στόχο την ενεργό συμμετοχή της στη διαμόρφωση των ευρωπαϊκών εξελίξεων.

¹⁸

https://www.asep.gr/Synedrio.Syntagm.Arxon/index.php?option=com_sppagebuilder&view=page&id=9&Itemid=137&lang=el

16.1 Συμμετοχή της ΑΔΑΕ στο European Conference of Intelligence Oversight Bodies

Η ΑΔΑΕ εκπροσωπήθηκε διά του Προέδρου της και ενός στελέχους, στο 5^ο Συνέδριο European Conference of Intelligence Oversight Bodies (EIOC 2023) που διοργάνωσαν οι Σκανδιναβικές εποπτικές αρχές: TET (Δανίας), SIN και SIUN (Σουηδίας) και EOS Committee (Νορβηγίας), στις 9-10 Οκτωβρίου 2023 στο Όσλο. Η ΑΔΑΕ συμμετείχε μετά από πρόσκληση της Νορβηγικής Αρχής Norwegian Parliamentary Oversight Committee on Intelligence and Security Services.

16.2. Συμμετοχή της ΑΔΑΕ στο Telecom & Digital Infrastructure Security Forum

Η ΑΔΑΕ συμμετείχε στο συνέδριο που διοργάνωσε ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός για την Ασφάλεια Δικτύων και Πληροφοριών (ENISA), στις 24 Μαΐου 2023 στη Λισαβόνα Πορτογαλίας, με τίτλο «Telecom & Digital Infrastructure Security Forum». Το συνέδριο επικεντρώθηκε στα ζητήματα ασφάλειας επικοινωνιών: Routing security, satellite communications, submarine cables security, zero-trust architectures, 5G security, RAN Security, interdependencies between telecoms and energy, telecoms as a shield, internet fragmentation.

16.3. Συμμετοχή της ΑΔΑΕ στην Ομάδα Εργασίας ECASEC του ENISA

Η ΑΔΑΕ συμμετέχει ως μέλος στην Ομάδα Εργασίας (OE) με διακριτικό τίτλο ECASEC (πρώην Ομάδα του Άρθρου 13α) για την εφαρμογή των Άρθρων 40 και 41 του Κανονισμού EEC Code (DIRECTIVE (EU) 2018/1972) αναφορικά με την ασφάλεια και την ακεραιότητα δικτύων και υπηρεσιών, που αντικατέστησε και διεύρυνε το Άρθρο 13α της Οδηγίας 2009/140/EK στο σύνολο της ασφάλειας (απόρρητο ή εμπιστευτικότητα, ακεραιότητα, διαθεσιμότητα). Την Ομάδα, στην οποία εκπροσωπούνται τα κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης μέσω αντιπροσώπων, συντονίζει ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός για την Ασφάλεια Δικτύων και Πληροφοριών (ENISA).

Στο πλαίσιο αυτό, η Αρχή συμμετείχε στις τρεις συναντήσεις που πραγματοποιήθηκαν μέσα στο έτος (περισσότερα στην ενότητα 6.4.1 του κεφ.2).

Στο σημείο αυτό να σημειωθεί ότι η ΑΔΑΕ μέσω του εκπροσώπου της, Vice-Chair της Ομάδας Εργασίας του ECASEC, συμμετείχε στην προγραμματισμένη συνάντηση της Ομάδας Εργασίας WS2 του NIS Cooperation Group για την εφαρμογή του Άρθρου 21 της Οδηγίας NIS-2, 2555/2022, του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και Συμβουλίου με τη

συμμετοχή εκπροσώπων των Κράτων-Μελών, αναφορικά με την Ασφάλεια Δικτύων και Συστημάτων Πληροφοριών, η οποία έλαβε χώρα στις 14 και 15 Σεπτεμβρίου 2023 στο Παρίσι της Γαλλίας. (περισσότερα στην ενότητα 6.4.2. του κεφ. 2).

16.4. Ανταπόκριση σε ερωτηματολόγια Ευρωπαϊκών και Διεθνών Οργανισμών

Η ΑΔΑΕ, κατά το έτος 2023, απάντησε σε αίτημα της Εθνικής Επιτροπής Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων, η οποία προώθησε στην Αρχή ερωτηματολόγιο που αφορά στην ισχύουσα κατάσταση αναφορικά με ρυθμιστικά θέματα ασφάλειας των επικοινωνιών στην Ελλάδα, στο πλαίσιο συλλογής στοιχείων από την ομάδα Cybersecurity WG του οργανισμού Body of European Regulators for Electronic Communications (BEREC).

16.5 Συμμετοχή σε εργαστήριο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τον ταχυδρομικό τομέα

Η ΑΔΑΕ συμμετείχε και παρουσίασε τις προτάσεις της στο διαδικτυακό εργαστήριο που διοργάνωσε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή στις 14 Ιουνίου 2023, όπου είχε την ευκαιρία να εκθέσει τις απόψεις της, σχετικά με τις κύριες τάσεις που επηρεάζουν τον ταχυδρομικό τομέα.

16.6. Ανταπόκριση σε αίτημα του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης

Η ΑΔΑΕ, κατά το έτος 2023, απάντησε σε αίτημα της Γενικής Γραμματείας Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης, το οποίο αφορά στη συμπλήρωση ερωτηματολογίου αναφορικά με θέματα ασφάλειας των δικτύων στην Ελλάδα, στο πλαίσιο συλλογής στοιχείων από τον Οργανισμό Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (ΟΟΣΑ).

16.7 Συμμετοχή σε Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα Καινοτομίας DigiGreenPost

Η ΑΔΑΕ συμμετέχει από τον Σεπτέμβρη 2023 ως συνεργαζόμενος εταίρος, στο νέο Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα Καινοτομίας EACEA Erasmus+ «DigiGreen Post: Towards a more digital and greener Postal Era» που αφορά στον ψηφιακό μετασχηματισμό του ταχυδρομικού τομέα και στην ανάπτυξη νέων ψηφιακών και «πράσινων» δεξιοτήτων των ταχυδρομικών φορέων.

Οι άλλοι εταίροι οι οποίοι συμμετέχουν είναι οι PostEurop (Βέλγιο), Instruction & Formation (Ιρλανδία), CPIP Center for Promoting Lifelong Learning (Ρουμανία),

Hellenic Open University (Ελλάδα), Institute for Political Ecology (Κροατία), EVBB (Γερμανία), Hellenic Post – ELTA S.A. (Ελλάδα), Posta Romana (Ρουμανία), EUROCERT (Ρουμανία), BK-Com (Γερμανία), SLING (Βέλγιο), IEK AKMH και Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο.

Μέσω του έργου αναπτύσσονται οι ψηφιακές δεξιότητες των υπαλλήλων του ταχυδρομικού τομέα, συμβάλλοντας στον ψηφιακό μετασχηματισμό του ταχυδρομικού τομέα και του τομέα των ταχυμεταφορών σε Ευρωπαϊκό επίπεδο.

16.8 Συμμετοχή στελεχών της ΑΔΑΕ σε αποστολές εκπαίδευσης στην Γαλλία και τη Γερμανία

Με στόχο να συνεισφέρει στον ψηφιακό μετασχηματισμό και στην αναβάθμιση του ταχυδρομικού τομέα σε ευρωπαϊκό επίπεδο, η ΑΔΑΕ συμμετέχει σε ευρωπαϊκά έργα και δράσεις και συνεργάζεται με τους εταίρους των έργων αυτών. Στο πλαίσιο αυτό, η Αρχή συμμετείχε σε δύο αποστολές εκπαίδευσης για στελέχη του ταχυδρομικού τομέα. Η πρώτη αποστολή αφορούσε την εκπαίδευση που έλαβε χώρα στις εγκαταστάσεις του παρόχου καθολικών ταχυδρομικών υπηρεσιών, στη La Post Group στο Παρίσι της Γαλλίας, από τις 30 Μαΐου έως 2 Ιουνίου 2023, με τη συμμετοχή κορυφαίων στελεχών του ταχυδρομικού τομέα και παρόχων επαγγελματικής κατάρτισης, τα οποία αντάλλαξαν απόψεις για την ψηφιοποίηση, τη βιωσιμότητα και την ασφάλεια της επικοινωνίας. Βασικός στόχος της αποστολής εκπαίδευσης, ήταν η ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών για τον ψηφιακό και πράσινο μετασχηματισμό των ταχυδρομικών επιχειρήσεων και την εισαγωγή καινοτόμων πρακτικών σε Ευρωπαϊκό επίπεδο.

Αναφορικά με την κρίσιμη πτυχή της ασφάλειας της επικοινωνίας και του απορρήτου, η ΑΔΑΕ παρουσίασε εισήγηση με θέμα «Communication Security and privacy framework of the Postal Sector: Digital Transformation challenges and Perspectives». Επιπλέον, στην εκπαίδευση παρουσιάστηκαν οι επερχόμενες εξελίξεις του ψηφιακού μετασχηματισμού, οι εναλλακτικοί τρόποι επίδοσης, το διαδίκτυο των πραγμάτων, το απόρρητο και η ασφάλεια των ταχυδρομικών επικοινωνιών. Επίσης, σχολιάστηκαν τα αποτελέσματα του ερωτηματολογίου «DigiGreenPost», μέσω του οποίου η ΑΔΑΕ συγκέντρωσε 350 απαντήσεις από τους υπεύθυνους ασφαλείας των ταχυδρομικών επιχειρήσεων και αλίευσε σημαντικά ευρήματα, αναφορικά με τις ψηφιακές και πράσινες πρακτικές του ταχυδρομικού τομέα.

Η δεύτερη εκπαιδευτική δράση για στελέχη του ταχυδρομικού τομέα έλαβε χώρα στο πλαίσιο του έργου DigiGreen και πραγματοποιήθηκε στο Κέντρο Καινοτομίας (Innovation Center) της Deutsche Post DHL Group (DHL) στη κωμόπολη Troisdorf, στη Γερμανία, από τις 18 έως τις 21 Ιουλίου 2023. Η εκπαίδευση διοργανώθηκε με την υποστήριξη της PostEurop και είχε στόχο την ανταλλαγή γνώσεων και πρακτικών για τον ψηφιακό μετασχηματισμό και την εφαρμογή βιώσιμων πρακτικών στον ταχυδρομικό και ταχυμεταφορικό τομέα. Η ΑΔΑΕ παρουσίασε θέματα σχετικά με την Ευρωπαϊκή ταχυδρομική στρατηγική και την ασφάλεια των ταχυδρομικών υπηρεσιών. Επιπλέον, στελέχη της Deutsche Post DHL Group μοιράστηκαν τις καινοτομίες του ομίλου με τους υπόλοιπους εταίρους του έργου.

Στελέχη της ΑΔΑΕ συμμετείχαν ενεργά κατά τη διάρκεια του έτους σε όλες τις συναντήσεις που διεξήχθησαν στο πλαίσιο του έργου, το οποίο αναμένεται να ολοκληρωθεί το 2025.

16.9 Συμμετοχή στελεχών στο ευρωπαϊκό έργο New Post

Στελέχη της ΑΔΑΕ συμμετείχαν στο ευρωπαϊκό έργο New Post, το οποίο αναζητούσε νέες προσεγγίσεις για τις απαραίτητες δεξιότητες στον ταχυδρομικό τομέα, καθώς και σε δύο εθνικά έργα με στόχο την εκπαίδευση στελεχών για τον οργανισμό ΕΛΤΑ ΑΕ, με στόχο την αύξηση της συνεισφοράς στον ψηφιακό μετασχηματισμό και την αναβάθμιση του ταχυδρομικού τομέα σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

16.10 Συμμετοχή της ΑΔΑΕ στη διαδικτυακή συνάντηση αξιολόγησης από ομοτίμους για την μερική επικαιροποίηση της Εκθέσεως του Οργανισμού Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (FRA) σχετικά με την παρακολούθηση από τις Εθνικές Υπηρεσίες Πληροφοριών

Στις 14 Μαρτίου 2023 στέλεχος εκπροσώπησε την ΑΔΑΕ στη διαδικτυακή «Συνάντηση αξιολόγησης από ομοτίμους» που διοργανώθηκε από τον Οργανισμό Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (FRA) με σκοπό την μερική επικαιροποίηση της Έκθεσης με τίτλο «Παρακολούθηση από τις υπηρεσίες πληροφοριών: θεμελιώδη δικαιώματα, εγγυήσεις και ένδικα μέσα στην ΕΕ (Surveillance by intelligence services: fundamental rights, safeguards and remedies in the EU)». Έτσι προέκυψε η έκθεση «2023 Update (Submission to PEGA Committee)».

17. Ενημερωτικές δράσεις της ΑΔΑΕ προς τους πολίτες

Οι ενημερωτικές δράσεις της ΑΔΑΕ στοχεύουν στην προστασία της ιδιωτικότητας των χρηστών του διαδικτύου και απαντούν στην πάντα επίκαιρη ερώτηση για όλους τους ψηφιακούς χρήστες: «Τι μπορεί να μας καταστήσει ευάλωτους στόχους σε πιθανές κυβερνοεπιθέσεις;».

17.1 Ραδιοφωνική καμπάνια

Η ραδιοφωνική καμπάνια της ΑΔΑΕ διάρκειας ενός μήνα (από 30.10.2023 έως 30.11.2023) περιλάμβανε δύο κοινωνικά μηνύματα, τα οποία μεταδόθηκαν δωρεάν, μετά από ειδική άδεια του Εθνικού Ραδιοτηλεοπτικού Συμβουλίου. Στο διάστημα αυτό, τα ραδιοφωνικά μηνύματα της Αρχής¹⁹ μεταδόθηκαν συνολικά πάνω από 8.600 φορές από τους ραδιοφωνικούς σταθμούς της χώρας.

Σύμφωνα με έρευνες²⁰ που γίνονται κάθε χρόνο, αχίλλειος πτέρνα των ψηφιακών χρηστών για την ασφάλεια των λογαριασμών τους και την προστασία τους από κυβερνοεπιθέσεις, είναι η χρήση αδύναμων κωδικών πρόσβασης σε συνδέσεις και εφαρμογές στο διαδίκτυο. Συχνά, από άγνοια ή αμέλεια οι χρήστες δεν εφαρμόζουν βασικά μέτρα ασφάλειας, όπως αυτά που παρουσιάζονται στις οδηγίες²¹ για τη δημιουργία κωδικών πρόσβασης, οι οποίες βρίσκονται αναρτημένες στον ιστοχώρο της Αρχής και περιλαμβάνονται στο Παράρτημα 5 της παρούσας Έκθεσης.

Τα ραδιοφωνικά κοινωνικά μηνύματα της Αρχής δημιουργήθηκαν με τη συμβολή της εταιρίας Pollen, η οποία προσέφερε δωρεάν τις υπηρεσίες της για τη δημιουργική προσέγγιση.

17.2 Τηλεοπτική καμπάνια

Το 2023, η ΑΔΑΕ ανταποκρινόμενη στην ανησυχία των πολιτών για τη διακινδύνευση του απορρήτου των επικοινωνιών τους και των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που

¹⁹ Ραδιοφωνική καμπάνια <https://adae.gov.gr/polites/ilektronikes-epikoinonies/enimerotiko-ekpraideftiko-yliko> Τα δύο ραδιοφωνικά μηνύματα για τους κωδικούς πρόσβασης

• Ραδιοφωνικό κοινωνικό μήνυμα: "[ΠΑΣΙΓΓΩΣΤΟ PASSWORD](#)"

• Ραδιοφωνικό κοινωνικό μήνυμα: "[ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΔΥΝΑΤΟΥ PASSWORD: ΔΙΣΚΟΣ ΤΗΣ ΦΑΙΣΤΟΥ](#)"

²⁰ <https://nordpass.com/most-common-passwords-list>

²¹ Οδηγίες για τη δημιουργία κωδικών πρόσβασης https://adae.gov.gr/images/articles/Odigies_ADAE_gia_Kodikouys_Prosbasis_1.pdf

διακινούνται μέσω διαδικτυακής επικοινωνίας, αποφάσισε για πρώτη φορά να υλοποιήσει τηλεοπτική καμπάνια, για την εκπαίδευση όσο το δυνατόν περισσότερων ψηφιακών χρηστών στην χρήση ισχυρών κωδικών πρόσβασης (απόφαση υπ' αριθμ. 518/2023).

Για την παραγωγή του τηλεοπτικού σποτ η Αρχή στηρίχθηκε στη δημιουργική προσέγγιση του επιτυχημένου ραδιοφωνικού της μηνύματος και στην pro bono συμβολή της εταιρίας παραγωγής Parasol, η οποία συνετέλεσε στην καθοριστική μείωση του κόστους του τηλεοπτικού σποτ και έτσι κατέστη εφικτή η υλοποίησή του. Η πρώτη τηλεοπτική καμπάνια της ΑΔΑΕ αναμένεται να ξεκινήσει το πρώτο τρίμηνο του 2024, αφού λάβει τη σχετική άδεια από το ΕΣΡ για δωρεάν μετάδοση από τους τηλεοπτικούς σταθμούς της χώρας.

Παράλληλα, το οπτικοακουστικό κοινωνικό μήνυμα της Αρχής, εκτός της προβολής μέσω της τηλεόρασης, θα αξιοποιηθεί και σε άλλες επικοινωνιακές δράσεις, με στόχο την ευαισθητοποίηση των ψηφιακών χρηστών στην προστασία του απορρήτου των επικοινωνιών τους, καθώς και για να καλύψει την ανάγκη για εκπαίδευση των Ελλήνων χρηστών ηλεκτρονικών επικοινωνιών, σχετικά με ένα από τα πλέον σημαντικά μέτρα προστασίας που είναι η εφαρμογή ισχυρών κωδικών πρόσβασης.

18. Έκδοση Συστάσεων και Οδηγιών

Η ΑΔΑΕ, εντός του 2023, επικαιροποίησε το περιεχόμενο του ενημερωτικού εντύπου που απευθύνεται στους πολίτες και περιέχει ενημέρωση αναφορικά με κινδύνους που απειλούν την ασφάλεια των ηλεκτρονικών επικοινωνιών και μέτρα αυτοπροστασίας για την προστασία του απορρήτου της επικοινωνίας στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες. Τα μέτρα αυτοπροστασίας κατανέμονται σε τρεις βασικές κατηγορίες, οι οποίες είναι: (α) μέτρα αυτοπροστασίας κατά τη χρήση φορητών συσκευών επικοινωνίας (κινητό τηλέφωνο, έξυπνο τηλέφωνο, ταμπλέτα-tablet), (β) μέτρα προστασίας κατά τη χρήση υπηρεσιών επικοινωνίας του ψηφιακού κόσμου και (γ) μέτρα προστασίας για το οικιακό δίκτυο. Το πλήρες περιεχόμενο του νέου εντύπου παρατίθεται στο Παράρτημα 6 της παρούσας Έκθεσης.

19. Ομάδες Εργασίας

19.1 Ομάδα εργασίας για την τροποποίηση του Κανονισμού για τη Διασφάλιση του Απορρήτου των Ταχυδρομικών Υπηρεσιών της ΑΔΑΕ

Κατά το έτος 2023 η ομάδα εργασίας για την τροποποίηση της υπ' αριθμ. 1001/2005

Απόφασης της Αρχής «Έγκριση του Κανονισμού για τη Διασφάλιση του Απορρήτου των Ταχυδρομικών Υπηρεσιών» (ΦΕΚ Β΄ 384/24.3.2005), συνέχισε τις εργασίες της αναφορικά με την τροποποίηση του Κανονισμού λαμβάνοντας υπόψη τις εξελίξεις στην ταχυδρομική αγορά, καθώς και τις νέες προκλήσεις σε νομοθετικό επίπεδο.

Στελέχη της ομάδας παρακολούθησαν τις τρέχουσες εξελίξεις στον τομέα, συμμετέχοντας ενεργά στο Ευρωπαϊκό έργο DigiGreen Post, το οποίο επικεντρώνεται στις καινοτομίες εντός του ταχυδρομικού τομέα, και διατηρώντας συνεργασίες με τις σχετικές αρμόδιες αρχές. Επίσης, η ομάδα προχώρησε σε ελέγχους ειδικού σκοπού, εστιάζοντας σε καινοτομίες.

20. Συμμετοχή της ΑΔΑΕ σε συνέδρια

20.1 Συμμετοχή της ΑΔΑΕ στο συνέδριο The future of e-commerce & digital marketing

Η ΑΔΑΕ συμμετείχε στο συνέδριο «The future of e-commerce & digital marketing» το οποίο πραγματοποιήθηκε στις 8 Δεκεμβρίου 2023 και επικεντρώθηκε στις νέες τάσεις, τις προκλήσεις και τα νέα εργαλεία στον τομέα του e-business, του e-commerce και των social media. Στο πλαίσιο του συνεδρίου δόθηκε έμφαση στις νέες τάσεις, τις προκλήσεις και τα νέα εργαλεία τον τομέα του e-business, του e-commerce και των social media για το ηλεκτρονικό εμπόριο.

20.2 Συμμετοχή της ΑΔΑΕ στο συνέδριο 3rd Drones Pro Conference

Η ΑΔΑΕ συμμετείχε στο συνέδριο «3rd Drones Pro Conference» που πραγματοποιήθηκε στις 1 και 2 Φεβρουαρίου 2023, εστιάζοντας στις τρέχουσες τάσεις, τις τεχνολογίες των UAVs και τις μελλοντικές κατευθύνσεις. Κατά τη διάρκεια του συνεδρίου, αναλύθηκε η διαλειτουργικότητα μεταξύ των UAVs, οι τρέχουσες και αναπτυσσόμενες ψηφιακές τεχνολογίες, όπως το Διαδίκτυο των Πραγμάτων (IoT) και η Υπολογιστική Νέφους. Επιπλέον, συζητήθηκαν οι κανόνες, οι προϋποθέσεις και ο ρόλος των UAV's στο εξελισσόμενο ψηφιακό περιβάλλον.

20.3 Συμμετοχή της ΑΔΑΕ στο Multiplier Event, ΕΛΤΑ

Στελέχη της ΑΔΑΕ συμμετείχαν στην εκδήλωση «Multiplier Event» που πραγματοποιήθηκε στο πλαίσιο του Προγράμματος Erasmus+ «Green Skills & Practices for Postal Services to implement the European Green Deal - Green Posts» στις εγκαταστάσεις της εταιρείας ΕΛΤΑ ΑΕ, στις 11 Οκτωβρίου 2023. Στο πλαίσιο της

εκδήλωσης, διενεργήθηκε ένα ειδικό εργαστήριο με τη συμμετοχή στελεχών από τα ΕΛΤΑ, την ΑΔΑΕ, και άλλους οργανισμούς και ερευνητικούς φορείς, με στόχο την ανάπτυξη και ανταλλαγή πρακτικών για τις νέες ψηφιακές και πράσινες δεξιότητες καθώς και την ασφάλεια των υπηρεσιών.

20.4 Συμμετοχή της ΑΔΑΕ στο Workshop της UPU για την Κανονιστική Μεταρρύθμιση του Ταχυδρομικού Τομέα

Στελέχη της ΑΔΑΕ συμμετείχαν στο διαδικτυακό εργαστήριο για την Κανονιστική Μεταρρύθμιση του Ταχυδρομικού τομέα (Workshop on postal regulatory reform) που διοργάνωσε η Παγκόσμια Ταχυδρομική Ένωση (United Postal Union) στις 11 Ιουλίου 2023. Στο πλαίσιο του εργαστηρίου συζητήθηκε το ολοκληρωμένο σχέδιο ταχυδρομικής μεταρρύθμισης και ανάπτυξης της Παγκόσμιας Ταχυδρομικής Ένωσης καθώς και ο Οδηγός Μεταρρύθμισης του Ταχυδρομικού Τομέα.

20.5 Συμμετοχή της ΑΔΑΕ στο 13ο InfoCom Security 2023: The Power of AI in Cyber Security

Στελέχη της ΑΔΑΕ συμμετείχαν στις 26 και 27 Απριλίου 2023, στο «13ο InfoCom Security 2023», όπου συζητήθηκε η σημαντική επίδραση της Τεχνητής Νοημοσύνης στον ψηφιακό κόσμο και σε πολλές εκφάνσεις της επαγγελματικής, κοινωνικής και προσωπικής ζωής. Επίσης αναφέρθηκε ότι η κυβερνοασφάλεια, ως πεδίο εφαρμογής όλων των τεχνολογικών τάσεων, δε θα μπορούσε να μην επηρεαστεί καταλυτικά από τη συνεχόμενη εξέλιξη του ΑΙ. Μέσα από την κεντρική ιδέα του «The Power of AI in Cyber Security», το 13ο Infocom Security ανέδειξε όλες τις εξελίξεις στο CyberSecurity στην εποχή της ανέλιξης του Artificial Intelligence, της ραγδαίας ανάπτυξης του Ψηφιακού Μετασχηματισμού και των ολοένα και αυξανόμενων ποσοτικά και ποιοτικά απειλών στο κυβερνοχώρο.

20.6 Συμμετοχή της ΑΔΑΕ στο Cybersecurity Certification Conference

Στελέχη της ΑΔΑΕ συμμετείχαν στις 25 Μαΐου 2023 στο Cybersecurity Certification Conference, όπου συζητήθηκαν και ανταλλάχθηκαν απόψεις για τις ευκαιρίες, τις προκλήσεις και τα αποτελέσματα της πιστοποίησης κυβερνοασφάλειας της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Το συνέδριο αποσκοπούσε στην προώθηση του διαλόγου μεταξύ των υπευθύνων χάραξης πολιτικής, των εθνικών αρχών, των φορέων αξιολόγησης της συμμόρφωσης

και των παρόχων λύσεων ICT, ενόψει της αποτελεσματικής εφαρμογής της νομοθεσίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την ασφάλεια στον κυβερνοχώρο.

20.7 Συμμετοχή της ΑΔΑΕ στο 25ο Συνέδριο InfoCom World

Στελέχη της ΑΔΑΕ συμμετείχαν στις 14 Δεκεμβρίου, στο Infocom World 2023, με κεντρικό μήνυμα «Diginvest in Greece: New Horizons», που ήταν αφιερωμένο και στη Τεχνητή Νοημοσύνη (AI World), αναδεικνύοντας τις σημαντικότερες πτυχές, την αξία των εφαρμογών της, και την επίδραση που πλέον έχει σε όλες τις κάθετες αγορές. Στο συνέδριο συζητήθηκε η δυναμική αξιοποίησης των δικτύων επόμενης γενιάς, για την οποία απαιτούνται σημαντικές επενδύσεις, ώστε να δημιουργηθεί ένα οικοσύστημα καινοτόμων εφαρμογών και υπηρεσιών, που θα μπορούν να αξιοποιήσουν τις δυνατότητες των υποδομών.

20.8 Συμμετοχή της ΑΔΑΕ στο 3ο Ετήσιο Συνέδριο Digital Transformation 2023

Στελέχη της ΑΔΑΕ συμμετείχαν στις 11 - 12 Οκτωβρίου στο «3ο Ετήσιο Συνέδριο Digital Transformation 2023: Τεχνητή Νοημοσύνη παντού: Από το Εργοστάσιο μέχρι και το ATM». Το συνέδριο, είχε ως κύριο θέμα την εισαγωγή και αξιοποίηση της τεχνητής νοημοσύνης στους παραγωγικούς τομείς της οικονομίας και του επιχειρείν και η γνώση σημαντικών αλλαγών, όχι μόνο στη δομή των διαδικασιών, αλλά και στον «πυρήνα» του επιχειρείν. Παράλληλα ασχολήθηκε με την εισαγωγή της τεχνητής νοημοσύνης, ενώ στη θεματολογία του συνεδρίου ήταν ενταγμένοι και οι κλασικοί τομείς του ψηφιακού μετασχηματισμού που πραγματοποιούνται σε όλο το εύρος της οικονομίας.

20.9 Συμμετοχή της ΑΔΑΕ στο 13ο Mobile Connected World

Στελέχη της ΑΔΑΕ συμμετείχαν στις 5 Οκτωβρίου στο «13ο Mobile Connected World» το οποίο ασχολήθηκε με τη μετασχηματιστική δύναμη του 5G και τις επαναστατικές δυνατότητες που υπόσχεται να προσφέρει το 6G. Το συνέδριο εμβάθυνε σε τεχνικές λεπτομέρειες αλλά και παρουσίασε τις πρακτικές εφαρμογές που μετασχηματίζουν κάθε βιομηχανία και αναδιαμορφώνουν κάθε κοινωνία.

20.10 Διεθνές Συνέδριο για το Δίκαιο Τεχνολογίας & Επικοινωνίας

Στελέχη της ΑΔΑΕ παρακολούθησαν το «9ο Διεθνές Συνέδριο για το Δίκαιο Τεχνολογίας & Επικοινωνίας», που διοργάνωσε η Νομική Βιβλιοθήκη και το

Επιστημονικό Περιοδικό Δίκαιο Τεχνολογίας & Επικοινωνία (ΔΙΤΕ), στις 29 Μαρτίου 2023. Στο συνέδριο που είχε ως τίτλο «Ο μίτος της ψηφιακής Ευρώπης», συζητήθηκαν από διακεκριμένους ακαδημαϊκούς, δημοσιογράφους, ειδικούς επιστήμονες και εκπροσώπους φορέων, από την Ελλάδα και το εξωτερικό, οι συνεχείς εξελίξεις στο χώρο της ψηφιακής εποχής καθώς και το πώς οι νέες τεχνολογίες επηρεάζουν, διαμορφώνουν και μετεξελίσσουν τη διοίκηση, την επικοινωνία, την ενημέρωση σε όλα τα επίπεδα και σε κάθε πτυχή τους.

20.11 Οικονομικό Φόρουμ των Δελφών

Στέλεχος της ΑΔΑΕ παρακολούθησε την Ετήσια Συνάντηση του Οικονομικού Φόρουμ των Δελφών πραγματοποιήθηκε από τις 26 έως 29 Απριλίου 2023 στην πόλη των Δελφών.

Κατά τη διάρκεια του φόρουμ έγιναν ουσιαστικές συζητήσεις για την κατάσταση του κόσμου με σημαντικές προσωπικότητες της πολιτικής, των επιχειρήσεων, της διπλωματίας και της κοινωνίας των πολιτών. Οι θεματικές που αναπτύχθηκαν αφορούσαν την γεωπολιτική, το κλίμα και το περιβάλλον, τη βιώσιμη οικονομία, την κοινωνική ενσωμάτωση και την τεχνολογική πρόοδο.

21. Συμμετοχή του προσωπικού της ΑΔΑΕ σε προγράμματα επιμόρφωσης

Μέσα στο 2023, υπάλληλοι της ΑΔΑΕ συμμετείχαν σε πιστοποιημένα επιμορφωτικά προγράμματα, τα οποία σχεδίασαν και υλοποίησαν φορείς όπως το Ινστιτούτο Επιμόρφωσης (ΙΝΕΠ) του Εθνικού Κέντρου Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης (ΕΚΔΔΑ).

Τα προγράμματα του ΙΝΕΠ επιχειρούν να συμβάλλουν στην ανάπτυξη μιας αποτελεσματικής διοίκησης που διασφαλίζει υψηλή ποιότητα υπηρεσιών προς τους πολίτες, προς όφελος της ισόρροπης ανάπτυξης και της κοινωνικής συνοχής. Στόχος τους είναι η αναβάθμιση του ανθρώπινου δυναμικού, μέσα από τη διαρκή εκπαίδευση και την πιστοποιημένη επιμόρφωση, καθώς και ο εκσυγχρονισμός του δημοσίου και των φορέων του, μέσω της έρευνας, της τεκμηρίωσης και της καινοτομίας.

Συγκεκριμένα, έξι υπάλληλοι της ΑΔΑΕ παρακολούθησαν το επιμορφωτικό πρόγραμμα «Εκπαίδευση προϊσταμένων τμημάτων», διάρκειας 35 ωρών (23 – 27 Ιανουαρίου, 12 – 16 Ιουνίου, 25 -29 Σεπτεμβρίου, 4 – 8 Δεκεμβρίου). Δύο υπάλληλοι της ΑΔΑΕ παρακολούθησαν το επιμορφωτικό πρόγραμμα «Δημοσιονομική

διαχείριση: Έλεγχος και πληρωμή δαπανών στην κεντρική διοίκηση», που είχε διάρκεια 35 ώρες (20 -24 Μαρτίου).

Ένας υπάλληλος παρακολούθησε το επιμορφωτικό πρόγραμμα «Ειδικό πρόγραμμα διοικητικής επάρκειας», διάρκειας 110 ωρών (3 Απριλίου – 3 Μαΐου). Τρεις υπάλληλοι της ΑΔΑΕ παρακολούθησαν το επιμορφωτικό σεμινάριο «Λογιστική μεταρρύθμιση: εφαρμογή πλαισίου και λογιστικών πολιτικών στο δημόσιο τομέα», διάρκειας 35 ωρών (3 – 7 Απριλίου & 9 -13 Οκτωβρίου).

Μία υπάλληλος παρακολούθησε το επιμορφωτικό πρόγραμμα «Ηλεκτρονικό τιμολόγιο (HT) στο πλαίσιο των δημόσιων συμβάσεων», διάρκειας 6 ωρών (6 Απριλίου). Δύο στελέχη της ΑΔΑΕ παρακολούθησαν το επιμορφωτικό πρόγραμμα «Εισαγωγική εκπαίδευση», διάρκειας 70 ωρών (15 – 26 Μαΐου).

Ένας υπάλληλος παρακολούθησε το επιμορφωτικό πρόγραμμα «Microsoft Azure AI Fundamentals (AI-900)», διάρκειας 8 ωρών (16 Μαΐου). Δύο υπάλληλοι παρακολούθησαν το επιμορφωτικό πρόγραμμα «Χρήση και διαχείριση Android OS», διάρκειας 35 ωρών (22 – 26 Μαΐου).

Δύο υπάλληλοι παρακολούθησαν το επιμορφωτικό πρόγραμμα «Σύνταξη, έκδοση δημοσίων εγγράφων και δημοσίευση διοικητικών πράξεων», διάρκειας 28 ωρών (27 – 30 Ιουνίου). Δύο υπάλληλοι της ΑΔΑΕ παρακολούθησαν το επιμορφωτικό πρόγραμμα «Βελτίωση κοινωνικών ικανοτήτων: Ανάπτυξη ψυχολογικής ανθεκτικότητας στο χώρο εργασίας (Psychological resilience)», διάρκειας 35 ωρών (3 – 7 Ιουλίου & 8 - 12 Μαΐου).

Δύο υπάλληλοι της ΑΔΑΕ παρακολούθησαν το επιμορφωτικό σεμινάριο «Υλοποίηση και παρακολούθηση της πορείας στο πλαίσιο των ανταγωνιστικών προγραμμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης», διάρκειας 21 ωρών (4 – 6 Ιουλίου). Τρεις υπάλληλοι παρακολούθησαν το επιμορφωτικό πρόγραμμα «Ασφάλεια πληροφοριακών συστημάτων: Βασικές Δεξιότητες», διάρκειας 35 ωρών (10 – 14 Ιουλίου και 4 – 8 Δεκεμβρίου).

Ένας υπάλληλος παρακολούθησε το επιμορφωτικό πρόγραμμα «My EFKA live», που είχε διάρκεια 21 ώρες (12 – 14 Ιουλίου). Μία υπάλληλος παρακολούθησε το επιμορφωτικό πρόγραμμα «Το σύστημα στοχοθεσίας και αξιολόγησης του Νόμου 4940/2022», διάρκειας 35 ωρών (18 – 22 Σεπτεμβρίου).

Ένας υπάλληλος παρακολούθησε το επιμορφωτικό πρόγραμμα «Microsoft security, compliance and identity fundamentals (SC-900)» που είχε διάρκεια 14 ώρες (25 -26 Σεπτεμβρίου). Δύο υπάλληλοι παρακολούθησαν το επιμορφωτικό πρόγραμμα

«Δημόσια πολιτική κυβερνοασφάλειας: Θεσμικό πλαίσιο και εφαρμογές», διάρκειας 35 ωρών (25 – 29 Σεπτεμβρίου & 9 – 13 Οκτωβρίου).

Μία υπάλληλος παρακολούθησε το επιμορφωτικό σεμινάριο «Η καταπολέμηση φαινομένων απάτης και διαφθοράς στη δημόσια διοίκηση», διάρκειας 28 ωρών (16 – 19 Οκτωβρίου). Ένας υπάλληλος της ΑΔΑΕ παρακολούθησε το επιμορφωτικό πρόγραμμα «Δημοσιονομικός έλεγχος», διάρκειας 35 ωρών (6 – 10 Νοεμβρίου).

Μία υπάλληλος της ΑΔΑΕ παρακολούθησε το επιμορφωτικό σεμινάριο «Ευρωπαϊκή Ένωση: Θεσμικά όργανα και πολιτικές», διάρκειας 21 ωρών (5 – 7 Δεκεμβρίου). Έξι υπάλληλοι παρακολούθησαν την «Ημερίδα για τις εξελίξεις και τις δυνατότητες της μηχανικής μάθησης στη δημόσια διοίκηση», διάρκειας 6 ωρών (7 Δεκεμβρίου).

Μία υπάλληλος παρακολούθησε το επιμορφωτικό σεμινάριο «Προσβασιμότητα ιστότοπων και διαδικτυακών εφαρμογών», διάρκειας 21 ωρών (11 – 19 Δεκεμβρίου).

Δύο υπάλληλοι της ΑΔΑΕ παρακολούθησαν το επιμορφωτικό πρόγραμμα «Ανάπτυξη διοικητικών ικανοτήτων: Επίλυση προβλήματος (Problem solving) και τεχνικές λήψης, διάρκειας 35 ωρών (18 – 22 Δεκεμβρίου) και ένας υπάλληλος παρακολούθησε το επιμορφωτικό σεμινάριο «Ευρωπαϊκά προγράμματα: Αναζήτηση πρόσκληση υποβολής προτάσεων και συγγραφή πρότασης χρηματοδότησης», διάρκειας 21 ωρών (18 – 20 Δεκεμβρίου).

Επιπλέον, στέλεχος της ΑΔΑΕ παρακολούθησε ένα διαδικτυακό σεμινάριο που πραγματοποιήθηκε στο πλαίσιο του έργου «DigiGreen Post project» στις 29 Νοεμβρίου 2023, αναφορικά με τις νέες ανάγκες και απαιτήσεις της ταχυδρομικής αγοράς σε Ευρωπαϊκό Επίπεδο.

22. Η διαδικτυακή πύλη της ΑΔΑΕ

Το 2023 ολοκληρώθηκαν οι εργασίες σχεδιασμού και ανάπτυξης της νέας διαδικτυακής πύλης της Αρχής, η οποία δημιουργήθηκε με σπουδή και πρόνοια να καλύπτει τόσο τις υπάρχουσες, όσο και τις άμεσα μελλοντικές ανάγκες της Αρχής. Η νέα διαδικτυακή πύλη πρόκειται να αναρτηθεί μέσα στο πρώτο δίμηνο του 2024.

Η ΑΔΑΕ στοχεύει σε μια άρτια παρουσία στο διαδίκτυο, με γνώμονα την ανταπόκριση στην ανάγκη για σφαιρική και έγκυρη ενημέρωση, η οποία προσφέρεται στον χρήστη με αισθητικά ποιοτικό και λειτουργικά εύχρηστο τρόπο.

Στη διαδικτυακή πύλη της ΑΔΑΕ αναρτώνται οι ανακοινώσεις της Αρχής, ενώ παρέχεται και ενημέρωση αναφορικά με το απόρρητο των επικοινωνιών. Οι

πληροφορίες έχουν ταξινομηθεί σε θεματικές ενότητες, με στόχο να διευκολύνονται τόσο οι πολίτες, όσο και οι πάροχοι υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών και ταχυδρομικών υπηρεσιών στην αναζήτηση ενημέρωσης για την ισχύουσα νομοθεσία, το έργο της Αρχής, τους τρόπους αυτοπροστασίας των ψηφιακών χρηστών και συνδρομητών και άλλα θέματα.

Ο σχεδιασμός της νέας διαδικτυακής πύλης επιχειρεί να μεγιστοποιήσει την εκμετάλλευση ηλεκτρονικών υπηρεσιών - δυνατοτήτων. Παράλληλα, ο νέος ιστότοπος είναι συμβατός με όλες τις κινητές συσκευές, διευκολύνοντας την επίσκεψη και την πλοήγηση σε αυτό, ενώ διαθέτει μέριμνα για τη μελλοντική διασύνδεση με τα social media (π.χ με το κανάλι της ΑΔΑΕ στο You Tube).

Η νέα διαδικτυακή πύλη της ΑΔΑΕ διαθέτει εφαρμογή αποδοχής εισερχόμενων μηνυμάτων, έτσι ώστε η επεξεργασία κάθε ερώτησης, καταγγελίας ή κατάθεσης εγγράφων που υποβάλλουν οι πολίτες να γίνεται εξ ολοκλήρου ηλεκτρονικά.

Η σχεδιαστική επιλογή του νέου ιστότοπου έχει ως γνώμονα την εξέλιξη και τη διάρκεια, με στόχο την ύπαρξη μίας ασφαλούς και λειτουργικής διαδικτυακής πύλης, η οποία θα προσφέρει στον επισκέπτη εύκολη πλοήγηση, σε ένα περιβάλλον με όμορφο σχεδιασμό.

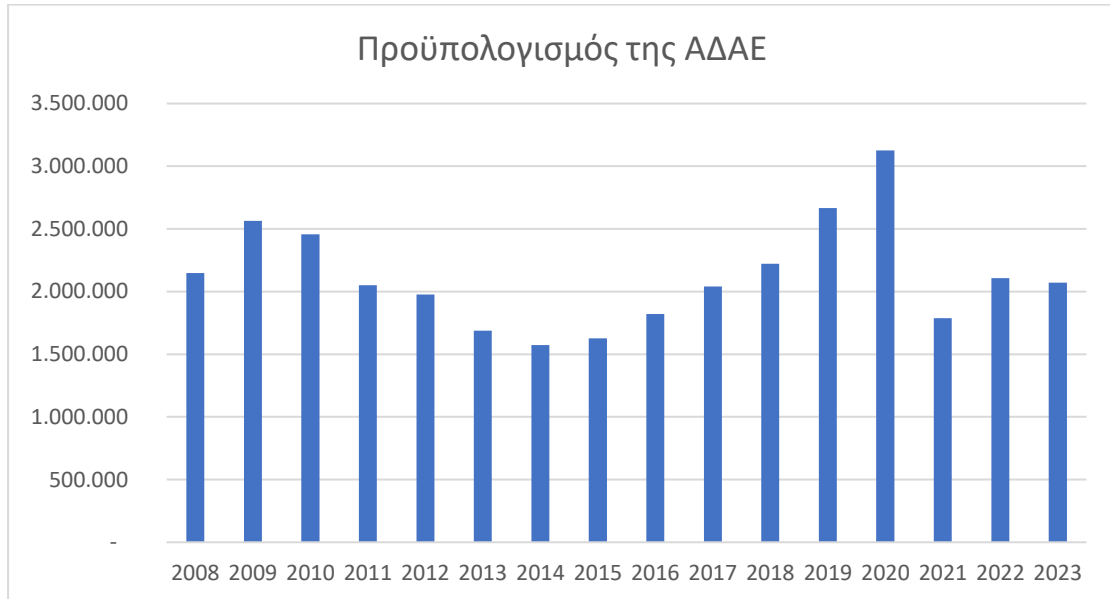
23. Προϋπολογισμός της ΑΔΑΕ

Η ΑΔΑΕ, ως Ανεξάρτητη Διοικητική Αρχή, καταρτίζει δικό της προϋπολογισμό και οι αναγκαίες για τη λειτουργία της πιστώσεις εγγράφονται υπό τον ίδιο φορέα στον προϋπολογισμό του Υπουργείου Δικαιοσύνης. Ο προϋπολογισμός της Αρχής καταρτίζεται με ευθύνη του Προέδρου της και υποβάλλεται απευθείας στο Γενικό Λογιστήριο του Κράτους. Η ευθύνη εκτέλεσης του προϋπολογισμού της ΑΔΑΕ ανήκει αποκλειστικά σε αυτήν, στο πλαίσιο της πλήρους αυτοτέλειάς της, και διατάκτης των δαπανών είναι ο Πρόεδρός της.

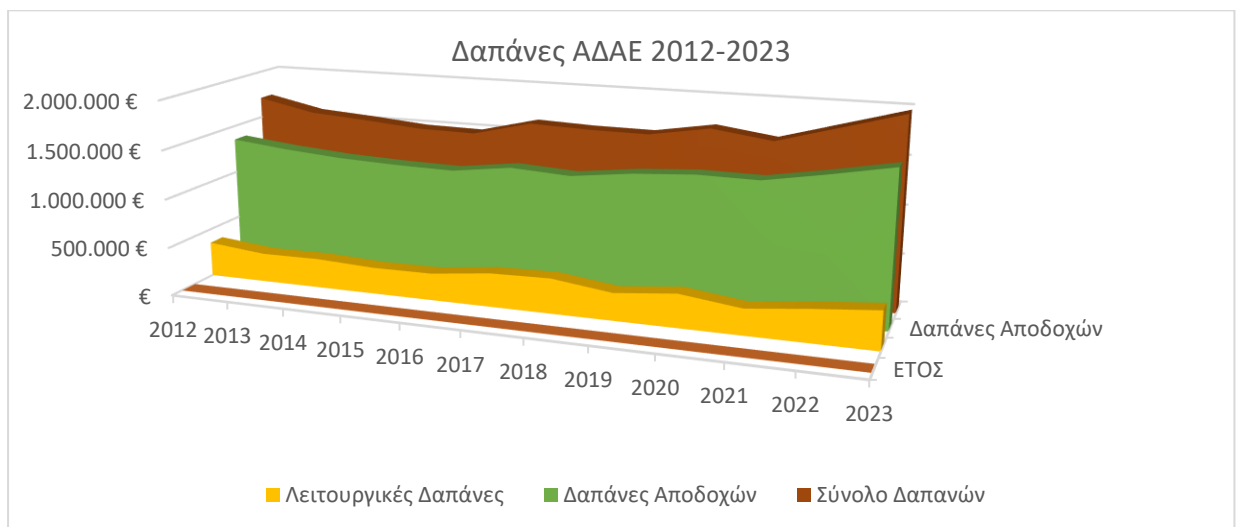
Κατά το οικονομικό έτος 2023 ο συνολικός προϋπολογισμός της ΑΔΑΕ διαμορφώθηκε στο ποσό των 2.071.000 ευρώ έναντι 1.879.000 ευρώ αρχικά ψηφισμένου προϋπολογισμού έτους. Οι συνολικές ετήσιες δαπάνες ανήλθαν σε 1.976.141 ευρώ έναντι 1.800.756 ευρώ κατά το έτος 2022. Οι διαθέσιμες πιστώσεις για τις λειτουργικές δαπάνες ενισχύθηκαν εκτάκτως από το ειδικό αποθεματικό του Υπουργείου Οικονομικών κατόπιν σχετικού αιτήματος της ΑΔΑΕ και ανήλθαν στα 471.600 ευρώ εκ των οποίων δαπανήθηκαν 391.633,01 ευρώ. Επίσης οι πιστώσεις για μισθοδοτικές

δαπάνες διαμορφώθηκαν στο ποσό των 1.599.400,00 ευρώ έναντι 1.482.000,00 ευρώ ψηφισμένου αρχικού προϋπολογισμού έτους για την εν λόγω μείζονα κατηγορία. Επισημαίνεται ότι για μισθοδοσία δαπανήθηκαν 1.584.508,53 ευρώ κατά το οικονομικό έτος 2023.

Διάγραμμα 15 Προϋπολογισμός της ΑΔΑΕ

Διάγραμμα 16 Δαπάνες της ΑΔΑΕ

	Λειτουργικές Δαπάνες	Δαπάνες Αποδοχών	Σύνολο Δαπανών
2023	391.633,01	1.584.508,53	1.976.141,54
2022	333.883,59	1.466.872,44	1.800.756,03
2021	265.271,58	1.359.575,36	1.624.846,94
2020	342.445,74	1.365.815,20	1.708.260,94
2019	280.389,59	1.325.521,74	1.605.911,33
2018	358.968,69	1.251.832,49	1.610.801,18
2017	345.638,11	1.287.666,86	1.633.304,97
2016	277.423,38	1.208.296,99	1.485.720,37
2015	273.215,30	1.220.164,38	1.495.619,17
2014	302.057,26	1.244.537,38	1.546.594,64
2013	296.443,49	1.291.309,74	1.587.753,23
2012	356.897,25	1.355.651,04	1.712.548,29

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

1. Νομοθετικές προτάσεις της ΑΔΑΕ

Παρακάτω παρουσιάζονται οι νομοθετικές προτάσεις, οι οποίες έχουν υποβληθεί από την ΑΔΑΕ για την ενίσχυση του θεσμικού πλαισίου προστασίας των επικοινωνιών.

Παρατηρείται προκαταρκτικά ότι το νομοθετικό πλαίσιο που διέπει την ΑΔΑΕ (πρόκειται βασικά για τον Ν. 3115/2003) είναι απαρχαιωμένο, και υπήρξε εξ αρχής ελλιπές κανονιστικά σε πολλά σημεία, ασαφές και μη άρτιο νομοτεχνικά. Οι ελλείψεις αυτές κατέστησαν εντονότερες με την πάροδο των 21 και πλέον ετών έκτοτε, λαμβανομένων υπόψη των ραγδαίων τεχνολογικών εξελίξεων στους τομείς των ηλεκτρονικών επικοινωνιών και της μεγάλης ανάπτυξης των τεχνικών παρακολούθησης από κρατικές υπηρεσίες. Κατά τη χρονική αυτή περίοδο υπήρξαν επίσης και σημαντικές μεταβολές στο νομικό καθεστώς που διέπει την προστασία των προσωπικών δεδομένων και τις ηλεκτρονικές επικοινωνίες (κυρίως στο ενωσιακό δίκαιο). Τα προαναφερθέντα έχουν καταστήσει εμφανή την ανάγκη σημαντικών τροποποιήσεων στο σχετικό με την ΑΔΑΕ νομικό κανονιστικό πλαίσιο. Ένα σημαντικό έργο στο οποίο θα πρέπει να εγκύψει η Αρχή, δια των αρμοδίων οργάνων της, είναι η σύνταξη και υποβολή στην Πολιτεία ενός συνολικού σχεδίου τροποποιήσεως των βασικών νομοθετικών κειμένων που διέπουν την ΑΔΑΕ.

2. Ανάλυση των νομοθετικών προτάσεων της ΑΔΑΕ

2.1. Άσκηση ελέγχου από το προσωπικό της ΑΔΑΕ και διεύρυνση του ελέγχου και στα στοιχεία επικοινωνίας. β. Έλεγχος καταγγελιών για παραβίαση του απορρήτου των επικοινωνιών. γ. Δυνατότητα κατάσχεσης των μέσων παραβίασης του απορρήτου των επικοινωνιών. δ. Πολιτική λειτουργίας και ασφάλειας δικτύου της ΑΔΑΕ

Οι προτεινόμενες ρυθμίσεις αφορούν τις περιπτώσεις α', δ' και ε' της παραγράφου 1 του άρθρου 6 του Ν. 3115/2003, καθώς και προσθήκη περίπτωσης ιδ':

α) Διευρύνεται ο έλεγχος της ΑΔΑΕ, όχι μόνο στις τράπεζες δεδομένων, αλλά και στα στοιχεία επικοινωνίας.

Προτείνεται ακόμη, η διενέργεια ελέγχων να γίνεται όχι μόνο από μέλος ή μέλη της ΑΔΑΕ, αλλά και από ειδικώς προς τούτο ορισθέντα μέλη του προσωπικού της, προκειμένου η ΑΔΑΕ να αντεπεξέλθει στο εύρος των ελέγχων που είναι επιφορτισμένη να διενεργεί.

β) Αναδιατυπώνεται η διάταξη του άρθρου 6 §. 1δ) του Ν. 3115/2003.

γ) Η παράγραφος 1ε του άρθρου 6 του Ν. 3115/2003 πρέπει να αποσαφηνισθεί ότι έχει την έννοια ότι η ΑΔΑΕ έχει την αρμοδιότητα να εξετάζει γενικώς τα ζητήματα τα σχετιζόμενα με την νομοθεσία της άρσης του απορρήτου των επικοινωνιών.

δ) Κρίνεται ότι πρέπει να υφίσταται και να εφαρμόζεται Πολιτική Ασφάλειας για το εσωτερικό δίκτυο της Αρχής.

Προτεινόμενη ρύθμιση

Οι περιπτώσεις α', δ' και ε' της παραγράφου 1 του άρθρου 6 του Ν. 3115/2003, αντικαθίστανται ως εξής και προστίθεται περίπτωση ιδ':

«α) Διενεργεί, αυτεπαγγέλτως ή κατόπιν καταγγελίας, τακτικούς και έκτακτους ελέγχους, σε εγκαταστάσεις, τεχνικό εξοπλισμό, αρχεία, τράπεζες δεδομένων, δεδομένα επικοινωνίας και έγγραφα της Εθνικής Υπηρεσίας Πληροφοριών (ΕΥΠ), άλλων δημόσιων υπηρεσιών, οργανισμών, επιχειρήσεων του ευρύτερου δημόσιου τομέα, καθώς και ιδιωτικών επιχειρήσεων που ασχολούνται με ταχυδρομικές, τηλεπικοινωνιακές ή άλλες υπηρεσίες σχετικές με την ανταπόκριση και την επικοινωνία. Τον έλεγχο διενεργούν τουλάχιστον ένα μέλος της ΑΔΑΕ και μέλη του προσωπικού της, τα οποία ορίζονται με απόφαση της Αρχής ύστερα από εισήγηση του Προέδρου. Κατά τον έλεγχο αρχείων που τηρούνται για λόγους εθνικής ασφάλειας παρίσταται αυτοπροσώπως ο Πρόεδρος.

δ) Δύναται να προβαίνει στην κατάσχεση μέσων και στοιχείων ή δεδομένων παραβίασης του απορρήτου και ορίζεται η ίδια μεσεγγυούχος αυτών μέχρι να αποφανθούν τα αρμόδια δικαστήρια. Προβαίνει, κατόπιν δικαστικής απόφασης, εφόσον υφίσταται εκκρεμής ποινική διαδικασία, στην καταστροφή πληροφοριών ή στοιχείων ή δεδομένων, τα οποία αποκτήθηκαν με παράνομη παραβίαση του απορρήτου των επικοινωνιών.

ε) Εξετάζει κάθε περίπτωση παραβίασης των διατάξεων περί άρσεως απορρήτου των επικοινωνιών, καθώς και καταγγελίες σχετικές με την προστασία των δικαιωμάτων των αιτούντων.

ιδ) Εκδίδει την Πολιτική Λειτουργίας και Ασφάλειας του δικτύου της.»

2.2. Διατύπωση γνώμης της ΑΔΑΕ για την έκδοση του κανονισμού γενικών αδειών

Προβλέπεται η διατύπωση γνώμης της ΑΔΑΕ κατά την έκδοση του Κανονισμού της § 5 του άρθρου 120 του Ν. 4727/2020 (ΦΕΚ 184 Α'/23.09.2020), όποτε αυτός αφορά θέματα προστασίας του απορρήτου των επικοινωνιών.

Προτεινόμενη ρύθμιση

Στο τέλος της παραγράφου 5 του άρθρου 120 του Ν. 4727/2020 (ΦΕΚ Α'184/23.09.2020) προστίθεται το εξής εδάφιο:

«Όταν ο Κανονισμός αφορά στην προστασία του απορρήτου των επικοινωνιών, εκδίδεται μετά από γνώμη της Αρχής Διασφάλισης Απορρήτου Επικοινωνιών (ΑΔΑΕ)».

2.3. Ανάθεση αρμοδιοτήτων στον Αντιπρόεδρο της ΑΔΑΕ

Με απόφαση της Ολομέλειας της ΑΔΑΕ, ύστερα από εισήγηση του Προέδρου, θα μπορούν να ανατίθενται αρμοδιότητές του στον Αντιπρόεδρο της ΑΔΑΕ. Η προσθήκη στον νόμο γίνεται προκειμένου να καταστεί αποτελεσματικότερη η λειτουργία της ΑΔΑΕ.

Προτεινόμενη ρύθμιση

Η παράγραφος 4 του άρθρου 7 του Ν. 3115/2003 αντικαθίσταται ως εξής:

«4) Τα μέλη της ΑΔΑΕ κατά την άσκηση των καθηκόντων τους ενεργούν συλλογικά. Στον Πρόεδρο ανατίθενται καθήκοντα συντονισμού και διοίκησης των υπηρεσιών της ΑΔΑΕ, καθώς και παρακολούθησης της εκτέλεσης των αποφάσεων, πορισμάτων και οποιωνδήποτε άλλων πράξεων της ΑΔΑΕ. Με απόφαση της ΑΔΑΕ μπορούν να ανατίθενται, στα μέλη ή στο προσωπικό της, συγκεκριμένα καθήκοντα, μεταξύ των οποίων καθήκοντα διοίκησης ή διαχείρισης. Ο Πρόεδρος με απόφασή του που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως μπορεί να εξουσιοδοτεί μέλη ή άλλα όργανά της να υπογράφουν «με εντολή Προέδρου» έγγραφα ή άλλες πράξεις της ΑΔΑΕ. Η ΑΔΑΕ εκπροσωπείται έναντι τρίτων δικαστικώς και εξωδίκως από τον Πρόεδρό της και όταν αυτός κωλύεται από τον Αντιπρόεδρο. Η ΑΔΑΕ δύναται να αναθέτει την εκπροσώπηση για συγκεκριμένη πράξη ή ενέργεια ή κατηγορία πράξεων ή ενεργειών σε άλλο μέλος της. Με απόφαση της ΑΔΑΕ, ύστερα από εισήγηση του Προέδρου, μπορούν να ανατίθενται αρμοδιότητές του στον Αντιπρόεδρο.».

2.4. Οικονομική ευελιξία – Πόροι της ΑΔΑΕ

Προτείνεται να προστεθεί άρθρο 7^Α στον ιδρυτικό νόμο της ΑΔΑΕ, ούτως ώστε η Αρχή να αποκτήσει τη δέουσα οικονομική αυτοτέλεια, ώστε να επιτελεί αποτελεσματικότερα το έργο της. Αυτό δικαιολογείται από το γεγονός ότι η ΑΔΑΕ αποτελεί συνταγματικά κατοχυρωμένη ανεξάρτητη αρχή, σύμφωνα με το άρθρο 19 του Συντάγματος, και άρα πρέπει να απολαύει της μέγιστης δυνατής οικονομικής αυτοτέλειας, προκειμένου να

αντεπεξέρχεται στις αυξημένες υποχρεώσεις που πηγάζουν από τις αρμοδιότητές της. Ως γνωστόν, η ΑΔΑΕ είναι επιφορτισμένη με ελεγκτική και κυρωτική αρμοδιότητα και πρέπει επομένως να ασκεί τα καθήκοντά της όσο το δυνατόν ταχύτερα, πιο άμεσα και αποτελεσματικά, χωρίς προσκόμματα και καθυστερήσεις που συνεπάγεται η έλλειψη οικονομικής αυτοτέλειάς της και η υπαγωγή της στις διαδικασίες του δημόσιου λογιστικού. Με τον τρόπο αυτόν και η επιβάρυνση του κρατικού προϋπολογισμού θα μειωθεί σταδιακά, και η Αρχή θα αποκτήσει τα αναγκαία οικονομικά μέσα για την πραγμάτωση της αποστολής της.

Προτεινόμενη ρύθμιση

Μετά το άρθρο 7 του Ν. 3115/2003, προστίθεται άρθρο 7^Α ως εξής:

«Άρθρο 7^Α

Πόροι της Αρχής

1. Πόρους της ΑΔΑΕ αποτελούν: α) οι αναγκαίες πιστώσεις για τη λειτουργία της που εγγράφονται στον προϋπολογισμό του Υπουργείου Δικαιοσύνης, β) λοιπές πιστώσεις από τον κρατικό προϋπολογισμό ή το πρόγραμμα δημοσίων επενδύσεων, γ) πόροι ή έσοδα από ημεδαπά ή διεθνή προγράμματα ή προγράμματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθώς και κονδύλια από το Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο Αναφοράς και δ) κάθε άλλος πόρος που περιέρχεται στην ΑΔΑΕ βάσει ειδικής ή γενικής διάταξης της κείμενης νομοθεσίας. Η ΑΔΑΕ μπορεί να τηρεί σχετικό τραπεζικό λογαριασμό.

2. Ποσοστό 20 % από τα διοικητικά τέλη του άρθρου 124 του Ν. 4727/2020 που επιβάλλονται στους παρόχους ηλεκτρονικών επικοινωνιών, καθώς και από τα διοικητικά τέλη της παραγράφου 2 του άρθρου 11 του Ν. 4053/2012 που επιβάλλονται στους παρόχους ταχυδρομικών υπηρεσιών περιέρχεται ετησίως στην ΑΔΑΕ. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Δικαιοσύνης, καθορίζεται η διαδικασία περιέλευσης του ανωτέρω ποσοστού στην ΑΔΑΕ, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή του παρόντος άρθρου. Προς τούτο, η ΑΔΑΕ συντάσσει πλήρη, αναλυτική και ειδικώς αιτιολογημένη μελέτη, στην οποία αναλύει το κόστος που υφίσταται για την πιστοποίηση και τον έλεγχο των πολιτικών ασφάλειας των επιχειρήσεων που υπάγονται στην αρμοδιότητά της, ανάλογα με τον αριθμό των συνδρομητών τους, τον κύκλο των εργασιών, καθώς και με τις επιμέρους εγκαταστάσεις τους, την οποία αποστέλλει προς τους αρμόδιους Υπουργούς Οικονομικών και Δικαιοσύνης.

3. Οι πόροι και τα έσοδα της Αρχής που προβλέπονται από τις διατάξεις του παρόντος μπορούν να διατίθενται ιδίως για την κάλυψη δαπανών σχετικά με:

- α) την αγορά υλικού και λογισμικού για τη διασφάλιση του απορρήτου των επικοινωνιών,
- β) την ενημέρωση και την ευαισθητοποίηση του κοινού και των παρόχων ηλεκτρονικών επικοινωνιών σε θέματα κανονιστικού πλαισίου και τεχνολογικών εξελίξεων,
- γ) την εκπαίδευση και την πιστοποίηση του προσωπικού της,
- δ) τη συμμετοχή της ΑΔΑΕ σε διεθνή συνέδρια και οργανώσεις σχετικά με το αντικείμενό της,
- ε) τη διοικητική λειτουργία της ΑΔΑΕ και
- στ) άλλες ανάγκες που προκύπτουν κατά την εκτέλεση του έργου της.

4. Κάθε τρία (3) έτη μετά την έναρξη ισχύος της διάταξης του παρόντος άρθρου και εφόσον η ΑΔΑΕ έχει αποθεματικό από την κάλυψη των δαπανών της παραγράφου 3 του παρόντος άρθρου, οι πλεονάζουσες πιστώσεις αποτελούν έσοδα του κρατικού προϋπολογισμού, στον οποίο και μεταφέρονται. Η μεταφορά λαμβάνει χώρα μετά την έκδοση διαπιστωτικής απόφασης των Υπουργών Δικαιοσύνης και Οικονομικών, ύστερα από σχετική απόφαση της Ολομέλειας της Αρχής.

3. Άλλες προτάσεις της ΑΔΑΕ

Επισημαίνεται ότι, σύμφωνα με το άρθρο 11 § 3 του νόμου 3674/2008, υπόκεινται σε προσφυγή ενώπιον του Διοικητικού Εφετείου Αθηνών μόνο οι αποφάσεις της ΑΔΑΕ, με τις οποίες επιβάλλονται οι προβλεπόμενες από την §1 του ίδιου άρθρου κυρώσεις, δηλ. μόνον οι κυρώσεις οι οποίες επιβάλλονται σε παρόχους υπηρεσιών τηλεφωνίας για τις παραβιάσεις των υποχρεώσεών τους. Αντιθέτως, οι αποφάσεις της ΑΔΑΕ, με τις οποίες επιβάλλονται αντίστοιχες κυρώσεις σε παρόχους ταχυδρομικών υπηρεσιών, μπορούν να προσβληθούν με αίτηση ακυρώσεως ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 6 §4 του νόμου 3115/2003. Πλην όμως, κρίνεται σκόπιμο να ενοποιηθεί η εν λόγω ρύθμιση, λόγω της σοβαρότητας του ζητήματος, έτσι ώστε άπασες οι αποφάσεις της ΑΔΑΕ, με τις οποίες επιβάλλονται κυρώσεις, να μπορούν να προσβληθούν με αίτηση ακυρώσεως ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας.

3.1.Αρμοδιότητα επί εσωτερικών δικτύων σε οργανισμούς, υπηρεσίες και επιχειρήσεις, οι οποίες διαθέτουν δίκτυα επικοινωνιών

Σχετικά με τους φορείς, επί των οποίων η ΑΔΑΕ έχει αρμοδιότητα ελέγχου, σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 6 § 1 εδ. α΄, εκτός από τους εν λόγω φορείς, υπάρχουν, όπως είναι γνωστό, οργανισμοί, υπηρεσίες και επιχειρήσεις, που διαθέτουν δίκτυα επικοινωνιών τα οποία προορίζονται καταρχήν για να εξυπηρετούν τις δικές τους ανάγκες, παράλληλα όμως χρησιμοποιούνται από τους εργαζομένους σε αυτές, τους συνεργάτες και τους πελάτες τους και για τις προσωπικές τους επικοινωνίες. Αναφέρονται ενδεικτικά οι περιπτώσεις εκπαιδευτικών ιδρυμάτων (ΑΕΙ, ΤΕΙ), δήμων, επιμελητηρίων, νοσοκομείων, ξενοδοχείων κ.ά. Επειδή δε ένα σημαντικό μέρος των επικοινωνιών που διεξάγονται πραγματοποιείται μέσα από τα προαναφερθέντα ιδιωτικά δίκτυα (ειδικότερα στις τηλεπικοινωνίες και στο διαδίκτυο), τίθεται το ζήτημα του ελέγχου των εν λόγω φορέων σε ό,τι αφορά στην τήρηση του απορρήτου της επικοινωνίας των υπαλλήλων, των συνεργατών ή των πελατών τους.

Σημειώνεται ότι η σχετική συνταγματική διάταξη (άρθρο 19) ορίζει ότι το απόρρητο των επικοινωνιών είναι απολύτως απαραβίαστο, για τον έλεγχο δε της τήρησης του απορρήτου από κάθε φορέα που εμπλέκεται στην παροχή υπηρεσιών επικοινωνιών συστήθηκε η ΑΔΑΕ.

Όπως προκύπτει από τη διατύπωση του άρθρου 6 § 1α του Ν. 3115/2003 που προαναφέρθηκε, η ΑΔΑΕ δεν έχει αρμοδιότητα να ασκεί έλεγχο στους φορείς αυτούς ως προς την τήρηση του απορρήτου για τις περιπτώσεις που αναφέρθηκαν παραπάνω. Για το λόγο αυτό, η ανωτέρω προταθείσα τροποποίηση της περ. α΄ της παραγράφου 1 του άρθρου 6 του Ν. 3115/2003 θα δύνατο να εμπεριέχει και σχετική ρύθμιση για τα προαναφερθέντα ιδιωτικά δίκτυα ως εξής:

Προτεινόμενη ρύθμιση

Η περίπτωση α΄ της παραγράφου 1 του άρθρου 6 του Ν. 3115/2003, αντικαθίσταται ως εξής:

«α) Διενεργεί, αυτεπαγγέλτως ή κατόπιν καταγγελίας, τακτικούς και έκτακτους ελέγχους, σε εγκαταστάσεις, τεχνικό εξοπλισμό, αρχεία, τράπεζες δεδομένων, δεδομένα επικοινωνίας και έγγραφα της Εθνικής Υπηρεσίας Πληροφοριών (ΕΥΠ), άλλων δημόσιων υπηρεσιών, οργανισμών, επιχειρήσεων του ευρύτερου δημόσιου τομέα, καθώς και ιδιωτικών επιχειρήσεων που ασχολούνται με ταχυδρομικές, τηλεπικοινωνιακές ή άλλες υπηρεσίες σχετικές με την ανταπόκριση και την επικοινωνία. Εκτός από τα παραπάνω, διενεργεί, αυτεπαγγέλτως ή κατόπιν

καταγγελίας, τακτικούς και έκτακτους ελέγχους, σε υπηρεσίες, οργανισμούς και επιχειρήσεις που διαθέτουν εσωτερικά δίκτυα (intranet) ή ιδιωτικά τηλεφωνικά κέντρα ή προμηθεύουν εξοπλισμό ηλεκτρονικών επικοινωνιών ή παρέχουν υπηρεσίες σχετικές με δραστηριότητες ηλεκτρονικών επικοινωνιών στους προαναφερθέντες οργανισμούς και επιχειρήσεις είτε ανήκουν στον δημόσιο είτε στον ιδιωτικό τομέα εν γένει. Η κατοχή οποιασδήποτε άδειας δεν παρεμποδίζει τον έλεγχο. Τον έλεγχο διενεργούν τουλάχιστον ένα μέλος της ΑΔΑΕ και μέλη του προσωπικού της, τα οποία ορίζονται με απόφαση της Αρχής ύστερα από εισήγηση του Προέδρου. Κατά τον έλεγχο αρχείων που τηρούνται για λόγους εθνικής ασφάλειας παρίσταται αυτοπροσώπως ο Πρόεδρος.»

4. Εξασφάλιση των αναγκαίων μέσων για την υλοποίηση του θεσμικού ρόλου της ΑΔΑΕ

i. Προϋπολογισμός

Το 2023, ο προϋπολογισμός της ΑΔΑΕ διαμορφώθηκε στο ποσό των 2.071.000 ευρώ έναντι 2.106.007 ευρώ του προηγούμενου έτους.

Στον πίνακα που ακολουθεί εμφανίζονται αναλυτικά τα εγκεκριμένα ποσά του προϋπολογισμού της Αρχής ανά έτος, με αφετηρία το 2005, όταν ξεκίνησε ουσιαστικά το ελεγκτικό της έργο.

Πίνακας 5 Εγκεκριμένοι προϋπολογισμοί της ΑΔΑΕ (2005–2023)

Έτος	Εγκεκριμένος προϋπολογισμός της ΑΔΑΕ (σε ευρώ)
2023	2.071.000
2022	2.106.007
2021	1.787.000
2020	3.126.080
2019	2.666.000
2018	2.223.000
2017	2.041.000

2016	1.822.000
2015	1.628.000
2014	1.574.000
2013	1.687.500
2012	1.976.535
2011	2.051.500
2010	2.456.500
2009	2.563.000
2008	2.147.000
2007	2.145.000
2006	2.100.000
2005	2.000.000

ii. Τεχνολογικός εξοπλισμός

Η διαρκής εξέλιξη της τεχνολογίας επιβάλλει τον ανάλογο εξοπλισμό της ΑΔΑΕ με σύγχρονα μέσα, ο οποίος αναφέρεται, ενδεικτικά σε:

- αναβάθμιση συσκευών/συστημάτων ελέγχου δικτύου (φάσματος) κινητής τηλεφωνίας,
- ανάλυση και διερεύνηση περιστατικών ασφάλειας των τηλεπικοινωνιακών συστημάτων των παρόχων,
- έλεγχο ασφάλειας δικτύων (vulnerability scanners, penetration testing κ.λπ.).

Η ΑΔΑΕ στερείται του ενδεδειγμένου τεχνολογικού εξοπλισμού λόγω του μικρού προϋπολογισμού που της εγκρίνεται.

iii. Υποδομές

Για να ανταποκριθεί στον θεσμικό της ρόλο, η ΑΔΑΕ χρειάζεται χώρο που να καλύπτει τις ανάγκες στέγασης των υπηρεσιών της και υλικοτεχνική υποδομή (π.χ. εξοπλισμό ανίχνευσης παραβίασης του απορρήτου, πληροφορικά συστήματα, κλπ.).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

Προγραμματισμός δράσης για το 2024

Η Αρχή Διασφάλισης του Απορρήτου των Επικοινωνιών θα συνεχίσει και το έτος 2024 την προσπάθειά της να εκπληρώσει την συνταγματική της αποστολή, ήτοι την προστασία του απορρήτου των επιστολών, της ελεύθερης ανταπόκρισης ή επικοινωνίας με οποιονδήποτε άλλο τρόπο, καθώς και την ασφάλεια των δικτύων και πληροφοριών, ενώ παράλληλα θα συνεχίσει να ελέγχει την τήρηση των όρων και της διαδικασίας άρσης του απορρήτου, όπως προβλέπεται από τον νόμο.

Στο πλαίσιο αυτό θα προχωρήσει στη διενέργεια όλων των απαραίτητων τακτικών και έκτακτων ελέγχων σε εγκαταστάσεις δημόσιων υπηρεσιών ή και ιδιωτικών επιχειρήσεων που ασχολούνται με ταχυδρομικές, τηλεπικοινωνιακές ή άλλες υπηρεσίες και θα ελέγξει από πλευράς νομιμότητας, τους όρους και τις διαδικασίες που ακολουθούνται κατά την εφαρμογή των διατάξεων για άρση του απορρήτου, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην κείμενη νομοθεσία.

Εντός του 2024 θα προχωρήσουν οι διαδικασίες επιλογής προϋσταμένων διευθύνσεων και τμημάτων, κατά τα οριζόμενα στο νόμο 3528/2007 (άρθρα 84-86) και στο νόμο 4369/2016 (άρθρο 30). Στόχος είναι, όταν ολοκληρωθεί η διαδικασία αυτή, η διοικητική δομή της Αρχής να έχει πλήρως εναρμονισθεί με την ισχύουσα στα θέματα αυτά νομοθεσία για τον δημόσιο τομέα και να έχουν εξαλειφθεί οι διάφορες εξαιρετικές ρυθμίσεις που την διείπαν κατά το παρελθόν.

Παράλληλα θα συνεχίσει η προσαρμογή της Αρχής στις ρυθμίσεις του νέου νόμου 5002/2022, ως προς τη διαδικασία ενημέρωσης των πολιτών τόσο για τα ζητήματα που αφορούν τυχόν πραγματοποιηθείσα άρση του απορρήτου των επικοινωνιών τους (άρθρα 4§7 και 6§8 του εν λόγω νόμου), όσο και για τα ζητήματα που αφορούν τη δημιουργία λειτουργικού και αποτελεσματικού ηλεκτρονικού αρχείου της Αρχής επί των ανωτέρω θεμάτων. Στο πλαίσιο αυτό η ΑΔΑΕ ευελπιστεί ότι θα καταστεί εφικτή η δημιουργία ενός αξιόπιστου ηλεκτρονικού αρχείου, έτσι ώστε να μην αναγκάζεται να καταφεύγει στους παρόχους τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών, για την εκτέλεση των καθηκόντων της (διερεύνηση καταγγελιών, απαντήσεις σε αιτήματα ενημέρωσης πολιτών κ.λπ.) παρά μόνον για λόγους διασταύρωσης των στοιχείων.

Σε ένα δυναμικό περιβάλλον γρήγορης εξέλιξης της τεχνολογίας και συνεχούς ανταλλαγής πληροφοριών, η ΑΔΑΕ δε θα μπορούσε παρά να επενδύσει ακόμα

περισσότερο στη θωράκιση της φυσικής και ηλεκτρονικής ασφάλειας των αρχείων που είναι αποθηκευμένα στην ΑΔΑΕ, προστατεύοντάς τα από αυθαίρετες παρεμβάσεις.

Η εντατικότερη αυτή εργασία της Αρχής προς την προστασία του απολύτως απαραβίαστου ατομικού] δικαιώματος της διασφάλισης του απορρήτου επικοινωνιών, απαιτεί συντονισμένη εργασία από εξειδικευμένους επαγγελματίες. Για την κάλυψη των οργανικών κενών και την ενίσχυση του ανθρώπινου δυναμικού της ΑΔΑΕ, εντός του 2024 θα συνεχίσουν οι εργασίες προσέλκυσης προσωπικού, με κάθε τρόπο που προβλέπεται από τις σχετικές διαδικασίες.

Αυτό δε θα σημαίνει βέβαια ότι θα σταματήσουμε να επενδύουμε στην εξέλιξη των στελεχών της Αρχής και την αύξηση της εξωστρέφειάς της. Στελέχη όλων των διευθύνσεων της ΑΔΑΕ θα συμμετέχουν σε σχετικά με την ασφάλεια των δικτύων και πληροφοριών επιστημονικά συνέδρια, καθώς και εκπαιδευτικά σεμινάρια περαιτέρω επαγγελματικής εξέλιξης. Παράλληλα συντονισμένες δράσεις της Αρχής θα ενημερώνουν για το δικαίωμα στην ασφάλεια, προσφέροντας απλούς τρόπους προάσπισης του απορρήτου της επικοινωνίας.

Είναι τέλος σημαντικό οι ενέργειες που έγιναν προς την καταπολέμηση των γραφειοκρατικών αγκυλώσεων στο εσωτερικό της Αρχής κατά τα περασμένα έτη, με την υιοθέτηση νέων πρακτικών και εργαλείων εργασίας, να συνεχιστούν και κατά το έτος 2024, με ακόμη μεγαλύτερη συνέπεια.

Πίνακες Συντομογραφιών

Ελληνικές Συντομογραφίες

ΑΔΑ	Αριθμός Διαδικτυακής Ανάρτησης
ΑΔΑΕ	Αρχή Διασφάλισης του Απορρήτου των Επικοινωνιών
ΑΕ	Ανώνυμη Εταιρεία
ΑΕΕΤ	Ανώνυμη Ελληνική Εταιρεία Τηλεπικοινωνιών
ΑΕΙ	Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα
ΑΠΔΠΧ	Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα
ΑΣΕΠ	Ανώτατο Συμβούλιο Επιλογής Προσωπικού
ΔΑΕΕΒ	Διεύθυνση Αντιμετώπισης Ειδικών Εγκλημάτων Βίας
ΔΕ	Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση
ΔΙΔΑΠ	Διεύθυνση Διαχείρισης και Ανάλυσης Πληροφοριών
ΔΙΤΕ	Δίκαιο Τεχνολογίας & Επικοινωνία
ΕΕ	Ευρωπαϊκή Ένωση
ΕΕΤΤ	Εθνική Επιτροπή Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων
ΕΚΔΔΑ	Εθνικό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης
ΕΛΤΑ	Ελληνικά Ταχυδρομεία
ΕΣΚ	Ενιαίο Σύστημα Κινητικότητας
ΕΥΠ	Εθνική Υπηρεσία Πληροφοριών
ΙΔΑΧ	Ιδιωτικού Δικαίου Αορίστου Χρόνου
ΙΝΕΠ	Ινστιτούτο Επιμόρφωσης
ΚΕΝοΠ	Κέντρο για τον Ευρωπαϊκό Νομικό Πολιτισμό
ΜΕΠΕ	Μονοπρόσωπη Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης
Ν	Νόμος
ΝΠΔΔ	Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου
ΟΕ	Ομάδα Εργασίας
ΟΟΣΑ	Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης
ΟΤΕ	Οργανισμός Τηλεπικοινωνιών Ελλάδος
ΠΔ	Προεδρικό Διάταγμα
ΠΛΑΤΥ	Πολιτική Διασφάλισης του Απορρήτου των Ταχυδρομικών Υπηρεσιών
ΠΕ	Πανεπιστημιακή Εκπαίδευση
Σ/Β	Σταθμός Βάσης

ΤΕ	Ταχυδρομικές Επιχειρήσεις
ΤΕ	Τεχνολογική Εκπαίδευση
ΤΕΙ	Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα
ΤΠΕ	Τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνιών
ΥΕ	Υποχρεωτικής Εκπαίδευσης
ΥΟΔΔ	Τεύχος Υπαλλήλων Ειδικών Θέσεων & Οργάνων Διοίκησης
ΦΕΚ	Φύλλο Εφημερίδας της Κυβερνήσεως

Ξενόγλωσσες Συντομογραφίες

AI	Artificial Intelligence
ATM	Asynchronous Transfer Mode
BEREC	Body of European Regulators for Electronic Communications
CERT	Computer Emergency Response
CLI	Command-Line Interface
CSAM	Child Sexual Abuse Material
DSLAM	Digital Subscriber Line Access Multiplexer
EACEA	European Education and Culture Executive Agency.
ECASEC	European Competent Authorities for Secure Electronic Communications
EECC	Electronic Communications Code
EIOC	European Intelligence Oversight Conference
ENISA	European Network and Information Security Agency
ERGP	European Regulators Group for Postal Services
ESIM	Embedded Sim
EU	European Union
GPS	Global Positioning System
ICT	Information and Communications Technology
IoT	Internet of Things
IP	Internet Protocol
KV	Kabelverzweiger
LAN	Local area network
MAC	Media Access Control

MFA	Multifactor Authentication
NI-ICS	Number-Independent Interpersonal Communication Services
NIS	National Information Security
RTO	Recovery Time Objectives
SIM	Subscriber Identity Module
SLA	Service Level Agreement
SSID	Service Set Identifier
SS7	Signaling System No 7
UAV	Unmanned Aerial Vehicle
UPU	Universal Postal Union
VPN	Virtual Private Network
WEP	Wired Equivalent Privacy
WLAN	Wireless local area network
WPA	Wi-Fi Protected Access
WPA2	Wi-Fi Protected Access 2
WS	Web Server
2FA	Two Factor Authentication
5G	Fifth Generation
6G	Sixth Generation

Παραρτήματα

Παράρτημα 1

Απόφαση υπ' αριθμ. 1560/12.04.2023 του Υπουργείου Οικονομικών και της ΑΔΑΕ

Θέμα: Τροποποίηση της υπ' αρ. 1553/09.06.2022 κοινής απόφασης του Αναπληρωτή Υπουργού Οικονομικών και της ολομέλειας της Αρχής Διασφάλισης του Απορρήτου των Επικοινωνιών «Έγκριση Οργανισμού της Αρχής Διασφάλισης του Απορρήτου των Επικοινωνιών (Α.Δ.Α.Ε.)» (Β' 3030). (ΦΕΚ 2577Β' /20.04.2023)

Ο ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ Η ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ ΤΗΣ ΑΡΧΗΣ ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΤΟΥ ΑΠΟΡΡΗΤΟΥ ΤΩΝ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ

Έχοντας υπόψη: 1. Τις διατάξεις:

α. Του Ν. 4622/2019 «Επιτελικό Κράτος: οργάνωση, λειτουργία και διαφάνεια της Κυβέρνησης, των κυβερνητικών οργάνων και της κεντρικής δημόσιας διοίκησης» (Α' 133) και ιδίως τις § 1-3 και 5 του άρθρου 20 αυτού.

β. Του Ν. 3115/2003 «Αρχή Διασφάλισης του Απορρήτου των Επικοινωνιών» (Α' 47).

γ. Του Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ.» (Ν. 3528/2007, Α' 26).

δ. Του άρθρου 77 του Ν. 4270/2014 «Αρχές δημοσιονομικής διαχείρισης και εποπτείας (ενσωμάτωση της Οδηγίας 2011/85/ΕΕ) - δημόσιο λογιστικό και άλλες διατάξεις» (Α' 143).

ε. Του Ν. 4354/2015 «Διαχείριση των μη εξυπηρετούμενων δανείων, μισθολογικές ρυθμίσεις και άλλες επείγουσες διατάξεις εφαρμογής της συμφωνίας δημοσιονομικών στόχων και διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων» (Α' 176).

στ. Του Ν. 4440/2016 «Ενιαίο Σύστημα Κινητικότητας στη Δημόσια Διοίκηση και την Τοπική Αυτοδιοίκηση, υποχρεώσεις των προσώπων που διορίζονται στις θέσεις των άρθρων 6 και 8 του Ν. 4369/2016, ασυμβίβαστα και πρόληψη των περιπτώσεων σύγκρουσης συμφερόντων και λοιπές διατάξεις» (Α' 224).

ζ. Του Π.Δ. 410/1988 «Κωδικοποίηση σε ενιαίο κείμενο των διατάξεων της κείμενης νομοθεσίας, που αφορούν το προσωπικό με σχέση εργασίας Ιδιωτικού Δικαίου του Δημοσίου, των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης και των λοιπών Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου» (Α' 191).

η. Του Π.Δ. 80/2016 «Ανάληψη υποχρεώσεων από τους διατάκτες» (Α' 145).

- θ. Του άρθρου 90 του Κώδικα Νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και τα κυβερνητικά όργανα (Π.Δ. 63/2005, Α' 98), το οποίο διατηρήθηκε σε ισχύ με την § 22 του άρθρου 119 του Ν. 4622/2019.
- ι. Του Π.Δ. 2/2021 «Διορισμός Υπουργών, Αναπληρωτών Υπουργών και Υφυπουργών» (Α' 2),
- ια. της υπ' αρ. 1553/09.06.2022 κοινής απόφασης του Αναπληρωτή Υπουργού Οικονομικών και της ολομέλειας της Α.Δ.Α.Ε. «Έγκριση Οργανισμού της Αρχής Διασφάλισης του Απορρήτου των Επικοινωνιών (Α.Δ.Α.Ε.)» (Β' 3030).
2. Την υπό στοιχεία Υ70/30.10.2020 απόφαση του Πρωθυπουργού «Ανάθεση αρμοδιοτήτων στον Αναπληρωτή Υπουργό Οικονομικών, Θεόδωρο Σκυλακάκη» (Β' 4805).
3. Την υπ' αρ. 16887/17.3.2016 απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων «Συγκρότηση της Αρχής Διασφάλισης του Απορρήτου των Επικοινωνιών» (Υ.Ο.Δ.Δ. 151).
4. Την υπ' αρ. 34051/29.05.18 (Υ.Ο.Δ.Δ. 326, διόρθωση σφάλματος Υ.Ο.Δ.Δ. 396/2019) απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, περί διορισμού Προέδρου της Αρχής Διασφάλισης του Απορρήτου των Επικοινωνιών.
5. Την υπό στοιχεία 2/69075/0021Β'/04.03.2004 υπουργική απόφαση «Έγκριση του Κανονισμού Οικονομικής Διαχείρισης της Αρχής Διασφάλισης του Απορρήτου των Επικοινωνιών» (Β' 507).
6. Τα πρακτικά συνεδριάσεων της Ολομέλειας της Α.Δ.Α.Ε. στις 27.03.2023 και 29.03.2023.
7. Την υπ' αρ. 139/27.03.2023 απόφαση της Ολομέλειας της Αρχής «Λήψη απόφασης για την τροποποίηση του νέου Οργανισμού της Α.Δ.Α.Ε., όπως αυτός καταρτίστηκε σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 20 του Ν. 4622/2019 περί επιτελικού κράτους», όπως τροποποιήθηκε με την υπ' αρ. 143/29.03.2023 απόφαση της Ολομέλειας της Αρχής.
8. Την υπό στοιχεία ΑΠ 1295/28.03.2023 εισήγηση της Προϊσταμένης Οικονομικών Υπηρεσιών της Α.Δ.Α.Ε. επί των δημοσιονομικών επιπτώσεων σύμφωνα με την περ. ε' της § 5 του άρθρου 24 του Ν. 4270/2014.
9. Τις υπηρεσιακές ανάγκες όπως αναλυτικά αποτυπώνονται στις προαναφερθείσες υπό στοιχείο 5 αποφάσεις της Ολομέλειας της Α.Δ.Α.Ε.

10. Το γεγονός ότι από τις διατάξεις της παρούσας απόφασης προκαλείται επιπλέον ετήσια δαπάνη σε βάρος του κρατικού προϋπολογισμού, που ανέρχεται στο ποσό των 8.520,00 ευρώ περίπου, κατά μέγιστον, η οποία θα βαρύνει κατά ειδικό φορέα 1017-802-0000000 τους ΑΛΕ 2120104001, 2190201003, και 2190202001. Η συνολική δαπάνη βρίσκεται εντός των ορίων δαπανών του τρέχοντος προϋπολογισμού της Αρχής και του ισχύοντος Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής (ΜΠΔΣ 2023-2026) και για το τρέχον οικονομικό έτος η δαπάνη ύψους 6.390,00 ευρώ περίπου θα αντιμετωπιστεί μέσω της διαδικασίας μεταφοράς πιστώσεων εντός της μείζονος Κατηγορίας «Παροχές σε Εργαζόμενους» με απόφαση του Διατάκτη της Α.Δ.Α.Ε., κατ' εφαρμογή της διάταξης του άρθρου 71 του Ν.4270/2014 περί ανακατανομής πιστώσεων του κρατικού προϋπολογισμού.

Εγκρίνουμε τις ακόλουθες τροποποιήσεις διατάξεων της υπ' αρ. 1553/09.06.2022 (Β' 3030) κοινής απόφασης του Αναπληρωτή Υπουργού Οικονομικών και της ολομέλειας της Α.Δ.Α.Ε. :

1α. Στην περ. Β του άρθρου 2 (Βασική διάρθρωση της Α.Δ.Α.Ε.) προστίθεται εδάφιο έχον ως εξής:

«7. Αυτοτελές Τμήμα Υποστήριξης Ολομέλειας-Προέδρου».

1β. Στην περ. Β του άρθρου 2 (Βασική διάρθρωση της Α.Δ.Α.Ε.) προστίθεται εδάφιο έχον ως εξής:

«8. Αυτοτελές Τμήμα Ασφάλειας Υποδομών, Συστημάτων και Πληροφοριών».

2α. Η §2 του άρθρου 8 (Διεύθυνση Διοικητικών - Οικονομικών Υπηρεσιών και Πληροφορικής) αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«2. Η Διεύθυνση Διοικητικών - Οικονομικών Υπηρεσιών Πληροφορικής συγκροτείται από τα ακόλουθα Τμήματα:

α. Τμήμα Προσωπικού και Διοικητικών Υπηρεσιών.

β. Τμήμα Οικονομικών Υπηρεσιών.

1. Γραφείο Εκτέλεσης Προϋπολογισμού.

2. Γραφείο Κατάρτισης Προϋπολογισμού και Πληρωμών.

3. Γραφείο Προμηθειών, Διαχείρισης Υλικού και Υποδομών.

γ. Τμήμα Πληροφορικής».

2β. Η §3 του άρθρου 8 (Διεύθυνση Διοικητικών - Οικονομικών Υπηρεσιών και Πληροφορικής) αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«3. Οι αρμοδιότητες της Διεύθυνσης Διοικητικών - Οικονομικών Υπηρεσιών και Πληροφορικής κατανέμονται μεταξύ των Τμημάτων αυτής ως εξής:

α. Τμήμα Προσωπικού και Διοικητικών Υπηρεσιών

Στις αρμοδιότητες του Τμήματος περιλαμβάνονται:

1. Η τήρηση του Γενικού Πρωτοκόλλου, ηλεκτρονικού ή μη, και Γενικού Αρχείου.
2. Η παροχή γραμματειακής υποστήριξης και η διεκπεραίωση της αλληλογραφίας, με ηλεκτρονική ή άλλη μορφή.
3. Η μέριμνα για την έκδοση των αποφάσεων, η ανάρτηση τους στο πρόγραμμα ΔΙΑΥΓΕΙΑ και η τήρηση ειδικού βιβλίου αποφάσεων της Α.Δ.Α.Ε.
4. Η μέριμνα εφαρμογής του Κανονισμού της Α.Δ.Α.Ε., των εσωτερικών εγκυκλίων και η παροχή οδηγιών και κατευθύνσεων προς το προσωπικό, αναφορικά με τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις του.
5. Η διαχείριση των θεμάτων υπηρεσιακής κατάστασης και υπηρεσιακών μεταβολών του προσωπικού και η μέριμνα για τη διεκπεραίωση θεμάτων πειθαρχικής διαδικασίας.
6. Η διακρίβωση των αναγκών εκπαίδευσης και επιμόρφωσης του ανθρώπινου δυναμικού που υπηρετεί στην Αρχή και ο προγραμματισμός της διαρκούς εκπαίδευσης αυτού.
7. Η εισήγηση για τον προγραμματισμό των αναγκών σε προσωπικό, την ορθολογική κατανομή αυτού μεταξύ των οργανικών μονάδων της Αρχής καθώς και η διενέργεια των απαιτούμενων διαδικασιών στελέχωσης της Αρχής.
8. Ο συντονισμός των δράσεων στοχοθεσίας στο πλαίσιο εφαρμογής του συστήματος Διοίκησης με Στόχους.
9. Η εφαρμογή των διατάξεων για την αξιολόγηση του προσωπικού.
10. Η τήρηση και επικαιροποίηση Μητρώου προσωπικού σε συνεργασία με τους αρμόδιους για την μισθοδοσία εκκαθαριστές της Αρχής.
11. Η μέριμνα για την υγιεινή και την ασφάλεια του προσωπικού.
12. Η μέριμνα για την κίνηση, τη συντήρηση και την επισκευή των οχημάτων της Αρχής.
13. Η εκτέλεση, σε συνεννόηση με τον Πρόεδρο, των πάσης φύσεως εξωτερικών εργασιών.

β. Τμήμα Οικονομικών Υπηρεσιών

Στο Τμήμα Οικονομικών Υπηρεσιών συνιστώνται Γραφείο Εκτέλεσης Προϋπολογισμού, Γραφείο Κατάρτισης Προϋπολογισμού και Πληρωμών και Γραφείο Προμηθειών, Διαχείρισης Υλικού και Υποδομών.

Στις αρμοδιότητες του Γραφείου Εκτέλεσης Προϋπολογισμού περιλαμβάνονται:

1. Η κατάρτιση του σχεδίου απόφασης ανάληψης υποχρέωσης κατόπιν τεκμηριωμένου αιτήματος από τον διατάκτη και η καταχώριση των αναλαμβανόμενων δεσμεύσεων στα οικεία λογιστικά βιβλία και στο Μητρώο Δεσμεύσεων.
2. Ο έλεγχος τήρησης των περί ανάληψης υποχρεώσεων διατάξεων και η παροχή βεβαίωσης επί των σχεδίων των σχετικών πράξεων για την ύπαρξη της απαιτούμενης πίστωσης και για τη μη υπέρβαση του οριζόμενου κάθε φορά από το αρμόδιο όργανο ποσοστού διάθεσης της πίστωσης.
3. Ο έλεγχος και η εκκαθάριση των δαπανών με βάση τα πλήρη και νόμιμα δικαιολογητικά αυτών.
4. Η έκδοση τίτλου πληρωμής των δαπανών, μέσα στα καθοριζόμενα κατά μήνα όρια πληρωμών και εντός της προβλεπόμενης προθεσμίας από το ενωσιακό και εθνικό κανονιστικό πλαίσιο. Ειδικότερα, η εκκαθάριση των δαπανών αποδοχών, πρόσθετων αμοιβών, αποζημιώσεων και με οποιαδήποτε άλλη ονομασία καταβαλλόμενων απολαβών του πάσης φύσεως προσωπικού της Αρχής, των φυσικών προσώπων με οποιουδήποτε τύπου μίσθωση έργου ή παροχής ανεξάρτητων υπηρεσιών ή έμμισθης εντολής, καθώς και αποζημιώσεων φοιτητών και σπουδαστών για την πρακτική τους άσκηση στην Αρχή γίνεται σε συνεργασία με την Ενιαία Αρχή Πληρωμών (Ε.Α.Π.).
5. Η σύνταξη έκθεσης επί διαφωνιών με τον διατάκτη ως προς τη νομιμότητα και κανονικότητα των εκκαθαριζόμενων δαπανών και υποβολή της μετά του σχετικού φακέλου στη Διεύθυνση Συντονισμού και Ελέγχου Εφαρμογής Δημοσιολογιστικών Διατάξεων με σχετική κοινοποίηση στην αρμόδια Γενική Διεύθυνση Δημοσιονομικών Ελέγχων του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην § 1 του άρθρου 26 του Ν. 4270/2014.
6. Η τήρηση του Μητρώου Δεσμεύσεων τακτικού προϋπολογισμού και Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων.
7. Η τακτοποίηση των χρηματικών ενταλμάτων προπληρωμής και των πάγιων προκαταβολών.
8. Η εισήγηση αρμοδίως για καταλογισμό δημοσίου υπολόγου, καθώς και η εισήγηση για καταλογισμό καταβληθέντων αχρεωστήτως ποσών.
9. Η παροχή στοιχείων στα Δικαστήρια, η εκτέλεση δικαστικών αποφάσεων και κοινοποίηση στην αρμόδια Δημοσιονομική Υπηρεσία Εποπτείας και Ελέγχου (Δ.Υ.Ε.Ε.) των δικαστικών αποφάσεων αυτών, από τις οποίες προκύπτει επιβάρυνση στο προϋπολογισμό του φορέα.
10. Η τήρηση των λογιστικών βιβλίων που προβλέπονται από τις ισχύουσες διατάξεις.

11. Η παροχή βεβαίωσης για διορισμούς, εντάξεις, μετατάξεις, αποσπάσεις και προαγωγές του προσωπικού κάθε κατηγορίας της Α.Δ.Α.Ε.

12. Η παροχή στοιχείων και βεβαιώσεων αναφορικά με αποδοχές, πρόσθετες αμοιβές, αποζημιώσεις, κρατήσεις κ.λπ. για το πάσης φύσεως προσωπικό της Αρχής.

13. Η μέριμνα για αποτροπή συσσώρευσης οφειλών.

14. Κάθε άλλο θέμα που αφορά στην οικονομική διαχείριση της Αρχής.

Στις αρμοδιότητες του Γραφείου Κατάρτισης Προϋπολογισμού και Πληρωμών περιλαμβάνονται:

1. Η παραγωγή στο Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα Δημοσιονομικής Πολιτικής (ΟΠΣ-ΔΠ) ηλεκτρονικών εντολών μεταφοράς και πίστωσης λογαριασμού προς την Τράπεζα της Ελλάδας για την εξόφληση των εκδιδόμενων χρηματικών ενταλμάτων (τακτικών και προπληρωμής) με πίστωση των τραπεζικών λογαριασμών των δικαιούχων και την απόδοση των διενεργούμενων κρατήσεων υπέρ τρίτων σε αυτούς.

2. Η μέριμνα για τη διενέργεια συμψηφισμών και η απόδοση στο Δημόσιο και στα οικεία ασφαλιστικά ταμεία των οφειλών των δικαιούχων που αναγράφονται στις σχετικές βεβαιώσεις φορολογικών και ασφαλιστικών οφειλών.

3. Η ενημέρωση των δικαιούχων και των φορέων για την έκδοση χρηματικών ενταλμάτων και την πληρωμή των δικαιούχων.

4. Η τήρηση Μητρώου Κατασχέσεων και Εκχωρήσεων.

5. Η μέριμνα για την κατάρτιση από τον διατάκτη του τακτικού προϋπολογισμού της Αρχής και για την ορθολογική αξιοποίηση των πόρων της Αρχής βάσει των γενικών αρχών και κανόνων για τη δημοσιονομική διαχείριση του Ν. 4270/2014.

Στις αρμοδιότητες του Γραφείου Προμηθειών, Διαχείρισης Υλικού και Υποδομών περιλαμβάνονται:

1. Η μέριμνα για την έγκαιρη συγκέντρωση αιτημάτων των υπηρεσιών της Αρχής, για την προμήθεια ειδών (αναλωσίμων και μη) ή την παροχή υπηρεσιών και η καταγραφή τους.

2. Η διενέργεια των απαιτούμενων διαδικασιών για τη σύναψη και εκτέλεση συμβάσεων προμηθειών και γενικών υπηρεσιών. Η κατάρτιση σχεδίων συμβάσεων σε συνεργασία με το Γραφείο Νομικού Συμβούλου και Νομικών Υπηρεσιών.

3. Η υλοποίηση των τακτικών και έκτακτων προμηθειών και γενικών υπηρεσιών και τη διαβίβαση των σχετικών με τις δαπάνες δικαιολογητικών στις αρμόδιες οικονομικές υπηρεσίες.

4. Η μέριμνα για τη συγκρότηση γνωμοδοτικών οργάνων (διενέργειας και αξιολόγησης διαγωνισμών, ενστάσεων και προσφυγών, παρακολούθησης και παραλαβής αγαθών γενικών υπηρεσιών, κ.α.), σε ετήσια ή μη βάση, για τη σύναψη συμβάσεων προμήθειας και γενικών υπηρεσιών.
5. Η τήρηση σε ηλεκτρονική μορφή φακέλου-αρχείου δημοσίων συμβάσεων, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις κείμενες διατάξεις.
6. Η τήρηση αποθήκης κάθε είδους υλικού (αναλώσιμου και μη) και η διαχείριση αυτού.
7. Η τήρηση και ενημέρωση αρχείου παγίων περιουσιακών στοιχείων και η μέριμνα για εκποίηση και εκκαθάριση αυτών.
8. Η μέριμνα για τη στέγαση των υπηρεσιών της Αρχής, τη συντήρηση, την ασφάλεια, την φύλαξη και τον καθαρισμό της κτιριακής υποδομής, καθώς και για τη συντήρηση και επισκευή του εν γένει εξοπλισμού σε συνεργασία με τις αρμόδιες Υπηρεσίες.
9. Η σύνταξη και τήρηση Μητρώου προμηθευτών αγαθών και υπηρεσιών».

γ. Τμήμα Πληροφορικής

Το Τμήμα Πληροφορικής είναι αρμόδιο για την εγκατάσταση, τη λειτουργία και την υποστήριξη του πληροφοριακού και τηλεπικοινωνιακού εξοπλισμού της Α.Δ.Α.Ε.

Στις αρμοδιότητες του Τμήματος περιλαμβάνονται:

1. Η παρακολούθηση και διαχείριση των πληροφοριακών και τηλεπικοινωνιακών συστημάτων της Α.Δ.Α.Ε., στα οποία περιλαμβάνονται οι προσωπικοί υπολογιστές, οι κεντρικοί εξυπηρετητές, λειτουργικά συστήματα, εφαρμογές, βάσεις δεδομένων, δικτυακός εξοπλισμός, τηλεπικοινωνιακά δίκτυα και συνδέσεις, το τηλεφωνικό κέντρο και οι τηλεφωνικές συσκευές.
2. Η συντήρηση των πληροφοριακών και τηλεπικοινωνιακών συστημάτων, τόσο ως προς το υλικό (hardware), όσο και ως προς το λογισμικό (software) μέσω συμβάσεων υποστήριξης από τις κατασκευάστριες εταιρίες.
3. Η μελέτη σχεδιασμού, ανάπτυξης, εγκατάστασης, επέκτασης και αναβάθμισης του υπάρχοντος πληροφοριακού και τηλεπικοινωνιακού εξοπλισμού, τόσο ως προς το υλικό, όσο και ως προς το λογισμικό, η σύνταξη τεχνικών προδιαγραφών, η εισήγηση για την προμήθεια και η αξιολόγηση των προσφορών.
4. Η παρακολούθηση της εκτέλεσης όλων των συμβάσεων εγκατάστασης και συντήρησης των πληροφοριακών και τηλεπικοινωνιακών συστημάτων από τους προμηθευτές.

5. Η εφαρμογή και παρακολούθηση της Πολιτικής Λειτουργίας και Ασφαλείας του δικτύου της Α.Δ.Α.Ε.
6. Η παροχή υποστήριξης και εκπαίδευσης προς τους χρήστες των πληροφοριακών και τηλεπικοινωνιακών συστημάτων της Α.Δ.Α.Ε.
7. Ο καθορισμός και η παρακολούθηση των αναγκών της Α.Δ.Α.Ε. σε αναλώσιμα υλικά που σχετίζονται με τη λειτουργία του εξοπλισμού πληροφορικής και τηλεπικοινωνιών της Α.Δ.Α.Ε., καθώς και του τηλεφωνικού της δικτύου, για την προμήθειά τους.
8. Η καταγραφή των αναγκών της Α.Δ.Α.Ε. αναφορικά με εξοπλισμό πληροφορικής και τηλεπικοινωνιών, ώστε να προγραμματίζονται τα αντίστοιχα έργα και να ενσωματώνονται τα απαραίτητα ποσά στον προϋπολογισμό της Α.Δ.Α.Ε.
9. Η συνεργασία με το Αυτοτελές Τμήμα Ασφάλειας Υποδομών, Συστημάτων και Πληροφοριών της Αρχής για την εφαρμογή της Πολιτική Ασφαλείας της Αρχής, την ανάκαμψη από τυχόν καταστροφές και τη διασφάλιση της επιχειρησιακής συνέχειας της πληροφοριακής και τηλεπικοινωνιακής υποδομής της Αρχής.
10. Η συνεργασία με το Αυτοτελές Τμήμα Ασφάλειας Υποδομών, Συστημάτων και Πληροφοριών της Αρχής στην εφαρμογή των σχεδίων διαχείρισης περιστατικών ασφάλειας της Αρχής για τον εντοπισμό, τον έλεγχο, την αξιολόγηση και την αντιμετώπιση περιστατικών ασφαλείας που μπορεί να προκύψουν στα πληροφοριακά συστήματα και τις πληροφοριακές υποδομές της Αρχής.
11. Η συνεργασία με συναρμόδιες Υπηρεσίες και άλλους φορείς και η συμμετοχή του Τμήματος σε ημερίδες, διεθνή γεγονότα και επιμορφωτικά σεμινάρια για την υιοθέτηση κοινών και βέλτιστων προτύπων και πρακτικών σε θέματα ΤΠΕ.
12. Η παρακολούθηση των εξελίξεων των ΤΠΕ και η συνεργασία με τις αρμόδιες Υπηρεσίες της Αρχής, για τη σύνταξη σχετικών μελετών και προγραμμάτων εκσυγχρονισμού των ΤΠΕ της, ακολουθώντας ανοικτά πρότυπα, βέλτιστες πρακτικές και εφαρμόζοντας τις αρχές της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης και διοίκησης.»

3. Προστίθεται μετά το άρθρο 10 («Αυτοτελές Τμήμα Ελέγχου Άρσης Απορρήτου») νέο άρθρο 11 έχον ως εξής:

«Άρθρο 11

Αυτοτελές Τμήμα Υποστήριξης Ολομέλειας - Προέδρου

Στις αρμοδιότητες του Αυτοτελούς Τμήματος Υποστήριξης Ολομέλειας - Προέδρου περιλαμβάνονται:

1. Η παροχή διοικητικής και γραμματειακής υποστήριξης του Προέδρου, Αντιπροέδρου και των λοιπών μελών της Ολομέλειας και την οργανωτική υποστήριξή τους, με σκοπό την αποτελεσματική αρωγή τους κατά την ενάσκηση των καθηκόντων τους.
2. Η άρτια συνεργασία με τα μέλη της Ολομέλειας, με σκοπό την υποστήριξη και τη διευκόλυνσή τους κατά την επιτέλεση του έργου τους.
3. Οι αναγκαίες δράσεις για τη συνεργασία του Τμήματος με τις Ομάδες Ελέγχου για την απρόσκοπτη υλοποίηση του έργου τους.
4. Η παροχή γραμματειακής υποστήριξης προς την Ολομέλεια της Α.Δ.Α.Ε., ιδίως ως προς την πρόσκληση σε συνεδρίαση, σύνταξη Ημερήσιας Διάταξης εκάστης συνεδρίασης και την σχετική ενημέρωση των μελών της Ολομέλειας για το περιεχόμενο αυτής.
5. Η σύνταξη και η τήρηση των πρακτικών της Ολομέλειας της Α.Δ.Α.Ε., καθώς και η σύνταξη αποσπασμάτων πρακτικών, όποτε απαιτείται.
6. Η μέριμνα για την έκδοση των αποφάσεων Ολομέλειας, με την συνδρομή και των κατά περίπτωση συντακτών εκάστης εισήγησης και ειδικότερα για την ανάρτησή τους στο πρόγραμμα ΔΙΑΥΓΕΙΑ στον δέοντα χρόνο.
7. Η τήρηση και ενημέρωση του αρχείου εισηγήσεων και αποφάσεων της Α.Δ.Α.Ε. σε συνεργασία με τις Διευθύνσεις, Τμήματα και Γραφεία της Αρχής.
8. Η συνεχής υποστήριξη της Διοίκησης στην έγκαιρη λήψη αποφάσεων της Ολομέλειας και του Προέδρου, καθώς και στην παρακολούθηση της έγκαιρης υλοποίησης αυτών.
9. Η βεβαίωση της ακρίβειας αντιγράφων αποφάσεων της Ολομέλειας της Α.Δ.Α.Ε. και αποσπασμάτων πρακτικών συνεδριάσεων ή/και ακροάσεων ενώπιον της Ολομέλειας της Α.Δ.Α.Ε., σύμφωνα με τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις.
10. Η βεβαίωση της ακρίβειας αντιγράφων Εισηγήσεων της Α.Δ.Α.Ε. (για δικαστική χρήση κατόπιν σχετικής αίτησης των ενδιαφερομένων).»

4. Προστίθεται μετά το νέο άρθρο 11 («Αυτοτελές Τμήμα Υποστήριξης Ολομέλειας - Προέδρου») νέο άρθρο 12 έχον ως εξής:

« Άρθρο 12

Αυτοτελές Τμήμα Ασφάλειας Υποδομών, Συστημάτων και Πληροφοριών

Στις αρμοδιότητες του Αυτοτελούς Τμήματος Ασφάλειας Υποδομών, Συστημάτων και Πληροφοριών περιλαμβάνονται:

1. Ο σχεδιασμός, η υλοποίηση, η παρακολούθηση και η διαρκής βελτίωση των μηχανισμών λογικής και φυσικής ασφαλείας, με βάση διεθνή πρότυπα και καλές πρακτικές.
 2. Η εφαρμογή μεθοδολογιών περιορισμού της εξάπλωσης των επιπτώσεων κυβερνοεπιθέσεων.
 3. Η αποτίμηση των δυνητικών επιπτώσεων σε πόρους της Αρχής από ενδεχόμενες απειλές που εκμεταλλεύονται τρωτότητες, καθώς και η υιοθέτηση των κατάλληλων μέτρων προστασίας και ταχείας ανάκαμψης.
 4. Η ολοκληρωμένη αντιμετώπιση περιστατικών ασφαλείας.
 5. Η ενημέρωση και αναβάθμιση των μηχανισμών λογικής ασφαλείας με τις τελευταίες εκδόσεις, σύμφωνα με τις οδηγίες των κατασκευαστών.
 6. Η διασφάλιση της επιχειρησιακής συνέχειας των συστημάτων και υποδομών της Αρχής σε περίπτωση διακοπής λειτουργίας από οποιονδήποτε λόγο.
 7. Ο έλεγχος και η βελτίωση της αποτελεσματικότητας και αποδοτικότητας των μηχανισμών αντιμετώπισης φυσικών απειλών.
 8. Η μελέτη και αναβάθμιση της υφιστάμενης εγκατάστασης μηχανισμών φυσικής ασφαλείας.
 9. Η ευαισθητοποίηση, ενημέρωση, κατάρτιση και εκπαίδευση των χρηστών σε θέματα ασφάλειας και προστασίας των εγκαταστάσεων, των συστημάτων και των πληροφοριών.
 10. Η παρακολούθηση και εφαρμογή των οδηγιών της Εθνικής Αρχής Κυβερνοασφάλειας.
 11. Η εφαρμογή και προσαρμογή της Εθνικής Στρατηγικής Κυβερνοασφάλειας στο περιβάλλον της Αρχής.».
5. Τα παλιά άρθρα 11 έως 17 αναριθμούνται σε άρθρα 13 έως 19 κατά τα λοιπά ισχύει η υπ' αρ. 1553/9-6-2022 απόφαση.

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Μαρούσι, 12 Απριλίου 2023

Ο Αναπληρωτής Υπουργός Οικονομικών

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΣΚΥΛΑΚΑΚΗΣ

Ο Πρόεδρος της Αρχής Διασφάλισης του Απορρήτου των Επικοινωνιών

ΧΡΗΣΤΟΣ ΡΑΜΜΟΣ

Παράρτημα 2

Απόφαση Υπουργείου Δικαιοσύνης (Αριθμ. 48024οίκ./28.09.2023)

Θέμα: «Διορισμός Αντιπροέδρου και Αναπληρωτή Αντιπροέδρου της Αρχής Διασφάλισης του Απορρήτου των Επικοινωνιών (Α.Δ.Α.Ε.)»

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ

1. Τις διατάξεις:

- α) της § 2 του άρθρου 19 και του άρθρου 101Α του Συντάγματος,
- β) των άρθρων 2 και 4 του Ν. 3115/2003 «Αρχή Διασφάλισης του Απορρήτου των Επικοινωνιών» (Α' 47),
- γ) του άρθρου 3 του Ν. 3051/2002 «Συνταγματικά κατοχυρωμένες ανεξάρτητες αρχές, τροποποίηση και συμπλήρωση του συστήματος προσλήψεων στο δημόσιο τομέα και συναφείς ρυθμίσεις» (Α' 220) και
- δ) του Π.Δ. 79/2023 «Διορισμός Υπουργών, Αναπληρωτών Υπουργών και Υφυπουργών» (Α' 131).

2. Την υπ' αρ. 16887/17.3.2016 απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων «Συγκρότηση της Αρχής Διασφάλισης του Απορρήτου των Επικοινωνιών» (ΥΟΔΔ 151).

3. Τη λήξη της θητείας του Αντιπροέδρου της Αρχής Διασφάλισης του Απορρήτου των Επικοινωνιών, Μιχαήλ Σακκά και του Αναπληρωτή Αντιπροέδρου της Αρχής Διασφάλισης του Απορρήτου των Επικοινωνιών, Κωνσταντίνου Μουστάκα.

4. Την υπ' αρ. 4296/28.9.2023 επιστολή του Προέδρου της Βουλής των Ελλήνων Κωνσταντίνου Τασούλα προς τον Υπουργό Δικαιοσύνης, κ. Γεώργιο Φλωρίδη.

5. Το απόσπασμα από το πρακτικό της Διάσκεψης των Προέδρων της Βουλής των Ελλήνων της 28ης Σεπτεμβρίου 2023, από το οποίο προκύπτει ότι η Διάσκεψη των Προέδρων επέλεξε, με την απαιτούμενη από το Σύνταγμα πλειοψηφία των τριών πέμπτων των μελών της, τον Αντιπρόεδρο και τον Αναπληρωτή Αντιπρόεδρο της Αρχής Διασφάλισης του Απορρήτου των Επικοινωνιών.

Αποφασίζουμε

Στην Αρχή Διασφάλισης του Απορρήτου των Επικοινωνιών διορίζουμε τους:

- α) Γεώργιο Μπακάλη του Νικολάου, με αριθμό δελτίου ταυτότητας ΑΚ 149051, Ηλεκτρολόγο Μηχανικό, τέως Διευθυντή Διασφάλισης Απορρήτου Τηλεπικοινωνιακών Υπηρεσιών της Αρχής Διασφάλισης του Απορρήτου των Επικοινωνιών, ως Αντιπρόεδρο για θητεία έξι ετών και

β) Αθανάσιο Παλιάτσο του Δημητρίου, με αριθμό δελτίου ταυτότητας ΑΡ 512658, μόνιμο δημόσιο υπάλληλο του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης, ως Αναπληρωτή Αντιπρόεδρο, για θητεία έξι ετών.

Η ισχύς της παρούσας αρχίζει από τη δημοσίευσή της στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΦΛΩΡΙΔΗΣ

Παράρτημα 3

Απόφαση Υπουργείου Δικαιοσύνης (Αριθμ. 48025οίκ./28.09.2023)

Θέμα: «Διορισμός μελών της Αρχής Διασφάλισης του Απορρήτου των Επικοινωνιών»

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ

1. Τις διατάξεις:

- α) της § 2 του άρθρου 19 και του άρθρου 101Α του Συντάγματος,
- β) των άρθρων 2 και 4 του Ν. 3115/2003 «Αρχή Διασφάλισης του Απορρήτου των Επικοινωνιών» (Α' 47),
- γ) του άρθρου 3 του Ν. 3051/2002 «Συνταγματικά κατοχυρωμένες ανεξάρτητες αρχές, τροποποίηση και συμπλήρωση του συστήματος προσλήψεων στο δημόσιο τομέα και συναφείς ρυθμίσεις» (Α' 220) και
- δ) του Π.Δ. 79/2023 «Διορισμός Υπουργών, Αναπληρωτών Υπουργών και Υφυπουργών» (Α' 131).

2. Την υπ' αρ. 16887/17.3.2016 απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων «Συγκρότηση της Αρχής Διασφάλισης του Απορρήτου των Επικοινωνιών» (ΥΟΔΔ 151).

3. Την υπ' αρ. 58347/21.12.2020 απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης «Διορισμός νέων μελών στην Αρχή Διασφάλισης του Απορρήτου των Επικοινωνιών» (ΥΟΔΔ 1066).

4. Την υπ' αρ. 13431/13.3.2023 απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης «Αποδοχή παραίτησης αναπληρωματικού μέλους της Αρχής Διασφάλισης του Απορρήτου των Επικοινωνιών» (ΥΟΔΔ 248), με την οποία έγινε δεκτή η παραίτηση του Νικολάου Ανδρουλακακη, αναπληρωματικού μέλους της Αρχής Διασφάλισης του Απορρήτου των Επικοινωνιών.

5. Τη λήξη της θητείας των μελών της Αρχής Διασφάλισης του Απορρήτου των Επικοινωνιών, Αικατερίνης Παπανικολάου και Γεωργίου Μπακάλη και των αναπληρωτών τους Γεωργίου Μισαηλίδη και Σπυρίδωνα Σκουλαρίκη.

4. Την υπ' αρ. 4296/28.9.2023 επιστολή του Προέδρου της Βουλής των Ελλήνων Κωνσταντίνου Τασούλα προς τον Υπουργό Δικαιοσύνης, κ. Γεώργιο Φλωρίδη.

5. Το απόσπασμα από το πρακτικό της Διάσκεψης των Προέδρων της Βουλής των Ελλήνων της 28ης Σεπτεμβρίου 2023, από το οποίο προκύπτει ότι η Διάσκεψη των Προέδρων, επέλεξε, με την απαιτούμενη από το Σύνταγμα πλειοψηφία των τριών

πέμπτων των μελών της, τακτικά και αναπληρωματικά μέλη της Αρχής Διασφάλισης του Απορρήτου των Επικοινωνιών.

Αποφασίζουμε

Στην Αρχή Διασφάλισης του Απορρήτου των Επικοινωνιών διορίζουμε τους:

1) Κωνσταντίνο Οικονόμου του Παναγιώτη, με αριθμό δελτίου ταυτότητας ΑΖ 200099, Καθηγητή του Τμήματος Πληροφορικής του Ιονίου Πανεπιστημίου, ως τακτικό μέλος, με αναπληρωτή τον Σταύρο Κωτσόπουλο του Αναστασίου, με αριθμό δελτίου ταυτότητας ΑΝ 246451, Ομότιμο Καθηγητή του Τμήματος Ηλεκτρολόγων Μηχανικών και Τεχνολογίας Υπολογιστών του Πανεπιστημίου Πατρών, για θητεία έξι ετών.

2) Δημοσθένη Ασημακόπουλο του Νικολάου, με αριθμό δελτίου ταυτότητας ΑΒ 285587, Ομότιμο Καθηγητή του Τμήματος Φυσικής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, πρώην Πρύτανη του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, ως τακτικό μέλος, με αναπληρωτή τον Νικόλαο Μυριδάκη του Ιωάννη, με αριθμό δελτίου ταυτότητας ΑΙ 077426, Επίκουρο Καθηγητή του Τμήματος Μηχανικών Πληροφορικής και Υπολογιστών του Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής, για θητεία έξι ετών.

3) Χαράλαμπο Τσιλιώτη του Μιχαήλ, με αριθμό δελτίου ταυτότητας ΑΜ 015999, Αναπληρωτή Καθηγητή Συνταγματικού και Ευρωπαϊκού Συνταγματικού Δικαίου του Τμήματος Πολιτικής Επιστήμης και Διεθνών Σχέσεων του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου, ως αναπληρωτή του τακτικού μέλους Νικολάου Παπαδάκη, για το υπόλοιπο της θητείας του τακτικού μέλους, ήτοι έως τις 23.12.2026.

Η ισχύς της παρούσας αρχίζει από τη δημοσίευσή της στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΦΛΩΡΙΔΗΣ

Παράρτημα 4

Απόφαση Υπουργείου Κλιματικής Κρίσης και πολιτικής Προστασίας, Αριθμ.

Πρωτ. ΥΠ 1440/29.12.2023

ΚΟΙΝΗ ΥΠΟΥΡΓΙΚΗ ΑΠΟΦΑΣΗ

«Ελάχιστες υποχρεώσεις προς τις οποίες οφείλουν να συμμορφώνονται οι επιχειρήσεις για α) την εξασφάλιση της μέγιστης δυνατής διαθεσιμότητας υπηρεσιών φωνητικών επικοινωνιών και υπηρεσιών πρόσβασης στο διαδίκτυο που παρέχονται μέσω των δημόσιων δικτύων ηλεκτρονικών επικοινωνιών, σε περίπτωση καταστροφικής βλάβης του δικτύου ή σε περιπτώσεις ανωτέρας βίας και β) την εξασφάλιση ατελώς της αδιάλειπτης πρόσβασης σε υπηρεσίες έκτακτης ανάγκης και αδιάλειπτης διαβίβασης προειδοποιήσεων του κοινού».

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ,

**ΨΗΦΙΑΚΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ ΚΑΙ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗΣ ΚΡΙΣΗΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ
ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ**

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις:

α. Του άρθρου 216 του Ν. 4727/2020 «Ψηφιακή Διακυβέρνηση (Ενσωμάτωση στην Ελληνική Νομοθεσία της Οδηγίας (ΕΕ) 2016/2102 και της Οδηγίας (ΕΕ) 2019/1024) - Ηλεκτρονικές Επικοινωνίες (Ενσωμάτωση στο Ελληνικό Δίκαιο της Οδηγίας (ΕΕ) 2018/1972) και άλλες διατάξεις» (Α' 184), καθώς και του άρθρου 22, της περ.13 της § Α' του άρθρου 110 και των άρθρων 217 και 218 του ίδιου νόμου.

β. Του άρθρου 90 του Κώδικα της νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και τα κυβερνητικά όργανα (Π.Δ. 63/2005, Α' 98) σε συνδυασμό με την περ. 22 του άρθρου 119 του Ν. 4622/2019 (Α' 133).

γ. Του Ν. 3959/2011 «Προστασία του ελεύθερου ανταγωνισμού» (Α' 93).

δ. Του Ν. 3115/2003 «Αρχή Διασφάλισης του Απορρήτου των Επικοινωνιών» (Α' 47).

ε. Του Ν. 3674/2008 «Ενίσχυση του θεσμικού πλαισίου διασφάλισης του απορρήτου της τηλεφωνικής επικοινωνίας και άλλες διατάξεις» (Α' 136).

στ. Του Ν. 4662/2020 «Εθνικός Μηχανισμός Διαχείρισης Κρίσεων και Αντιμετώπισης Κινδύνων, αναδιάρθρωση της Γενικής Γραμματείας Πολιτικής Προστασίας,

αναβάθμιση συστήματος εθελοντισμού πολιτικής προστασίας, αναδιοργάνωση του Πυροσβεστικού και άλλες διατάξεις» (Α΄ 27).

ζ. Της περ. β΄ του άρθρου 13 του Ν. 4994/2022 «Ενσωμάτωση της Οδηγίας (ΕΕ) 2019/882 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 17ης Απριλίου 2019 σχετικά με τις απαιτήσεις προσβασιμότητας προϊόντων και υπηρεσιών και άλλες επείγουσες διατάξεις για την ενίσχυση της ανάπτυξης» (Α΄ 215).

η. Του κατ' εξουσιοδότηση Κανονισμού (ΕΕ) 2023/444 της Επιτροπής, της 16ης Δεκεμβρίου 2022, για τη συμπλήρωση της οδηγίας (ΕΕ) 2018/1972 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου με μέτρα που διασφαλίζουν την αποτελεσματική πρόσβαση σε υπηρεσίες έκτακτης ανάγκης μέσω επικοινωνιών έκτακτης ανάγκης προς τον ενιαίο ευρωπαϊκό αριθμό έκτακτης ανάγκης «112» (L 65/1).

θ. Του Π.Δ. 70/2021 «Σύσταση Υπουργείου Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας, μεταφορά υπηρεσιών και αρμοδιοτήτων μεταξύ Υπουργείων» (Α΄ 161).

ι. Του Π.Δ. 79/2023 «Διορισμός Υπουργών, Αναπληρωτών Υπουργών και Υφυπουργών» (Α΄ 131).

ια. Του Π.Δ. 40/2020 «Οργανισμός του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης» (Α΄ 40).

ιβ. Του Π.Δ. 6/20201 «Οργανισμός του Υπουργείου Δικαιοσύνης» (Α΄ 6).

ιγ. Της υπό στοιχεία Υ2/27.06.2023 απόφασης του Πρωθυπουργού «Καθορισμός σειράς τάξης Υπουργείων» (Β΄ 4162) και

ιδ. Της υπ' αρ. 47/10.07.2023 κοινής απόφασης του Πρωθυπουργού και του Υπουργού Ψηφιακής Διακυβέρνησης «Ανάθεσης αρμοδιοτήτων στο Υφυπουργό Ψηφιακής Διακυβέρνησης Κωνσταντίνο Κυρανάκη» (Β΄ 4442).

2. Την υπ' αρ. Οικ. 26634/924/03.05.2007 απόφαση του Υπουργού Μεταφορών και Επικοινωνιών «Εθνικό Σχέδιο Αριθμοδότησης των Υπηρεσιών Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών» (Β΄ 768).

3. Την υπ' αρ. Οικ. 7560/153/14.02.2012 κοινή απόφαση των Υπουργών Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων «Ελάχιστες Υποχρεώσεις για τη διασφάλιση της ακεραιότητας δημόσιων τηλεφωνικών δικτύων και διαθεσιμότητας δημόσιων τηλεφωνικών υπηρεσιών σε σταθερές θέσεις» (Β΄ 305).

4. Την υπ' αρ. 205/2013 απόφαση της Αρχής Διασφάλισης του Απορρήτου των Επικοινωνιών (Α.Δ.Α.Ε.) «Κανονισμός για την Ασφάλεια και την Ακεραιότητα Δικτύων και Υπηρεσιών Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών» (Β΄ 1742).

5. Την εισήγηση της Αρχής Διασφάλισης του Απορρήτου των Επικοινωνιών (Α.Δ.Α.Ε.), διαβιβάσθαισα με την υπ' αρ. 1483/10.04.2023 επιστολή του Προέδρου της.

6. Την υπό στοιχεία 999/3/12.07.2021 θετική γνώμη της Εθνικής Επιτροπής Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων (Ε.Ε.Τ.Τ.).

7. Την υπό στοιχεία 45157/ΓΔΟΥ/ΔΠΔΑ/29.12.2023 εισήγηση του άρθρου 24 του Ν. 4270/2014 «Αρχές δημοσιονομικής διαχείρισης και εποπτείας (ενσωμάτωση της Οδηγίας 2011/85/ΕΕ) – δημόσιο λογιστικό και άλλες διατάξεις» (Α' 143), της Γενικής Διεύθυνσης Οικονομικών Υπηρεσιών της Γενικής Γραμματείας Πολιτικής Προστασίας του Υπουργείου Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας, σύμφωνα με την οποία δεν προκαλείται οικονομική επιβάρυνση σε βάρος του Προϋπολογισμού Εξόδων του Ειδικού Φορέα «Γενική Γραμματεία Πολιτικής Προστασίας», τόσο για το τρέχον έτος, όσο και για καθένα από τα επόμενα έτη.

αποφασίζουμε:

Άρθρο 1

Αντικείμενο – Πεδίο Εφαρμογής

Αντικείμενο της παρούσας απόφασης είναι ο καθορισμός των ελάχιστων υποχρεώσεων προς τις οποίες οφείλουν να συμμορφώνονται:

α) οι επιχειρήσεις που παρέχουν διαθέσιμες στο κοινό υπηρεσίες φωνητικών επικοινωνιών και υπηρεσιών πρόσβασης στο διαδίκτυο μέσω δημόσιων δικτύων ηλεκτρονικών επικοινωνιών, στο εξής καλούμενοι πάροχοι, προκειμένου να εξασφαλίζεται η μέγιστη δυνατή διαθεσιμότητα των εν λόγω υπηρεσιών σε περίπτωση καταστρεπτικής βλάβης ή ανωτέρας βίας,

β) οι επιχειρήσεις που παρέχουν διαθέσιμες στο κοινό υπηρεσίες φωνητικών επικοινωνιών μέσω δημόσιων δικτύων επικοινωνιών, στο εξής καλούμενοι πάροχοι, προκειμένου να διασφαλίζεται ατελώς η αδιάλειπτη πρόσβαση σε υπηρεσίες έκτακτης ανάγκης και η αδιάλειπτη διαβίβαση προειδοποιήσεων του κοινού.

Άρθρο 2

Ορισμοί

1. Για τους σκοπούς της παρούσας οι ακόλουθοι όροι έχουν την έννοια που τους αποδίδεται παρακάτω:

α) Περιστατικό Ανωτέρας βίας: Τυχηρό γεγονός, η επέλευση του οποίου ως εκ της φύσης του, είναι απρόβλεπτη και αναπότρεπτη για τον πάροχο ακόμη και με τη λήψη κάθε εύλογου μέτρου και το οποίο προκαλεί αδυναμία εκτέλεσης των συμβατικών του υποχρεώσεων. Ενδεικτικά, ανωτέρα βία συνιστούν ο πόλεμος, οι φυσικές καταστροφές (σεισμός, πλημμύρα, έκρηξη ηφαιστείου κ.λπ.), οι τρομοκρατικές ενέργειες και τα ακραία καιρικά φαινόμενα (ασυνήθιστα ή σπάνια εμφανιζόμενα φαινόμενα με ακραίες τιμές μετεωρολογικών παρατηρήσεων).

β) Καταστροφική βλάβη: η συνέπεια περιστατικού που έχει ως αποτέλεσμα την αδυναμία του παρόχου να διαθέτει υπηρεσίες φωνητικών επικοινωνιών ή/και υπηρεσίες πρόσβασης στο διαδίκτυο.

γ) Αδιάλειπτη πρόσβαση σε υπηρεσίες έκτακτης ανάγκης: η δυνατότητα χρήσης της υπηρεσίας έκτακτης ανάγκης χωρίς διακοπή.

δ) Αδιάλειπτη διαβίβαση προειδοποιήσεων: η δυνατότητα λήψης προειδοποιήσεων που αποστέλλονται μέσω του δικτύου του παρόχου χωρίς διακοπή.

ε) Σχέδιο Ανάκαμψης από Καταστροφή (Disaster Recovery Plan): Το σύνολο ανθρώπινων, φυσικών, τεχνικών και διαδικαστικών πόρων για την ανάκτηση, εντός καθορισμένου χρόνου και κόστους, μιας υπηρεσίας που διακόπηκε συνεπεία καταστροφικής βλάβης ή ανωτέρας βίας.

στ) Επικοινωνίες έκτακτης ανάγκης: οι επικοινωνίες μέσω υπηρεσιών διαπροσωπικών επικοινωνιών, όπως ενδεικτικά φωνητική κλήση, γραπτό μήνυμα (SMS), μήνυμα πολυμέσων (MMS), κλήσεις και μηνύματα από οχήματα μέσω του συστήματος ecall, προειδοποιητικά/ενημερωτικά εξερχόμενα μηνύματα εκ μέρους της Γενικής Γραμματείας Πολιτικής Προστασίας σε κινητά τηλεφωνικά χρηστών, επικοινωνία με χρήση συγχρονισμένης φωνής και κειμένου (συμπεριλαμβανομένου κειμένου σε πραγματικό χρόνο), ή, όταν παρέχεται βίντεο, φωνής, κειμένου (συμπεριλαμβανομένου κειμένου σε πραγματικό χρόνο) και βίντεο συγχρονισμένων ως πλήρους συνομιλίας (επικοινωνία μέσω νοηματικής γλώσσας), μεταξύ του τελικού χρήστη και του κέντρου λήψης κλήσεων έκτακτης ανάγκης (Public Safety Answering Point, «P.S.A.P.») με στόχο να ζητηθεί και να ληφθεί βοήθεια έκτακτης ανάγκης από υπηρεσίες έκτακτης ανάγκης (εξειδίκευση του ορισμού της περ. 13 της § Α΄ του άρθρου 110 του Ν. 4727/2020).

2. Για τους υπόλοιπους όρους ισχύουν οι ορισμοί που περιλαμβάνονται στο άρθρο 110 του Ν. 4727/2020.

Άρθρο 3

Γενικοί όροι και υποχρεώσεις των παρόχων

1. Ο πάροχος οφείλει να λαμβάνει όλα τα απαιτούμενα μέτρα, ώστε σε περίπτωση καταστροφικής βλάβης δικτύου ή περιστατικού ανωτέρας βίας, η ορθή και αποτελεσματική λειτουργία του δικτύου του να διασφαλίζεται σε βαθμό που θα επιτυγχάνεται η μέγιστη δυνατή διαθεσιμότητα υπηρεσιών φωνητικών επικοινωνιών και υπηρεσιών πρόσβασης στο διαδίκτυο.
2. Ο πάροχος οφείλει να λαμβάνει όλα τα αναγκαία μέτρα ώστε να εξασφαλίζεται η αδιάλειπτη πρόσβαση σε υπηρεσίες έκτακτης ανάγκης και η αδιάλειπτη διαβίβαση προειδοποιήσεων του κοινού.
3. Στο πλαίσιο των οριζόμενων στις § 1 και 2 υποχρεώσεων ο πάροχος οφείλει: α) να εφαρμόζει τα τεχνικά και οργανωτικά μέτρα που περιλαμβάνονται στις διατάξεις της υπ' αρ. 205/2013 απόφασης της Αρχής Διασφάλισης του Απορρήτου των Επικοινωνιών (Α.Δ.Α.Ε.) «Κανονισμός για την Ασφάλεια και την Ακεραιότητα Δικτύων και Υπηρεσιών Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών», β) να καταρτίσει και να συντηρεί Σχέδιο Ανάκαμψης από Καταστροφή, κατά τα ειδικότερα προβλεπόμενα στο άρθρο 4 της παρούσας.
4. Ο πάροχος οφείλει να συμμορφώνεται με πρότυπα ή προδιαγραφές που θεσπίζονται σε κοινοτικό επίπεδο, χαρακτηρίζονται ως υποχρεωτικές και έχουν δημοσιευθεί σε κατάλογο προτύπων ή και προδιαγραφών στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την παροχή υπηρεσιών, τεχνικών διεπαφών ή και λειτουργιών δικτύων. Σε περίπτωση που δεν έχουν δημοσιευθεί τέτοια πρότυπα και προδιαγραφές, εφαρμόζονται πρότυπα ή και προδιαγραφές που θεσπίζονται από τους Ευρωπαϊκούς Οργανισμούς Τυποποίησης και έχουν υιοθετηθεί με αποφάσεις του Υπουργού Ψηφιακής Διακυβέρνησης. Ελλείψει τέτοιων προτύπων ή και προδιαγραφών, εφαρμόζονται διεθνή πρότυπα ή συστάσεις που εγκρίνονται από τους Ευρωπαϊκούς Οργανισμούς Τυποποίησης (ETSI, CENELEC, CEN), την Ευρωπαϊκή Διάσκεψη Διοικήσεων Ταχυδρομείων και Τηλεπικοινωνιών (CEPT) ή τη Διεθνή Ένωση Τηλεπικοινωνιών (ITU), τον Διεθνή Οργανισμό Τυποποίησης (ISO) ή τη Διεθνή Ηλεκτροτεχνική Επιτροπή (IEC).
5. Όταν το δίκτυο λειτουργεί υπό έκτακτες συνθήκες και δεν είναι δυνατή η εξασφάλιση τόσο της αποκατάστασης των κλήσεων όσο και της ποιότητας της ομιλίας, προτεραιότητα έχει η αποκατάσταση των κλήσεων.

6. Ο πάροχος οφείλει να λαμβάνει όλα τα κατάλληλα μέτρα ώστε να εξασφαλίζεται το απαιτούμενο επίπεδο ασφάλειας των δικτύων και υπηρεσιών σε περίπτωση καταστροφικής βλάβης ή ανωτέρας βίας.

7. Σε περίπτωση καταστροφικής βλάβης ή ανωτέρας βίας, ο πάροχος οφείλει να προβεί σε κάθε απαιτούμενη ενέργεια ώστε να καταστεί δυνατή η παροχή της υπηρεσίας, ακόμη και με μειωμένη ποιότητα.

Άρθρο 4

Σχέδιο Ανάκαμψης από Καταστροφή

1. Ο πάροχος καταρτίζει Σχέδιο Ανάκαμψης από Καταστροφή, στο πλαίσιο του οποίου προσδιορίζει τα απαιτούμενα μέτρα με στόχο τη διατήρηση της διαθεσιμότητας των υπηρεσιών φωνητικών επικοινωνιών και υπηρεσιών πρόσβασης στο διαδίκτυο, καθώς και αδιάλειπτης πρόσβασης σε υπηρεσίες έκτακτης ανάγκης και αδιάλειπτης διαβίβασης προειδοποιήσεων του κοινού μέσω δημόσιων δικτύων ηλεκτρονικών επικοινωνιών λαμβάνοντας υπόψη τις απαιτήσεις των αρμόδιων δημόσιων αρχών σε περίπτωση καταστροφικής βλάβης ή ανωτέρας βίας.

2. Το Σχέδιο Ανάκαμψης από Καταστροφή περιλαμβάνει κατ' ελάχιστον τα ακόλουθα:

α) τις συνθήκες υπό τις οποίες ενεργοποιείται, καθώς και το εξουσιοδοτημένο για την ενεργοποίησή του προσωπικό,

β) τους ρόλους και τις αρμοδιότητες του προσωπικού που εμπλέκεται στην εκτέλεσή του,

γ) τους τρόπους και τα στοιχεία επικοινωνίας με το εμπλεκόμενο προσωπικό και εκτός ωρών εργασίας, καθώς και με τεχνικούς, προμηθευτές, εργολάβους, με άλλους παρόχους, με τις αρμόδιες Αρχές και τις διαδικασίες συνεργασίας μεταξύ τους,

δ) την υποχρέωση του παρόχου να ενημερώνει προσηκόντως τους συνεργάτες του σχετικά με την υποχρέωσή τους να ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις που ενδέχεται να προκύψουν για αυτούς σε περίπτωση καταστροφικής βλάβης του δικτύου ή ανωτέρας βίας, αλλά και να απαιτεί την αποδοχή της σχετικής υποχρέωσης μέσω σχετικού όρου στη μεταξύ τους σύμβαση. Ο πάροχος ευθύνεται για το σύνολο των πράξεων ή παραλείψεων οποιουδήποτε συνεργάτη, φυσικού ή νομικού προσώπου χρησιμοποιεί για την κατασκευή, εγκατάσταση, συντήρηση ή λειτουργία του δικτύου του και για την παροχή των υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών,

ε) τις διαδικασίες διαβίβασης της πληροφορίας στο αρμόδιο προσωπικό,

στ) τις προς εκτέλεση ενέργειες με προτεραιοποίηση αυτών, τις διαδικασίες και τους πόρους που απαιτούνται για την αποκατάσταση του δικτύου και των υπηρεσιών, καθώς και χρονοδιάγραμμα υλοποίησης, όπου θα αναφέρονται ιδίως οι εκτιμώμενοι στόχοι χρόνου αποκατάστασης (Recovery Time Objectives, RTO) και ο εκτιμώμενος στόχος αποκατάστασης σημείου για τη λειτουργία τη υπηρεσίας (Recovery Point Objective, RPO). Σε περίπτωση που η διακοπή της υπηρεσίας υπερβαίνει τη μία (1) ώρα, ο πάροχος θα πρέπει να αιτιολογεί ειδικά την εν λόγω υπέρβαση,

ζ) τις λύσεις εφεδρείας σε εξοπλισμό με δυνατότητα ευέλικτης χρήσης του σε οποιοδήποτε γεωγραφικό σημείο παρίσταται ανάγκη για τη λειτουργία των συστημάτων, των δικτύων ή των υπηρεσιών,

η) τις λύσεις φυσικής ασφάλειας σε χώρους και τοποθεσίες εναλλακτικής λειτουργίας συστημάτων και υπηρεσιών (failover sites),

θ) τις συνθήκες δημιουργίας και αποθήκευσης των εφεδρικών αντιγράφων ασφαλείας (backups) κρίσιμων συστημάτων σε τοποθεσίες φυσικά διαχωρισμένες και απομακρυσμένες,

ι) αξιολόγηση των ληφθέντων για την επίλυση συγκεκριμένου προβλήματος μέτρων.

3. Στο Σχέδιο Ανάκαμψης από Καταστροφή περιλαμβάνεται και όποιο άλλο εξειδικευμένο μέτρο (οργανωτικό, τεχνολογικό, φυσικό κ.λπ.) προκύψει ενδεχομένως από τη συνεργασία του παρόχου με τις αρμόδιες Αρχές.

4. Ο πάροχος διενεργεί περιοδικά ελέγχους εφαρμογής και δοκιμές του Σχεδίου Ανάκαμψης από Καταστροφή και προβαίνει, άπαξ ετησίως, με τη συμμετοχή των εμπλεκόμενων συνεργατών του σε ασκήσεις ετοιμότητας που αφορούν το σύνολο του δικτύου του, προκειμένου να διασφαλίζεται ότι όλο το εμπλεκόμενο στην εκτέλεσή του προσωπικό έχει την κατάλληλη εκπαίδευση και ότι οι περιγραφόμενες σε αυτό διαδικασίες για την ανάκαμψη των επιχειρησιακών λειτουργιών είναι έγκυρες και αποτελεσματικές. Ο προγραμματισμός των ως άνω ασκήσεων πραγματοποιείται στην αρχή κάθε έτους και κατά τη διενέργειά τους παρίσταται και η ΑΔΑΕ.

5. Ο πάροχος οφείλει να τηρεί το Σχέδιο Ανάκαμψης από Καταστροφή με τις διαδικασίες και τις οδηγίες που το συμπληρώνουν, καθώς και αρχείο του προγραμματισμού των ασκήσεων ετοιμότητας. Πέραν αυτών, οφείλει να τηρεί καταγεγραμμένα τα ακόλουθα: α) περιγραφή της εφαρμοσθείσας μεθοδολογίας εκπόνησης του Σχεδίου Ανάκαμψης από Καταστροφή, β) τα αποτελέσματα των ασκήσεων ετοιμότητας του Σχεδίου Ανάκαμψης από Καταστροφή και γ) τα προτεινόμενα μέτρα.

6. Ο πάροχος καθορίζει διαδικασίες αναθεώρησης του Σχεδίου Ανάκαμψης από Καταστροφή και ορίζει τις συνθήκες σύμφωνα με τις οποίες πραγματοποιείται. Σε κάθε περίπτωση η σκοπιμότητα της αναθεώρησης θα πρέπει να επανεξετάζεται το αργότερο ανά δύο (2) έτη. Ο πάροχος οφείλει να ορίσει στέλεχός του, τα στοιχεία επικοινωνίας του οποίου γνωστοποιεί στην Α.Δ.Α.Ε., με το οποίο η Α.Δ.Α.Ε. θα επικοινωνεί για θέματα που αφορούν τη συμμόρφωση του παρόχου με την παρούσα. Ο πάροχος υποχρεούται να γνωστοποιεί στην Α.Δ.Α.Ε., άμεσα, κάθε τροποποίηση των στοιχείων επικοινωνίας του εξουσιοδοτημένου στελέχους, κάθε φορά που, για οποιονδήποτε λόγο, το εξουσιοδοτημένο αυτό στέλεχος αντικαθίσταται ή τα στοιχεία επικοινωνίας του τροποποιούνται.

Άρθρο 5

Υπηρεσίες Έκτακτης Ανάγκης και προειδοποίηση του κοινού

1. Ο πάροχος υποχρεούται να λαμβάνει τα απαραίτητα μέτρα για να διασφαλίσει την αδιάλειπτη πρόσβαση του κοινού σε υπηρεσίες έκτακτης ανάγκης, όπως ορίζονται στο Εθνικό Σχέδιο Αριθμοδότησης των Υπηρεσιών Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών (υπ' αρ. Οικ. 26634/924/03.05.2007 απόφαση του Υπουργού Μεταφορών και Επικοινωνιών). Ενδεικτικά αναφέρονται, η εναλλακτική δρομολόγηση των κλήσεων, η αποφυγή μοναδικών σημείων αποτυχίας (π.χ. αποφυγή εξάρτησης από εξοπλισμό εγκατεστημένο σε έναν χώρο για τη διαχείριση πρόσβασης σε υπηρεσίες έκτακτης ανάγκης, κανάλια που εξυπηρετούν αποκλειστικά αριθμούς έκτακτης ανάγκης), η προτεραιοποίηση πρόσβασης σε υπηρεσίες έκτακτης ανάγκης έναντι κάθε άλλης πρόσβασης και η εφεδρική τροφοδοσία ισχύος του εξοπλισμού.
2. Ο πάροχος οφείλει να λαμβάνει κάθε δυνατό μέτρο ώστε να εξασφαλίζεται η αποκατάσταση της πρόσβασης σε υπηρεσίες έκτακτης ανάγκης, όπως ορίζονται στο Εθνικό Σχέδιο Αριθμοδότησης των Υπηρεσιών Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών (υπ' αρ. Οικ. 26634/924/03.05.2007 απόφαση του Υπουργού Μεταφορών και Επικοινωνιών), ακόμα και σε περιπτώσεις καταστροφικής βλάβης δικτύου και ανωτέρας βίας.
3. Ο πάροχος διασφαλίζει στον μέγιστο δυνατό βαθμό ότι η πρόσβαση προς τις υπηρεσίες έκτακτης ανάγκης, όπως ορίζονται στο Εθνικό Σχέδιο Αριθμοδότησης των Υπηρεσιών Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών (υπ' αρ. Οικ. 26634/924/03.05.2007 απόφαση του Υπουργού Μεταφορών και Επικοινωνιών), είναι τέτοιας ποιότητας ώστε να είναι δυνατή η αμφίδρομη, ταυτόχρονη, αδιάλειπτη και εύκολα κατανοητή επικοινωνία του καλούντος με την καλούμενη υπηρεσία έκτακτης ανάγκης.

4. Ο πάροχος οφείλει να λαμβάνει τα απαραίτητα μέτρα για να διασφαλίσει την αδιάλειπτη διαβίβαση προειδοποιήσεων του κοινού.

Άρθρο 6

Άλλα δίκτυα

1. Στην περίπτωση διασυνδεδεμένων δικτύων, ο πάροχος που αντιλαμβάνεται την ύπαρξη βλάβης, οφείλει να ειδοποιεί άμεσα τους τυχόν άλλους επηρεαζόμενους από αυτήν παρόχους και να λαμβάνει άμεσα μέτρα για την αποκατάσταση της βλάβης.
2. Ο πάροχος οφείλει να έχει σαφείς και καταγεγραμμένες διαδικασίες επικοινωνίας του προσωπικού του με το προσωπικό παρόχων διασυνδεδεμένων δικτύων, με σκοπό τη συνεργασία για την αποφυγή σύγχυσης και ανώφελων ενεργειών και τον συντονισμό των διαδικασιών αποκατάστασης της ομαλής λειτουργίας των δικτύων.

Άρθρο 7

Ενημέρωση καταναλωτών

1. Στη σύμβαση με τον πάροχο ορίζεται ότι ο καταναλωτής ενημερώνεται για περιστατικά που απειλούν ή επηρεάζουν τη λειτουργία του δικτύου και την παροχή των υπηρεσιών. Η εν λόγω ρύθμιση αναρτάται και στον ιστότοπο του παρόχου. Σε περίπτωση που προκύψει πράγματι τέτοιο περιστατικό, σχετική ανακοίνωση θα γίνεται τόσο με ανάρτηση στον ιστότοπο του παρόχου όσο και με χρήση άλλου μέσου ευρείας κάλυψης. Στην περίπτωση αυτή η ανακοίνωση πρέπει να περιλαμβάνει κάθε διαθέσιμη με το περιστατικό πληροφορία, ενδεικτικά το εύρος αυτού, τις ενδεχόμενες επιπτώσεις, τον εκτιμώμενο χρόνο αποκατάστασης της υπηρεσίας και συμβουλές προς τους καταναλωτές.
2. Εφόσον συντρέχουν λόγοι διασφάλισης της δημόσιας τάξης, ασφάλειας και υγείας, ο πάροχος οφείλει να διαθέτει συγκεκριμένες διαδικασίες για την ενημέρωση των καταναλωτών σε περίπτωση περιστατικού που απειλεί ή επηρεάζει τη λειτουργία του δικτύου και την παροχή των υπηρεσιών.
3. Όπου αυτό είναι τεχνικά εφικτό, ο πάροχος ενημερώνει τον καταναλωτή με ηχογραφημένο και γραπτό μήνυμα για την αδυναμία παροχής υπηρεσίας, το οποίο μεταδίδεται κατά την απόπειρα του καταναλωτή για πρόσβαση σε υπηρεσίες φωνητικών επικοινωνιών, γραπτών μηνυμάτων και πρόσβασης στο διαδίκτυο.

Άρθρο 8

Ενημέρωση ΑΔΑΕ

Ο πάροχος ενημερώνει αμελλητί την ΑΔΑΕ για κάθε περιστατικό καταστροφικής βλάβης δικτύου ή ανωτέρας βίας, το οποίο οδηγεί σε διακοπή παροχής φωνητικών υπηρεσιών και υπηρεσιών πρόσβασης στο διαδίκτυο προς τους συνδρομητές του.

Άρθρο 9

Έλεγχοι

1. Προς τον σκοπό της τήρησης των προβλεπόμενων στην παρούσα ελάχιστων υποχρεώσεων ο πάροχος υποβάλλεται σε έλεγχο ασφάλειας, που διενεργείται αυτεπαγγέλτως από την Α.Δ.Α.Ε., σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 216 του Ν. 4727/2020. Κατά τη διενέργεια του ελέγχου της, η Α.Δ.Α.Ε. έχει την εξουσία και τις αρμοδιότητες που προβλέπονται από τον Ν. 3115/2003, τον Ν. 3959/2011 και τον Ν. 3674/2008.

2. Στο πλαίσιο του εν λόγω ελέγχου, η Α.Δ.Α.Ε. έχει το δικαίωμα να ζητά στοιχεία και να επιθεωρεί τους χώρους εγκαταστάσεων και λειτουργίας του παρόχου, ο οποίος υποχρεούται να συνεργάζεται με την Α.Δ.Α.Ε. και να της παρέχει κάθε σχετική πληροφορία και διευκόλυνση.

Άρθρο 10

Κυρώσεις

Σε περίπτωση διαπίστωσης παραβάσεως των διατάξεων της παρούσας απόφασης, η ΑΔΑΕ δύναται να επιβάλει τις προβλεπόμενες στο άρθρο 149 του Ν. 4727/2020 διοικητικές κυρώσεις.

Άρθρο 11

Καταργούμενες Διατάξεις

Από την έναρξη ισχύος της παρούσας, καταργείται η υπ' αρ. Οικ. 7560/153/14.02.2012 (Β' 305) κοινή απόφαση των Υπουργών Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων.

Άρθρο 12

Έναρξη ισχύος

Η ισχύς της παρούσας αρχίζει έναν μήνα από τη δημοσίευσή της στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ

ΚΛΙΜΑΤΙΚΗΣ ΚΡΙΣΗΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΦΛΩΡΙΔΗΣ

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΚΙΚΙΛΙΑΣ

Ο ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ ΨΗΦΙΑΚΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΥΡΑΝΑΚΗΣ

Παράρτημα 5

Οδηγίες για τα βασικά μέτρα ασφάλειας, δημιουργίας κωδικών πρόσβασης

Κωδικοί πρόσβασης

Το απόρρητο της επικοινωνίας είναι δικαίωμά σου!
Προστάτεψέ το!

Βασικός κανόνας για την προστασία του απορρήτου των επικοινωνιών σας και της ιδιωτικής σας ζωής είναι να επιλέγετε **ισχυρούς κωδικούς πρόσβασης** (passwords) για κάθε εφαρμογή ή σύνδεση που χρησιμοποιείτε.

Μην παίρνετε ελαφρά την ασφάλεια. Κωδικοί που είναι εύκολο να προβλεφθούν σας βάζουν σε κίνδυνο. Σκεφθείτε τι θα συμβεί αν κάποιος αποκτήσει πρόσβαση στην ηλεκτρονική σας αλληλογραφία ή στο κινητό σας τηλέφωνο και υποκλέψει όλα σας τα μηνύματα.

Είναι εύκολο να δημιουργήσετε έναν εξαιρετικά ασφαλή κωδικό πρόσβασης που για να παραβιαστεί θα χρειαστούν χρόνια. Θα πρέπει να είναι μεγάλος (πάνω από 8 χαρακτήρες), σύνθετος (με γράμματα, σύμβολα, αριθμούς) αλλά και να τον θυμάστε, γιατί δεν πρέπει να αποθηκεύεται.

Οι ειδικοί προτείνουν ένα τρόπο για να το πετύχετε: το **passphrase**

ΒΗΜΑ 1: Επιλέξτε **μια σύντομη φράση** που σας αρέσει και θα μπορείτε να τη θυμάστε εύκολα (π.χ. ένα στίχο από το αγαπημένο σας τραγούδι).

ΒΗΜΑ 2: **Ενώστε τη φράση σε μια λέξη** βάζοντας το **πρώτο γράμμα** κάθε λέξης με **ΚΕΦΑΛΑΙΑ**

ΒΗΜΑ 3: Προσθέστε **σύμβολα ή αριθμούς** χρησιμοποιώντας **ένα συγκεκριμένο τρόπο**, π.χ. «το τελευταίο γράμμα σε κάθε λέξη της φράσης να αλλάζει σε σύμβολο ή αριθμό». Στο παράδειγμα παρακάτω, το σύμβολο ή ο αριθμός επιλέγεται με βάση τη διάταξη στο πληκτρολόγιο. (π.χ. ο αριθμός **3** αντικαθιστά το γράμμα **ε** επειδή βρίσκεται πάνω από το γράμμα αυτό στο πληκτρολόγιο).

π.χ. η φράση «**Μάντεψε τον κωδικό μου**» μπορεί να γίνει **Μαντεψ3Το^Κωδικ9Μο^**

ΒΗΜΑ 4: Κάντε τον κωδικό σας **μοναδικό για κάθε εφαρμογή ή σύνδεση** χρησιμοποιώντας παραλλαγές. Ένας τρόπος είναι να προσθέσετε στον κωδικό σας χαρακτηριστικά από μια εφαρμογή. Για παράδειγμα, για το Facebook, προσθέστε το γράμμα **F** και τον αριθμό **4** που βρίσκεται πάνω από το γράμμα αυτό, και ο κωδικός γίνεται **F4Μαντεψ3Το^Κωδικ9Μο^**.

Κωδικοί πρόσβασης

Κανόνες ασφάλειας

Αφού φτιάξετε ισχυρούς κωδικούς πρόσβασης, διαφορετικούς για κάθε εφαρμογή ή σύνδεση που χρησιμοποιείτε θα πρέπει να **τους ανανεώνετε τακτικά** (κάθε 6 μήνες τουλάχιστον).

Εκτός από ισχυρός, ο κωδικός σας πρέπει να είναι **και μυστικός**. Να ξέρετε ότι καμία εταιρία που προσφέρει νόμιμη υπηρεσία δεν θα σας ζητήσει να στείλετε τον κωδικό σας μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου.

Σημαντικό είναι **να μην αποθηκεύετε τον κωδικό σας** σε προγράμματα πλοήγησης στο διαδίκτυο ή σε μια εφαρμογή, ιδιαίτερα αν χρησιμοποιείτε έναν κοινόχρηστο υπολογιστή. Καλύτερα ακόμη, απενεργοποιήστε την επιλογή απομνημόνευσης κωδικού.

Φυσικά, ο ασφαλής κωδικός πρόσβασης που δημιουργήσατε δεν σας προστατεύει αν ένας χάκερ μπορεί να τον παρακάμψει με άλλο τρόπο. **Μάθετε πώς μπορείτε να δημιουργήσετε μια ισχυρή ερώτηση ασφαλείας** (για ανάκτηση κωδικού) που οι χάκερς δεν θα μπορούν να μαντέψουν.

Επισκεφθείτε την Αρχή Διασφάλισης του Απορρήτου των Επικοινωνιών (www.adae.gr) και ενημερωθείτε σχετικά με τα μέτρα αυτοπροστασίας που θα πρέπει να εφαρμόζετε για την ασφάλεια του απορρήτου των επικοινωνιών σας.

Το απόρρητο της επικοινωνίας είναι δικαίωμά σου! Προστάτεψέ το!

Παράρτημα 6

Ενημερωτικό ηλεκτρονικό υλικό που απευθύνεται στους πολίτες και περιέχει πληροφορίες αναφορικά με τους κινδύνους που απειλούν την ασφάλεια των ηλεκτρονικών επικοινωνιών και τα μέτρα αυτοπροστασίας για την προστασία του απορρήτου στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες.

Γενική Επισήμανση

Στον ιστότοπο της ΑΔΑΕ θα βρείτε μια πιο αναλυτική παρουσίαση των παραπάνω μέτρων.

Αν έχετε ενδείξεις παραβίασης του απορρήτου των επικοινωνιών σας -και αναλόγως του προβλήματος που εμφανίζεται- συνιστάται να εφαρμόσετε τα μέτρα που προτείνονται παραπάνω, στην αντίστοιχη κατηγορία ηλεκτρονικής επικοινωνίας (π.χ. για τις ηλεκτρονικές υπηρεσίες αλλαγή του κωδικού πρόσβασης ή για κινητό τηλέφωνο απενεργοποίηση της πρόσβασης στο Διαδίκτυο κ.ά.).

Στη συνέχεια, μεταξύ άλλων, μπορείτε να:

Ζητήσετε από τον πάροχό σας να πραγματοποιήσει έλεγχο στη σύνδεσή σας και να σας ενημερώσει εγγράφως.

Υποβάλετε καταγγελία στην ΑΔΑΕ για παραβίαση του απορρήτου των επικοινωνιών σας.

Απευθυνθείτε στις δικαστικές αρχές με υποβολή μήνυσης ή αγωγής για αποζημίωση, αν έχετε δεδομένα που στοιχειοθετούν παραβίαση του απορρήτου σας.

Εισαγωγή

Στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες, σύμφωνα με τη νομοθεσία, απόρρητα θεωρούνται:

Το περιεχόμενο της επικοινωνίας (περιεχόμενο τηλεφωνικών κλήσεων, ηλεκτρονικού ταχυδρομείου και γενικά οποιασδήποτε επικοινωνίας φωνής, εικόνας, δεδομένων).

Η ταυτότητα του καλούντος και του καλουμένου.

Η ταυτότητα του αποστολέα και του παραλήπτη ηλεκτρονικού ταχυδρομείου.

Τα δεδομένα θέσης της τερματικής συσκευής (γεωγραφικός εντοπισμός).

Η προστασία του απορρήτου σε κάθε μορφής επικοινωνία αποτελεί συνταγματικά κατοχυρωμένο δικαίωμα και νόμος ορίζει τις εγγυήσεις υπό τις οποίες η δικαστική αρχή δεν δεσμεύεται από το απόρρητο για λόγους εθνικής ασφάλειας ή για τη

διακρίβωση ιδιαίτερα σοβαρών εγκλημάτων (άρθρο 19 του Συντάγματος). Η διαδικασία για τη νόμιμη άρση του απορρήτου καθορίζεται λεπτομερώς στην ισχύουσα νομοθεσία (Ν.2225/1994, Ν.3115/2003, Ν.3674/2008, Ν.3917/2011, Π.Δ. 47/2005).

Η παραβίαση του απορρήτου των επικοινωνιών είναι ποινικό αδίκημα. Στη νομοθεσία (άρθρο 370Α του Ποινικού Κώδικα, Ν.3674/2008, Ν.3115/2003, όπως ισχύει) προβλέπονται αυστηρές ποινικές κυρώσεις έναντι φυσικών προσώπων (έως 10ετής κάθειρξη). Εξάλλου, η παραβίαση της νομοθεσίας περί απορρήτου των επικοινωνιών επισύρει την επιβολή διοικητικών κυρώσεων έναντι παρόχων ηλεκτρονικών επικοινωνιών (σύσταση, χρηματικό πρόστιμο, ανάκληση του δικαιώματος παροχής υπηρεσιών), από την ΑΔΑΕ και άλλες Δημόσιες Αρχές. Επομένως, κάθε χρήστης υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών μπορεί, εάν παραβιάζεται το απόρρητο της επικοινωνίας του, να προσφεύγει στα δικαστήρια, πολιτικά ή/και ποινικά, για ικανοποίησή του.

Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με την υποβολή καταγγελίας, δείτε το σύνδεσμο [«Συχνές ερωτήσεις»](#). Οι καταγγελίες υποβάλλονται ταχυδρομικώς ή αυτοπροσώπως (στη διεύθυνση: Ιερού Λόχου 3, Μαρούσι 151 24, Αθήνα), καθώς και ηλεκτρονικά στον σύνδεσμο [Ηλεκτρονική υποβολή καταγγελίας, ερωτήματος και περιστατικού ασφαλείας](#) ή μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου στη διεύθυνση info@adae.gr.

Καταγγελίες που σχετίζονται με ζητήματα προσωπικών δεδομένων υποβάλλονται στην Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα (<http://www.dpa.gr>). Σχετικά με ζητήματα που αφορούν σε χρεώσεις λογαριασμού ηλεκτρονικών επικοινωνιών, καταγγελίες εξετάζει η Εθνική Επιτροπή Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων (<http://www.eett.gr>), η οποία διερευνά αν οι πάροχοι ενημερώνουν επαρκώς τους καταναλωτές σύμφωνα και με τις υποχρεώσεις τους στο πλαίσιο του Κώδικα Δεοντολογίας υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών. Επισημαίνεται ότι για την επίλυση οικονομικών διαφορών αρμόδια είναι τα πολιτικά δικαστήρια, ενώ για εξώδικη επίλυση, αρμόδιος είναι ο Συνήγορος του Καταναλωτή.

Η νομοθεσία επίσης καλύπτει την προστασία του απορρήτου των ηλεκτρονικών επικοινωνιών στους χώρους εργασίας, σε περίπτωση που οι εργαζόμενοι χρησιμοποιούν συνδέσεις εσωτερικών δικτύων επικοινωνιών. Η άρση του απορρήτου των τηλεφωνικών συνδιαλέξεων και της ηλεκτρονικής αλληλογραφίας των εργαζομένων μπορεί να γίνει μόνο υπό συγκεκριμένες προϋποθέσεις και υπό τις εγγυήσεις του Νόμου.

Ευθύνες παρόχων και χρηστών /συνδρομητών

Η διασφάλιση του απορρήτου των ηλεκτρονικών επικοινωνιών πρέπει να αποτελεί μέλημα και ευθύνη τόσο των παρόχων των υπηρεσιών αυτών όσο και των χρηστών και συνδρομητών τους.

Οι πάροχοι υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών είναι υπεύθυνοι για τη διασφάλιση του απορρήτου των επικοινωνιών στο δημόσιο τηλεπικοινωνιακό δίκτυο (δίκτυο κορμού και πρόσβασης), καθώς και στους δρομολογητές (routers) και εξυπηρετητές (servers) μέσω των οποίων παρέχεται πρόσβαση στο Διαδίκτυο και στις διάφορες υπηρεσίες. Η ΑΔΑΕ είναι αρμόδια για την τήρηση της νομοθεσίας για τη διασφάλιση του απορρήτου των επικοινωνιών και για τον σκοπό αυτό έχει εκδώσει κανονισμούς και παρακολουθεί την εφαρμογή τους ελέγχοντας τακτικά και έκτακτα τους παρόχους.

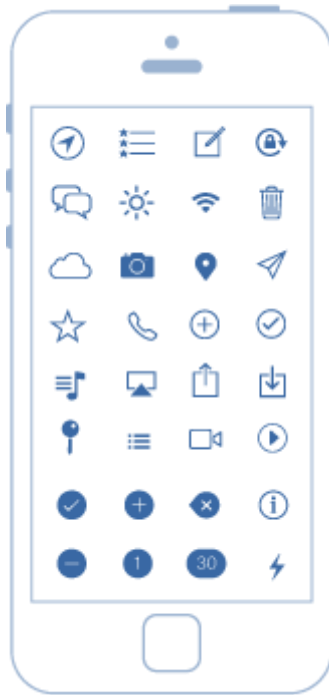
Οι συνδρομητές/χρήστες οφείλουν να μεριμνούν για τη διασφάλιση του απορρήτου της επικοινωνίας στα ιδιωτικά τους δίκτυα, τα οποία περιλαμβάνουν τις καλωδιώσεις στα κτήρια, τα τοπικά δίκτυα (LANs), τα ασύρματα τοπικά δίκτυα (Wireless LANs – WLANS), τα ιδιωτικά τηλεφωνικά κέντρα και τις τερματικές συσκευές (π.χ. σταθερά ενσύρματα και ασύρματα τηλέφωνα, κινητά τηλέφωνα, συσκευές τηλεομοιοτυπίας (fax), κάθε είδους προσωπικοί υπολογιστές κλπ.).

Μέτρα αυτοπροστασίας κατά τη χρήση των φορητών συσκευών μου επικοινωνίας (κινητό τηλέφωνο, έξυπνο τηλέφωνο, ταμπλέτα-tablet)

Προστατεύω την πρόσβαση στη φορητή συσκευή μου:

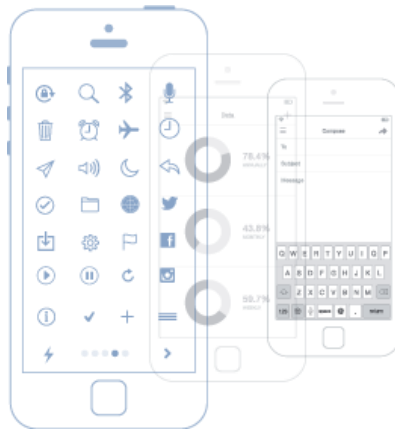
- Αποφεύγω να αφήνω τη συσκευή μου εκτεθειμένη σε δημόσιους χώρους και την προστατεύω από το ενδεχόμενο να χρησιμοποιηθεί από κάποιον χωρίς την άδειά μου ή να κλαπεί.
- Αποφεύγω να δανείζω τη συσκευή σε τρίτους, και όταν το κάνω φροντίζω η χρήση της να γίνεται υπό την επίβλεψή μου.
- Ελέγχω την πρόσβαση στη συσκευή μου, εφαρμόζοντας μέτρα όπως κλείδωμα της κάρτας SIM (με τον 4-ψήφιο κωδικό PIN) σε περίπτωση που διαθέτει, και κλείδωμα της οθόνης (με κωδικό πρόσβασης, μοτίβο ξεκλειδώματος, το οποίο σχεδιάζεται στην οθόνη της συσκευής για να την ξεκλειδώνει, δακτυλικό αποτύπωμα ή αναγνώριση προσώπου).
- Επιλέγω να μην εμφανίζονται οι κωδικοί πρόσβασης κατά την πληκτρολόγησή τους, από τις σχετικές ρυθμίσεις της συσκευής μου.
- Ρυθμίζω τη συσκευή μου ώστε η οθόνη να κλειδώνει αυτόματα.
- Σε περίπτωση κλοπής της συσκευής μου, επικοινωνώ άμεσα με τον πάροχο και ζητώ τη φραγή της SIM/eSIM της κλεμμένης συσκευής και, αν δεν την ξαναβρώ, ζητώ την κατάργηση της SIM/eSIM και την έκδοση νέας (με τον ίδιο τηλεφωνικό αριθμό).
- Βεβαιώνομαι ότι έχω διαγράψει όλα τα προσωπικά ή άλλα εμπιστευτικά δεδομένα και έχω αφαιρέσει την κάρτα SIM/έχω διαγράψει την eSIM, πριν στείλω τη συσκευή μου για επισκευή, αντικατάσταση ή ανακύκλωση.
- Επαναφέρω τη συσκευή μου στις εργοστασιακές ρυθμίσεις πριν την παραχωρήσω σε κάποιον/α.

Προστατεύω τη λειτουργία της έξυπνης συσκευής μου:

- Πραγματοποιώ τακτικές ενημερώσεις του λειτουργικού συστήματος της συσκευής μου.
- Εγκαθιστώ εφαρμογές μόνο από τις επίσημες πλατφόρμες ψηφιακής διανομής (π.χ. Apple store, Google play).
- Αποφεύγω να κατεβάσω στη συσκευή μου περιεχόμενο από άγνωστη ή μη αξιόπιστη πηγή.
- Ελέγχω περιοδικά τις εγκατεστημένες εφαρμογές, το διαθέσιμο αποθηκευτικό χώρο, καθώς και τη χρήση της συσκευής μου (π.χ. αριθμός απεσταλμένων μηνυμάτων, διάρκεια κλήσεων, χρήση δεδομένων).
- Παρέχω, στις εφαρμογές που εγκαθιστώ, μόνο τις απαραίτητες εξουσιοδοτήσεις για πρόσβαση στα δεδομένα μου, καθώς και στην κάμερα, στο μικρόφωνο, στον χώρο αποθήκευσης και σε άλλα στοιχεία της συσκευής μου.
- Για να μπορώ να διαγράψω τα δεδομένα στη συσκευή μου μέσω απομακρυσμένης πρόσβασης (π.χ. σε περίπτωση κλοπής), επιλέγω να εγκαταστήσω ή να ενεργοποιήσω ειδικές εφαρμογές. Οι περισσότερες συσκευές υποστηρίζουν τέτοιες εφαρμογές (Remote Tracking & Wiping).

- Επιλέγω την κρυπτογράφηση για την προστασία των δεδομένων μου. Ορισμένες συσκευές χρησιμοποιούν προεπιλεγμένα την κρυπτογράφηση, ενώ σε άλλες χρειάζεται να την ενεργοποιήσω ή να εγκαταστήσω λογισμικό κρυπτογράφησης.
- Για να αποφύγω την κοινοποίηση της τοποθεσίας που βρίσκομαι, μέσω εφαρμογών που χρησιμοποιώ (π.χ. κοινωνικά δίκτυα – social networks, εφαρμογές άμεσης συνομιλίας - instant messaging), μπορώ να επιλέξω στη συσκευή μου τη δυνατότητα μη αυτόματης κοινοποίησης της πληροφορίας αυτής.
- Μπορώ να εγκαταστήσω χάρτες στη συσκευή μου, ώστε να μην απαιτείται η πρόσβαση στο Διαδίκτυο, όταν χρησιμοποιώ υπηρεσίες εντοπισμού θέσης και πλοήγησης μέσω GPS, αποφεύγοντας έτσι την κοινοποίηση της τοποθεσίας που βρίσκομαι.
- Φροντίζω να λαμβάνω σε τακτά διαστήματα αντίγραφα ασφαλείας των δεδομένων της συσκευής μου, τοπικά στον υπολογιστή μου ή σε έμπιστη υπηρεσία αποθήκευσης στο Διαδίκτυο (Cloud). Για την καλύτερη προστασία των δεδομένων μου, κρυπτογραφώ τα αντίγραφα ασφαλείας, ιδιαίτερα στην περίπτωση που μεταφέρονται ή αποθηκεύονται στο Διαδίκτυο.

Προστατεύομαι από Κακόβουλο Λογισμικό:

- Αποφεύγω να ανοίξω ηλεκτρονικά μηνύματα (sms, email, viber, whatsapp, κλπ) που λαμβάνω στη συσκευή μου από άγνωστο αποστολέα, ή μηνύματα που φαίνονται ύποπτα και αποφεύγω να προβάλω άγνωστα αρχεία ή συνδέσμους που περιέχονται σε αυτά, για να αποτρέψω πιθανή εγκατάσταση κακόβουλου λογισμικού (one-click¹) στη συσκευή.

- Δίνω προσοχή σε ενδείξεις που μπορεί να σημαίνουν ότι η συσκευή μου έχει προσβληθεί από κάποιον κακόβουλο λογισμικό, όπως οι παρακάτω:
 - η συσκευή μου γίνεται ξαφνικά αισθητά πιο αργή στην εκκίνησή της ή/και στη λειτουργία της,
 - η συσκευή μου αργεί να ανοίξει τα αρχεία μου περισσότερο από το συνηθισμένο,
 - κάποια αρχεία εμφανίζονται κατεστραμμένα ή δεν φορτώνουν,
 - εμφανίζονται μηνύματα από το anti-virus πρόγραμμά μου ή άλλα ασυνήθιστα μηνύματα,
 - ενεργοποιείται η ένδειξη χρήσης της κάμερας (πράσινη κουκίδα) χωρίς να κάνω χρήση αυτής,
 - διαπιστώνω χρήση μεγάλου όγκου δεδομένων που δεν οφείλεται σε ενέργειες μου,
 - υπερθερμαίνεται η συσκευή μου.
- Πραγματοποιώ τακτικές ενημερώσεις του λειτουργικού συστήματος της συσκευής μου, ώστε να ελαχιστοποιήσω την πιθανή εκμετάλλευση ευπαθειών του λειτουργικού συστήματος και των εφαρμογών της συσκευής.
- Εγκαθιστώ και χρησιμοποιώ γνήσια προγράμματα προστασίας (antivirus, antispyware) από κακόβουλο λογισμικό.
- Πραγματοποιώ τακτικές επανεκκινήσεις καθώς και «επαναφορά στις εργοστασιακές ρυθμίσεις» της συσκευής, αν έχω βάσιμες υποψίες ότι κάποιος κακόβουλος λογισμικός έχει εγκατασταθεί.

¹ Τεχνολογικά προηγμένα κακόβουλα λογισμικά μπορούν να εγκατασταθούν στην συσκευή χωρίς να απαιτείται ο χρήστης της συσκευής να κάνει κάποια ενέργεια (zero-click), εκμεταλλεζόμενα ευπάθειες του λειτουργικού συστήματος της συσκευής καθώς και εφαρμογών επικοινωνίας και πλοήγησης στο Διαδίκτυο. Τα τεχνολογικά προηγμένα κακόβουλα λογισμικά αποκτούν πρόσβαση στα δεδομένα που είναι αποθηκευμένα στη συσκευή μου καθώς και σε στοιχεία της συσκευής μου (κάμερα, μικρόφωνο, χώρος αποθήκευσης) με αποτέλεσμα η χρήση κρυπτογραφημένων εφαρμογών επικοινωνίας να μην επαρκεί ως μέτρο προστασίας του απορρήτου.

Χρησιμοποιώ το Bluetooth με ασφάλεια:

- Απενεργοποιώ τη λειτουργία του Bluetooth όταν δεν τη χρειάζομαι.
- Όταν χρησιμοποιώ Bluetooth, φροντίζω η συσκευή μου να μην είναι «ορατή» από άλλες και δεν επιτρέπω πρόσβαση σε μη έμπιστες συσκευές που δεν αναγνωρίζω.
- Προσέχω ιδιαίτερα την εγκατάσταση προγραμμάτων ή αρχείων μέσω Bluetooth. Αποφεύγω να εγκαθιστώ άγνωστα προγράμματα που προέρχονται από αναξιόπιστες πηγές, αν κάτι τέτοιο μου ζητηθεί μέσω του λογισμικού της συσκευής μου.
- Ελέγχω περιοδικά τη λίστα γνωστών συσκευών για να δω εάν έχει προστεθεί κάποια άγνωστη.

Μέτρα προστασίας κατά τη χρήση υπηρεσιών επικοινωνίας του ψηφιακού κόσμου

Προστατεύομαι κατά την On-line παρουσία μου

- Επιλέγω και εγκαθιστώ ένα πρόγραμμα προστασίας από κακόβουλο λογισμικό μιας γνωστής και αξιόπιστης εταιρείας και το εκτελώ όπως συνιστάται από την κατασκευάστρια εταιρεία. Επίσης, ενεργοποιώ τη δυνατότητα αυτόματης ενημέρωσης, εάν προσφέρεται. Ορισμένα προγράμματα anti-virus υποστηρίζουν και λειτουργίες anti-spyware.
- Εγκαθιστώ τοίχο προστασίας (firewall) στη συσκευή μου. Το τοίχος προστασίας ελέγχει την επικοινωνία από και προς τη συσκευή, επιτρέποντας ή απαγορεύοντας συγκεκριμένα είδη κίνησης, ώστε να προλαμβάνει τη διάδοση ιών και ανεπιθύμητων εφαρμογών. Ορισμένες εκδόσεις λειτουργικών συστημάτων έχουν ενσωματωμένο τοίχο προστασίας.
- Εγκαθιστώ προγράμματα μόνο από αξιόπιστες πηγές. Δίνω ιδιαίτερη προσοχή στη χρήση προγραμμάτων που βρίσκω ελεύθερα στο Διαδίκτυο.

- Αποφεύγω την προβολή άγνωστων αρχείων, μηνυμάτων ή συνδέσμων. Πριν ανοίξω κάποιο αρχείο, ενεργοποιώ το φίλτρο σάρωσης για ιούς (virus scanning).
- Χρησιμοποιώ μια ασφαλή σύνδεση όταν στέλνω ευαίσθητες προσωπικές πληροφορίες μέσω του Διαδικτύου, παρατηρώντας αν η διεύθυνση που συνδέομαι αρχίζει με https:// αντί του http://, καθώς και ότι εμφανίζεται το εικονίδιο του κλειδωμένου λουκέτου αριστερά από το https:// στη γραμμή διευθύνσεων του προγράμματος πλοήγησης.
- Επιπρόσθετα, χρησιμοποιώ μια αξιόπιστη υπηρεσία VPN, η οποία επιτρέπει την κρυπτογράφηση των δεδομένων που αποστέλλω και λαμβάνω.
- Αποσυνδέομαι (log out) πάντα από τον λογαριασμό μου σε μια ιστοσελίδα ηλεκτρονικής υπηρεσίας (π.χ. ηλεκτρονικής τραπεζικής, οικονομικών συναλλαγών με το Δημόσιο, ιατρικών ραντεβού, κλπ) όταν ολοκληρώσω την εργασία μου.
- Διαγράφω το ιστορικό πλοήγησής μου (browsing history) και τα cookies μετά την πλοήγησή μου στο Διαδίκτυο από συσκευή στην οποία έχουν πρόσβαση και τρίτοι. Επίσης, απενεργοποιώ την αποθήκευση του ιστορικού πλοήγησης μέσω των ρυθμίσεων του προγράμματος πλοήγησης.
- Επιλέγω με προσοχή τους κωδικούς πρόσβασης, χρησιμοποιώ μία ασφαλή σύνδεση (με αρχικό https:// αντί http) και κρυπτογραφώ τα δεδομένα που αποθηκεύω σε υπηρεσίες αποθήκευσης στο Διαδίκτυο (π.χ. Dropbox, Rapidshare, Google Drive).
- Αν συνδέομαι σε ασύρματο δίκτυο δημόσιας χρήσης (internet café, ξενοδοχεία κλπ.):
 - δεν χρησιμοποιώ και δεν μεταδίδω προσωπικά μου στοιχεία,
 - αποφεύγω να επισκέπτομαι σελίδες, στις οποίες πρέπει να χρησιμοποιήσω τους προσωπικούς μου μυστικούς κωδικούς (passwords), ιδιαίτερα αν η ανταλλαγή πληροφοριών δεν πραγματοποιείται κρυπτογραφημένα (π.χ. https),
 - χρησιμοποιώ μια αξιόπιστη υπηρεσία VPN, η οποία επιτρέπει την κρυπτογράφηση των δεδομένων που αποστέλλω και λαμβάνω,
 - απενεργοποιώ την αυτόματη σύνδεση στα διαθέσιμα ασύρματα δημόσια δίκτυα,
 - επιλέγω σύνδεση σε γνωστά ασύρματα δημόσια δίκτυα και αποφεύγω να συνδεθώ σε ασύρματα δίκτυα με όνομα που προσομοιάζει αυτό γνωστών δημοσίων δικτύων,

- πάντοτε αποσυνδέομαι από το ασύρματο δίκτυο όταν ολοκληρώσω την εργασία μου.

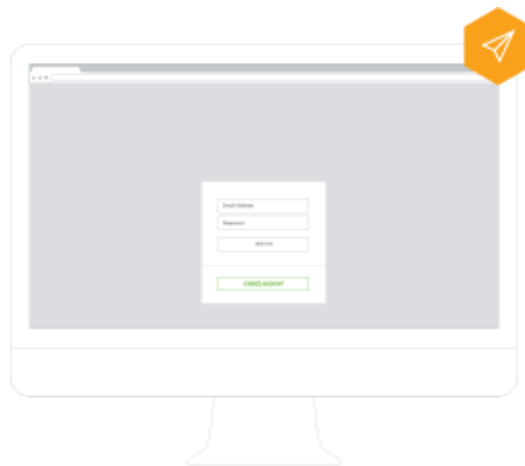

Χρησιμοποιώ ισχυρή Αυθεντικοποίηση

- Επιλέγω έλεγχο ταυτότητας πολλών παραγόντων (MFA) σε όσες υπηρεσίες είναι διαθέσιμη αυτή η επιλογή. Για παράδειγμα, επιλέγω έλεγχο ταυτότητας δύο παραγόντων (2FA), ώστε να μου αποστέλλεται πρόσθετος κωδικός στο κινητό μου τηλέφωνο ή στο email μου.
- Ρυθμίζω κατάλληλα τις επιλογές ανάκτησης των λογαριασμών μου σε διάφορες εφαρμογές/υπηρεσίες, ώστε να απαιτείται έλεγχος ταυτότητας πολλών παραγόντων για την ανάκτησή τους.
- Παρακολουθώ τακτικά τη δραστηριότητα των λογαριασμών μου σε διάφορες εφαρμογές/υπηρεσίες, καθώς και τις ειδοποιήσεις που λαμβάνω για πιθανές προσπάθειες σύνδεσης από άγνωστες συσκευές ή τοποθεσίες.
- Χρησιμοποιώ μοναδικά ονόματα χρήστη, τα οποία δεν πρέπει να συσχετίζονται με προσωπικές δεδομένα και πληροφορίες.
- Χρησιμοποιώ διαφορετικό όνομα χρήστη και οπωσδήποτε διαφορετικό κωδικό πρόσβασης για κάθε εφαρμογή/υπηρεσία στην οποία διατηρώ λογαριασμό.
- Χρησιμοποιώ πολύπλοκους κωδικούς πρόσβασης με συνδυασμό πεζών – κεφαλαίων, γραμμάτων – αριθμών και ειδικών χαρακτήρων, με τουλάχιστον 8 ψηφία.
- Αποφεύγω τη χρήση κωδικών που είναι εύκολοι στην απομνημόνευση (όπως ημερομηνίες, γνωστούς όρους, ακολουθίες γραμμάτων, αριθμών ή συνδυασμό αυτών, κύρια ονόματα).
- Χρησιμοποιώ κωδικούς που προέρχονται από ολόκληρες φράσεις ([passphrase](#)) ώστε να δημιουργώ ισχυρούς αλλά ευκολομνημόνευτους κωδικούς και φροντίζω να

περιέχουν συνδυασμό χαρακτήρων (πεζών – κεφαλαίων, γραμμάτων – αριθμών και ειδικών χαρακτήρων).

- Κρατάω τους κωδικούς μου μυστικούς και δεν τους αποθηκεύω.
- Αλλάζω του κωδικούς σε τακτικά χρονικά διαστήματα (τουλάχιστον μια φορά ανά 6 μήνες).
- Επιλέγω ερωτήσεις ασφαλείας των οποίων οι απαντήσεις δεν μπορούν εύκολα να προβλεφθούν και δεν είναι διαθέσιμες μέσω μιας αναζήτησης στο Διαδίκτυο.
- Χρησιμοποιώ κάποια εφαρμογή διαχείρισης κωδικών (Password Manager) για την εύκολη υλοποίηση των περισσότερων από τα προηγούμενα μέτρα.

Προστατεύομαι κατά την πλοήγηση μου στον Παγκόσμιο Ιστό (Web)

- Ενεργοποιώ πάντα τα ενσωματωμένα χαρακτηριστικά προστασίας των προγραμμάτων πλοήγησης, όπως είναι η φραγή των αναδυόμενων παραθύρων, η διαχείριση των «Cookies» κλπ.
- Πραγματοποιώ τακτικές ενημερώσεις στα προγράμματα πλοήγησης (browser) στο Διαδίκτυο (Internet Explorer, Firefox, Chrome, Opera, Safari κλπ.). Συνιστάται η ενεργοποίηση της αυτόματης ενημέρωσης και η πραγματοποίηση ενημέρωσης όταν λαμβάνω μια σχετική ειδοποίηση.
- Επιλέγω με προσοχή τις ιστοσελίδες που επισκέπτομαι. Αποφεύγω να επισκέπτομαι άγνωστους ή μη αξιόπιστους διαδικτυακούς χώρους και κυρίως να κατεβάζω αρχεία από αυτούς. Εάν έχω ήδη εγκατεστημένο αξιόπιστο πρόγραμμα

προστασίας από κακόβουλο λογισμικό, λαμβάνω σοβαρά υπόψη μου τις προτροπές του για μη ασφαλείς ιστοσελίδες, ειδικά όταν δεν τις γνωρίζω.

- Όταν για την πλοήγηση στο Διαδίκτυο χρησιμοποιώ συσκευή στην οποία έχουν πρόσβαση και τρίτοι, διαγράφω το ιστορικό πλοήγησής μου (browsing history) και τα cookies. Επίσης, απενεργοποιώ την αποθήκευση του ιστορικού πλοήγησης μέσω των ρυθμίσεων του προγράμματος πλοήγησης.
- Δεν ενεργοποιώ τη δυνατότητα απομνημόνευσης κωδικού πρόσβασης στα προγράμματα πλοήγησης που χρησιμοποιώ, ειδικά όταν η πρόσβαση στο Διαδίκτυο γίνεται από κοινόχρηστες συσκευές, προστατεύοντας έτσι τα ευαίσθητα προσωπικά μου δεδομένα (π.χ. μηνύματα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, τραπεζικά δεδομένα, οικονομικά δεδομένα, ιατρικά στοιχεία).
- Χρησιμοποιώ μια ασφαλή σύνδεση όταν στέλνω ευαίσθητες προσωπικές πληροφορίες μέσω του παγκόσμιου ιστού (Web), παρατηρώντας αν η διεύθυνση που συνδέομαι αρχίζει με https:// αντί του http://, καθώς και ότι εμφανίζεται το εικονίδιο του κλειδωμένου λουκέτου αριστερά από το https:// στη γραμμή διευθύνσεων του προγράμματος πλοήγησης.
- Αποσυνδέομαι (log out) πάντα από τον λογαριασμό μου σε μια ιστοσελίδα ηλεκτρονικής υπηρεσίας (π.χ. ηλεκτρονικής τραπεζικής, οικονομικών συναλλαγών με το Δημόσιο, ιατρικών ραντεβού, κλπ) όταν ολοκληρώσω την εργασία μου.

Προστατεύομαι κατά τη χρήση της Ηλεκτρονικής μου Αλληλογραφίας

- Αλλάζω άμεσα τον κωδικό πρόσβασής μου, αν ο λογαριασμός ηλεκτρονικής αλληλογραφίας μου παραβιάστηκε πρόσφατα ή αν κάποιος τρίτος απέκτησε πρόσβαση σε αυτόν.
- Δεν χρησιμοποιώ ποτέ τον κωδικό πρόσβασης του λογαριασμού μου για την πρόσβαση σε άλλους ιστότοπους ή σε υπηρεσίες και εφαρμογές.
- Δεν ανοίγω συνημμένα αρχεία που προέρχονται από άγνωστους τρίτους ή από μη έμπιστες πηγές. Όταν λαμβάνω ηλεκτρονικό μήνυμα, ακόμη και από φαινομενικά έμπιστες πηγές (όπως π.χ. τράπεζες, εφορία, δημόσια διοίκηση), εξετάζω προσεκτικά την προέλευσή του πριν ανοίξω οποιονδήποτε σύνδεσμο που περιέχουν, γιατί μπορεί να με οδηγήσει σε ιστοσελίδα που, ενώ φαίνεται ίδια με τη νόμιμη, να είναι πλαστή.
- Δεν στέλνω τους κωδικούς πρόσβασής μου μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου. Οι νόμιμοι ιστότοποι, που προσφέρουν ηλεκτρονικές υπηρεσίες, δεν θα μου ζητήσουν ποτέ να στείλω τους κωδικούς πρόσβασής μου μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου.
- Παρακολουθώ τη δραστηριότητα των λογαριασμών ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, όπως τις συνδέσεις στο λογαριασμό μου, τυχόν αλλαγές στον κωδικό πρόσβασης ή στα στοιχεία που χρησιμοποιούνται για την ανάκτησή του (π.χ. προσθήκη μιας εναλλακτικής διεύθυνσης ηλεκτρονικού ταχυδρομείου ή ενός αριθμού τηλεφώνου). Εάν παρατηρήσω οποιαδήποτε ύποπτη ένδειξη, θα πρέπει άμεσα να αλλάξω τον κωδικό πρόσβασης.
- Παρακολουθώ την αποστολή και τη λήψη μηνυμάτων ηλεκτρονικού ταχυδρομείου. Εάν παρατηρήσω ότι πολλά μηνύματα στο λογαριασμό μου δεν μπορώ να τα βρω ή εάν παρατηρήσω ότι από το λογαριασμό μου στέλνονται άγνωστα μηνύματα, αλλάζω άμεσα τον κωδικό πρόσβασης.
- Επιβεβαιώνω ότι η ηλεκτρονική αλληλογραφία μου δεν προωθείται σε κάποια διεύθυνση που δεν έχω ορίσει εγώ. Σε περίπτωση που διαπιστώσω ανεπιθύμητη προώθηση, την καταργώ άμεσα.
- Στην περίπτωση που είναι εφικτό, ενεργοποιώ έλεγχο ταυτότητας δύο παραγόντων (2FA) για την πρόσβαση στο λογαριασμό μου (π.χ. με την αποστολή ειδικού κωδικού μιας χρήσης στο κινητό μου τηλέφωνο).
- Δεν παραλείπω να αποσυνδέομαι από το λογαριασμό μου, ειδικά εάν έχω συνδεθεί από μια κοινόχρηστη συσκευή (π.χ. από μια βιβλιοθήκη ή ένα Internet cafe) ή από μια συσκευή τρίτου. Έχω υπόψη μου ότι μπορεί να εξακολουθώ να είμαι συνδεδεμένος/η, ακόμα και αφού κλείσω το πρόγραμμα πλοήγησης.

- Κρυπτογραφώ μηνύματα ή συνημμένα αρχεία που περιέχουν εμπιστευτικές πληροφορίες ή χρησιμοποιώ μια αξιόπιστη υπηρεσία VPN.

Προστατεύομαι κατά τη χρήση εφαρμογών Άμεσης Συνομιλίας (Instant Messaging)

- Επιλέγω εφαρμογές που παρέχουν τη δυνατότητα κρυπτογράφησης.
- Επιλέγω να είναι δημόσια διαθέσιμες οι ελάχιστες προσωπικές πληροφορίες.
- Παρέχω μόνο τις απαραίτητες εξουσιοδοτήσεις για πρόσβαση στα δεδομένα μου, καθώς και στην κάμερα, στο μικρόφωνο, στον χώρο αποθήκευσης και σε άλλα στοιχεία της συσκευής μου.
- Αποφεύγω να εγκαθιστώ εφαρμογές τρίτων ή πρόσθετα (plugins) που χρησιμοποιούν την εφαρμογή.
- Σε περίπτωση εγκατάστασης της εφαρμογής σε κοινόχρηστη συσκευή, φροντίζω να αποσυνδεθώ μετά τη χρήση.
- Εγκαθιστώ όλες τις ενημερώσεις που είναι διαθέσιμες για την εφαρμογή.
- Αφαιρώ ή/και μπλοκάρω επαφές που δεν αναγνωρίζω ή δεν εμπιστεύομαι από τη λίστα των επαφών μου.

Μέτρα προστασίας για το οικιακό δίκτυο

Προστατεύω το ενσύρματο οικιακό μου δίκτυο

- Προστατεύω το τμήμα του ενσύρματου δικτύου που βρίσκεται μέσα στο σπίτι ή το γραφείο.
- Στην περίπτωση που δεχθώ επίσκεψη ατόμου που υποστηρίζει ότι ανήκει στο προσωπικό τηλεπικοινωνιακού παρόχου και έχει οδηγίες να κάνει τεχνικές εργασίες στο σπίτι ή στην πολυκατοικία, απαιτώ να μου δείξει τη διαπίστευση της εταιρείας στην οποία εργάζεται.
- Παρατηρώ το τμήμα της εσωτερικής καλωδίωσης από τον πίνακα διανομής μέχρι την τηλεφωνική μου συσκευή για πιθανή παραβίασή του.
- Βεβαιώνομαι ότι οι καταναμητές εσωτερικών δικτύων του σπιτιού ή της πολυκατοικίας, στους οποίους τερματίζει το δημόσιο τηλεπικοινωνιακό δίκτυο είναι προστατευμένοι και προσβάσιμοι μόνο από εξουσιοδοτημένα άτομα. Ελέγγω τακτικά τα σημεία αυτά για πιθανή παραβίασή τους με τη βοήθεια τεχνικών της εμπιστοσύνης μου.
- Επικοινωνώ με τον πάροχο της σύνδεσής μου αν διαπιστώσω ότι κάποιος υπαίθριος καταναμητής (KV) στη γειτονιά μου (περίπου 2-3 οικοδομικά τετράγωνα από την οικία μου) είναι ανοιχτός ή σπασμένος.

Χρησιμοποιώ το οικιακό ασύρματο δίκτυο με ασφάλεια

- Αλλάζω το όνομα χρήστη και τον κωδικό ασφαλείας για τη διαχείριση του ασύρματου δρομολογητή από τις προκαθορισμένες τιμές που έχει θέσει ο κατασκευαστής (username και password admin) και φροντίζω να αλλάζω τον κωδικό σε τακτά χρονικά διαστήματα.
- Ενεργοποιώ πρωτόκολλα ασφάλειας μετάδοσης δεδομένων στον ασύρματο δρομολογητή μου, προτιμώντας το ισχυρότερο που προσφέρεται (πχ WPA2 αντί των WPA και WEP).
- Χρησιμοποιώ ισχυρούς κωδικούς για το κλειδί κρυπτογράφησης, τους οποίους αλλάζω συχνά.
- Αλλάζω το όνομα του δικτύου (αναγνωριστικό SSID), δίνοντας δική μου ονομασία, διαφορετική από την προκαθορισμένη που έχει θέσει ο κατασκευαστής.
- Απενεργοποιώ το μηχανισμό «SSID broadcasting» του ασύρματου δρομολογητή μου, ώστε να μην ενημερώνει για την ύπαρξη του ασύρματου δικτύου όλες τις συσκευές που βρίσκονται εντός της εμβέλειάς του.
- Ρυθμίζω το ασύρματο δίκτυο ώστε να δέχεται συνδέσεις μόνο από συγκεκριμένους υπολογιστές και έξυπνες συσκευές (tablet και κινητά τηλέφωνα) (MAC address filtering).
- Απενεργοποιώ την απομακρυσμένη σύνδεση με το δρομολογητή μου (Remote Management Access), αν δεν είναι ήδη απενεργοποιημένη από τον κατασκευαστή.
- Αλλάζω τη ρύθμιση ώστε να μην επιτρέπεται η διαχείριση του δρομολογητή μου μέσω ασύρματης σύνδεσης.
- Ελέγχω τον ασύρματο δρομολογητή μου για να ενημερωθώ σχετικά με τις συσκευές που έχουν συνδεθεί ή αιτούνται σύνδεσης με αυτόν. Σε περίπτωση που παρατηρήσω συνδέσεις από άγνωστες συσκευές, αλλάζω άμεσα τους κωδικούς μου.
- Απενεργοποιώ το ασύρματο δίκτυό μου όταν δεν το χρησιμοποιώ.

Χρησιμοποιώ τη σταθερή τηλεφωνική μου συσκευή με ασφάλεια

- Προστατεύω την τηλεφωνική μου συσκευή από ανθρώπους που δεν γνωρίζω ή δεν εμπιστεύομαι.

- Αν χρησιμοποιώ φορητή τηλεφωνική συσκευή, ενεργοποιώ τυχόν ρύθμιση για ενεργοποίηση κρυπτογράφησης καθώς και μειωμένης ακτινοβολίας ώστε να περιορίσω το εύρος κάλυψης εντός της οικίας μου.
- Φροντίζω να μην απομακρύνομαι πολύ από τη βάση της φορητής τηλεφωνικής συσκευής, ώστε να αποφύγω πιθανές παρεμβολές από παρόμοιες ασύρματες συσκευές γειτονικών σπιτιών

Προστατεύω το ιδιωτικό τηλεφωνικό κέντρο και δίκτυο

- Προστατεύω τον χώρο που είναι εγκατεστημένος ο εξοπλισμός του τηλεφωνικού κέντρου και ο καταναμητής με ισχυρούς μηχανισμούς φυσικής ασφάλειας (π.χ. συστήματα άμεσης ανίχνευσης μη εξουσιοδοτημένης πρόσβασης και κλειστού κυκλώματος τηλεόρασης) καθώς και με μηχανισμό ελεγχόμενης πρόσβασης (π.χ. κάρτες ελεγχόμενης εισόδου).
- Εξασφαλίζω την τακτική επικαιροποίηση των μηχανισμών ασφαλείας του τηλεφωνικού κέντρου, σε συνεργασία με τον προμηθευτή.
- Απενεργοποιώ τους προ-εγκατεστημένους κωδικούς πρόσβασης στις θύρες για εξ αποστάσεως συντήρηση (maintenance port) του τηλεφωνικού κέντρου και αλλάζω σε τακτά χρονικά διαστήματα τους κωδικούς πρόσβασης που έχω ορίσει.

- Ορίζω προσωπικούς λογαριασμούς πρόσβασης σε εξουσιοδοτημένα πρόσωπα, ώστε να είναι δυνατή η αντιστοίχισή τους με τις ενέργειες που εκτελούνται στο σύστημα του τηλεφωνικού κέντρου.
- Εξασφαλίζω ότι κάθε εσωτερική τηλεφωνική συσκευή έχει μοναδικό κωδικό πρόσβασης (password).
- Απενεργοποιώ την πρόσβαση του ιδιωτικού τηλεφωνικού κέντρου στο Διαδίκτυο στην περίπτωση που δεν χρειάζεται.
- Παραμετροποιώ κατάλληλα το τηλεφωνικό κέντρο, ώστε να μην επιτρέπονται συνδέσεις προς εξωτερικά δίκτυα, (π.χ. call forwarding) εκτός από όσες είναι αναγκαίες για τη λειτουργία των υπηρεσιών του κάθε χρήστη.
- Ενεργοποιώ τη δυνατότητα απομακρυσμένης πρόσβασης μόνο όταν είναι απαραίτητο, διαφορετικά παραμένει απενεργοποιημένη.
- Περιορίζω τις IP διευθύνσεις που μπορούν να έχουν πρόσβαση στις ανοικτές πόρτες του τηλεφωνικού κέντρου ώστε να εξυπηρετούνται μόνο οι απόλυτα αναγκαίες περιπτώσεις.
- Ενεργοποιώ τη δυνατότητα τήρησης αρχείου καταγραφής των προσβάσεων και των ενεργειών στο τηλεφωνικό κέντρο, στο οποίο θα καταγράφονται κατ' ελάχιστον, το όνομα χρήστη, η ημερομηνία, η ώρα εκκίνησης και τερματισμού της πρόσβασης και το είδος της ενέργειας που πραγματοποιήθηκε.
- Ελέγχω συχνά όλα τα ευαίσθητα σημεία της εγκατάστασης, χρησιμοποιώντας εξειδικευμένους τεχνικούς της εμπιστοσύνης μου.

Κακόβουλες και ενοχλητικές κλήσεις

Εάν δέχεστε κακόβουλες ή ενοχλητικές κλήσεις με απόκρυψη, έχετε το δικαίωμα να ζητήσετε από τον πάροχο της σύνδεσής σας, για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα που δεν μπορεί να υπερβαίνει τις δεκαπέντε ημέρες, να προχωρήσει στην εξουδετέρωση της δυνατότητας μη αναγραφής της καλούσας γραμμής για τις εισερχόμενες κλήσεις και να σας γνωστοποιήσει εγγράφως κατάλογο με τους αριθμούς που σας κάλεσαν στο διάστημα αυτό.

Στην περίπτωση που επιθυμείτε να ενημερωθείτε και για την ταυτότητα του συνδρομητή ή χρήστη που σας καλεί κακόβουλα, αυτό θα πρέπει να διαταχθεί από τον αρμόδιο κατά περίπτωση τακτικό ανακριτή ή εισαγγελέα με ειδική παραγγελία προς τους παρόχους, στο πλαίσιο τακτικής ανάκρισης ή προανάκρισης ή προκαταρκτικής εξέτασης κατόπιν σχετικής εγκλήσεως.

Περισσότερες πληροφορίες για τη διαδικασία αυτή μπορείτε να βρείτε στην ιστοσελίδα της ΑΔΑΕ, στην ενότητα «Νομοθετικό Πλαίσιο».

Παράρτημα 7

Γνωμοδότηση του Εισαγγελέα του Αρείου Πάγου Ισίδωρου Ε. Ντογιάκου, με αρ. πρωτ. 10879/22 - 10/01/2023, αρ. Γνωμοδότησης 1, με θέμα: Ερμηνεία του Ν. 5002/2022 «Διαδικασία άρσης απορρήτου επικοινωνιών, κυβερνοασφάλεια, προστασία προσωπικών δεδομένων πολιτών»

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑΣ
ΤΟΥ ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ

Αθήνα 10-1-2023
Αρ. Πρωτ. 10879/22
Αρ. Γνωμοδότησης 1

Τμήμα Διοίκησης & Προσωπικού

ΠΡΟΣ
ΤΟΝ ΟΤΕ – ΟΜΙΛΟ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ
ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ

Θέμα: Ερμηνεία του Ν. 5002/2022 «*Διαδικασία άρσης απορρήτου επικοινωνιών, κυβερνοασφάλεια, προστασία προσωπικών δεδομένων πολιτών*»

Στο τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 2 του άρθρου 29 του Ν. 4938/6-6-2022 με τίτλο «Κώδικας Οργανισμού Δικαστηρίων και Κατάστασης Δικαστικών Λειτουργιών» ορίζεται σαφώς ότι «Ο Εισαγγελέας του Αρείου Πάγου γνωμοδοτεί και σε νομικά ζητήματα γενικότερου ενδιαφέροντος». Τούτο ισχύει χωρίς οποιονδήποτε περιορισμό όσον αφορά το είδος και τη φύση του νομικού θέματος επί του οποίου καλείται να γνωμοδοτήσει και χωρίς η ενέργειά του αυτή να θεωρείται ή να συνιστά παρέμβαση του υπέρ ή κατά κάποιου. Με τις γνωμοδοτήσεις των Εισαγγελικών Λειτουργών, όλων των βαθμών, διατυπώνονται γνώμες, ασφαλώς με επιστημονικά, πάντοτε, κριτήρια και σύμφωνα με τις ισχύουσες εγγυήσεις λειτουργικής και προσωπικής ανεξαρτησίας τους και διευκρινίζονται και ερμηνεύονται δυσχερή ή ασαφή νομικά θέματα, υπό τις προϋποθέσεις που ορίζει ο Νόμος και πριν βεβαίως επιληφθούν των αντίστοιχων υποθέσεων επί των οποίων εκδίδονται οι γνωμοδοτήσεις τα αρμόδια Δικαστήρια.

Το αντικείμενο της Γνωμοδότησης του Ανώτατου Εισαγγελέα, όπως ρητά αναφέρεται στην οικεία διάταξη, πρέπει το μεν να είναι « γενικό», δηλαδή να αφορά αόριστο αριθμό προσώπων, ως προς τα οποία μπορεί να τύχουν εφαρμογής οι ερμηνευόμενες

νομικές διατάξεις, γιατί μόνο τότε θεμελιώνεται και υποστασιοποιείται η αόριστη έννοια «γενικότερο», το δε οι προς ερμηνεία διατάξεις να έχουν μεγάλη νομική αξία και πρακτική σπουδαιότητα ώστε να υποστασιοποιείται και στην περίπτωση αυτή η επίσης αόριστη έννοια «ενδιαφέρον».

Στη συγκεκριμένη περίπτωση, το γενικότερο ενδιαφέροντος νομικό ζήτημα, το οποίο δικαιολογεί την έκδοση της παρούσας γνωμοδότησής μας, συνίσταται στο γεγονός ότι από το πλέγμα του συνόλου των διατάξεων της νομοθεσίας σχετικά με την άρση του απορρήτου της επικοινωνίας συναρθρώνονται η προστασία τόσο της εθνικής ασφάλειας όσο και των ατομικών δικαιωμάτων των πολιτών εκείνων σε βάρος των οποίων έχει επιβληθεί το μέτρο της άρσης του απορρήτου των επικοινωνιών, των οποίων ούτε ο αριθμός ούτε η ταυτότητα είναι δυνατόν να προσδιοριστούν εκ των προτέρων. Κατόπιν τούτων, επί του ερωτήματος το οποίο μας απευθύνετε με το υπ' αριθ. πρωτ. 94370/15-12-2022 έγγραφό Σας, σε συνδυασμό με το υπ' αριθ. πρωτ. 94437/23-12-2022 μεταγενέστερο, σχετικά με τη νομιμότητα της διεξαγωγής ελέγχου σε αρχεία, τράπεζες δεδομένων, έγγραφα, βιβλία και στοιχεία των ανωνύμων εταιρειών του Ομίλου Σας με τις επωνυμίες « ΟΤΕ ΑΕ » και « COSMOTE ΑΕ » από την Αρχή Διασφάλισης του Απορρήτου των Επικοινωνιών (Α.Δ.Α.Ε.), μετά από καταγγελία - αίτημα ελέγχου κ.λ.π. από ιδιώτη, η γνώμη μας είναι η εξής:

ΠΑΛΑΙΟ ΘΕΣΜΙΚΟ ΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

Α.ι. Με τη διάταξη της παραγράφου 1 του άρθρου 3 του Ν. 2225/1994 με το γενικό τίτλο «Για την προστασία της ελευθερίας της ανταπόκρισης και επικοινωνίας και άλλες διατάξεις» η οποία έχει τον ειδικό τίτλο «Άρση του απορρήτου για λόγους εθνικής ασφάλειας» ορίζεται ότι «1. Αίτηση για άρση του απορρήτου μπορεί να υποβάλλει μόνο δικαστική ή άλλη πολιτική, στρατιωτική ή αστυνομική δημόσια αρχή στην αρμοδιότητα της οποίας υπάγεται το θέμα εθνικής ασφάλειας που επιβάλλει την άρση» ενώ κατά τη διάταξη του άρθρου 4 παρ. 1 του ίδιου Νόμου «Η άρση του απορρήτου είναι επιτρεπτή για τη διακρίβωση των κακουργημάτων που προβλέπονται από:». Ακόμη στο άρθρο 5 παρ. 1 του αυτού Νόμου 2225/1994 με τίτλο « Διαδικασία άρσης του απορρήτου» ορίζεται ότι : 1. Η διάταξη που επιβάλλει την άρση του απορρήτου για λόγους εθνικής ασφάλειας σύμφωνα με άρθρο 3 του παρόντος νόμου περιέχει τα ακόλουθα στοιχεία: », ενώ στην παρ.9 του ίδιου άρθρου ορίζεται ότι «9. Μετά τη λήξη του μέτρου της άρσης και υπό την αναγκαία προϋπόθεση ότι δεν διακυβεύεται ο

σκοπός για τον οποίο διατάχθηκε, μπορεί η Α.Δ.Α.Ε. να αποφασίζει τη γνωστοποίηση της επιβολής του στους θιγόμενους».

ii. Στη συνέχεια η παρ. 9 αντικαταστάθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 87 του Ν. 4790/2021 (Α' 48/31.03.2021) και, σύμφωνα με την παρ. 2 του ίδιου άρθρου και νόμου, εφαρμόζεται και για τις άρσεις του απορρήτου που έχουν λάβει χώρα έως τη δημοσίευση (31-3-2021) του Ν. 4790/2021 και ορίζεται πλέον ότι « 9.

Στις περιπτώσεις του άρθρου 4 η Α.Δ.Α.Ε. δύναται, μετά τη λήξη του μέτρου της άρσης, να αποφασίζει τη γνωστοποίηση της επιβολής του μέτρου αυτού στους θιγόμενους, με τη σύμφωνη γνώμη του Εισαγγελέα του Αρείου Πάγου και υπό την προϋπόθεση, ότι δεν διακυβεύεται ο σκοπός για τον οποίο διατάχθηκε... Η παρούσα δεν εφαρμόζεται σε περιπτώσεις άρσης του απορρήτου για λόγους εθνικής ασφάλειας σύμφωνα με το άρθρο 3 ».

iii. Επομένως, με το άρθρο 5 § 9 του Ν. 2225/1994, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 87 § 1 ν. 4790/2021 (με ισχύ από 31.3. 2021), προβλέπεται ότι η ΑΔΑΕ δύναται, μετά τη λήξη του μέτρου της άρσης, να αποφασίζει τη γνωστοποίησή του στους θιγόμενους, με τη σύμφωνη γνώμη του Εισαγγελέα του Αρείου Πάγου και εφόσον δεν διακυβεύεται ο σκοπός της αρχικής επιβολής της, μόνο για τις περιπτώσεις του άρθρου 4 (δηλ. για την άρση του απορρήτου με βούλευμα - Άρση του απορρήτου για διακρίβωση εγκλημάτων) και όχι για εκείνες του άρθρου 3 του ίδιου Νόμου (δηλ. για την άρση του απορρήτου με εισαγγελική διάταξη, για λόγους εθνικής ασφάλειας).

(βλ. Κ. Χ. Χρυσόγονου, Το απόρρητο της επικοινωνίας και το πρόβλημα της δημοκρατικής ποιότητας του πολιτεύματος, Νο Β 2022/1486, 23. ΕΔΔΑ 4.12.2015, Roman Zakharov κατά Ρωσίας, §§ 289 και 300, Πρβλ Χ. Ράμμου/Σ. Γκριτζαλη/Αικ. Παπανικολάου, Αντίθεση του άρθρου 87 ν. 4790/2021 προς τις εγγυήσεις της ΕΣΔΑ, σε: constitutionalism.gr (καταχώρηση 7.4.2021), Γ. Τασόπουλου, Ο κούφιος πυρήνας του δικαιώματος για το απόρρητο της επικοινωνίας και η εθνική ασφάλεια, e-Πολιτεία 3/2022, σ. 341 επ.).

ΝΕΟ ΘΕΣΜΙΚΟ ΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

B.i. Με το άρθρο 5 του Ν. 5002/2022, (ΦΕΚ Α' 228/09.12.2022) με τον τίτλο « Διαδικασία άρσης του απορρήτου των επικοινωνιών, κυβερνοασφάλεια και προστασία προσωπικών δεδομένων πολιτών », καταργήθηκαν τα άρθρα 3, 4, 5 και 7 του Ν. 2225/1994 περί άρσης του απορρήτου.

ii. Περαιτέρω, με τον ίδιο Ν. 5002/2022 στο μεν άρθρο 3 τίθενται οι ορισμοί που χρησιμοποιούνται για τους σκοπούς του Νόμου, και δη α) «Λόγοι εθνικής ασφάλειας» είναι β) «Πολιτικά πρόσωπα» είναι ... ενώ στο άρθρο 4 γίνεται εξαντλητική περιγραφή της διαδικασίας άρσης του απορρήτου των επικοινωνιών για λόγους εθνικής ασφάλειας. Ειδικότερα, προσδιορίζονται τα όργανα που υποβάλλουν το αίτημα της άρσης, το περιεχόμενο του αιτήματος και της διάταξης που επιβάλλει ή απορρίπτει την άρση του απορρήτου.

Επιπλέον, θεσπίζονται ειδικές ασφαλιστικές δικλίδες για την άρση του απορρήτου για τα πολιτικά πρόσωπα. Τέλος, προβλέπεται η διαδικασία γνωστοποίησης της επιβολής του περιοριστικού μέτρου στον θιγόμενο, κατά τρόπο που, όπως αναφέρεται παραπάνω, συναρθρώνονται αφενός μεν η προστασία της εθνικής ασφάλειας, αφετέρου τα δικαιώματα του θιγόμενου πολίτη.

iii. Πέραν τούτων, στο άρθρο 6 του ιδίου νόμου προβλέπονται οι προϋποθέσεις άρσης του απορρήτου των επικοινωνιών για τη διακρίβωση εγκλημάτων και εξορθολογίζεται ο κατάλογος των αδικημάτων για τη διακρίβωση των οποίων είναι δυνατό να αρθεί το απόρρητο των επικοινωνιών, στο πλαίσιο της συνταγματικής επιταγής « για διακρίβωση ιδιαίτερα σοβαρών εγκλημάτων» και παράλληλα προβλέπεται η διαδικασία γνωστοποίησης επιβολής του περιοριστικού μέτρου στον θιγόμενο, ενώ στο άρθρο 8 περιγράφεται η διαδικασία για την άρση του απορρήτου, τόσο για λόγους εθνικής ασφάλειας όσο και για τη διακρίβωση εγκλημάτων. Ως προς τη διάρκεια της άρσης του απορρήτου, διευκρινίζεται ότι αυτή δεν μπορεί να υπερβαίνει τους δύο (2) μήνες και σε κάθε περίπτωση τους δέκα (10) μήνες συνολικά, αν έχουν δοθεί περισσότερες από μια παρατάσεις. Κατ' εξαίρεση, επιτρέπεται η υπέρβαση του ως άνω ορίου μόνο για λόγους εθνικής ασφάλειας και υπό συγκεκριμένες προϋποθέσεις. (Βλ Αιτιολογική Έκθεση ν 5002/9-12-2022 σελ.47 επ., βλ και ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΒΟΥΛΗΣ, ΣΥΝΟΔΟΣ Δ' ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ ΜΒ' Παρασκευή 9 Δεκεμβρίου 2022, σελ.46 επ.).

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΕΠΙ ΤΩΝ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ

Γ.ι. Με το άρθρο 87 του Ν. 4790/2021 (Α' 48/31.03.2021), το οποίο τροποποίησε το άρθρο 5 § 9 του Ν. 2225/1994, οριζόταν ότι σε περιπτώσεις άρσης του απορρήτου για λόγους εθνικής ασφάλειας, σύμφωνα με το άρθρο 3 του Ν. 2225/1994 δεν επιτρεπόταν στην Α.Δ.Α.Ε., μετά τη λήξη του μέτρου της άρσης, να αποφασίζει για τη γνωστοποίηση η μη της επιβολής του μέτρου αυτού στους θιγόμενους.

ii. Στη συνέχεια, με το άρθρο 4 παρ. 7 του Ν. 5002/9-12-2022 ορίζεται ότι: « 7. Μετά την πάροδο τριών (3) ετών από την παύση της ισχύος της διάταξης άρσης του απορρήτου για λόγους εθνικής ασφάλειας γνωστοποιείται η επιβολή του περιοριστικού μέτρου στον θιγόμενο, υπό την προϋπόθεση ότι δεν διακυβεύεται ο σκοπός για τον οποίο αυτό διατάχθηκε. Για τη γνωστοποίηση του πρώτου εδαφίου υποβάλλεται σχετικό αίτημα στην Αρχή Διασφάλισης του Απορρήτου των Επικοινωνιών (Α.Δ.Α.Ε.), το οποίο διαβιβάζεται στην Ε.Υ.Π. και τη Δ.Α.Ε.Ε.Β.. Η άρση γνωστοποιείται μετά από απόφαση τριμελούς οργάνου, το οποίο αποφασίζει εντός προθεσμίας εξήντα (60) ημερών. Στην περίπτωση διενέργειας της άρσης από την Ε.Υ.Π., το όργανο αποτελείται από τον εισαγγελικό λειτουργό της παρ. 3 του άρθρου 5 του ν. 3649/2008, τον δεύτερο εισαγγελικό λειτουργό της παρ. 2 του άρθρου 4 του παρόντος και τον Πρόεδρο της Α.Δ.Α.Ε.. Στην περίπτωση διενέργειας της άρσης από τη Δ.Α.Ε.Ε.Β., το όργανο αποτελείται από τον εισαγγελικό λειτουργό της παρ. 3 του άρθρου 4 του ν. 2265/1994, τον δεύτερο εισαγγελικό λειτουργό της παρ. 2 του άρθρου 4 του παρόντος και τον Πρόεδρο της Α.Δ.Α.Ε.. Του οργάνου προεδρεύει ο ανώτερος ιεραρχικά ή, επί ομοιοβάθμων, ο αρχαιότερος εισαγγελικός λειτουργός. Το όργανο αποφασίζει κατά πλειοψηφία, με τήρηση απόρρητων συνοπτικών πρακτικών και καταγραφή της γνώμης της μειοψηφίας, εφόσον υφίσταται. Αν αποφασισθεί η ενημέρωση, ο θιγόμενος ενημερώνεται για την επιβολή του περιοριστικού μέτρου και για τη διάρκειά του. Δεν επιτρέπεται η υποβολή νέου αιτήματος πριν την πάροδο ενός (1) έτους από την υποβολή του προηγούμενου ».

iii. Αντίθετα, στο άρθρο 6 παρ. 8 του ίδιου νόμου, προβλέπεται η διαδικασία γνωστοποίησης επιβολής του περιοριστικού μέτρου στον θιγόμενο, όταν η άρση του απορρήτου των επικοινωνιών γίνεται για τη διακρίβωση εγκλημάτων, και δη μόνο από την ΑΔΑΕ και με τις εκεί προϋποθέσεις που ορίζει το άρθρο 6 παρ. 8 και συγκεκριμένα ότι « 8. Η Α.Δ.Α.Ε. μετά τη λήξη ισχύος του μέτρου της άρσης του απορρήτου και κατόπιν υποβολής σχετικού αιτήματος από τον θιγόμενο, του γνωστοποιεί την επιβολή του μέτρου αυτού εντός προθεσμίας εξήντα (60) ημερών, με τη σύμφωνη γνώμη του Εισαγγελέα του Αρείου Πάγου και υπό την προϋπόθεση ότι δεν διακυβεύεται ο σκοπός για τον οποίο διατάχθηκε».

iv. Κατά συνέπεια, όταν η άρση του απορρήτου συνδέεται με θέμα εθνικής ασφάλειας ο θιγόμενος μπορεί να πληροφορείται από τριμελές όργανο - το οποίο αποφασίζει εντός προθεσμίας εξήντα (60) ημερών - με συμμετοχή δύο εισαγγελέων, μετά την πάροδο τριών ετών από τη λήξη του μέτρου, την επιβολή και τη διάρκεια του μέτρου, εφόσον

η γνωστοποίηση δεν διακυβεύει τον σκοπό του, ενώ στην περίπτωση που η άρση αφορά διακρίβωση εγκλήματος, η ΑΔΑΕ γνωστοποιεί το μέτρο στον θιγόμενο σε προθεσμία εξήντα ημερών.

ν. Είναι αναγκαίο να επισημανθεί ότι ο ως άνω Ν. 5002/2022 δεν προέβλεψε με μεταβατικές διατάξεις αν θα έχει αναδρομική ισχύ και αν θα εφαρμοσθεί και για τις άρσεις απορρήτων, που έλαβαν χώρα μέχρι 9/12/2022, ημερομηνία δημοσίευσης, όπως ρητά προβλεπόταν στην παρ. 1 του άρθρου 87 του Ν. 4790/2021 (Α' 48/31.03.2021) και, σύμφωνα με την παρ. 2 του ιδίου άρθρου και νόμου, εφαρμόζονταν και για τις άρσεις του απορρήτου που είχαν λάβει χώρα έως τη δημοσίευση (31.03.2021) του Ν. 4790/2021. Ενόψει του ότι ο Ν. 5002/9-12-2022, θέτει αυξημένες εγγυήσεις υπό τις οποίες η δικαστική αρχή δεν δεσμεύεται από το απόρρητο για λόγους εθνικής ασφάλειας ή για τη διακρίβωση ιδιαίτερα σοβαρών εγκλημάτων, θεσπίζονται ειδικές ασφαλιστικές δικλίδες για την άρση του απορρήτου για τα πολιτικά πρόσωπα, και τέλος, προβλέπεται η διαδικασία γνωστοποίησης της επιβολής του περιοριστικού μέτρου στον θιγόμενο, κατά τρόπο που συναρθρώνονται η προστασία της εθνικής ασφάλειας και τα δικαιώματα του θιγομένου, για το λόγο αυτό εφαρμόζεται και για τις άρσεις του απορρήτου που έλαβαν χώρα μέχρι 9/12/2022, ημερομηνία δημοσίευσης του Ν. 5002/2022, κατά τη γενική αρχή του δικαίου εν αμφιβολία υπέρ της Ελευθερίας (in dubio pro libertate), και εφόσον δεν απαγορεύεται ρητά επιτρέπεται.

(βλ. Κ. Χρυσόγονος Συνταγματικό Δίκαιο , γ έκδοση 2022,σελ,6 επ.. με παραπομπές στο άρθρο 5 κ.λπ, του Συντ, πρβλ. Φ. ΣΠΥΡΟΠΟΥΛΟΥ, In dubio pro libertate, σε: Ξ. Κοντιάδη κ.ά. (επιμ.), Δημοκρατία, Σύνταγμα, Ευρώπη στην εποχή της κρίσης, 2012, 95 επ.).

N. 3115/2003

Δ.ι. Με βάση τις επιταγές του άρθρου 19 του Συντάγματος (παράγρ. 1 και 2), το οποίο κατοχυρώνει το απόρρητο της επικοινωνίας ως καταρχήν «απόλυτα απαραβίαστο» και προβλέπει τη συγκρότηση ανεξάρτητης αρχής για τη διασφάλιση του απορρήτου των επικοινωνιών, εκδόθηκε ο Ν. 3115/2003 (ΦΕΚ Α' 47/27-2-2003), με τον οποίο συνεστήθη η Αρχή Διασφάλισης του Απορρήτου των Επικοινωνιών (Α.Δ.Α.Ε.), η οποία, αναδεικνύεται σε εγγυήτρια θεμελιωδών ατομικών δικαιωμάτων σε ένα σύγχρονο κράτος δικαίου και αντικατέστησε τη συσταθείσα με το Ν. 2225/1994 Εθνική Επιτροπή Προστασίας του Απορρήτου των Επικοινωνιών, εκσυγχρονίζοντας το ελληνικό νομοθετικό πλαίσιο, βάσει των συνταγματικών επιταγών.

ii. Στο άρθρο 6 του εν λόγω Νόμου καθορίζονται οι αρμοδιότητες της Α.Δ.Α.Ε., οι οποίες μπορούν να διακριθούν σε κανονιστικές-ρυθμιστικές, ελεγκτικές, γνωμοδοτικές και σε αρμοδιότητες που σχετίζονται με την εύρυθμη λειτουργία της και την αποτελεσματική δράση της, ενώ προβαίνει επίσης σε κατάσχεση μέσω παραβίασης του απορρήτου και εξετάζει καταγγελίες σχετικά με την προστασία προσώπων τα οποία θίγονται από τον τρόπο και τη διαδικασία άρσης του απόρρητο, όπως ειδικότερα ορίζεται στο άρθρο 1 του Ν.3115/27-2-2003. Ο πρόσφατος Ν. 5002/2022 δεν κατήγγησε τον εν λόγω Ν.3115/2003 στο σύνολό του. Όμως, αναφορικά με την άρση του απορρήτου των επικοινωνιών για λόγους εθνικής ασφάλειας και ειδικότερα όσον αφορά ορισμένα θέματα που μνημονεύονται στην παρ. 7 του άρθρου 4 αυτού, ο νέος Ν. 5002/2022, τροποποίησε τις σχετικές διατάξεις του παλαιότερου Ν. 3115/2003, οι δε ρυθμίσεις του αυτές, ως νεότερες και ειδικότερες, υπερισχύουν πάσης άλλης αντίθετης και παλαιότερης, χωρίς κατά τα λοιπά να καταργούνται οι λοιπές ελεγκτικές αρμοδιότητες της Α.Δ.Α.Ε. Άλλωστε, δεν πρέπει να παραθεωρείται ότι, κατά ρητή επιταγή της παραγράφου 2 του άρθρου 19 του Συντάγματος και όπως έχει ήδη αναφερθεί παραπάνω «...τα σχετικά με τη συγκρότηση, τη λειτουργία και τις αρμοδιότητες ανεξάρτητης αρχής που διασφαλίζει το απόρρητο της παραγράφου 1» ορίζονται με Νόμο. Ως εκ τούτου, οποιαδήποτε τροποποίηση των διατάξεων αυτού του είδους από τον κοινό νομοθέτη, ο οποίος όμως «αντλεί την εξουσία του» προς τούτο απευθείας από το Σύνταγμα, δεν θεωρείται « αθέμιτη παρέμβαση » στο συνταγματικό πυρήνα της Ανεξάρτητης Αρχής.

Άρθρο 19 του Συντάγματος

Ε.ι. Με το άρθρο 19 του Συντάγματος ορίζεται ότι «1. Το απόρρητο των επιστολών και της ελεύθερης ανταπόκρισης ή επικοινωνίας με οποιονδήποτε άλλο τρόπο είναι απόλυτα απαραβίαστο... 2. Νόμος ορίζει τα σχετικά με τη συγκρότηση, τη λειτουργία και τις αρμοδιότητες ανεξάρτητης αρχής που διασφαλίζει το απόρρητο της παραγράφου 1. 3. ...». Περαιτέρω, η παρ. 1 του άρθρου 1 του Ν. 3115/2003 ορίζει ότι «Συνιστάται, κατά την παράγραφο 2 του άρθρου 19 του Συντάγματος, Αρχή Διασφάλισης του Απορρήτου των Επικοινωνιών (Α.Δ.Α.Ε.), με σκοπό την προστασία του απορρήτου των επιστολών και της ελεύθερης ανταπόκρισης ή επικοινωνίας με οποιονδήποτε άλλο τρόπο. Στην έννοια της προστασίας του απορρήτου των επικοινωνιών περιλαμβάνεται και ο έλεγχος της τήρησης των όρων και της διαδικασίας

άρσης του απορρήτου ». Εξ άλλου και η οδηγία 2002/58/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 12.7. 2002 σχετικά με την επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και την προστασία της ιδιωτικής ζωής στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών (EEL 201/31.7.2002), η οποία ενσωματώθηκε στην εθνική έννομη τάξη με το Ν. 3471/2006 (Α'133), ορίζει στην παρ. 1 του άρθρου 5 ότι «Τα κράτη μέλη κατοχυρώνουν, μέσω της εθνικής νομοθεσίας, το απόρρητο των επικοινωνιών που διενεργούνται μέσω δημόσιου δικτύου επικοινωνιών και των διαθέσιμων στο κοινό υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών, καθώς και των συναφών δεδομένων κίνησης. (βλ. Ολομ ΣτΕ 4309/2015, ΣτΕ 73/2021)

ii. Από τη γραμματική διατύπωση των ως άνω Συνταγματικών Διατάξεων καθώς και από την ερμηνεία της, προκύπτει ότι η παράγραφος 2 του άρθρου 19 του Συντάγματος συνιστά θεσμική εγγύηση, δεδομένου ότι η Ανεξάρτητη Αρχή που θεσπίζεται με αυτή έχει ως αποστολή και σκοπό τη διασφάλιση του απορρήτου της επικοινωνίας. Ωστόσο, δεν είναι ο Συνταγματικός Νομοθέτης εκείνος που προσδιορίζει τα σχετικά με την οργάνωση, τις αρμοδιότητες και τη λειτουργία της ανεξάρτητης Αρχής, αλλά ο κοινός νομοθέτης στον οποίο έχει ανατεθεί από το Σύνταγμα ο καθορισμός των σχετικών ζητημάτων. Μάλιστα δε, σε εκτέλεση των ορισμών του άρθρου 19 του Συντάγματος, ψηφίστηκε αρχικά ο Ν. 3115/2003 και στη συνέχεια ο ήδη ισχύον Ν. 5002/2022, ο οποίος προβλέπει τα σχετικά με τη σύσταση, τη λειτουργία και τις αρμοδιότητες της Ανεξάρτητης Αρχής, η οποία φέρει την ονομασία Αρχή Διασφάλισης του Απορρήτου των Επικοινωνιών (Α.Δ.Α.Ε.).

iii. Από την ερμηνεία των διατάξεων του εν λόγω άρθρου 19 του Συντάγματος, προκύπτει ότι ενώ οι λόγοι άρσεως του απορρήτου προβλέπονται απευθείας στο Σύνταγμα, οι όροι και η διαδικασία άρσεως του απορρήτου συγκεκριμενοποιούνται από τους παραπάνω Νόμους. Δηλαδή είναι πρόδηλο ότι ο νομοθέτης δεν αναγνωρίζει στη Α.Δ.Α.Ε. « λευκή επιταγή». Ειδικότερα, δεν απονέμεται απευθείας εκ του Συντάγματος στην Α.Δ.Α.Ε. η ελεγκτική της αρμοδιότητα. Το Σύνταγμα προβλέπει το σκοπό και την αποστολή της που συνίσταται στη διασφάλιση του απορρήτου των επικοινωνιών. Ο τρόπος εκπλήρωσης και υλοποίησης της αποστολής της προβλέπονται από το Νόμο, όπως επίσης οι όροι και η διαδικασία άρσης του απορρήτου και συγκεκριμένα με το άρθρο 4 του ήδη ισχύοντα Ν. 5002/2022. Το Σύνταγμα αν και καθιδρύει τη συγκεκριμένη Αρχή (Α.Δ.Α.Ε.) καταλείπει στον κοινό νομοθέτη το εύρος και τον τρόπο άσκησης των αρμοδιοτήτων της μολονότι δε ανεξάρτητη δεν είναι

κανονιστικά αυτόνομη ούτε *legibus solutus*, αλλά ενεργεί σύμφωνα με το Σύνταγμα και τους Νόμους.

ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΤΗΣ ΑΔΑΕ

ΣΤ.ι. Σύμφωνα με το άρθρο 6 παρ.1 του εκτελεστικού του Συντάγματος Νόμου 3115/2003, η Α.Δ.Α.Ε., στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της, διενεργεί ελέγχους όχι μόνον αυτεπαγγέλτως αλλά και κατόπιν καταγγελίας (περ. α). Περαιτέρω, «προβαίνει στην κατάσχεση μέσων παραβίασης του απορρήτου, που υποπίπτουν στην αντίληψη της κατά την ενάσκηση του έργου της και ορίζεται μεσεγγυούχος αυτών μέχρι να αποφανθούν τα αρμόδια δικαστήρια ...» (περ. δ) και « Εξετάζει καταγγελίες σχετικά με την προστασία των δικαιωμάτων των αιτούντων, όταν θίγονται από τον τρόπο και τη διαδικασία άρσης του

απορρήτου» (περ. ε). Επίσης « Στις περιπτώσεις των άρθρων 3, 4 και 5 του Ν. 2225/1994, η Α.Δ.Α.Ε. υπεισέρχεται μόνο στον έλεγχο της τήρησης των όρων και της διαδικασίας άρσης του απορρήτου, χωρίς να εξετάζει την κρίση των αρμόδιων δικαστικών αρχών » (περ. στ.). Τέλος, στο άρθρο 11 του Νόμου αυτού προβλέπεται ότι « Σε περίπτωση παραβάσεως της κείμενης νομοθεσίας, σε σχέση με το απόρρητο των επικοινωνιών ή τους όρους και τις διαδικασίες άρσης αυτού, η Α.Δ.Α.Ε. δύναται, με ειδικά αιτιολογημένη απόφασή της και ύστερα από προηγούμενη κλήση για παροχή εξηγήσεων των ενδιαφερομένων, να επιβάλει στο υπαίτιο νομικό ή φυσικό πρόσωπο μία ή περισσότερες από τις παρακάτω κυρώσεις : α. σύσταση β. πρόστιμο από δεκαπέντε χιλιάδες (15.000) ευρώ έως ένα εκατομμύριο πεντακόσιες χιλιάδες (1.500.000) ευρώ ».

ii. Πρέπει επίσης να λεχθεί ότι η Α.Δ.Α.Ε., μεταξύ των προτάσεων που υπέβαλε στη Βουλή πριν την ψήφιση του Ν. 5002/2022, ήταν η διεύρυνση και όχι η συρρίκνωση των αρμοδιοτήτων της. Και ενώ ζητήθηκε η προσθήκη στην ως άνω περίπτ. (ε) του άρθρου 6 του Ν. 3115/2003 και της φράσεως «... καθώς και καταγγελίες σχετικές με την προστασία των δικαιωμάτων των αιτούντων...», η πρόταση αυτή τελικά δεν έγινε δεκτή ούτε και περιελήφθη στο Ν. 5002/2022. 5 Επίσης δεν έγινε δεκτή και η πρότασή της να της χορηγηθεί η αρμοδιότητα ενημέρωσης και όσων εθίγησαν από την άρση του απορρήτου των επικοινωνιών του και για λόγους εθνικής ασφάλειας. (βλ. Έκθεση Πεπραγμένων της ΑΔΑΕ, 2021, σελ. 102 επ.).

iii. Έτσι, σύμφωνα με την κρατούσα νομολογία, κρίθηκε ορθή η επιβολή προστίμου από την ΑΔΑΕ - κατόπιν ελέγχου της σε πάροχο τηλεφωνίας – για παραβάσεις της νομοθεσίας περί απορρήτου των επικοινωνιών ενόψει περιστατικού υποκλοπής τηλεφωνικών ανταποκρίσεων συνδρομήτριας, διότι δεν είχαν ληφθεί τα κατάλληλα μέτρα για την αποφυγή παραβίασεως του απορρήτου, αφού ο υπαίθριος καταναμητής δεν είχε ενταχθεί στο σύστημα τηλεπιβλέψεως και το σύστημα σηματοδοτήσεως διανοίξεώς του δεν είχε ενεργοποιηθεί. Ομοίως κρίθηκε ορθή η επιβολή προστίμου από την Α.Δ.Α.Ε. - κατόπιν ελέγχου της σε παρόχους δικτύου κινητής τηλεφωνίας για παραβίαση της υποχρέωσης των παρόχων να ενημερώνουν άμεσα τους συνδρομητές τους σε περίπτωση κινδύνου παραβίασης του απορρήτου των επικοινωνιών, πολλώ δε μάλλον σε περίπτωση συντελεσθείσας παραβίασεως. Ωσαύτως για έγγραφη καταγγελία συνδρομητή του ΟΤΕ, σύμφωνα με την οποία τρίτο πρόσωπο ελάμβανε γνώση της εξερχόμενης κίνησης της τηλεφωνικής σύνδεσης της οικίας του, άνευ της συναινέσεώς του. (βλ. ΣτΕ 245/2014, Ολομ ΣτΕ 4309/2015, ΣτΕ 1361/2013).

iv. Γενικότερα, όπως αναφέρεται και στην Έκθεση Πεπραγμένων της ΑΔΑΕ του έτους 2021, η τελευταία διενεργεί έκτακτους ελέγχους με σκοπό τη διερεύνηση καταγγελιών, τη διερεύνηση περιστατικών ασφάλειας που αφορούν το απόρρητο των υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών και γενικότερα προβλημάτων που άπτονται της διασφάλισης του απορρήτου των επικοινωνιών και της ασφάλειας και ακεραιότητας δικτύων και υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών. Σε κάθε περίπτωση, είναι πρόδηλο ότι μετά την επελθούσα νομοθετική μεταβολή, η ΑΔΑΕ θα εξακολουθεί να ασκεί τις λοιπές αρμοδιότητές της που προβλέπονται στο άρθρο 6 του Ν. 3115/2003, πλην όμως κατά τρόπο που δεν θα έρχεται σε αντίθεση με τις ρυθμίσεις και επιταγές του νεότερου Ν. 5002/2022 και πιο συγκεκριμένα αναφορικά με το θέμα της ενημέρωσης του θιγόμενου πολίτη. Πρέπει δε να αναφερθεί ότι από τη μελέτη των αρμοδιοτήτων της Α.Δ.Α.Ε. δεν προκύπτει ότι αυτές, μετά την τροποποίηση του εκτελεστικού Νόμου αυτής 3115/2003 και τις νέες ρυθμίσεις, συνολικώς εκτιμώμενες και όχι μεμονωμένα, περικλύονται σε τέτοιο βαθμό ώστε η Α.Δ.Α.Ε. να καθίσταται πλέον αναποτελεσματική αναφορικά με τη διασφάλιση του απορρήτου των ανταποκρίσεων, όπως επιτάσσει το Σύνταγμα. (βλ. Έκθεση Πεπραγμένων της ΑΔΑΕ του έτους 2021, σελ. 44 επ.).

N. 5002/2022

Z. Από το πλέγμα των σχετικών διατάξεων του Ν. 3115/2003 κυρίως όμως εκείνων του Ν. 5002/2022, κατά τη λογική ερμηνεία τους, προκύπτει με σαφήνεια ότι η βούληση του νομοθέτη επί των επί μέρους κρίσιμων θεμάτων που προαναφέρθηκαν είναι η εξής:

i. Η ενημέρωση του πολίτη για τη λήψη του συγκεκριμένου μέτρου της άρσεως του απορρήτου σε βάρος του για λόγους εθνικής ασφάλειας έχει ανατεθεί πλέον αποκλειστικά στο Τριμελές Όργανο του άρθρου 4 παρ. 7 του Ν. 5002/2022, στο οποίο προεδρεύει Εισαγγελικός Λειτουργός. Ουδείς άλλος φορέας νομιμοποιείται προς τούτο ούτε και προβλέπεται από το Νόμο άλλος τρόπος ή άλλη διαδικασία ενημέρωσης. Η Α.Δ.Α.Ε. δεν έχει πλέον αρμοδιότητα για έλεγχο στους παρόχους ώστε να απαντήσει στον θιγόμενο ιδιώτη. Κυριαρχικός είναι ο ρόλος του Τριμελούς Οργάνου στο οποίο προεδρεύει Εισαγγελικός Λειτουργός και ο Πρόεδρος της Α.Δ.Α.Ε. είναι μέλος.

Επομένως, όταν υποβάλλεται καταγγελία από θιγόμενο ιδιώτη για «παρακολούθησή του» από την Εθνική Υπηρεσία Πληροφοριών (Ε.Υ.Π.) ή τη Διεύθυνση Αντιμετώπισης Ειδικών Εγκλημάτων Βίας της Ελληνικής Αστυνομίας (Δ.Α.Ε.Ε.Β.), με ταυτόχρονη αναφορά ότι σε βάρος του έχει επιβληθεί η άρση του απορρήτου των τηλεφωνικών του επικοινωνιών είτε μέσω της σύνδεσης κινητής τηλεφωνίας είτε μέσω της σύνδεσης σταθερής τηλεφωνίας και παράλληλα υποβάλλει και σχετικό αίτημα να ενημερωθεί ο ίδιος για την επιβολή του περιοριστικού μέτρου και για τη διάρκειά του, η ως άνω Ανεξάρτητη Αρχή (Α.Δ.Α.Ε.), στο πλαίσιο της εφαρμογής της διατάξεως του άρθρου 4 παρ. 7 του Ν. 5002/9-12-2022, διαβιβάζει αμέσως το σχετικό αίτημα στην Ε.Υ.Π. και στη Δ.Α.Ε.Ε.Β. Εφόσον οι εν λόγω Υπηρεσίες έχουν εκδώσει ανάλογη Διάταξη άρσης του απορρήτου των επικοινωνιών για λόγους εθνικής ασφάλειας σε βάρος του αιτούντα - θιγόμενου το Τριμελές Όργανο που προβλέπει η εν λόγω Διάταξη, στο οποίο παρέχονται αυξημένα εχέγγυα ανεξαρτησίας, αφού ελέγξει αν συντρέχουν και οι λοιπές προϋποθέσεις τις οποίες θέτει η εν λόγω διάταξη (δηλ. πάροδος τριών ετών από τη λήξη της ισχύος της Διατάξεως, διακύβευση του σκοπού του μέτρου), αποφασίζει τη γνωστοποίηση του μέτρου της άρσης του απορρήτου για λόγους εθνικής ασφάλειας στο θιγόμενο. Από τη γραμματική διατύπωση του Ν. 5002/2022 αλλά και από το όλο πνεύμα των σχετικών διατάξεων προκύπτει με απόλυτη σαφήνεια ότι μόνο ο «θιγόμενος» ιδιώτης δικαιούται να υποβάλει σχετική καταγγελία ζητώντας πληροφορίες και στοιχεία και όχι οποιοσδήποτε άλλος για λογαριασμό του, έστω και κατ' εξουσιοδότησή του.

ii. Όταν υποβάλλεται σχετικό αίτημα-καταγγελία από «θιγόμενο» ιδιώτη στην Αρχή Διασφάλισης του Απορρήτου των Επικοινωνιών (Α.Δ.Α.Ε.), προκειμένου να διαπιστωθεί αν επιβλήθηκε σε βάρος του το περιοριστικό μέτρο της άρσης του απορρήτου των τηλεφωνικών του συνδιαλέξεων, κινητής η σταθερής τηλεφωνίας καθώς και για τη διάρκειά του, με Βούλευμα του αρμόδιου Δικαστικού Συμβουλίου ή σε εξαιρετικά επείγουσες περιστάσεις με Διάταξη του αρμόδιου Εισαγγελέα ή του Ανακριτή, (άρθρο 6 παρ.3 και 4 Ν. 5002/9-12-2022) για τη διακρίβωση σοβαρών εγκλημάτων, κακουργημάτων ή πλημμελημάτων, που περιλαμβάνονται στην περιοριστική απαρίθμηση του άρθρου 6 παρ. 1 και 2 του Ν. 5002/9-12-2022, τότε υποχρεωτικά εφαρμόζεται η διαδικασία του άρθρου 6 παρ. 8 του Ν. 5002/9-12-2022, και όχι αυτή του άρθρου 4 παρ.7 αυτού. Ειδικότερα, η Α.Δ.Α.Ε., μετά τη λήξη ισχύος του μέτρου της άρσης του απορρήτου, γνωστοποιεί στον καθ' ου η άρση την επιβολή του μέτρου αυτού εντός προθεσμίας εξήντα (60) ημερών, με τη σύμφωνη γνώμη του Εισαγγελέα του Αρείου Πάγου και υπό την προϋπόθεση ότι δεν διακυβεύεται ο σκοπός για τον οποίο διατάχθηκε.

iii. Επισημαίνεται ότι σε αμφότερες τις ως άνω περιπτώσεις, ολόκληρο το κείμενο των Διατάξεων και των Βουλευμάτων που επιβάλλουν την άρση του απορρήτου ή απορρίπτουν σχετικό αίτημα παραδίδεται, αμελλητί, στην ίδια την Α.Δ.Α.Ε. και υπό το πρίσμα των διατάξεων του προϊσχύσαντος Ν. 2225/1994. Ήδη, με τη θέση σε ισχύ του νέου Ν. 5002/2022, το κείμενο των εν λόγω Διατάξεων και των Βουλευμάτων προβλέπεται να παραδίδεται και πάλι αμελλητί στην Α.Δ.Α.Ε., σε μη επεξεργάσιμη μορφή, με ηλεκτρονικό κρυπτογραφημένο μήνυμα, το οποίο καλύπτει τις προϋποθέσεις ασφάλειας του απορρήτου του περιεχομένου του. Οι Διατάξεις και τα Βουλεύματα που θα αποστέλλονται στην Α.Δ.Α.Ε., αποθηκεύονται και τηρούνται σε ειδικά ηλεκτρονικά αρχεία, που βρίσκονται σε σύστημα βάσης δεδομένων, όπως ειδικότερα προβλέπεται στο άρθρο 8 παρ. 2 του Ν. 5002/9-12-2022.

iv. Έτσι, σε περίπτωση καταγγελίας από θιγόμενο ιδιώτη για «παρακολούθησή του» από την ΕΥΠ ή τη ΔΑΕΕΒ για λόγους εθνικής ασφάλειας με ταυτόχρονη υποβολή σχετικού αιτήματός του να ενημερωθεί, αν το σχετικό αίτημά του ικανοποιηθεί άμεσα και οπωσδήποτε πριν την πάροδο τριετίας, κ.λπ. κατόπιν έρευνας της Α.Δ.Α.Ε, τότε αυτομάτως κάμπτονται και παρακάμπτονται οι ασφαλιστικές δικλείδες, η μυστικότητα και η ratio του άρθρου 4 παρ. 7 του Ν. 5002/9-12-2022, με αποτέλεσμα οποιοσδήποτε καταγγέλων, πολιτικό πρόσωπο ή μη, με το πρόσχημα της νομιμότητας ή μη της επισύνδεσης, να μπορεί να λαμβάνει γνώση, προκαταβολικά και χωρίς την

προηγούμενη τήρηση των προϋποθέσεων του ήδη ισχύοντος Ν. 5002/2022 της επιβολής ή μη σε βάρος του του περιοριστικού μέτρου της άρσης του απορρήτου των τηλεφωνικών του επικοινωνιών, είτε μέσω της σύνδεσης κινητής τηλεφωνίας, είτε των συνδέσεων σταθερής τηλεφωνίας καταργώντας με τον τρόπο αυτό στην ουσία τις αυστηρές τυπικές προϋποθέσεις του άρθρου 4 παρ, 7 του Ν. 5002/9-12-2022.

ν. Τέλος, σε όλες τις άλλες περιπτώσεις, όπως ενδεικτικά αναφέρθηκαν παραπάνω, καταγγελίες συνδρομητών τηλεπικοινωνιακών παρόχων, σχετικά με παραβάσεις της νομοθεσίας περί απορρήτου των επικοινωνιών με βάση περιστατικό υποκλοπής τηλεφωνικών ανταποκρίσεων συνδρομητών, επειδή δεν είχαν ληφθεί τα κατάλληλα μέτρα για την αποφυγή παραβίασεως του απορρήτου ή γενικά για τυχόν παρακολούθηση σύνδεσης κινητής τηλεφωνίας που οφείλεται σε άλλους παράγοντες ή ακόμα και σε περίπτωση που η Α.Δ.Α.Ε. είναι αποδέκτης καταγγελιών σχετικά με την προστασία των δικαιωμάτων των αιτούντων, όταν αυτά θίγονται από τον τρόπο και τη διαδικασία άρσης του απορρήτου (άρθρο 6 παρ. 1 περ. ε Ν. 3115/27-2-2003), η Α.Δ.Α.Ε., οφείλει να διενεργήσει έκτακτο έλεγχο, όπως προβλέπεται από το άρθρο 6 παρ. 1α του Ν. 3115/2003, όπου ορίζονται με σαφήνεια οι ελεγκτικές της αρμοδιότητες στα συστήματα των παρόχων τηλεφωνικών επικοινωνιών (εγκαταστάσεις και δίκτυα) ελέγχοντας τους παρόχους τόσο τεχνικά όσο και από την άποψη της τήρησης της ισχύουσας νομοθεσίας όσον αφορά την άρση του απορρήτου των επικοινωνιών και εφόσον διαπιστωθεί παράβαση, τότε κατά το άρθρο 11 του Ν. 3115/2003 με Απόφασή της επιβάλλει τις προβλεπόμενες Διοικητικές κυρώσεις (σύσταση ή πρόστιμο).

ΠΟΙΝΙΚΕΣ ΚΥΡΩΣΕΙΣ

Τέλος, λόγω του ιδιαίτερα ευαίσθητου χαρακτήρα του θέματος της άρσεως του απορρήτου των επικοινωνιών, οι προβλεπόμενες από το ήδη ισχύον νομοθετικό καθεστώς ποινικές κυρώσεις σε περίπτωση παραβίασης των σχετικών διατάξεων τόσο εκ μέρους κάποιου μέλους της Α.Δ.Α.Ε. όσο και εκ μέρους άλλων προσώπων, τα οποία αναφέρονται σαφώς στο Νόμο, είναι ιδιαίτερα σοβαρές, με προβλεπόμενη ποινή, υπό ορισμένες προϋποθέσεις, ακόμα και πρόσκαιρης κάθειρξης, αυτές δε οι αξιόποινες πράξεις, τόσο κατά την αντικειμενική όσο και κατά την υποκειμενική τους υπόσταση, προβλέπονται και τιμωρούνται, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 10 παρ. 1, 2 του Ν. 3115/2003, αν δε συντρέχουν οι απαραίτητες προϋποθέσεις και με εκείνες των

άρθρων 146 παρ. 1,3, 147, 148 παρ. 1, 2, 149, 222 και 252 του ισχύοντος Ποινικού Κώδικα, οι οποίες συρρέουν αληθινά μεταξύ τους.

Ο Γνωμοδοτών Εισαγγελέας

Ισίδωρος Ε. Ντογιάκος

Εισαγγελέας του Αρείου Πάγου